291
16
STEINBECK / aşk otobüsü
b

NOBEL ÖDÜLÜ

steinbeck

BÜTÜN ESERLERİ / 16

Aşk Otobüsü

BİLGİ YAYINEVİ

BİLGİ YAYINLARI : 291
JOHN STEINBECK BÜTÜN ESERLERİ : 16

ISBN 975 - 494 - 251 - X
91 06 Y. 0105 0363

Birinci Basım
Ağustos 1991

BİLGİ YAYINEVİ
Meşrutiyet Cad. 46 / A
Telf 131 81 22 134 12 71
134 49 98 134 49 99
Telefaks: 131 77 58
Yenişehir Ankara

JOHN STEINBECK

Bütün Eserleri

16

Aşk Otobüsü

Türkçesi Bilge Koloğlu

BİLGİ YAYINEVİ

kapak düzeni : fahri karagözoğlu

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuzey-güney karayolu üzerinde, Kaliforniya'dan San Ysidro'ya yetmiş kilometre uzaklıkta, seksen yılı aşan bir süreden beri Belalılar Köşesi diye bilinen bir kavşak vardır. Buradan da bir dikaçı yaparak batıya giden ikinci bir yol bulunurdu. Bu yol, seksen kilometre sonra yine kuzey-güney doğrultusunda, bir başka karayoluna bağlanır. Arkasından ver elini Los Angeles ve tabii Hollywood! İçerlerde kalan vadiden kıyıya gitmek isteyen, Belalılar Köşesinden başlayarak, önce kıvrıla kıvrıla tepeleri, bir çölü, ekili toprakları ve sonra dağları aşarak kıyı şeridine, San Juan de la Cruz kentinin tam göbeğine ulaşır. Herkes bu yolu kullanmak zorundadır.

Belalılar Köşesi, bu adı 1862'lerde almış. Söylentilere göre, kavşakta Blanken Ailesine ait bir demirci dükkânı varmış. Hem Blanken'ler, hem de bu aileye gelen damatlar yoksul, cahil, onurlu ve oldukça ölkeli insanlarmış. Buraya Kentucky'den gelmişler. Mal mülk yoksunu bu insanlar, doğudan gelirken yalnızca inançlarını, katı tutumlarını da birlikte getirmişler. Köleleri olmadığı halde köleliğe inanmadıklarından, bu uğurda kendi yaşamlarını bile ortaya atmaktan çekinmeyecek insanlarmış. Savaş başlayınca, Blanken'ler bitmez tükenmez batıyı bırakıp güneylilerin saflarında çarpışmaya niyetlenmişler, ama o uzun yolu daha yeni katettiklerinden bir daha dönmeyi gözleri yememiş. Böylece Blanken'ler zaten kuzey yandaşı olan Kaliforniya'dan, yüz altmış dönümlük bir arazi ile bir demirci dükkânını

alarak güneye katmışlar, adına da Blanken Kavşağı demişler. Yine söylentilere göre topraklarının çevresine derin bir hendek kazmışlar ve dükkânlarında silah üreterek bu isyancı bölgeyi nefret ettikleri kuzeylilerden korumaya çalışmışlar.

Yankee'lere gelince, çoğu Meksikalı, Alman ve İrlandalı olan bu insanlar Blanken'lere sataşmak şöyle dursun, onlarla gurur bile duyuyorlarmış. Blanken'ler ömürleri boyunca hiç bu kadar rahat yaşamamışlar. Çünkü düşman saydıkları insanlar bile, kesim zamanı onlara tavuk, yumurta, domuz sucuğu gibi yiyecekler veriyormuş. Onlara göre cesaretliler kim olursa olsun ödüllendirilmeliymiş. Giderek bu yer, Belalılar Köşesi adını almış. O gün bugündür de böyle biliniyor.

Savaştan sonra Blanken'ler tembelleşip daha da hırçınlaştılar, her şeyden yakınır oldular. Yenik toplumlarda doğaldır bu. Savaşın sona ermesiyle birlikte, onlardan duyulan gurur da yok oldu. Artık kimse onlara nallatmak için atlarını, onarmaları için tarım araçlarını getirmiyordu. Sonuç olarak kuzey ordularının zorla yapamadığını, San Ysidro İlk Ulusal Bankası icra yoluyla başardı. Aradan geçen seksen küsur yıl sonra onları pek hatırlayan çıkmaz.

Şimdi hatırda kalan kendilerini çok beğendikleri ve oldukça tatsız kişiler olduklarıdır. Birbirini izleyen yıllarda Belalılar Köşesi birçok kez el değiştirdi. Sonunda bir gazete imparatorunun topraklarına katıldı. Demirci dükkânı yandı, yeniden yapıldı, yeniden yandı... Sonunda geride kalanlar garaja dönüştü, önüne iki de benzin pompası takılıverince dükkân, lokanta, garaj, benzinci karışımı bir şey oldu. Juan Chicoy ile karısı burayı satın alınca, Belalılar Köşesi ile San Juan de la Cruz arasında otobüs işletme imtiyazına da sahip oldular. Böylece bütün bunlara ek olarak Belalılar Kö-

şesi, bir de otobüs durağı oluverdi. O kibirli Blanken'ler, cahillikleri ve tembellikleri yüzünden hakaret görecek kadar alçalarak dünya yüzünden silindiler. Artık kimse onları hatırlamak istemez, ama Belalılar Köşesinin ününü bilmeyen yoktur. Herkes de Chicoy'ları çok sever.

Benzin pompalarının arkasında küçük bir lokanta vardır. Hemen yiyip gitmek isteyenler için bir tezgâhla, vakti olup da eli yüzü düzgün bir yemek yiyecekler için de üç masa. Ama bu masalar pek kullanılmazdı. Çünkü ayaküstü yemek yenilirse Bayan Chicoy'a bahşiş vermek gerekmezdi, ama masada yemek yiyenin mutlaka hizmet edeni görmesi gerekirdi. Tezgâhın arkasındaki birinci rafta kurabiyeler, çörekler, ikincisinde konserve çorba, portakal ve muzlar, üçüncüsünde ise mısır, pirinç gevrekleri, fındık fıstık gibi yiyecekler bulunurdu. Tezgâhın arkasındaki köşede bir ızgara, onun yanında bulaşık yeri, onun yanında bira, soda çeşmeleri, onların da yanında dondurma kapları bulunurdu. Tezgâhın üstünde kâğıt peçeteliklerle, tuz biber ketçabın, otomatik gramofonu çalıştıran markaların da konulduğu gözlerin ortasında üstü kapalı plastik kaplarda saklanan pastalar vardı. Duvarların görünen kısımlarında takvimler, posterler asılıydı. Posterlerdeki kızlar hep birbirine benziyordu; sarışın, esmer, kızıl. Saçları ne renk olursa olsun göğüsleri dimdikti, ama kalça denen şey yoktu. Öyleki başka dünyadan gelen bir yaratık, bu posterlere ve onlarla ilgilenenlere bakarak, uygarlığın temelinin memeliler olduğunu derhal anlayabilirdi.

Alice Chicoy, yani Bayan Juan Chicoy kalçaları geniş, sarkık göğüslü bir kadındı. Bu pırıl pırıl kadın posterlerinin arasında arkaya kaykılarak yürür, hizmet ederdi. Takvimlerdeki ve kokakola ilanlarındaki kızları hiç kıskanmazdı. Kendisi hiç böyle kadınlar görmediği gi-

bi, başkalarının da gördüğünü sanmıyordu. Omlet yapar, hamburger pişirir, hazır çorbaları ısıtır, bira çeker, dondurma koyar didinir dururdu, ama akşam olup da ayakları sızlamaya başlayınca, aksileşip huysuzlanırdı. Akşama doğru saçındaki bukleler düzleşir, önce bu bukleyi eliyle yana iter, sonra üfleyerek gözüne giren saç tellerini çıkarmaya çalışırdı.

Lokantanın bitişiğinde, demirci dükkânından dönme eski bir garaj vardı. Tavanı ve direkleri eski demirci ocağından kalma islerin izlerini taşıyan bu garajda, San Juan de la Cruz ile Belalılar Köşesi arasında işleyen otobüsü kullanmadığı zamanlar Juan Chicoy otururdu. Yakışıklı ve hoştu Juan Chicoy. Yarı Meksikalı, yarı İrlandalıydı. Elli yaşlarında, kara gözlü, gür saçlı esmer bir adamdı. Alice Chicoy kocasına deli gibi âşıktı, ama ondan biraz çekinirdi. Çünkü etrafta onun gibi erkek yoktu. Herkesin er ya da geç anlayacağı bir gerçek, onun gibi erkekler bu dünyada pek azdır.

Juan Chicoy, garajda patlak lastikleri onarır, benzin pislikleriyle tıkanan boruları, boğulan karbüratörleri temizler, benzin pompalarını değiştirirdi. Arabadan anladığını sananların bile bilemediği ufak tefek onarım işleri yapardı. On buçukla, on altı arası dışındaki saatlerde bu işlerle uğraşırdı. O saatler arasında ise otobüsü kullanırdı. Greyhound otobüslerinin getirdiği yolcuları San Juan de la Cruz'a götürür, oradaki yolcuları da saat dört kırk beşte kuzeye gidecek Greyhound'a ya da beş on yedide güneye gidecek Greyhound'a yetiştirirdi.

Mr. Chicoy'un orada bulunmadığı zamanlarda işlerini yeni yetmeler, ya da acemi çırak delikanlılar yüklenirdi. Bunların hiçbiri uzun süre durmazdı. Bilinçsiz müşteriler, bu acemi çaylakların karbüratörlerine yaptıkları zararın farkına varmazlardı. Juan Chicoy fevkalade bir ustaydı, ama çırakları genellikle kendini beğen-

miş delikanlılardı. İşleri güçleri otomatik gramofona para atmak ve Alice Chicoy'la hafif yollu atışmaktı. Bu genç adamlara şans sürekli güler, başlarını alır Los Angeles ve tabii ki Hollywood'a giderlerdi. Hollywood günün birinde bütün dünya gençliğinin toplanacağı yer olacaktı kuşkusuz.

Garajın arkasında iki küçük kulübe vardı. Üstlerinde "Hanımlar" "Beyler" yazan bu kulübelere giden patikaların biri garajın sağından diğeri de solundan dolanırdı.

Belalılar Köşesinin en belirleyici özelliği garajla lokantanın çevresine dikilmiş kilometrelerce uzaktan görünen beyaz meşelerdi. Bu uzun, zarif ağaçlar kara gövdeleri kara dallarıyla, yazın parlak bir yeşil, kışın da kapkara, karamsarlık yaratan görünüşleriyle dümdüz vadide göze batarlardı. Bunları Blanken'ler mi dikmiş yoksa meşeleri görüp de mi oraya yerleşmişler, bunu bilen yok. İkinci olasılık daha akla yakındır. çünkü Blanken'lerin yiyemeyecekleri bir şeyi ektikleri görülmemiştir. Ayrıca meşelerin yaşının seksenden fazla olduğu sanılmaktadır. Kim bilir, belki de iki yüz yaşındadır meşeler. Belki de kökleri bir yeraltı kaynağına rastladığından bu yan çöl memlekette bu kadar çabuk büyümüşlerdir.

Bu ulu ağaçlar, yazın otogarı öyle tatlı gölgelerler ki, gelen geçen yolcular çoğunlukla burada durur, yemeklerini yer, motorlarını soğuturlardı. Otogarın içi de hoştu. Duvarların boyası pırıl pırıl bir yeşille kırmızıydı; lokantanın çevresine bir dizi sardunya dikilmişti. Kırmızı sardunyalar koyu yeşil yapraklarıyla çit görevi görürdü. Benzin pompalarının hem önündeki, hem de etrafındaki beyaz çakıl taşları, her gün tırmıkla temizlenir, sulanırdı. Lokantada da garajda da gözle görülecek kadar özenli bir düzen vardı. Örneğin, lokantanın raflarındaki çorbalar, gevrek kutuları hatta greyfrutlar küçük pi-

ramitleri andırır biçimde dizilmişti. En alt sıraya dört, sonra üç, sonra iki ve en üste de bir tane. Bu düzen garajdaki yağ tenekeleri için de geçerliydi. Vantilatör kayışları boylarına göre çivilere asılmıştı. Gayet bakımlı bir yerdi burası. Lokantanın pencerelerine sineklere karşı tel takılmıştı. Girişteki tel kapı, her giren çıkandan sonra kendi kendine kapanıyordu. Alice Chicoy sineklerden nefret ederdi. Alice'in pek anlayamadığı, ama güçlüklerine göğüs gerdiği bu dünyada, sinekler, büyük bir belaydı. Onlardan nasıl da nefret ederdi. Bir tanesini sineklikle hakladı mı ya da birinin yapışkan kâğıtta yavaş yavaş öldüğünü görmesi onu için için mutlu ederdi.

Juan'ın garajda kendisine yardım etmeleri için aldığı genç delikanlılar gibi, Alice de lokantada kendisine yardım edecek genç kızlar çalıştırırdı. Bu şaşkın, romantik, çirkince kızların -güzelleri genellikle bir müşterinin peşine takılır giderdi- pek işe yaradıkları söylenemezdi. Nemli bezlerle kiri daha da yayar, sinema mecmualarına dalar, otomatik gramofonda çalan plaklara iç çeker dururlardı. Hele en son gelen kızın kıpkırmızı gözleri, buz gibi bir görünüşü vardı, durmadan da Clark Gable'a uzun, ateşli mektuplar yazıyordu. Alice Chicoy sinekleri onların içeri doldurduklarından kuşkulanırdı. Norma, yani sonuncu kız, sinekler yüzünden Alice'den epey zılgıt yemişti.

Köşede sabah işleri hiç değişmezdi. Günün ışımasıyla birlikte, hatta kışın daha erken, lokantanın ışıkları yanar, Alice kahve suyunu ateşe koyardı. (Kahve yapmak için kullandığı kap gümüştendi, bu kocaman şey, sanki Tanrılara sunulmak üzere yapılmıştı. Mutlaka gelecek çağlarda toprak altından çıkarılacak ve Amudkin ırkının tapınına nesnesi olarak herkese gösterilecekti. Amudkinler de herhangi bir nedenle dünya yüzünden silinen Atomitlerin

dedeleriydi.) İlk kamyon şoförleri yorgun argın kahvaltı etmek üzere durduklarında lokanta sıcacık, cıvıl cıvıl olurdu. Onların peşinden erkenden güneydeki kentlere gidip, işlerini bir an önce bitirmek isteyen satıcılar gelirdi. Bu satıcılar daima kamyonları gördükleri yerde dururlardı, çünkü şoförlerin yemek yenecek iyi yerleri bildikleri bir gerçekti. Güneşin doğmasıyla da ilk turistler sökün eder, kahvaltı edip yol sorarlardı.

Kuzeyden gelen turistler Norma'yı pek ilgilendirmezdi, ama Hollywood'a uğrama olasılığı olan güneyli turistler ya da San Juan de la Cruz'dan gelenlerden çok hoşlanırdı. Son dört ayda Norma, Hollywood'a gitmiş on beş kişiyle şahsen tanışmıştı. Bunlardan beşi film setine gitmiş, ikisi ise Clark Gable'la yüz yüze gelmişti. Norma, bu son ikisinin etkisinde kalarak, Clark Gable'a, "Sayın Bay Gable" diye başlayan on iki sayfalık bir mektup yazmıştı. "Sevgiler, bir dost" diye bitirmişti mektubu. Sık sık Mr. Gable'ın mektubu kimin yazdığını anlayabileceğini düşünür, ürperirdi.

Norma çok özverili bir kızdı. Kuşbeyinliler, yeni yetmelerin –yani Sinatra'ların, Van Johnson'ların, Sonny Tufts'ların– peşinden koşsun dursun. Norma, savaş sırasında Gable'lı filmler oynamadığı zaman bile ona bağlı kalmış, düşlerindeki erkeğin omzunda iki şerit, fişeklik asılı havacı giysisiyle çekilmiş renkli resmini yanından ayırmamıştı.

Çoğu kez Sonny Tufts'a bozulurdu. O, yüzü ilginç, yaşlıca erkeklerden hoşlanırdı. Bazen ıslak bezle tezgâhı silerken, mahmur gözleri tel kapıya takılır dalar giderdi. O zaman bilirdiniz ki, kafasındaki o gizli bahçede lokantanın kapısını açıp Gable içeri girmiş ve onu görür görmez donup kalmış, dudakları hafifçe aralık, gözleri aradığı kadını bulmanın verdiği parıltıy-

la kendisine bakıyor. Ve onunla birlikte içeri doluşan sinekler!

Hayalleri asla bunun ötesine geçmezdi. Norma çok mahcuptu. Hem böyle şeylerin nasıl yapıldığını da bilmiyordu. Aşk diye bildiği tek şey, bir arabanın arka kanepesinde onu soymaya çalışanla yaptığı bir güreş karşılaşmasından ibaretti. Şimdiye kadar sırf aklını başında tutabildiği için kazanmıştı. Gable'ın ona böyle yapmayacağını, üstelik daha önce yapılmış olmasından da hoşlanmayacağını hissediyordu.

Norma, halka ucuz giysiler satan mağazadan aldığı, yıkanabilir elbiseler giyerdi. Ama elbette partilerde giydiği bir de saten giysisi vardı. Dikkatle bakıldığında onda, o yıkanabilir giysilerle bile bir incelik bulunabilirdi. Üzerinde Azteklerin takvim taşı bulunan Meksika iğnesi, halasından kalmıştı. Halasına yedi ay boyunca bakmış, aslında ayıbalığı kürkü şalla, incili firuzeli barok yüzüğü istediyse de halası vasiyetinde ona bu iğneyi bırakmıştı. İstedikleri ise ailedeki başkalarına gitmişti. Norma'nın ayrıca annesinden kalma bir de kehribar kolyesi vardı. Kolyeyle iğneyi hiçbir zaman birlikte takmazdı. Norma'nın bunlardan başka, pek değerli olmayan iki parça ziyneti daha vardı, kendisi de bunun böyle olduğunu bilirdi. Bavulunun dibinde bir yerde altın kaplama bir alyans ile taklit kocaman bir tektaş yüzüğü vardı. İkisine beş dolar vermişti. Bu yüzükleri sadece yatarken takardı. Sabah kalkar kalkmaz parmağından çıkarır tekrar bavuluna saklardı. Hiçkimsenin bunlardan haberi yoktu. Yatakta sol elinin üçüncü parmağına taktığı bu yüzüklerle oynaya oynaya uyurdu.

Belalılar Köşesinde yatak düzeni basitti. Lokantanın hemen arkasında bir çıkıntı vardı. Tezgâhın sonundaki bir kapı Chicoy'ların hem

yatmak, hem oturmak için kullandıkları odaya açılırdı. Burada üzerinde el örgüsü bir yatak örtüsü olan iki kişilik yatak, bir konsol radyo, bir kanepe, iki kabarık koltuk (yani takım) ve bir madeni mermer yeşili, cam abajurdan lamba vardı. Buradan Norma'nın odasına geçilirdi. Çünkü Alice'in, genç kızlara göz kulak olunması, onların başıboş bırakılmaması gibi ilkeleri vardı. Norma helaya gitmek için Chicoy'ların odasından geçmek zorundaydı, ya da pencereden atlayıp gitmesi gerekiyordu ki, çoğunlukla bu ikinci yolu seçiyordu. Tamirci kalfanınki, Chicoy'ların odasının öbür yanındaydı, kapısı da ayrıydı, üzeri asma dallarıyla örtülü, beyler yazılı barakacıkta işini görürdü.

Rahat, kullanışlı, hoş yapılardan oluşuyordu burası. Blanken'lerin zamanındaki Belalılar Köşesi sefil, pis ve şaibeli bir yerdi, ama Chicoy'lar burayı cennete çevirdiler. Bankada paraları ve hayat garantileri vardı ve mutluydular. Ulu ağaçlarla çevrili bu yer kilometrelerce öteden rahatça görülebiliyordu. Belalılar Köşesini ve de San Juan de la Cruz'u bulmak için kimsenin yol işaretlerine bakması gerekmezdi. Koca vadide, buğday tarlaları doğuya doğru iyice düzleşir, bayırlara, yüksek dağlara ulaşırdı. Batıda ise yuvarlak tepelerde koca meşeler kara lekeler oluşturuyordu. Yazın yakıcı sıcaktan kavrulan tepeler, insanın gözünü alırdı.

Sıcakta ağaçların gölgesi Belalılar Köşesini unutulmayacak bir yer yapıyordu. Kışın da sağnaklar başlayınca, lokanta sıcak kahvesi, lezzetli fasulyesi ve pastalarıyla herkesin gözünde tüterdi.

Baharın ortasında, tarlalarla bayırlarda yemyeşil çimenler, yabanibaklalar, gelincikler toprağın üstünde renk renk bir örtü oluşturduğunda, kocaman ağaçlar sarımsı, yeşil sürgünler verdiğinde, dünyada buradan daha güzel bir yer olacağı düşünülemezdi. Alışılıp umur-

sanmayacak güzelliklerden değildi bu. Sabah boğazınıza bir yumru gibi oturur, akşama doğru da midenizde zevkten kaynaklanan bir sızı duyulurdu. Yabanibaklalarla çimenlerin kokusu solunumunuzu hızlandırır, sizi âdeta cinsel bir hazla soluk soluğa bırakırdı. İşte böyle büyüme ve çiçeklenme mevsimlerinden birinde, daha ortalık karanlıkken Juan Chicoy elinde bir elektrik feneri ile otobüse doğru yürüdü. Tamirci çırağı Pimples Carson da uykulu gözlerle peşinden geliyordu.

Lokantanın pencereleri henüz karanlıktı. Doğudaki tepeler daha ağarmamıştı. Ortalık o kadar karanlıktı ki, tarlalarda baykuşların çığlıkları duyuluyordu. Juan Chicoy garajın önünde park etmiş otobüse yaklaştı. Otobüs, fenerin ışığında pencereleri gümüşten kocaman bir balona benziyordu. Daha uyanamamış olan Pimples Carson elleri cebinde titreyerek duruyordu. Titremesi soğuktan değil, henüz uykusunu alamamış olmasındandı.

Tarlalardan gelen bir rüzgâr esti, yabanibakla ve üreme çılgınlığıyla canlanan toprağın kokusunu getirdi.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik feneri, aşağıya ayarlanmış reflektörüyle bacakları, ayakları, lastikleri, ağaçların diplerini, parlak bir ışıkla aydınlatıyor, aşağı yukarı sallandıkça, fenerin ampulü mavi-beyaz ışıklar saçarak göz kamaştırıyordu. Juan Chicoy feneriyle garaja gitti, tulumunun cebinden birkaç anahtar çıkardı, aralarından istediğini ayırıp kilidi açtı ve geniş kapıları itti. Tavandaki lambayı yaktı, sonra feneri söndürdü.

Juan tezgâhın üstündeki çizgili iş kasketini aldı. Önünde ve yan ceplerinin üstünde büyük pirinç düğmeler bulunan bir tulum giymişti. Onun üstüne de at derisinden siyah bir ceket almıştı. Ceketin cepleri ve yakası siyah yünden örülmüştü. Ayakkapları yuvarlak burunlu ve sertti. Tabanları o kadar kalındı ki, âdeta şişirilmiş gibi duruyordu. İri burnunun yanındaki eski bir yara izi, tepe ışığında gölge gibi görünüyordu. Bol, kara saçlarını parmaklarıyla kasketine topladı. Elleri kısa, geniş ve güçlüydü. Köşeli parmaklarıyla tırnakları işten düzleşmiş, çekiç yiye yiye de iyice ezilmişti. Sol elinin üçüncü parmağının ilk boğumdan sonrası yok olmuş, parmağın kesildiği yerdeki deri, mantar gibi toplanmıştı. Bu balon gibi yer parlaktı ve sanki derisi parmağın diğer kısmından değişikti. Sanki o eklem tırnak olmak istiyordu. Bu parmakta kalın bir alyans vardı. Artık bu parmak başka işe yaramadığından pekâlâ süs için kullanılabilirdi.

Tulumunun göğüs cebinden, bir kalem, cetvel ve bir de lastiklerin hava basıncını ölçen aletin uçları görünüyordu. Juan her gün sinek-

kaydı tıraş olurdu, ama dünden beri yüzüne jilet vurmadığından ağzının kenarında ve şakaklarında yer yer aklaşmış kıllar çıkmıştı, tıpkı kıllı irice bir tazınınki gibi. Sakalının geri kalan kısmı kapkara olduğundan, bu beyaz kıllar daha da göze çarpıyordu. Şakacı bir ifadesi olan kara gözlerini kırpıştırıp dururdu. Ağzından hiç düşmeyen bir sigarası varmış da dumanı gözüne kaçıyormuş gibi kırpıştırırdı gözlerini. Juan'ın dolgun dudaklı, güzel bir ağzı vardı. Altdudağı hafifçe öne sarkıktı, tatsızlıktan değil, şakacılığından, kendine güveninden. Üstdudağı, sol yarısındaki yara izi dışında çok biçimliydi, ama bu iz pembe dudağın üzerinde bir leke gibi görünüyordu. Bu dudak, uzun zaman önce iyice yarılmış olmalıydı, çünkü şimdi bu ince gergin çizginin iki yanında dudak, pütür pütür duruyordu.

Kulakları pek büyük değildi, başının iki yanına konmuş deniz kabuklarına benziyordu. Sanki söylenenleri daha iyi duymak için kulaklarını tutuyor gibiydi. Juan, her zaman söylenenleri dikkatle dinlermiş gibi yapar, ayrıca gözlerini kırpıştırarak sanki duyduklarına gülüyormuş gibi bakardı. Ağzının yarısı, duyduklarını onaylamaz gibiydi. Kendinden emin olması gerekmeyen durumlarda, yani hiçbir şey yapmadığı zaman bile kendinden emindi. Her zaman nereye gideceğini biliyormuşçasına, emin adımlarla yürürdü. Elleriyle düzenli ve hızlı çalışır, öyle kibrit, çivi gibi şeylerle boş yere oynamazdı. Gülüşü insanı azıcık tedirgin ederdi, bu da uzun dişlerini çevreleyen altın kaplamadandı. Tezgâhın yanındaki duvara asılı aletleri aldı –ingilizanahtarı, kerpetenler, tornavidalar, elektrikli çekiç ve delgi makineleri– ve yassı bir kutuya yerleştirdi. Hâlâ uyanamamış olan Pimples Carson, dirseğini yağlı tabureye dayamış, yanında duruyordu. Pimples'ın üzerinde bir motorsiklet şirketine ait yırtık pır-

tık bir kazak vardı. Kafasına geçirdiği şapkanın kenarı da tırtık tırtıktı. Pimples on yedi yaşında, dar omuzlu ince uzun bir delikanlıydı. Tilki gibi bir burnu, sabahları donuk bakan, akşama doğru ela olduğu açığa çıkan gözleri vardı. Yanaklarında sarı tüyler vardı, ergenlik çıbanları patlamış, bütün yüzünü yol yol kabuklar kaplamıştı. Eski yaraların üstünde yenileri oluşmuştu, kimi kırmızı, kimi mor, kimi körelmiş, kimi de yeni çıkmış çıbanlar... Bu çıbanlar için sürdüğü, ama dünyanın hiçbir yerinde işe yaramayan kremlerden dolayı yüzü yağlı yağlıydı. Pimples dapdaracık bir blucin giymişti. Boyu o kadar uzundu ki, paçaları bir karış kıvrılmıştı. İncecik belinde pantolonu tutan enli kayışın, üstü dört adet turkuvaz taşla kaplı kocaman gümüş bir tokası vardı. Pimples mümkün olduğu kadar ellerini yanında tutmaya çalışırdı, ama bazen dalar ve elleri yüzündeki yara izlerine gider yaptığının farkına varır varmaz ellerini yine yanına indirirdi. Gazetede gördüğü bütün çıban ilacı ilanlarına mektup yazmış, bir sürü de doktora gitmişti. Doktorlar bunun çaresi olmadığını, zamanla geçeceğini söylemişler, ama yine de reçetelere kremler, losyonlar yazmış, onu perhize sokup sadece yeşil sebzeler yemesini tavsiye etmişlerdi.

Gözleri uykulu bir kurdunki gibi çekik, ince uzundu. Sabahın köründe, gözleri çapaktan âdeta yapışmıştı. Pimples müthiş bir uykucuydu. Bıraksanız bütün gün uyurdu. Bütün vücudu ve ruhu, ergenlik çağının savaş alanı gibiydi. Hep şehvetliydi. Bu duyguları açık seçik sekse dönüşmediği zamanlar, başka yönlere kayar, kâh gözyaşlarıyla derin bir melankoliye bürünür, kâh güçlü bir dinci kesilirdi. Kafası ve duyguları tıpkı yüzü gibiydi. Hep patlamaya hazır, hep öfkeli, hep dikbaşlıydı. Zaman zaman müthiş iffetli olur, kendi terbiyesizliklerine uluyarak ağlardı. Bunu, uyuşuk uyuşuk

gezdiği tembelliğe dönüşen günler izler, iyice mecalsiz kaldığında uzun süre afyon yutmuş gibi uykuya düşerdi.

Bu sabah çorapsız ayaklarına kahverengi beyaz kapalı pabuçlar giymişti. Paçası kıvrılmış blucinin altından görünen ayak bilekleri, kirden yol yol olmuştu. Bu ruhsal çöküntü içinde olduğu günlerde Pimples, o kadar mecalsiz olurdu ki, ne yıkanır, ne yemek yerdi. Kafasındaki partal şapkayı güzel görünmek için değil, uzun, açık kahverengi saçlarının gözüne girmemesi, arabanın altına yattığı zaman yüzüne yağ damlamaması için giyerdi. Şu an, Juan Chicoy'un aletlerini kutuya koymasına aptal aptal bakıyor, bir taraftan da başdöndürücü bir hızla çevresini kuşatan uykunun pamuk bulutlarına dalıyordu.

Juan, "Fenere uzun kordonu takıver. Haydi Pimples! Haydi uyan bakalım!" dedi.

Pimples, ıslak bir köpek gibi silkindi.

"Bir türlü kendime gelemiyorum," diye durumunu açıkladı.

"Feneri oraya götür, arkalığımı çıkart. Yola çıkmamız gerek."

Ampulü metal bir kafesle korunan el fenerini aldı, arkasına sarılı uzun kabloyu açmaya başladı. Fişi, kapının yanındaki prize takınca, elindeki fener birden yandı. Juan elinde alet kutusuyla, kapıdan çıktı, karanlık gökyüzüne baktı. Havada bir değişiklik vardı. Hafif hafif esen rüzgâr genç meşe yapraklarını okşuyor, sardunyaların arasında geziniyordu. Ne olduğu belirsiz, nemli bir rüzgârdı bu. Juan çiçek kokular gibi, rüzgârı kokladı.

"Aman Tanrım, eğer bir de yağmur yağarsa hapı yuttuk," dedi.

Doğuda, günün ilk ışıklarıyla birlikte dağlar yavaş yavaş belirmeye başlamıştı. Pimples, elinde yanan lambasıyla garajdan çıktı, yerdeki uzun kordonu sürüye sürüye geldi. Işık, koca-

man ağaçları belirginleştirdi, meşelerin yeni yeni çıkan yapraklarına yansıdı. Pimples, lambayı otobüsün yanına bıraktı, sonra garaja dönerek altında ufak tekerlekler olan uzun tahtayı almaya gitti. İnsan bu tekerlekli tahtanın üstüne uzanınca bir otomobilin altında rahatça çalışabiliyordu. Tahtayı otobüsün yanında yere hızla koydu.

"Yağacak gibi görünüyor," dedi. "Kaliforniya'da bu mevsim hep yağar."

Juan "Mevsimden yakınmıyorum" dedi, "ama bir yanda bozuk vites, öbür yanda bekleyen yolcular, bir de yol kaygan olursa..."

Pimples, "İşimiz iş olur," dedi. Juan durdu ona baktı.

"Doğru, dedi. "Doğru, öyle olur."

Pimples utanıp başını öteye çevirdi. El lambasıyla aydınlanan otobüsün, acıklı bir görünüşü vardı. Arka tekerleklerin yerinde iki kocaman takoz vardı. Arkası da dingil üstünde duracağına, bir takozdan ötekine uzanan dörde dörtlük bir kalasın üzerindeydi. Eski bir otobüstü bu. Dört silindirliydi, özel bir imalatla vites gücü arttırılmış ve üç ileri vitesle iki geri vites takılmıştı. Otobüsün balonumsu yanları, kat kat sürülen alüminyum boyaya rağmen, çizikleri, vurukları gösteriyor, zorlu ve uzun geçmişini inkâr etmiyordu. Eski bir otomobili kendiniz boyarsanız daha kötü görünür, bu nedenle arabayı onurlu bir şekilde çürümesi için kendi haline bırakmak daha iyidir.

Otobüsün içi de yeniden onarılmıştı. Bir zamanlar hasır olan koltuklar, şimdi kırmızı muşambayla kaplanmıştı. Her ne kadar bu onarım, dikkatle yapılmışsa da profesyonel bir elden çıkmadığı belliydi. Havayı kaplayan muşamba kokusuyla motordan sızan yağ ve benzin kokusu, insanın genzini yakıyordu. Bu, güngörmüş, çok eziyet çekmiş, bir hayli yol tepmiş eski mi eski bir otobüstü. Meşeden ya-

pılmış tabanı, yolcuların ayaklarıyla aşınmış, sürtünmekten parlamıştı. Yanları eğrilmiş, sonra tekrar çekiçlenmişti. Bütün karoserdeki dengesizlikten dolayı pencereler açılamıyordu. Juan, yazın pencereleri çıkarıyor, kışın yeniden takıyordu.

Şoför koltuğu iyice eskimiş, yayları açığa çıkmıştı. Üstüne konan çiçekli basmadan minder, hem yayları koltuğun içinde tutuyor, hem de şoförün kıçına batmasını engelliyordu. Ön camda birtakım uğurlar asılıydı. Bir bebek patiği, kazadan korunmak içindi, zira düşe kalka yeni yürüyen bir bebeği Tanrı korur. Küçük bir boks eldiveni; bu da güç içindi, çünkü arabayı süren kola, tekerlekleri döndüren pistona yumruk gücü gelsin, kişi onurlu ve sorumluluğunu bilen bir insan olarak güçlü olsun demekti. Ön camda ayrıca başı kırmızı yeşil devekuşu tüyleriyle süslenmiş, plastikten şişko bir bebekçik asılıydı. Bebek tahrik edici bir örtüye bürünmüştü. Bütün bunlar, cinselliğe, göze, burna ve kulağa hitap ediyordu. Otobüs hareket halinde olduğu zaman camda sallanan bu ıvır zıvır şeyler, şoförün gözlerinin önünde zıplar, dans ederdi.

Önde iki camın birleştiği yerde, gösterge tablosunun üstünde, sırtını cama dayamış rengârenk boyanmış, madeni bir Meryem Ana heykelciği vardı. Başından altın gibi ışınlar saçıyordu, elbisesi maviydi. Bir hilal üzerinde ayakta duran heykelciği melekler koruyordu. Bu, Juan'ın ölümsüzlükle olan bağlantısıydı. Dinle ilgisi, kilise ve dogmalar yerine, anılar ve duygulardı. Bu esmer Meryem Juan'ın annesi ve çevresi de kendisine süt verip garip bir İspanyolcayla konuştuğu evdi. Çünkü annesi Gaudalupe Bakiresini kendi özel tanrıçası olarak kabul ederdi. St. Patrick, St. Bridget ve de kuzeyin on bin kadar soluk yüzlü bakiresi kapı dışarı edilmiş, onların yerine bu damarlarında

kan olan ve insanlarla yakından ilişkili esmer bakire gelmişti.

Annesi, kendi Meryem'ini çok beğenir, Guadalupe'li Meryem'in doğum günü, havai fişeklerle kutlanırdı. Juan'ın Meksikalı babası ise, ikisine de aldırmazdı. Aslında havai fişekler Azizler Gününü kutlamak için atılırdı. Bunun aksini kimse iddia edemezdi. Islık çalarak yükselen fişek ruhun öbür dünyaya göçüşü, havadaki patlama ise tantanayla Cennetin taht odasına girişiydi. Juan Chicoy, her ne kadar anladığımız anlamda dindar değilse de, elli yaşına geldiğinden, kendisini koruyacak Meryem heykelciği olmadan yola çıkmak istemezdi. Doğrusu, inancı işine bağlıydı.

Meryem heykelciğinin altındaki torpido gözünde 45'lik bir Smith Wesson tabanca, tentürdiyot, sargı bezi, eter, açılmamış bir şişe viski bulunurdu. Yanında bu malzemeler olunca, Juan her şeyin üstesinden geleceğine inanırdı.

Otobüsün ön tamponunda çok eskiden kalma şimdi bile okunabilen "el Gran Poder de Jesus" (İsa'nın büyük kudreti) yazılıydı. Bunu otobüsün daha önceki sahibi yazmıştı. Şimdi ön ve arka tamponlarda yalnızca "Sevgili" yazılıydı. Ve de herkes otobüsü bu adla bilirdi. Şu anda ise arka tekerlekleri çıkmış, poposu iki krikonun üstünde havada hareketsiz yatıyordu.

Juan Chicoy, yeni halkayla vites dişlilerini birbirine geçirirken Pimples'a,

"Işığı yakına getir," dedi.

Sonra dişliyi halkanın içine iyice sokup döndürdü.

"Bir zamanlar eski dişliye, yeni halka takmıştım hemen kırılmıştı, iyi hatırlıyorum."

Pimples, "Dişli kırılınca ne gürültü yapar, sanki tabanı delip insanın üstüne atlayacakmış gibi. Sence dişli niye kırıldı?"

Juan halkayı yanlamasına ışığa tuttu. Bir taraftan da dişliyi yavaş yavaş döndürerek kırık dişi ayarlamaya çalışıyordu.

"Bilmem," dedi. "Motorlarla madenler hakkında herkesin bilmediği pek çok şey vardır. Örneğin Ford'u ele alalım. Adam yüz tane araba yapar, bundan ikisi ya da üçü işe yaramaz. Yanı arabanın sadece bir iki yeri değil tümü işe yaramaz. Yayları, motoru, su pompası, vantilatörü, karbüratörü, tümü. Araba gözünün önünde bozulur gider, gene de kimse ne olduğunu anlayamaz. Bir başka arabayı çekip alırsın, öbürkünün ayrıı sanırsın, ama değildir. Öbüründe diğerlerinde olmayan bir şey vardır. Daha güçlüdür. Cesur, acar bir delikanlıya benzer. Ne yaparsan yap dayanır."

Pimples, "Benim de vardı, dedi. "A modeli. Sattım. Allah bilir hâlâ çalışıyordur. Üç yıl kullandım, onarım için hiç para vermedim."

Juan halkayla dişliyi, otobüsün basamağına koydu, eski dişliyi yerden aldı. Parmağıyla dişlinin kırıldığı yeri yokladı:

"Madenler çok ilginçtir. Bir de bakarsın yoruluvermiş. Meksika'da, yanı memlekette herkesin iki üç tane kasap bıçağı vardır. Birini kullanırlar öbürlerini toprağa gömerler. Dinlensin diye, derler. Ne kadar doğrudur bilemem, ama topraktan çıkan bıçaklar hep jilet gibi keskindi. Maden eşyayı bazen yapan bile tanıyamaz. Gel şu dişliyi şafta geçirelim. Işığı şuraya tut."

Juan tekerlekli tahtayı otobüsün arkasına götürdü, üstüne yattı ayaklarıyla iterek otobüsün altına girdi:

"Işığı biraz sola tut. Olmadı, daha yükseğe. Tamam. Şimdi bana alet kutumu itiver."

Juan'ın elleri ustaca çalışıyordu, yanağına yağ damladı. Elinin tersiyle sildi,

"Tatsız iş bu," dedi.

Pimples otobüsün altına eğilerek,

"Lambayı şu vidaya taksam daha mı iyi olur?" diye sordu.

"Bir dakika sonra yine yer değiştirmen gerekecek," dedi Juan.

Pimples, "İnşallah bugün yola çıkabilirsiniz. Bu gece artık yatağımda yatmak istiyorum. İskemlenin üstünde pek dinlenemiyor insan," dedi.

Juan güldü:

"Dişli kırık diye geri dönmemiz gerektiğinde bu kadar öfkelenen insanlar gördün mü ömründe? Sanki mahsus yapmışım. O kadar kızdılar ki, pasta yüzünden Alice'e etmediklerini koymadılar. Herhalde Alice bunu özellikle yaptı sandılar. İnsanlar bir kere yola çıktılar mı, geç kalmak istemezler."

Pimples, "Yataklarımızda yatıyorlar. Daha ne istiyorlar, bilmem ki. Sen, ben, Alice ve Norma iskemle tepesinde sabahladık. Pritchard'lar en kötüleri. Kızları Mildred'a bir şey demiyorum, ama anasıyla babası tuzağa düşürüldüklerini sandılar. Adam, bir yerin başkanı mıymış, neymiş; yüz kez yineledi. Burada olanlar nedeniyle birisinin canının yanacağını söyledi. Kepazelik dedi durdu. Sonra da karısıyla senin yatağında yattı. Sahi, Mildred nerede yattı?" Bunu sorarken Pimples'in gözleri parladı.

Juan, "Kanepede, herhalde," dedi. "Belki de anasıyla babasıyla yatmıştır. Oyuncak şirketinin adamı Norma'nın odasında kaldı.."

Pimples, "O adamı sevdim. Pek ses etmedi. Sadece yerime yerleşeyim bari dedi. Ne iş yaptığını da söylemedi, ama Pritchard'lar onun acısını çıkardılar, tabii Mildred değil. Nereye gittiklerini biliyor musunuz, Bay Chicoy? Meksika'ya gidiyorlarmış. Mildred okulda İspanyolca öğreniyormuş. Onlara tercümanlık yapacakmış."

Juan şaftın içine vidayı yerleştirdi, hafifçe

vurarak yerine oturttu. Sonra tekerli tahtayı iterek otobüsün altından çıktı.

"Haydi gel, dedi, "şu otobüsün arkasını toparlayalım."

Dağlar ve gökyüzü aydınlanmaya başlamıştı. Şafağın renksiz aydınlığında beyazlar, maviler gümüş renginden kırmızıya, koyu yeşiller siyaha dönüştü. Meşe ağaçlarının yeni sürgünleri siyahlı beyazlı görünüyordu. Dağların çizgileri belirginleşti. Gökyüzünde dolanan bulut kümeleri, doğudan gelen ışıkla pembe bir renk aldı. Lokantadaki ışıklar birden yanıverince sardunyalar da canlandı.

Juan yanan ışıklara doğru baktı.

"Alice uyanmış," dedi, "kahve neredeyse hazır olur. Haydi gel şu arkanın işini bitiriverelim."

İki adam birlikte iyi çalışıyorlardı. Her ikisi de işini biliyor, elinden geleni esirgemiyordu. Pimples sırtüstü yatarak somunları cıvataları sıkıştırdı. Bu uyumlu çalışma, onu rahatlatıyordu. Juan vidayı sıkıştırırken, biraz zorlayınca, ingilizanahtarı elinden kayıverdi. Yere düşerken de elinin üstündeki deriyi sıyırdı. Yağlı elinden koyu bir kan akmaya başladı. Elini ağzına götürdü, kanı emdi. Ağzının çevresinde yağdan bir çizgi oluşmuştu.

Pimples, "çok acıdı mı?" diye sordu.

"Yok canım, belki de uğurdur. İyi bir şey için kan akıtmalı derler." Tekrar kanı emdi, kanama azalmaya başlamıştı.

Doğan günün ılıklığı, pembeliği onları öylesine kuşattı ki, elektrik ışığının etkisi azalır gibi oldu.

"Bakalım Greyhound'la kaç kişi gelecek?" diye Pimples öylesine sordu. Mr. Chicoy'dan aldığı güçle, birden kafasında bir şimşek çaktı. Aklına öyle bir şey gelmişti ki, nerdeyse canını acıtacaktı.

"Mr. Chicoy" diye, sanki düşündüğünden

vazgeçmiş gibi bir sesle söze başladı. Sesi yalvarır gibi çıkmıştı.

Juan vidayı sıkmayı bıraktı. Bir günlük izin mi, yoksa maaşına zam mı, yoksa ne tür bir istek gelecek diye bekledi. Bir şey isteyeceği kesindi. Bu, sesinin tonundan anlaşılıyordu, can sıkıcı bir durumdu. Juan'ın baş ağrısı da böyle başlardı. Pimples sustu. Nasıl söyleyeceğini bilemiyordu.

Juan, "Söyle bakalım ne istiyorsun?" diye ihtiyatla sordu.

"Mr. Chicoy, acaba nasıl yapsak da siz bana bundan sonra Pimples* demeseniz?"

Juan, ingilizanahtarını vidadan çekti, başını yana çevirdi. İkisi de sırtüstü yatmış, birbirlerine bakıyorlardı. Juan, onun yüzündeki eski yaranın sönmüş bir yanardağ gibi duran izine baktı, yeni patlamaya hazır sivilceleri gördü. Hele bir tanesinin irinle dolmuş ucu patladı patlayacak bir durumdaydı. Juan'ın bakışları yumuşadı. Anlamıştı. Daha önce niye akıl edemediğini düşündü. Kaba bir sesle,

"Sanin adın neydi?" diye sordu.

"Ed... Ed Carson. Kit Carson uzaktan akrabamız olur. İlkokulda henüz bunlar çıkmadan önce bana Kit derlerdi."

Delikanlı sakin görünmeye çalışıyordu, ama göğsü hızla inip kalkıyor, burun deliklerinden âdeta ıslık gibi hava çıkıyordu.

Juan başını çevirdi, yeniden cıvatalarına döndü. "Pekâlâ, dedi. "Haydi şimdi şu krikoları çıkaralım."

Otobüsün altından kayarak,

"Şunları da yağlayıver" dedi.

Pimples koşarak garaja gitti, yağ pompasını aldı, hava hortumunu da sürükleyerek geldi. Vanayı açınca sıkıştırılmış hava tıslayarak yağ pompasını harekete geçirdi. Vidalardan in-

---

* Pimple (s) Sivilce, ergenlik çıbanı.

ce ince yağ sızana kadar, yağ bastı. Sonra da tıpayı kapadı.

Juan, "Kit, haydi ellerini yıka da bak bakalım, Alice kahveyi hazırlamış mı?"

Pimples lokantaya doğru gitti. Kapının yanında meşelerin olduğu yerde bir gölge vardı. Soluğunu tutarak bir an durdu. Bütün vücudu sanki soğuktan titriyordu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güneş ışıkları uzaklarda dağların ardında görününce, Juan yerden kalktı, tulumunun paçalarını, sırtını silkeledi. Lokantanın camlarında parlayan güneş, garajın yanındaki çimenleri de kucaklıyordu. Dümdüz tarlalardaki gelinciklerle yabanibakla adacıkları da güneşte parlıyordu.

Juan otobüsün kapısına doğru yürüdü. İçeri girdi, kontak anahtarını çevirdi. Avcuyla marşa bastı. Bir süre motor inledi, paslı bir ses çıkardı, sonra Juan gazı kesene kadar, homurtuyla çalıştı. El frenini çekti, vitesi küçülttü. Arka tekerlekler havada hafif hafif dönmeye başladı. Juan arkaya giderek debriyajın sesini dinledi. Yaptıklarında yanlış var mı diye bakıyordu.

Pimples garajda ellerini benzinle yıkadı. Güneş, geçen mevsimden kapı aralığına sıkışmış bir kuru yaprağı ısıtıyordu. Biraz sonra yaprağın altından çıkan bir sinek gecenin verdiği uyuşukluktan kurtulmaya çalıştı. Parlak güneşte kanatları kirli gibi donuk donuk parlıyordu. Gecenin soğuğu hareketlerini yavaşlatmıştı. Sinek ayaklarıyla kanatlarını ovuşturdu, ayaklarını birbirine sürdü sonra da ön ayaklarıyla yüzünü ovuşturdu. Bu arada güneş de damarlarındaki sıvıyı ısıtıyordu. Sinek birdenbire havalandı, iki daire çizdi, meşelerin altında birkaç kez kanat çırptıktan sonra, lokantanın tel kapısına çarpıp arkaüstü yere düştü. Bir süre sırtüstü yerde vızıldadı. Sonra kendine geldi, tel kapının pervazına kondu.

Alice Chicoy, bütün bir gece iskemlede

oturmanın bitkinliği içinde kapıya çıktı, otobüse doğru baktı. Tel kapı bir iki santimcik açılmıştı, sinek süzülerek içeri gidi. Alice, onun içeri girdiğini görmüştü, elindeki bulaşık beziyle vurmaya çalıştı, ama sinek bir an dehşetle vızıldadı sonra da tezgâhın alt kıyısına saklandı. Alice otobüsün havada dönen tekerleklerine bir süre baktıktan sonra tezgâhın arkasına geçti. kahve demliğinin altını açtı. Kahve makinesinin içindeki canı borudan görünen kahve, henüz koyulaşmamıştı. Alice, elindeki bezle tezgâhı silerken, pasta kutusunda duran hindistancevizli beyaz pastanın acemice kesilmiş olduğunu gördü. Bıçakla düzeltti ve kırıntıları ağzına attı. Daha kapağını kapamaya fırsat bulamadan. sinek içeri daldı ve hindistancevizli pastanın yana doğru çıkıntısının altına kondu, sonra da tatlı kremaya bütün açlığıyla saldırdı. Koskoca pasta artık onundu ve o, çok mutluydu.

Pimples burcu burcu benzin ve yağ kokarak içeri girdi. Tezgâhın yanındaki yuvarlak iskemleye otururken

,"Çok şükür bu işi de başardık, dedi.

Alice alayla, "Senle kim?" diye sordu.

"Tabii Mr. Chicoy, ustaca bütün işleri yaptı. Bir fincan kahve ile bir dilim pasta istiyorum."

"Daha ben uyanmadan pastayı tatmışsın." derken Alice, gözlerine giren saçları itti. "Gizlice iş yapmayı beceremiyorsun."

"Hesabımdan kesersiniz. Yediğimi ödemiyor muyum?"

"Bu kadar tatlı yiye yiye ne olacaksın? Bütün gün elin şeker kavanozundan çıkmıyor. Aldığın ne ki? Hepsi de bu tatlılara gidiyor. Allah bilir bu sivilceler de ondan çıkıyordur. Hiç olmazsa bir süre uzak dur şu tatlıdan."

Pimples utanarak ellerine baktı. Benzinin değmediği yerlerde, tırnaklarının arası kara ka-

raydı. "Tatlı enerji veriyor," diye söylendi. "İnsan çalıştı mı enerjiye gereksinimi vardır. Öğleden sonra üç sularında insanın içine baygınlık çöker. Çünkü enerji veren gıda gereklidir."

Alice, "İyi ama ya cebine verdiği zarar?" dedi. "Benim şeye ne kadar gereksinimim varsa, senin de pastaya o kadar var." Şey sözünü havada bıraktı. Alice sövgülü bir kadındı, ama hiçbir zaman söyleyeceklerini tam adıyla söylemez, ima ederdi. Alice kahve makinesinden bir fincana kahve koydu, üstüne biraz süt katıp tabaksız olarak Pimples'a uzattı.

Pimples otomatik gramofonun üzerine sereserpe uzanmış kokakola reklamındaki kıza baygın baygın bakıyordu. Kahveye dolu dolu dört kaşık şeker koydu, kaşığı dimdik tutarak karıştırdı da karıştırdı. Sabırla, "Bir dilim pasta istiyorum, dedi.

"Sen kendi ellerinle mezarını kazıyorsun. Yakında balon gibi şişersen görürsün."

Pimples, Alice'in biçimli poposuna baktı sonra hızla başını çevirdi. Alice tezgâhın altından bir bıçak çıkardı ve hindistancevizli pastadan bir dilim kesti. Pastanın kreması kesilirken yuvarlandı, sineğin tam üstüne düştü. Alice pastayı küçük bir tabağa aktardı sonra da tezgâhın üstünden kaydırarak Pimples'a doğru sürdü. Pimples kahve kaşığıyla pastaya daldı.

"Sizin odadakiler daha kalkmadı mı?" diye sordu.

"Hayır, ama ayak seslerini duydum. Bir tanesi sıcak suyun tümünü kullandı sanırım. Lokantada bir damla sıcak su yok."

"Herhalde Mildred'dır."

"Kim?"

"Kızları. Belki de yıkanmıştır."

Alice, Pimples'ın gözlerinin içine baktı, sertçe,

"Sen beslenmene bak, başka şeylere burnunu sokma," dedi.

"Bir şey demedim ki. Aaa, bu pastanın içinde sinek var!"

Alice dikleşti:

"Dün de çorbanda sinek vardı. Bence sen cebinde sinek taşıyorsun."

"Yok canım. Ama bakın hâlâ debelenip duruyor."

Alice yanına geldi.

"Öyleyse öldür onu, dedi. "Gebert. Yoksa salıvermeyi mi düşünüyorsun?" Alice bir çatal aldı, sineği ezdi sonra da bütün tabağı çöpe boşalttı.

"Peki benim pastam n'olacak?"

"Sana bir parça daha vereceğim. Neden bu sinekler hep sana geliyor da başka kimseye gitmiyor?"

Pimples hafifçe, "Kısmet, dedi.

"Ne?"

"Hiç, dedim ki...

"Ne dediğini duydum.

Huzuru kaçmış, sinirlenmişti Alice:

"Ya çeneni tut ya da arkana öyle bir tekme yersin ki nereden geldiğini şaşırırsın. İyi usta olman da umurumda değil. Bence beş para etmezsin. Üstelik de sivilcelisin."

Pimples'ın rengi soldu. Kadının öfkesi arttıkça Pimples'ın başı daha çok önüne düşüyordu. Kadının bütün öfkesini ondan çıkardığını anlayamamıştı.

"Bir şey demedim ki, diye yineledi. "Küçücük bir şakadan ne çıkar?"

Alice öyle bir hale gelmişti ki, ya avazı çıktığı kadar bağırıp deli bir öfkeye kapılacak; ki bu hem kendisini, hem etrafındakileri dehşete düşürürdü, ya da silahları inderecekti, zira boğazına kadar gelen müthiş baskının farkındaydı. Bir saniye durumu düşündü. İşler sıkışıktı. Otobüsün gitmesi gerekiyordu. Juan da dinlenememişti. Odasında kalanlar bağırtısını duyup dışarıya fırlayabilir ve Juan da buna kızıp

kendisini dövebilirdi. Bir kez yaptıydı bu işi. Doğrusu çok hızlı vurmamıştı, ama zamanlaması ve isabeti tamdı, az daha kendini ölüyor sanmıştı. Sonra asıl kâbusu; Juan'ın onu bırakabileceği aklına geldi. Başka kadınları bırakmıştı. Kaç tane olduğunu belirtmemişti Juan, ama onun gibi yakışıklı bir adam mutlaka bir sürü kadını bırakmıştır. Bunları düşünmesi bir saniye aldı. Alice öfkenlenmemeye karar verdi. Boğazına takılanı içine itti. Sertçe plastik kapağı kaldırdı, hindistancevizli pastadan kocaman bir dilim kesti, tabağa koyarak Pimples'ın önüne koyarken,

"Herkes sinirli," dedi.

Pimples tırnaklarına bakmaktan vazgeçip kadının boynundaki ince çizgilere göz attı. Kadının gözkapakları da ağırlaşmaya başlamıştı. Elleri de artık genç bir kızın ellerine benzemiyordu. Birden kadına acıdı. Her ne kadar kendi pek yakışıklı biri değilse de gençliğin dünyada en önemli şey olduğunu düşündü. Gençlik gittikten sonra, insan ölse daha iyi! Bu sabah büyük bir başarı kazanmıştı, Alice'in zayıflığı ve kararsızlığı karşısında ikinci bir başarıyı kafasına koydu,

"Mr. Chicoy, bundan sonra bana Pimples demeyecek," dedi.

"O niye?"

"Çünkü ben böyle istiyorum. Benim adım Edward. Bana okulda Kit derlerdi, soyadım Carson olduğu için."

"Yani Juan sana şimdi Kit mi diyor?"

"Öyle."

Alice neler olduğunu pek anlamadı, ama arkadaki yatak odasından kıpırtılar, ayak sesleri gelmeye başlamıştı. Kısık sesle konuşmalar da duyuluyordu. Yabancıların varlığında kendisini Pimples'a daha yakın hissetti. Ne de olsa, o yabancı değildi. "Bakalım ben de bir deneyeyim," dedi.

Ön pencerelerden ve kapıdan giren güneş duvarda parlak beş leke oluşturmuş, tezgâhın arkasındaki fındık fıstık paketleriyle, portakal yığınlarını aydınlatmıştı. Şimdi o parlak lekeler silikleşti ve sonra yok oldular. Gök gürültüsünün ardından, birden yağmur başladı. Damlalar damı dövüyordu.

Pimples kapıya gidip dışarıya baktı. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor, beton tabana düşen damlalar sıçrıyordu. Hava iyice kararmıştı. Yağmurda ışık, çelik soğukluğuna bürünmüştü. Pimples, Juan Chicoy'un yağmurdan kaçarak otobüse sığındığını gördü. Arka tekerlekler, hâlâ yavaş yavaş dönüyordu havada. Pimples bakarken Juan birden otobüsten atladı, lokantaya doğru koşmaya başladı. Pimples'ın açtığı kapıdan ok gibi içeri girdi. O kadarcık uzaklıkta bile tulumu ıslanmış, pabuçlarına su dolmuştu, voc voc ediyordu.

Juan, "Tanrım, sanki gök delindi, dedi.

Yağmur gri bir duvar gibi dağları gözlerden silmiş, beraberinde koyu, metalik bir aydınlık getirmişti. Yabanibaklalar yağmurun şiddetinden boyunlarını büktü. Gelinciklerin taçyaprakları kopmuş, yere saçılmış altın paralar gibi duruyordu. Zaten ıslak olan toprak doymuş suyu daha fazla ememiyordu. Çukur yerlerde göller oluşmaya başlamıştı bile. Yağmur bütün şiddetiyle Belalılar Köşesindeki lokantanın damını dövüyordu.

Juan Chicoy lokantadaki masalardan pencereye yakın olanına kurulmuş, bol sütlü kahve içip, kurabiyesini yiyerek sağanağı seyrediyordu. Norma gelip tezgâhın arkasındaki eviyede birikmiş bulaşıkları yıkamaya başladı.

Juan, "Bana bir fincan kahve daha getiriver," diye seslendi.

Norma tezgâhın kenarından döndü. Fincan çok doluydu. Taşan kahve ince ince finca-

nın tabağına doğru iniyordu. Juan bir kâğıt peçete çekti ve ıslak fincanın altına oturttu.

"Dün gece pek dinlenemedin, değil mi?" diye sordu.

Norma yorgun, elbisesi de buruşuktu. Norma'nın daha yaşlanmadan çok önce, şimdiden nasıl bir yaşlı kadın olabileceğini anlayabilirdi insan. Teninin rengi çamur gibiydi, ellerinin üstünde de lekeler oluşmuştu. Norma'nın kurdeşen olması için pek çok neden vardı.

"Hiç uyumadım," diye yanıt verdi. "Yerde yatayım dedim, ama gene de uyuyamadım."

"Bir daha böyle bir şey olmamasına özen göstereceğim," dedi Juan. "Bunları San Ysidro'ya götürecek bir araba olsaydı keşke."

Alice, alaylı,

"Yataklarımızı onlara vermek nereden de aklına geldi? Dünyanın neresinde ev sahipleri yolculara yataklarını verirler ki?.. Öyle ya onlar bugün çalışmayacaklar, pekâlâ iskemlede oturabilirlerdi" dedi.

Juan. "Dalgaya düştük herhalde, dedi.

Alice, "Karının iskemlede uyuması senin umurunda mı? Sen ne zaman olsa benim yatağımı başkalarına verirsin" dedi, tekrar içinde öfkenin kabardığını hissetti ve bu onu korkuttu. Öfkelenmek istemiyordu. Her şeyin mahvolacağını anlıyor, bundan da korkuyordu, ama elden ne gelirdi... İşte öfke baldan tatlı, içinde köpürerek kabarıyordu. Hızlanan yağmurun damı dövdüğü duyuldu, ardından bir sessizlik oldu ve hemen peşinden ikinci bir sağanak birincinin yerini aldı. Oluklardan şırıldayarak akan sular fazlalaştı. Juan düşünceli düşünceli yere bakıyordu. Dudaklarında, tam yaranın yanında hafif bir gülümseme dolaştı. İşte bu da Alice'in korktuğu olaylardan bir başkasıydı. Alice'e kendine gelmesi için zaman tanıdığı anlaşılıyordu. O da bunu biliyordu. Böyle olaylarda Alice, ikili durumlar yaşardı. Kendisi ve ola-

yın konusu büyür, büyür dünyadaki her şey yok olurdu. Ya aktı, ya da kara... Juan'la konuşurken sanki dünyada sadece ikisi vardı. Norma'yla çekiştiği zaman bütün dünya silinir, kocaman bir boz bulutun üstünde sadece ikisi kalırdı.

Juan'a gelince, o her şeyi bir tarafa koyar ve olaylara birbiriyle kıyaslayarak bakardı. Büyük, küçük, değerli, değersiz her şey... Juan bütün bunları görür, değerlendirir, tartar ve keyiflenirdi. Juan insanlardan tat alırdı. Alice ise ya sever, ya sevmez, ya da nefret ederdi. Ona göre, bunların arasında başka değerlendirme yoktu.

Alice dağınık saçlarını topladı. Ayda bir kez, saçlarını o erkekleri tutsak eden sihirli ve şahane ışıltılar veren bir losyonla yıkardı. Juan'ın gözlerindeki ifade hem uzak, hem keyifliydi. Bunun Alice için anlamı korkunçtu. Onun, kendisine dünyayı zehir eden öfkeli bir kadın değil de incelenecek, yoklanacak ve evet tabii hoşlanılacak binlerce kadından biri diye baktığını bilirdi. Bu ona yalnızlık, korku veren bir duyguydu. Yani o Juan'ı bütün dünyadan ayırıyor, Juan ise onu bütün dünyayla bir tutuyor demekti. Bu anlarda Juan, sanki onun yalnız etrafıyla ilgilenmekle kalmaz, gözleri Alice'i deler geçer başka âlemlere dalardı. Juan'ın ona attığı tokattan aklında kalan, tokatın şiddeti değil, vuruşun şekliydi. Alice daha evvel de dayak yemişti ve hoşuna gittiği de olmuştu ama bu değişikti. Juan sanki ona vurmamış da, bir zararlı böceği ezmişti. Hiç aldırış etmeden vurmuştu ona. Kızmamış, sadece rahatsız olmuştu ondan. Ve de kendisini rahatsız eden şeye vurup susturmuştu. Alice bildiği birkaç metotla kocasının ilgisini çekmeye çalışıyordu. İşte şimdi yaptığı da buydu. Kocasının gözlerindeki bakıştan onun kendisinden uzaklaştığını hissediyordu.

"Ben uğraşıp didineyim, halılarla, kadifelerle kendimize bir yuva yapmaya çalışayım, sen gel onu başkalarına veriver." Sesi kontrolden çıkmaya başladı: "Sonra da karını bütün gece iskemlede oturt."

Juan başını kaldırdı, "Norma, dedi, "bana bir fincan kahve daha veriver. Sütü bol olsun."

Alice kendini tutmaya çalıştı, öfkesinin yükseldiğini hissediyordu. Juan yavaşça ona baktı. Kara gözleri keyifli ve sıcaktı, bakış açısı tekrar değişti, şimdi Juan ona bakıyor ve Alice de kendisine bakıldığının bilincine varıyordu.

"Bir yerine bir şey olmadı ya," dedi Juan. "Bu gece yatağının değerini daha iyi anlarsın."

Alice soluğunu tuttu. Sıcak bir dalga her yanını kapladı. Öfke, sıcak bir ihtirasa dönüşmüştü. Gülümsedi, dudaklarını yaladı, "Seni it seni." diye hafifçe söylendi. Derin bir soluk alarak, "Yumurta ister misin?" diye sordu.

"Evet. İki tane rafadan. Dört dakika kaynasın."

"Yumurtanı nasıl seversin, bilirim, dedi. "Yanında domuz pastırması la olsun mu?"

"Hayır. Bir dilim kızarmış ekmekle iki tane kurabiye yeter."

Alice tezgâhın arkasına geçti. "Artık şu odadan çıksalar," diye söylendi. "Helaya gitmek istiyorum."

Juan, "Ayaklanmışlar. Nerdeyse çıkarlar," dedi.

Evet ayaklanmışlardı. Yatak odasında ayak sesleri vardı. İçerde bir kapı açıldı ve bir kadın sesi duyuldu, sertçe, "Kapıyı vurabilirdin, dedi.

Bir erkek sesi karşılık verdi: "Özür dilerim, hanımefendi. Buradan çıkmak için ya buradan geçmem ya da camdan atlamam gerekiyordu."

Başka bir erkek sesi de otoriter bir ses tonuyla araya girdi: "Kapıyı vurmak her zaman

en doğru yoldur, dostum, dedi. "Ayağını mı incittin?"

"Evet."

Tezgâhın bitimindeki kapı açıldı ve ufak boylu bir adam lokantaya girdi. Kruvaze bir elbise giymişti. Gömleği, seyahat edenlerin "bin beş yüz kilometrelik" dedikleri türden kir götüren bir ejdi. Elbisesi de gene aynı nedenle kumlu bir kumaştandı. Koyu yeşil, örgü bir kravat takmıştı. Yüzü bir köpek yavrusu gibi keskin hatlı, gözleri de gene bir köpek yavrusu gibi parlak ve yumuşak bakışlıydı. Bıyığı sanki tırtıl biçiminde kesilmiş, konuşurken de belini kırıyor gibi duruyordu. Öndeki iki dişi hariç, diğerleri bembeyaz ve muntazamdı. Öndeki dişler ise som altından yapılmıştı. Elbisesini sanki dikkatle fırçalamış, üstündeki tozları temizlemiş, gömleği gece aceleyle yıkanıp komodinin üstünde kurutulmuş gibiydi. Hem mahcup, hem de kendinden emin görünüyordu, sanki onu aşağılanmaktan korumak için yöntemler bulmuştu.

"Günaydın dostlar," dedi. "Dün gece nerede yattınız merak ettim. Allah bilir bütün gece oturmuşsunuzdur."

Alice ekşi bir suratla, "Öyle oldu, dedi.

Juan, "Ziyanı yok," dedi. "Bu gece erken yatarız."

"Otobüsü tamir edebildiniz mi? Nasıl, bu yağmurda yola çıkabilecek miyiz?"

"Ah, tabii, tabii," dedi Juan.

Adamı topallaya topallaya tezgâhın çevresini dolaştı ve küçük masalardan birine yerleşti. Yüzündeki ifadeden canının yandığı belliydi. Norma bir bardak su ve peçeteye sarılmış bir takım çatal bıçak getirdi.

"Yumurta?"

"Sahanda, yumuşak olsun. Yanında domuz pastırması isterim. Tereyağ sürülmüş kızarmış ekmek, anladınız değil mi, tereyağ sü-

rülmüş ve kızarmış ekmek! Dünyadaki en zor şeylerden biri de tereyağ sürülmüş kızarmış ekmektir. Şimdi ekmeklere bolca tereyağ sür, bekle yağ erisin, sonra o fazlalıkları al ki sarı sarı gözükmesin. Becerirsen iyi bir bahşişi hak edersin. Delikli, süslü bir ayakkabı giymişti. Ayağını kaldırdı, acıdan inledi.

Juan, "Ayağını mı burktun?" diye sordu?

Tezgâhın sonundaki kapı açıldı, orta boylu bir adam göründü. Truman'a, ya da bir şirketin genel müdür yardımcısına ya da yeminli hesap uzmanına benziyordu. Gözlüğünün kenarı köşeliydi? Elbisesi düzgün olup gri bir kumaştan yapılmıştı. Sanki yüzüne de bir parça bu griden bulaşmıştı. Tam bir işadamı gibi giyinmişti ve tam bir işadamına benziyordu, gerçekten de işadamıydı. Ceketinin yakasında uzaktan ne olduğu pek belli olmayan bir dernek iğnesi vardı. Yeleğinin son düğmesi iliklenmemişti. Zaten son düğme iliklenmezdi. Köstekli bir altın saati yeleğinin iki cebi arasına sarkıtmıştı.

"Mrs. Pritchard omletini az pişmiş sever, tabii yumurtalar tazeyse. Ayrıca kızarmış ekmekle reçel de ister. Miss Pritchard ise sadece portakal suyu ve kahve istiyor. Ben kremalı kurabiye istiyorum. Yumurtam iyi pişsin, sakın sarısı akmasın, tereyağsız kızarmış ekmek ve bol sütlü kahve istiyorum. Hepsini bir tepsiye koyup getirebilirsiniz."

Alice öfkeyle başını kaldırdı. "Kahvaltınızı burada edin. Odaya servisimiz yok," dedi.

Mr. Pritchard ona soğuk soğuk baktı, "Burada gecelemek zorunda kaldık," dedi. "Zaten tatilimin bir günü de boşa geçmiş oluyor. Sizin otobüsünüzün bozulması benim suçum değil. Bunlara karşılık kahvaltımızı odamıza getirebilirsiniz. Karım da kendini iyi hissetmiyor. Ben iskemle tepesinde oturmaya alışık değilim. Tabii ki karım da değil."

Alice başını öfkeli bir boğa gibi indirdi, "Buraya bakın!" dedi. "Ne zamandır helaya gitmek istiyorum, yüzümü yıkayacağım. Banyomu ele geçirdiniz."

Mr. Pritchard sinirli sinirli gözlüğünü düzeltti. "Öyle mi!" deyip başını Juan'a çevirdi. Gözlüklerinde yansıyan ışık, sanki arkasında göz olmayan iki küçük aynaya benzedi. Eli öfkeyle cebindeki saate gitti. Cebinden altın bir törpü çıkardı ve aceleyle her tırnağının içini temizledi. Etrafına bakındı, üzerine bir ürperti çöktü. Mr. Pritchard orta halli bir şirketin genel müdürüydü, işadamıydı. Hiçbir zaman yalnız değildi. İşini, aynı şekilde düşünen, aynı şekilde çalışan, hatta birbirine benzeyen kimseler yürütürdü. Yemekleri kendisi gibi işadamlarıyla, dışardan gelenlere kapalı kulüplerde yerdi ki ne yabancı biri, ne de yabancı bir fikir içeri girebilsin. Dini yaşamı ise kilisesi ve mason locasıydı. Böylece burada da yabancılardan korunmuş oluyordu. Haftada bir gece gene kendisi gibi insanlarla poker oynardı. Herkes o kadar birbirine benzerdi ki, oyunda pek fark olmazdı. O yüzden de herkes kendini fevkalade bir oyuncu sanırdı. Nereye giderse gitsin yalnız bir adam değildi o, bir kuruldu. Bir şirketin, bir kulübün, bir kilisenin, mason locasının bir bölümüydü. Fikirleri ve görüşleri hiçbir zaman itirazla karşılamazdı, çünkü hep kendisi gibi insanlarla beraberdi. Kendisi ve dostları tarafından yazılan, çıkarılan gazeteleri okurdu. Evine giren kitaplar, kendisini kızdırmayacak kitapları bilen bir komisyon tarafından satın alınırdı. Yabancı ülkeleri ve yabancıları sevmezdi, zira orada kendisine benzeyenleri bulma olanağı yoktu. Bulunduğu gruptan ayrı düşmeyi istemezdi. Grubun en üst kademesine çıkabilir, onlar tarafından beğenilebilirdi, ama onları terk etmeyi hiçbir zaman düşün-

mezdi. Arasıra erkek erkeğe bir yere gittiler mi, masanın üstünde çıplak kızlar oynatır, içki içer, kahkahalarla gülerdi, ama kendisiyle beraber beş yüz Mr. Pritchard daha vardı.

Ve şimdi, Alice'in tuvalet hakkındaki çirkin sözlerini duyduktan sonra etrafına bakındı, lokantada yalnızdı. Burada başka Pritchard'lar yoktu. Bir an gözleri takım elbiseli adama takıldı, ama adamda bir tuhaflık vardı. Gerçekten adamın ceketinde mavi emaye üzerine yıldızlar olan bir rozet vardı, ama Pritchard'ın bildiği bir kulübe ait değildi. Bu adamların hepsinden, hatta tatilinden nefret etti birden. Odaya gidip kapıyı kapatmak istedi, ama işte şurada helaya gitmek isteyen aksi bir kadın vardı. Mr. Pritchard altın saatinin kösteğine takılı altın tırnak törpüsüyle acele acele tırnaklarını temizledi.

Gerçekte Mr. Pritchard böyle bir adam değildi. Hatta bir aralık Eugene Debs'e de oy vermişti, ama bu da çok eskilerde kalmıştı. Kendi grubundaki insanlar birbirlerini dikkatle izlerdi. Belli kurallar dışındaki herhangi bir hareket önceden belirlenir, sonra da görüşülürdü. Değişik adam doğru adam değildi. Devam ederse kimse onunla iş yapmazdı.

Koruyucu yapı gerçekten de koruyucuydu. Mr. Pritchard'ın yaşamında karşıtlık yoktu. Bağımsız olmaktan vazgeçmiş, sonradan da bağımsızlığın ne olduğunu unutmuştu. Bağımsızlık ona şimdi çocukluk gibi geliyordu. Debs'e oy vermesi, yirmi yaşlarında gittiği genelevle eş değerdeydi. Bunlar delikanlıların yapabileceği işlerdi. Hatta kulübünde arasıra yemek yerken Debs'e oy verdiğini söyler, böylelikle dostlarına yeni yetişen gençlerde nasıl sivilce çıkarsa onun da böyle atak bir gençlik geçirmiş olmasının normal olduğunu kanıtlamak isterdi. Debs'e oy vermenin deliliğini affetmiş, hatta ke-

yiflenmişti ama kızı Mildred'ın hareketleri kendisini gerçekten düşündürüyordu.

Gittiği üniversitede profesörleriyle ve Kızıl addedilen tehlikeli kimselerle düşüp kalkıyordu. Savaştan önce, Japonya'ya gönderilen hurda demir gemi için arkadaşlarıyla gösteri yürüyüşüne katılmış ve de İspanyol Savaşında Pritchard'ın Kızıllar diye tanımladığı kişilere ilaç yollamak için para toplamıştı. Böyle konuları Mildred'la konuşmazdı. O da babasıyla bunları konuşmak istememişti. İnancına göre, hiç sözü edilmezse bunlar unutulur giderdi. Bir kocayla bir yavru Mildred'ın politik görüşüne yön vereceklerdi kuşkusuz. Böylece gerçekleri değerlendirmiş olacaktı.

Mr. Pritchard geneleve gittiğini pek iyi hatırlamıyordu. Yirmi yaşındaydı ve sarhoştu. Sonradan kendini kutsal varlıkları aşağılamış gibi hissetmiş, kederlenmiş, kahrolmuştu. Bunu izleyen iki hafta belirtilerin gelişmesini dehşetle beklemişti. Hatta bir şey olursa kendini öldürmeyi de kafasına koymuştu. Kendini öldürecek ve olaya kaza süsü verecekti. Şimdi sinirliydi. İstemediği bir tatildeydi. Meksika'ya gidiyordu. Gördüğü afişlere rağmen, Meksika ona göre pis ve tehlikeli, hem de radikal bir ülkeydi. Petrol devletleştirilmişti. yani özel mal gaspedilmişti. Eh, bunun Rusya'dan farkı neydi? Mr. Pritchard'ın kafasında Rusya, ortaçağların şeytan kavramının yerini almıştı. Bütün kötülükler, terör ve kurnazlığın kökü oradaydı. Bu sabah asabi oluşunun nedeni kendisinin de doğru dürüst uyumamış olmasıydı. Kendi yatağını severdi. Yeni bir yatağa alışması için iki hafta geçmesi gerekti. Ama işte şu önündeki üç hafta boyunca hemen hemen her gece başka bir yatakta yatacaktı: Kim bilir ne biçim böceklerle boğuşacaktı? Yorgundu ve teni çok kötü durumdaydı. Buradaki su kireçliydi. İki

üç gün bu suyla tıraş olursa boynundaki kılların ters döneceğinden emindi. Göğüs cebinden bir mendil çıkardı, gözlüklerini temizlemeye başladı. "Karımla kızıma söylerim, sizi rahatsız ettiğimizi bilmiyorduk," dedi.

Norma, sözcüğü beğenmişti. Kendi kendine tekrar etti, "Rahatsız... Sizi rahatsız etmek istemezdim. Mr. Gable bence bilmeniz gereken... Mr. Pritchard tekrar yatak odasına döndü. Hanımlara açıklama yapan sesi duyulabiliyordu.

Bıyıklı adam iskemlesinden kalkıp tezgâha yürüdü. Topallıyor, acıdan inliyordu. Şekerliği alıp yerine çöker gibi oturdu. Yüzü acıdan buruşmuştu.

Norma, "Ben size verirdim, dedi.

Adam Norma'ya gülümsedi; "Sizi yormak istemedim, diye cesurca yanıtladı.

Norma. "Beni rahatsız etmezdiniz, dedi.

Juan kahve fincanını yere koydu. Pimples, "Bir parça daha hindistancevizli pastadan istiyorum, dedi.

Alice dalgınlıkla pastadan bir dilim kesti, tabağa koyarak tezgâhın üzerinde kaydırarak yolladı. Bir taraftan da defterine kaydetti. Pimples, "Anlaşılan burada hiç ikram yok," diye söylendi.

Alice, "Kimsenin haberi olmadan kim bilir ne kadar ikramlar oluyordur. dedi.

Juan ufarak adama, "Galiba ayağınızı fena burkmuşsunuz. dedi.

Adam, "Ezildi, dedi. "Parmaklarım ezildi. İsterseniz göstereyim."

Mr. Pritchard yatak odasından çıkıp boş olan tek masaya oturdu. Ufak tefek adam ayakkabısının bağını çözdü, çıkardı. Ayağı tabanından parmaklarının ucuna kadar bandajlıydı. Bandaj kana bulanmıştı.

Alice, telaşla, "Bize göstermeniz gerekmez, dedi. Kan görünce bayılırdı.

Ufak boylu adam, "Zaten bandajı değiştirmem gerekiyor," dedi, ayağındaki sargı bezini açıp ayağını gösterdi. Başparmakla yanındaki diğer iki parmak fena halde ezilmiş, tırnaklar kararmış, parmakların ucu kopmuş, kan revan içinde kalmıştı.

Juan yerinden kalktı. Pimples yaklaştı. Hatta Norma bile dayanamadı, kalktı geldi.

Juan, "Aman Tanrım fena halde vurmuşsunuz ayağınızı. Biraz su getireyim de yıkayın. Herhalde bir merheminiz vardır. Mikrop kapabilir. Ayağınızı kaybedebilirsiniz" dedi.

Pimples dişlerinin arasından tiz bir ıslık çaldı. Yaranın korkunçluğundan etkilenmiş, heyecanlanmıştı. Kısa boylu adam Juan'a baktı. Gözlerinde bir beklenti, bir haz vardı:

"Çok kötü, değil mi?" dedi.

Juan, "Hem de nasıl," dedi.

"Ne dersiniz bir doktora görüneyim mi?"

"Ben olsam görünürdüm."

Küçük adam keyifle güldü. "İşte bunu duymak istiyordum," dedi. Tırnağıyla hafifçe tabanını kazıdı ayağının üst kısmı, deri, kan, ezilmiş parmaklar tümüyle kalktı ve altından, sapasağlam bir ayak çıktı. Kafasını arkaya atıp keyifle güldü:

"Ne kadar iyi, değil mi? Plastik. Yeni bir mamul."

Mr. Pritchard da tiksinerek oraya gelmişti.

Adam: "Little Wonder Firmasının Yapay Yaralı Ayağı." Yan cebinden yassı bir paket çıkarıp Juan'a uzattı."Bana çok nazik davrandınız. Size bir tane hediye etmek istiyorum. Little Wonder Şirketi temsilcisi Ernest Horton'dan." Sesi heyecandan titriyordu. "Üç boyda yapılıyor. Bir, iki, üç ezik ayak. Size verdiğim üç numara. Bu gördüğünüzün eşidir. Paketin içinde bandaj ve yapay kan var. Daha korkunçlaştırmak için. Tarifi içindedir. İlk kullanışta biraz suyla yumuşatmak gerekiyor. Sonra sanki

kendi derinizmiş gibi tam yerine oturur ve kimse de anlayamaz. Çok eğlenirsiniz."

Mr. Pritchard öne eğildi. Aklının ucunda çorabını tam komisyon toplantısının ortasında çıkarışı vardı. Meksika'dan döner dönmez hemen yapabilirdi bu numarayı. Haydutların saldırısına uğradık diye önce bir de hikâye anlatırdı.

"Kaça satıyorsunuz bunu?" diye sordu.

"Bir buçuk dolara. Aslında perakende satmam. Piyasaya sürer sürmez hemen gider. Son on beş günde tam kırk düzine sattım."

Mr. Pritchard, "Yok yahu!" dedi. Gözleri beğeniyle parlıyordu.

"İnanmazsanız size sipariş defterimi göstereyim. Şimdiye kadar sattığım en popüler oyun. Little Wonder piyasayı sildi süpürdü."

Mr. Pritchard, "Yani ne kadar sattınız?" diye sordu.

"İş ahlakı, izninizle söylemeyeyim.

Mr. Pritchard başını salladı. "Ben perakende fiyatıyla bir tane almak istiyorum."

"Kahvaltımı yapar yapmaz hemen size bir tane getiririm. Yağlı ekmeğim nerede?" diye Norma'ya sordu.

Norma, "Getiriyorum," diyerek tezgâhın arkasına koştu ve tost makinesini prize taktı.

Ernest övünerek, "Psikoloji sayesinde satış garanti" dedi. "Yıllarca kesik yapay parmak stokladık, ama pek gitmedi. Ama bunda çorabı çıkarıyorsunuz çok psikolojik. Kimse sizin bir oyun için bu kadar zahmete gireceğinizi düşünemez. Bu oyunu icat eden köşeyi döndü."

Mr. Pritchard, beğeniyle, "Siz de fena iş yapıyorsunuz sayılmaz," dedi. Şimdi kendisini daha iyi hissediyordu.

Ernest, "Çok şükür" dedi. "Çantamda birkaç ilginç şey daha var. Onları toptan satıyorum. Ama sizlere gösterirm, eğlenirsiniz."

Mr. Pritchard, "Ben o yaralı ayaktan yarım düzine almak istiyorum," dedi.

"Üç parmağı da alacak mısınız?"

Mr. Pritchard bir düşündü. Bunları hediye diye alacaktı, ama rekabet istemiyordu. Charlie Johnson böyle oyunlar yapmakta Mr. Pritchard'dan daha başarılıydı. Adam doğuştan komedyendi sanki.

"Bana bir adet üç parmaklı, üç adet iki parmaklı ve iki adet tek parmaklı verin," dedi. "Sanırım bu bana yetecek."

Yağmurun yağış şekli değişiyordu. Kâh müthiş bir sağnak, kâh ince ince yağıyordu. Juan elinde kahve fincanı pencere kenarına oturmuştu. Tabağında, kurabiyenin yarısı duruyordu.

Juan, "Galiba biraz ara verecek, dedi. "Yola çıkmadan arkayı bir daha kontrol edeyim."

Pimples. "Şu hindistancevizli pastadan bir dilim daha istiyorum, dedi.

Alice, "Hayır istemiyorsun, dedi. "Birazını da müşterilere ayırmak zorundayım."

"Peki ben müşteri değil miyim?"

"Bakalım bugün San Ysidro'dan siparişlerimiz gelebilecek mi? Elimde biraz pasta bulundurmalıyım.

Tezgâhın ucunda kat kat tepsilerin içinde kâğıtlı şekerler duruyordu. Pimples yerinden kalktı. tepsilerin önünde durdu. Hangi paketleri alacağına karar vermeden biraz düşündü. Sonra üç ayrı çeşit çikolatalı bisküi aldı ve cebine koydu. "Bir Baby Ruth, Bir Aşk Yuvası, bir de Hindistancevizli Sevgilim, aldım, dedi.

Alice, "Hindistancevizli Sevgilim, on cent. İçinde fındık var çünkü," dedi.

Pimples, "Biliyorum, dedi.

Alice defterini tezgâhın arkasından alırken, "Şimdi maaşından borçlu duruma geçtin, haberin olsun," dedi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Pritchard'lar odadan çıkar çıkmaz Norma, "Elimi yüzümü yıkayıp saçımı tarayayım," dedi. Ok gibi kapıya atıldı. Alice hemen peşindeydi.

Alice soğukça, "Helaya önce ben gireceğim," dedi. Norma, Mr. ve Mrs. Chicoy'un odasından geçerek kendi odasına gitti. Kapıyı arkasından kapattı. Anahtar yoktu. Kendi kendine kalabilmek için sürgüyü itti. Daracık, ordu fazlası yatağı yapılmamıştı. Mr. Horton'un satıcı çantası duvara dayalıydı.

Çok dar bir odaydı bu. Duvara dayanan şifonyerin üstünde bir tasla ibrik duruyordu. Şifonyerin üstünde duvara ipekten farbalı bir yastık kılıfı asılmıştı. Pembe olan bu kılıfın üstünde çapraz duran toplar ve bunların arasında da bir demet gül resmi vardı. Yastık kılıfına ayrıca Bir Askerin Annesine Duası diye bir şiir basılmıştı.

Sevgili anneciğim, top, mermi arasında
Seni düşünüyorum
Dualarının beni koruyacağını umuyorum
Ve savaş bitip kazanıldığında
Tek sevgili, soluğu alacağım kollarında.

Norma pencereden baktı ıslak bir aydınlık vardı dışarda. Sonra elini yakasından içeri soktu, kumaşı tersyüz etti. Yakanın içinde bir çengelliiğneye geçirilmiş ufak bir anahtar vardı. Norma iğneyi açtı anahtarı aldı. Şifonyerin altından bavulunu çıkardı ve açtı. En üstte Clark Gable'ın gümüş bir çerçeve içindeki resmi duruyordu. Resmin üstünde "Sevgilerle – Clark Gable" yazılıydı. Norma bu resmi San Ysidro'da hediyelik eşya satan bir dükkândan

almıştı. Elini bavulun dibine soktu, küçük bir muhafazayı buldu. Açınca yüzüklerini gördü, kapayıp tekrar bavula koydu. Bavulunu kilitledi ve tekrar şifonyerin altına sürdü. Çekmeceden bir tarakla fırça çıkardı, sonra pencereye yürüdü. Çiçekli perdelerin yanında duvara asılı bir ayna vardı. Norma aynada kendisine baktı. Pencereden kurşuni renkli ışınlar girip Norma'nın yüzünü aydınlattı. Gözlerini açtı, sonra gülümsedi, bütün dişlerini göstererek canlı canlı güldü. Ayaklarının üstünde yükseldi elleriyle büyük bir kalabalığı selamladı ve tekrar gülümsedi. Tarağı saçlarında gezdirdi karışık yerlerde hafifçe tarağı çekiştirdi. Şifonyerden bir kalem aldı soluk kaşlarını düzeltti. Ortadaki kıvrımı belirginleştirince yüzünde soru soran bir ifade oldu. Sonra saçlarını fırçalamaya başladı. On kez bir tarafı, on kez de öbür tarafı. Bu arada kâh bir ayağının, kâh diğerinin üstünde esneyerek baldırlarını güzelleştirmeye çalıştı. Bu hareket, isteyerek değil de mecburen cimnastik yapmış bir sinema yıldızının tavsiyesiydi.

Ortalık kararmaya devam ediyordu, Norma aceleyle pencereye göz attı. Bu gülünç hareketi yaparken birinin görmesini istemiyordu. Norma bir buzdağına kıyasla içine daha çok kapanmıştı. Su yüzünde ancak ufacık bir bölümü görünürdü. Norma'nın en güzel, en hoş yönü gözlerinin ardında gizlenmiş ve korunmuştu.

Kapının kolu döndü, birisi açmak için kapıya yüklendi. Norma dikleşti, baston yutmuş gibi durdu. Sadece bir eli işliyor, kaşlarına sürdüğü boyayı dağıtıyordu. Sonunda alnında gri lekeler oluştu. Şimdi kapının vurulduğu duyuldu. Hafif, nazik bir tıklama. Fırçasını şifonyere bıraktı, elbisesini düzeltti, sonra kapıya gitti. Sürgüyü açıp kapıyı araladı. Ernest Horton'un yüzü göründü. Fırça bıyığı dudaklarının üzerini kaplıyordu.

Norma kapıyı hâlâ aralık tutuyordu.

Ernest, "Hepiniz bize oldukça nazik davrandınız. Sizi daha fazla rahatsız etmek istemem," dedi.

Norma yavaş yavaş kendine geldi, ama hâlâ hızlı hızlı nefes alıyordu. Kapıyı açtı bir adım da geri çekildi. Ernest mahcup bir gülümseme ile odaya girdi. Yatağa yürüdü.

"Yatağı yapmalıydım," diye söylendi. Çarşafı ve battaniyeyi çekti, buruşuklarını eliyle düzeltmeye çalıştı.

Norma, "Siz durun, ben yaparım, dedi.

Ernest, "Size söz verdiğim bahşişi bile beklemediniz, dedi, "ama işte ben size getirdim. Sanki bütün ömrü boyunca yatak yapmış biri gibi, yatağı güzelce düzeltti.

Norma, "Ben de yapabilirdim, dedi.

"Neyse artık yapıldı," dedi. Ernest Horton çantasına doğru gitti. "İzninizle açabilir miyim?" diye sordu. "İçinden bir şeyler almak istiyordum da."

Norma, "Rica ederim, buyurun, dedi. Gözleri ilgiyle açıldı.

Adam çantayı yatağın üzerine koydu, kilitleri açıp kapağı arkaya itti. Çantanın içinde harika şeyler vardı. Yuvarlak karton kutuların içinden rengârenk mendiller sarkıyordu. Patlıyan sigarlar, pis koku çıkaran bombalar, düdükler, partiler için kâğıt şapkalar, küçük bayraklar ve komik rozetler... Ernest yaralı ayaklardan altı tanesini paketlerinden çıkarırken Norma da eğilmiş bu rengârenk öteberi dolu çantaya bakıyordu. Gözleri artistlerin imzalı fotoğraflarına takılmıştı. Bunlar daha önce gördüklerine hiç benzemiyorlardı. Resimler kalın bir cins plastikle kaplanmışlardı.

Bir başka özellikleri daha vardı. Bildiğimiz resimler gibi, yassı görünmüyorlardı. Değişik bir teknikle ya da özel ışık yansıtıcı bir maddeyle, sanki yüzleri yuvarlakmış da derinlikleri

varmış gibi duruyorlardı. Üç boyutlu gibiydiler, yirmiye otuz santim bir çerçeve içindeydiler.

En üstte aslına tıpatıp benzeyen, gülümseyen bir James Stewart fotoğrafı vardı. Hemen altında sadece alnını ve saç şeklini görebildiği bir resim vardı ki. hemen tanıdı. Dudakları aralandı. gözlerine bir tuhaf parıltı geldi. Yavaşça eli çantanın içine gitti ve James Stewart'ın resmini kenara itti. İşte Clark Gable ona bakıyordu. Çenesi dışarda, gözleri dikkatle bakan, gayet ciddi bir resimdi bu. Daha önce hiç böyle bir resmini görmemişti. Derinden bir iç çekti, çıkardığı ses duyulmasın diye nefesini kontrol etmeye çalıştı. Fotoğrafı yerinden aldı ve gözlerine bakakaldı, kendi gözleriyse kocaman açılmış, sanki büyülenmişti.

Ernest ona bakıyordu, heyecanını gördü. "Ne şahane değil mi?" diye sordu. "Bu yeni bir buluş. Resim değil de heykel gibi."

Norma dili tutulmuşçasına, başını evet anlamında salladı.

Ernest, "Bir kehanette bulunmak istiyorum. Her şey üzerine yemin ederim ki. bu resimler yeryüzündeki bütün resim türlerini bir seferde silip süpürecek. Aside, neme dayanıklıdır. Ömrü billah dayanır ve de kahverengileşmez. Çerçeveye dökülmüş, fırınlanmıştır. Hiçbir surette eskimez. dedi.

Norma. gözlerini resimden ayıramıyordu. Ernest resme uzandı. elleri pençe gibiydi.

"Kaça?"

Norma'nın sesi kısılmış, genzinden bir homurtu çıkmıştı sanki.

Ernest. "Bu sadece bir örnek. dedi. "Piyasaya göstermek için. Satılık değil. Ismarlayabilirsiniz."

"Kaça?"

Norma'nın parmakları bastırmaktan bembeyaz olmuştu. Ernest ona dikkatle baktı. Kadının yüzüne bakınca ne kadar kararlı olduğu-

mu gördü. Çene kasları gerilmişti, kendini tutmuyor, burnundan nefes alıyordu.

Ernest, "Perakende olarak bunları iki dolara satıyorum, ama size iyi bir bahşiş vereceğimi söylemiştim. Bahşiş yerine bu resmi tercih eder miydiniz?" dedi.

Norma'nın sesi boğuktu: "Evet, diye yanıtladı.

"O zaman sizin olsun.

Parmaklarındaki beyazlık yavaşça kayboldu. Gözlerinde bir zafer parıltısı vardı. Dudaklarını yaladı. "Sağ olun," dedi. "Sağ olun bayım." Resmi kendine çevirdi, göğsüne bastırdı. Plastik, cam gibi soğuk değil, aksine ılık ve yumuşacıktı.

Ernest, "Eh ziyanı yok. Tek bir örnekle idare ederim," dedi. "Ben biraz güneyde takılacağım. Daha altı hafta büroya gidemeyeceğim. İki hafta kadar Los Angeles'te kalayım diyorum. Orası bu tür değişik oyuncakları satmak için ideal yerdir."

Norma resmi şifonyere götürdü, çekmeceyi açıp çamaşırların altına itiverdi, çekmeceyi kapadı:

"Herhalde Hollywood'a da gidersiniz.

"A tabii. Orası bu konuda Los Angeles'ten daha iyidir. Ayrıca benim için tatil sayılır. Orada bir sürü dostum var. İznimi aldım mı etrafta dolaşır hem eğlenirim, hem de işimi görürüm. Bir taşla iki kuş yani. Hiç vakit kaybetmem. Orada bir stüdyoda çalışan eski bir askerlik arkadaşım var. Mutlaka onunla birlikte oluruz. Geçen sefer Melrose Grotto'da başlayan bir partiye gitmiştik. Hemen RKO stüdyolarının yanındadır Melrose. Ama ne partiydi... Size ayrıntıları anlatamam ama, ömrümde hiç böyle eğlenmemiştim. Sonra arkadaşım tabii stüdyoya, işine dönmek zorunda kalmıştı."

Norma, yavru bir köpek, bir böceği nasıl

izlerse, kendisi de onu aynı dikkatle dinliyordu.

"Arkadaşınız bir stüdyoda mı çalışıyor" diye teklifsizce sordu. "Hangisinde acaba?"

Ernest, "Metro-Goldwyn-Mayer'de" dedi. Çantasını toplarken kıza hiç bakmıyordu. Ne kızın gırtlağından gelen hırıltının, ne de sesindeki çatallaşmanın farkına vardı.

"Siz de stüdyoya sık sık gider misiniz?"

"Tabii. Willie bana izin kâğıdı alır. Ben de bazen gider çekimleri izlerim. Willie marangozdur. Savaştan önce orada çalışıyordu. Savaş bitince gene eski işine girdi. Birlikte askerlik yaptık. Ne adamdır ama!.. Çok efendidir. Düşünemeyeceğiniz kadar çok kadın tanır. Ondaki telefon numaralarını bir bilseniz, aklınız durur. Kocaman kara kaplı bir defteri var, ağzına kadar telefon numarası dolu. Kendi bile o defterdeki numaraların yarısının kimin olduğunu bilmez."

Ernest gittikçe konuya daha ısınıyordu. Duvarın dibindeki dik, küçük iskemleye oturdu. Güldü: "Savaşın başında, daha ben onu tanımazken kara kaplı defterini öğrenmişler. Ondan sonra ikide birde Willie'yi yakaladıkları gibi doğru Hollywood'a. Orda onları hanımlarla tanıştırmış. Artık ne zaman istese ona izin verirlermiş. Denizaşırı göreve gönderilinceye kadar işi tıkırındaymış."

Onun bu konuşması süresinde Norma'nın gözlerinde birden bir rahatsızlık belirtisi oldu. Parmakları önlüğünü çekiştirmeye başladı. Sesi bir alçaldı, bir yükseldi:

"Acaba sizden bir şey istesem, sizi rahatsız eder miydim?" diye sordu.

Ernest, "Rica ederim. Ne istiyordunuz?" dedi.

"Şey, size bir mektup versem... MGM'e sık sık gittiğinize göre, Mr. Gable'a rastlarsınız, bunu ona verir miydiniz?"

"Mr. Gable da kim?"

"Canım, Clark Gable işte, diye aksilendi Norma.

"Ha o mu? Siz onu tanıyor musunuz?"

Norma donuk bir sesle, "Evet," dedi. "Amcamın oğlu olur."

"Yaa, anlıyorum. Tabii veririm, ama bir de bakarsın oraya gidemem. Niçin postayla göndermiyorsunuz?"

Norma'nın gözleri kısıldı. Esrarengiz bir tavırla, "Mektuplar onun eline geçmiyor. Orda bir kız var, sekreterimsi bir şey... O gelen mektupları alıp yakıyor" dedi.

"Yok canım! Niye yapsın bunu?"

Norma bir an durup bu konuyu düşündü: "Mektupları görmesini istemiyorlar."

"Akrabalarından gelenleri de mi?"

"Hatta amcasının kızından geleni bile.

"O mu söyledi bunları size?"

"Evet. Norma'nın gözleri kocaman açılmış, boş boş bakıyordu. "Evet. Ben de bir süre sonra oraya gideceğim." dedi. "Bazı teklifler aldım, bir ara gidecek gibi de oldum, ama kuzenim, yani Mr. Gable dedi ki 'Yoo. Önce tecrübe sahibi olmalısın. Gençsin. Acele etmene gerek yok.' İşte ben de şimdi tecrübe sahibi oluyorum. Lokantada çalışırken insan hemcinsleri hakkında pek çok şey öğreniyor. Ben hep insanları gözlerim."

Ernest ona inanmaz gözlerle baktı. Bir gece içinde yıldız olan garson kızların öykülerini duymuştu, ama Norma'da onu bu üne kavuşturacak ne göğüs vardı, ne bacak... Norma'nın bacakları sopa gibiydi. Ama makyajla güzel olan yıldızları da biliyordu. Sinema dışında görseniz tanıyamazdınız. Onlar hakkında çok şey okumuştu. Norma'ya gelince, her ne kadar işe yatkın durmuyorsa da orasına burasına pamuk doldurup şişirebilirlerdi. Hele Clark Gable gibi bir amca oğlu olunca! Böyle bir özellikle kimse başa çıkamazdı.

Ernest, "Doğrusu Willie'den bu kez bir izin kâğıdı almayı düşünmüyordum. Epeyce girdim çıktım oralara, ama madem siz, istiyorsunuz ben de gider kuzeninizi bulur mektubu ona veririm. Allah Allah adamın mektuplarını niye atarlar acaba?" dedi.

"Çok çalıştırıp canını çıkartmak istiyorlar. Sonra da onu eski bir ayakkabı gibi fırlatıp atacaklar," diye Norma hararetli hararetli anlattı. Heyecanı, peşpeşe dalgalar halinde yükseliyordu. Coşmuştu, ama bir yandan da içinde bir telaşın başladığının farkına varıyordu. Norma, yalancı değildi. Ömründe böyle bir şey yapmamıştı. Geriye dönülemeyecek adımlar attığını biliyordu. Ernest'ten gelecek bir soru ya da bilgiyle yakayı ele vereceğini, uçurumun kenarına geldiğini anlıyor, fakat bir türlü kendine engel olamıyordu.

"Çok büyük adamdır. Gerçek bir beyefendidir. Ona verdikleri rolleri sevmiyor, ama yapmak zorunda kalıyor. Kendisi öyle değildir de ondan. Örneğin Rhett Butler rolü. Onu da sevmeyerek oynadı. Çünkü o bir domuz değildir, domuzca rolleri de sevmez.

Ernest gözlerini kısmış, kirpiklerinin arasından Norma'yı gözlüyordu. Ernest durumu anlamaya başladı. İşin özü yavaş yavaş beyninde biçimlenmeye başladı. Norma şimdi, ömründe bir kez daha olamayacağı kadar güzeldi. Yüzünde ağırbaşlılık, cesaret ve gerçekten büyük bir sevgi akımı vardı. Ernest'e yapılacak iki şey kalıyordu, ya Norma'nın yüzüne gülecek, ya da oyunu sürdürecekti. Odada bir başkası –örneğin bir erkek– olsaydı, o da kendisiyle alay edilmesini önlemek için kızın yüzüne kahkahayı basardı, ama kızın bu saf, güçlü duyguları bambaşka bir şeydi. Âdeta kiliseye yeni girenlerin, mihrap önündeki taş merdivenlerde gecelerce yerde yatan kızlardaki inanca benziyordu. Tanrısal bir aşkın bütün çıplaklı-

ğıyla açığa çıkmasıydı bu. Ernest böyle şeye hiç rastlamamıştı.

"Mektubu götüreceğim, dedi. "Amcanızın kızından geliyor, diyeceğim."

Norma'nın yüzünde bir korku ifadesi belirdi. "Yoo, hayır," dedi, "Ben ona sürpriz yapmak istiyorum. Ona sadece bir arkadaşınızdan deyin. Sakın başka bir şey söylemeyin."

Ernest sordu: "Ne zaman oralarda bir işe girmeyi düşünüyorsunuz."

"Mr. Gable bir yıl daha beklememi söyledi. Ona göre benim daha çok deneyime, insanları gözleme ihtiyacım varmış. Ama doğrusu bazen bu işten de sıkılmıyor değilim. Bazen de keşke kendi evimde olsam, diyorum, kalın, ağır perdeleri, upuzun bir divanı olan bir odada... Arkadaşlarım gelse. örneğin Bette Davis , Ingrid Bergman ve Joan Fontaine gibi. Diğerlerini söylemiyorum, zira o virt zırt boşananları sevmiyorum. Beraberce oturur, sohbet eder, ciddi şeylerden konuşur, devamlı çalışırdık. Bildiğiniz gibi büyük bir aktris olmak için çok çalışmak gerekir. Bazıları da kendilerini sevenlere iyi davranmazlar, örneğin resimlerini bile imzalamazlar. İşte bu gibi şeyler! Ama biz tabii böyle şeyler yapmayız. Yani bizim gibiler demek istiyorum. Hatta biz, arada sırada hiç tanımadığımız sokaktan geçen kızları bile çağırıp onlara bir fincan çay verip, onlarla konuşuruz. Çünkü biliriz ki. bizim ünümüz onlar gibi insanlar sayesindedir." Aslında ödü kopuyordu ama, bir türlü de susamıyordu. Artık iş çığrından çıkmıştı. Norma da biliyordu bunu, her an başı ağrıyabilirdi.

Ernest, "Önce sizi iyi anlayamamıştım. Demek filmlerde oynadınız. Yoksa yıldız oldunuz mu?" dedi.

Norma, "Evet, dedi. "Ama beni buradaki adımla bilemezsiniz. Hollywood'da kullandığım başka adım var."

"Nedir adınız?

"Söyleyemem. Benim kim olduğum hakkında bir şeyler bilen tek kişisiniz burada. Ama kimseye bir şey söylemeyeceksiniz, değil mi?"

Ernest sarsılmıştı, "Yoo, hayır," dedi. "Eğer istemezseniz söylemem.

Norma, "Sırnma saygılı olun, dedi.

.rnest, "Elbette. dedi. "Bana mektubu verin, gerisine karışmayın."

Alice kapıdan seslendi: "Gerisine kim karışmasın? Siz ikiniz yatak odasında ne yapıyorsunuz bakalım?"

Gözleri etrafı tarıyor, suç arıyordu. Yatağın üstündeki çantaya, yastıklara, yatak örtüsüne baktı, sonra da Norma'ya döndü. Alice'in gözleri Norma'nın ayaklarından, bacaklarına gitti, bir süre etekliğinde durduktan sonra beline geldi, en sonunda da alev alev yanan yüzüne takıldı.

Norma utancından nerdeyse hasta olacaktı. Yanaklarına kan hücum etmişti. Alice ellerini beline dayadı.

Ernest, kadını yatıştırmak isteyerek, "Tam çantamı alıp ayakaltından çekilmeye çalışırken, benden Los Angeles'teki kuzenine bir mektup götürmemi istedi" dedi.

"Onun Los Angeles'te kuzeni muzeni yok.

Ernest öfkeyle, "Tabii ki var. Ben tanıyorum, dedi.

Alice'in sabahtan beri bastırmaya çalıştığı öfkesi patlayıverdi. "Sen bana baksana!" diye gürledi. "Yanımda çalışan kızlara senin gibi çapkınların elatmasına dayanamam!"

"Ona kimse dokunmadı. Kimse ona elatmadı!"

"Öyle mi? Peki yatak odasında ne arıyorsun öyleyse? Şunun suratına bak bir kere. Alice öfkeden kudurmuştu. Boğazından hırıltılı çığlıklar çıkıyordu. Saçları yüzüne düştü, göz-

leri yerlerinden uğrayıp sulandı, dudakları kısıldı, zalimleşti. Sanki yarı baygın hasmını yenmek üzere olan bir boksördü Alice:

"Buna razı olamam, ona kimsenin tecavüz etmesine göz yumamam ben... Buralarda it kopuğun dolaşmasına izin veririm mi sanıyorsun? Biz evimizi, odamızı, yatağımızı verelim!"

Ernest de bağırdı: "Size bir şey olmadı diyorum!.. Bu delilik karşısında bir şey yapamamaktan şaşırdı. İtirazları, kendi kulaklarında bile itiraf gibi çınlıyordu. Bu saçmalığı niçin yaptığına bir türlü akıl erdiremiyordu. Haksızlık midesini bulandırıyor, öfkesi yavaş yavaş kabarmaya başlıyordu.

Norma'nın ağzı açık kalmıştı. O da bu öfke hastalığına tutulacağa benzerdi. Her nefes alışta, kesik kesik çığlıklar çıkmaya başladı ağzından. Elleri önünde sanki birbirlerini boğazlıyormuş gibi çırpınıp duruyorlardı.

Alice, Norma'ya yaklaştı, sağ yumruğunu sıkmış, elinin kemikleri fırlayacakmış gibi olmuştu, başparmağı diğer parmakların ilk boğumlarına sımsıkı yapışmıştı. Hiç de bir kadın yumruğuna benzemiyordu. Ağzından buz gibi sözcükler döküldü:

"Defolun buradan! Çek git evimizden! Yağmur altında kal da gör!"

Alice, Norma'ya hücum etti, Norma geriledi ve ağzından korku dolu bir çığlık yükseldi.

Kapı aralığında ayak sesleri duyuldu ve Juan sertçe, "Alice!" diye bağırdı.

Alice kalakaldı. Dudakları sarktı, gözleri korkuyla baktı. Juan ağır ağır odaya girdi. Başparmaklarını tulumunun cebine takmıştı. Sürünen bir kedi kıvraklığıyla Alice'e yaklaştı. Kesik parmağındaki alyans, pencereden giren donuk ışıkta parladı. Alice'in öfkesi dehşete dönüştü. Ondan kaçmaya çalıştı, yatağın yanındaki aralıktan sonra duvara dayanınca orada

kalakaldı. Fısıltıyla, "Vurma bana, dedi. "Yalvarırım vurma!"

Juan kadının yanına geldi, sağ eliyle Alice'in dirseğinin üst kısmından kolunu tuttu. Ne sağına soluna ne başka yere, tam yüzünün ortasına bakıyordu. Kolundan çekerek kadınla birlikte kapıdan çıktılar, kapı Ernest'le Norma'nın yüzüne kapandı.

Kapanan kapının ardından bakakaldılar. İkisi de nefes bile almıyorlardı. Juan Alice'i çift kişilik yatağa götürdü, yüzünü çevirdi. Alice sanki eli ayağı tutmuyormuş gibi çöktü, arkaya kaykıldı. Dehşetle Juan'a bakıyordu. Adam bir yastık aldı, onu kadının başının altına koydu. Kesik parmaklı alyanslı sol eliyle, hafifçe yanağını okşadı.

"Şimdi artık kendine gelirsin, dedi. Alice elleriyle yüzünü kapadı; hıçkırıkları boğuk, sert ve kuruydu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bernice Pritchard, kızı Mildred ve Mr. Pritchard'la lokantanın girişinin sağ taralındaki masaya oturmuşlardı. Küçük grup birbirine sokulmuştu. Sanki yaşlılar saldırı karşısındaymışlar da. Mildred onlara koruyucu bir duyguyla yaklaşmış gibiydi. Çoğu kez annesiyle babasının bu acımasız dünyada nasıl yaşayabildiklerine şaşar dururdu. Onları çocuk gibi saf, korumasız bulurdu. Annesi açısından geçerliydi bu duygusu. Ama Mildred'ın algılayamadığı bir şey vardı: Çocukların dediklerini yaptırmak için yıkılmaz sebatları, inatçılıkları...

İşte Bernice'de bu tür bir dayanıklılık vardı. Güzel sayılırdı. Kalkık bir burna sahipti. Uzun süre burnunun üstünden sıkmalı gözlük taktığından, iki gözü arasındaki mesafe yassılaşmıştı. Burnunun kıkırdak kısmı gözlükten sadece incelmemiş, bir de gözlüğün sıktığı yerde iki tane kırmızı benek oluşmuştu. Menekşe renkli gözleri, miyoptu, bu da ona bir güzellik veriyordu.

Zarifti, tam bir kadındı. Giysileri eskilerin modasına daha uygundu. Arasıra volanlı bluzlar giyer, antika broşlar takardı. Bluzunun, eteğin üstünde kalan bölümünde mutlaka ya bir dantel ya da bir elişi bulunurdu. Yakaları ve kolağızları her zaman tertemizdi. Lavantaçiçeği kolonyası kullanırdı. cildinden, giysilerinden, çantasından, daima lavantayla karışık ekşimsi bir koku yayılırdı. Bu ekşimsi koku kendi teninin kokusuydu. Bilekleri ve ayakları zarifti, pahalı ayakkabılar giyerdi. Ayakkabıları genellikle oğlak derisinden, üzeri bağcıkla, ba-

zen de ufak bir fiyonkla süslü olurdu. Dudakları çocuklarınki gibi, solgundu. Yumuşacık ağzının, belirgin bir özelliği yoktu. Az konuşurdu. Dostları arasında iyiliği ve yumuşaklığıyla tanınırdı. Kimse hakkında kötü bir şey söylemediği için iyi, ağzını parfüm ve yiyecek dışında hiçbir konuda açmadığı için de yumuşak diye ün yapmıştı. Başkalarının fikirlerine sessiz bir gülümsemeyle karşılık verirdi. Sanki onları, fikirlerinden dolayı bağışlıyormuş gibiydi. Ama işin aslı, hiçbirini dinlemezdi.

Mildred, politikayla, ekonomiyle ilgili uzun açıklamalarından sonra annesinin yüzünde beliren o bağışlayıcı ifadeyi görünce, kaç kez hırsından ağlamak istemişti. Kızın; annesinin bildiği insanlar, yerler ve şeyler dışında hiçbir konuşmayı dinlemediğini keşfetmesi çok zaman aldı, oysa Bernice eşyalar, renkler ve fiyatlarla ilgili en ufak ayrıntıları unutmazdı. Yedi yıl önce aldığı bir çift siyah süet eldivene kaç para verdiğini kuruşu kuruşuna hatırlardı. Eldiven ve yüzükten çok hoşlanırdı. Ne cins yüzük olursa olsun... Epeyce yüzüğü vardı, ama başka kaç yüzük takarsa taksın, altın alyansıyla pırlantalı yüzüğünü parmağından hiç çıkarmazdı. Bunları ancak yıkanırken çıkarırdı. Amonyaklı suda, fırçasını ve tarağını yıkarken de çıkarmazdı parmağından yüzüklerini, zira amonyak yüzükleri temizler, pırlantaları daha da parlatırdı.

Evlilik yaşamı oldukça hoştu, kocasını seviyordu. Kocasının zaaflarını, yeteneklerini ve isteklerini bildiğine inanıyordu. Kendisine gelince, "rahibe kafası" denilen bir rahatsızlığı vardı, evliliğin cinsel hazlarını tanımıyordu. Ayrıca vücudu bir asit ürettiğinden dolayı gebe kalması da çok zordu. Önce vücudundaki asit durumunun dengelenmesi gerekiyordu çocuk sahibi olması için. Ona göre bunlar, normaldi. Bunların dışında şeyleri sapıklık ve zevksizlik

sayardı. Cinsel istekleri olanlar için "o biçim kadınlar" deyimini kullanır, onları uyuşturucu tutkunlarıyla, alkoliklerle aynı potaya koyardı.

Kocasının başlangıçtaki istekliliğini kabullenmişti, ama zamanla belli etmeden isteksizliğini öne çıkararak bu duyguyu biçimlendirmiş, kontrol altına almış, sonra da boğmuştu. Böylece kocasının istekleri gittikçe azalmış, sonunda kendisinin bu tür şeyler için yaşlandığı kanısına varmıştı.

Kendine göre güçlü bir kadındı. Becerikliydi. Evi rahat ve temizdi. Her ne kadar yemekleri lezzetli değilse de, besleyiciydi. Baharatla başı hoş değildi. Aklında kaldığına göre baharat, erkeklerde cinsel dürtüyü arttırırdı. Üçü de; Mildred, Mr. Pritchard ve kendisi hiç kilo almazlardı. Yemeklerin iştah verici olmayışındandı belki bu.

Bernice'in arkadaşları, onu, gördükleri en tatlı, en iyiliksever insan diye bilirler, ona "melek" derlerdi. Kendisi de dünyanın en iyi arkadaşlarına sahip olduğunu düşünür, bunun için kendisini mutlu hissederdi. Çiçeklere bayılırdı. Eker, sular, gübresini verir, budardı. Çiçeklerini büyük vazolara öyle güzel yerleştirirdi ki, arkadaşları kendilerini çiçekçi dükkânında sanırlardı.

Pek ilaç almazdı ve çoğu kez sessizce kabızlıktan çektiği sıkıntıdan, barsaklarının dayanamayarak harekete geçmesiyle rahatlardı. Öyle pek hastalanmamış, sancılardan kıvranmamıştı. O bakımdan ağrı, sancı konusunda ölçüsü yoktu. Bu nedenle böğründe hafif bir sancı, sırtında bir ağrı, ya da kalbinin altında bir gaz sıkıntısı duysa yakında öleceğini sanırdı. Mildred'i doğuracağı zaman, öleceğine o kadar inanmıştı ki, her şeyi en ince ayrıntısına kadar ayarlamıştı, Mr. Pritchard'a kolaylık olsun diye. Hatta ölümünden sonra açılmak üzere Mr. Pritchard'a bir mektup bırakmıştı. Bun-

da kocasına evlenmesi gerektiğini, bu suretle, çocuğun iyi kötü bir annesi olacağını vasiyet ediyordu. Daha sonra bu mektubu imha etti.

Vücudu da kafası gibi ağır ve tembeldi. Kendisi loş bir odada, gri bulutlar arasında dolanırken, yaşamın tadını çıkaranlara duyduğu gizli bir kıskançlıkla mücadele etmeye çalışırdı. Algılamaları kısıtlı olduğu için, kurallarla yaşamaya çalışırdı. Eğitim iyidir. Kendini kontrol gereklidir. Her şey yerinde ve zamanında olmalıdır. Seyahat ufuk açıcıdır, gibi... İşte bu son ilke, sonunda onu bile Meksika'da tatil yapmaya zorlamıştı.

Bu sonuçlara nereden vardığını kendisi de bilmiyordu. Çok uzun süren bir olguydu bu. İmalar, öneriler, kazalar, bütün bunlar birikmiş, ona bir karar verdirmişti. Aslında Meksika'ya gitmek istemiyordu. Ama Meksika'ya gidip geldikten sonra, arkadaşlarına gösteriş yapmak hoşuna gidecekti. Hele kocası, Meksika'ya gitmeyi hiç istememişti. Gitmeye razı oluşu, ailesine bir jest yapmak isteğiyle, kültür birikimi sağlamaktı. Gitmek isteyen Mildred'di. Ama o da ailesiyle gitmek istemiyordu. Yeni ve değişik kimselerle tanışmak, bu tür dostluklarla kendini yenilemek, değişmek istiyordu. Mildred içinde bastırılamayan fırtınalar olduğunu hissediyordu. Belki, gerçekten de vardı. Kimde yoktu ki!

Her ne kadar Bernice Pritchard, boş inançları olmadığını söylüyorsa da, bazı belirtilerden fevkalade etkileniyordu. Daha gezinin başında otobüsün bozulması, onu korkutmuştu; başlarına daha sonra gelecek belaların habercisi saymıştı. Mr. Pritchard'ın huzursuzluğuna karşı çok duyarlıydı. Dün gece Chicoy'ların çift kişilik yatağında uykusuz yatarken kocasının sık sık solumasını dinleyip şöyle demişti: "Bittiği zaman heyecanlı bir macera olacak. Seni bu

geziyi anlatırken görüyor gibi oluyorum. Çok komik olacak."

"Galiba," diye Mr. Pritchard yanıtladı.

Bu ikili birbirinden hoşlanırdı, aralarında sanki ağabey, kız kardeş ilişkisi vardı. Mr. Pritchard karısının eksikliklerini, hanımefendiliğin gereği olarak görüyordu. Karısının ona bağlılığı hakkında hiç kafa yormamıştı. Bilinçaltında onun, tepkisiz bir kadın olduğunu biliyor, bu da onu rahatlatıyordu. Sinirli oluşunun, kötü rüyalarının, arada sırada böğrüne saplanan sancının da çok kahve içmesinden, hareketsizlikten kaynaklandığını sanıyordu.

Karısının güzel saçlarını beğenirdi. Dalgalı saçları her zaman temizdi. Elbiselerinin tertemiz oluşundan da hoşlanırdı. Hele karısının başarılı ev kadınlığından, yetiştirdiği güzel çiçeklerden dolayı aldığı övgülerden hoşlanırdı. Övünülecek bir karısı vardı doğrusu. Hoş, sağlıklı bir de kız yetiştirmişti.

Mildred mükemmel bir kızdı. Boylu posluydu. Babasından beş, annesindense on iki santim daha uzundu. Mildred annesinin menekşerengi gözlerini ve bozukluğunu birlikte almıştı. Herhangi bir şeyi daha iyi görmek istediğinde gözlük takardı. Biçimli bir vücudu vardı. Bacakları, bilekleri güçlü ve zarifti. Baldırları ve poposu fazla ekzersizden dolayı sert ve düzgündü. Güzel tenis oynardı, okulunun basketbol takımında ortada oynardı. Göğüsleri iri ve sertti. Annesinin fizyolojik eksikliklerini almamıştı. Başından epey macera geçmiş, bunlardan zevk de alınıştı. İstediği, ilişkilerinin devamlı bir hale gelmesiydi.

Mildred'ın çenesi babasınınki gibi keskin hatlıydı. Dudakları dolgun, yumuşak ve mahzun görünüşlüydü. Kalın, siyah çerçeveli gözlükleri ona öğrenci görünümü veriyordu. Yeni tanıştığı kimselerin onu dansta, gözlüksüz görmeleri büyük sürpriz olurdu. Güzel dans eder-

di. Adımları belki fazla ölçülüydü, ama bunu da devamlı yaptığı spora vermek gerekirdi. Herhalde dansı da dikkatle çalışıyor, pek rahatlayamıyordu. Biraz idare etmeye meyilliyse de güçlü bir partnerle bu kusur yok olabilirdi.

Mildred'ın inançları da güçlüydü, ama değişkendi. Birtakım önemli sorumluluklar yüklenmişti. Babasını tam anlamıyla anlayamıyordu, çünkü babası, onu sürekli şaşırtıyordu. Babasına mantıklı, akılcı, zekice bir şeyler söylediği zaman, onun gösterdiği anlayışsızlık, kalınkafalılık ve düşüncesizlik, Mildred'ı dehşete düşürmüştü. Bazen de babasından öylesine akılcı bir söz ve hareket gelirdi ki, ne yapacağını şaşırırdı. Tam, babasını açgözlü, acımasız, köle gibi çalışan bir işadamı olarak sınıflandırdığı sırada, o, öyle bir incelik gösterir, düşüncelilik örneği verirdi ki, bu olay Mildred'ın zihnindeki görüntüyü allak bullak eder, huzurunu kaçırırdı.

Babasının duygusal yaşamı hakkında hiçbir şey bilmezdi. tabii babası da onun duygusal yaşamını bilmezdi. Öyleki, Mildred orta yaşlı bir adamın duygusal bir yaşantısı olmadığı kanısındaydı. Mildred yirmi bir yaşındaydı ve ellisinde bir insanın dış görüntüsü gibi içinin de kuruduğuna inanıyordu. Ellisinde birbirine âşık olan kadın ya da erkek, ayıplanacak bir olaydı Mildred için.

Mildred'le babası arasında bir uçurum var desek, annesiyle daha da kocaman bir uçurum var demeliyiz gerekir. Güçlü istekleri olmayan bir kadının, güçlü istekleri olan kızına yakınlaşması olanaksızdı. Annesiyle kendisini etkileyen bu istekleri paylaşmaya kalkmış, bundan destek göreceğini sanmış, ama annesinin anlamsız bakışları, anlayışsızlığı karşısında içine kapanmıştı. Uzun süre kimseyle dertleşmedi, kendisinin dünyada tek, bütün kadınların da annesi gibi olduğuna inanmıştı. Üniversitede

ona buz hokeyi, okçuluk ve voleybol öğreten iri yarı bir kadın, önce onun güvenini kazandı sonra da Mildred'la yatmaya kalktı.Bu şok, ancak yumuşak sesli kıvırcık saçlı mühendislik öğrencisi bir erkekle yatana kadar sürdü.

Böylece Mildred, kendi duygularını kendine saklamayı öğrendi ve ölüm, evlilik ya da bir kaza sonucu ailesinden ayrılacağı günü beklemeye başladı. Ama ailesini seviyordu. Annesiyle babasının ölümünü istediği, bilinçüstüne çıksa mutlaka dehşete düşerdi.

Biçimsel bir yaşam süren bu üçlü arasında hiçbir yakınlaşma olmamıştı. Tatlı, sevimli kişilerdi, ama Mr. ve Mrs. Pritchard arasında Juan ve Alice Chicoy'unki gibi bir beraberlik düşünülemezdi. Mildred'ın yakın ve doyurucu dostlukları, ailesinin hiç anlamayamadığı türdendi. Onlar öyleydi. Mildred da böyle. Babası, erkek erkeğe gittikleri eğlence yerlerinde çıplak dans eden genç kadınlara ahlaksız damgasını vurur, onlara para veren, alkışlayan kişilerin de aynı suçu yükleneceği aklına gelmezdi. Bir iki kez, o da karısının ısrarı üzerine, Mildred'a erkeklere karşı kendini koruması için önerilerde bulunmayı denemişti. Dünyayı çok iyi tanıdığını ima ediyor, üstelik buna kendisi de inanıyordu. Bilgisi kulaktan dolma değildi, kendince. Bir kez gittiği genelevden, erkek erkeğe eğlencelerden ve karısının karşılıksız, kuru teslimiyetinden geliyordu bilgisi.

Bu sabah, Mildred, ekose bir etek, kazak ve düz ayakkabılar giymişti. Üçü, lokantadaki küçük masalardan birine oturmuşlardı. Mrs. Pritchard'ın siyah tilkiden yarım kürkü Mr. Pritchard'ın yanındaki bir çengele asılmıştı. Kürke göz kulak olmayı, istediğinde karısının sırtına koymayı ya da çıkaracağı zaman gelişigüzel bir yere atılmayıp dikkatle asılmasına özen göstermeyi, Mr. Pritchard alışkanlık edinmişti. Tüylerini biraz basılmış gördü mü, kür-

kü elleriyle patpatlayarak kabartırdı. Bu kürkü, pahalılığı, karısının giyişi ve diğer kadınların kürke hayranlığı nedeniyle seviyordu. Siyah tilki, az bulunan değerli bir şeydi. Ona göre davranılmalıydı. Yazın, kürkün kaldırılması gerektiğini ilk düşünen oydu. Meksika'ya giderken, hem oranın sıcak oluşu, hem de yollarda haydutlarla karşılaşma olasılığı yüzünden, kürkün alınmamasını teklif etmişti. Mrs. Pritchard ise tersini düşündü. Los Angeles ve Hollywood'a da gidilecekti, buralarda herkesin kürkü vardı, ayrıca Meksico City'de gecelerin soğuk olduğunu duymuştu, bunun için kürkle yola çıkmakta ısrar etti. Kürkü sosyal durumlarının bir göstergesi kabul ettiğinden, Mr. Pritchard bu isteğe derhal uydu. Kürk onların inanılır, başarılı kişiler olduklarının simgesiydi. Güzel bavullarınız ve kürkünüz oldu mu, gittiğiniz yerde itibar görürdünüz. Şimdi kürk, Mr. Pritchard'ın yanında asılı duruyordu. O da eliyle kürkün üstündeki yabancı kılları temizliyordu. Masada otururken yatak odasından Alice'in Norma'yı suçlayan haykırışını duydular. Sözlerdeki hayvanca aşağılama, onları dehşete düşürdü, birbirlerine sokuldular. Mildred annesine bakmadan bir sigara yaktı. Bu işi ilk kez yirmi bir yaşına bastığının altıncı ayından sonra yapmıştı. Sigara içmesini hiçbir zaman onaylamayan annesi, gözleriyle de belli etmişti. Önünde sigara içilmesinden hoşlanmıyordu.

Yağmur durmuştu, yalnız beyaz meşelerden sızan damlalar, dama düşüyordu. Yerler su içinde vıcık vıcıktı. İlkbaharın getirdiği yararlı ortamla, şişmanlamış ekinler, yağmurun şiddetinden boyunlarını bükmüşlerdi. Sular, tarlalardaki eğimlerden şırıl şırıl akıyordu. Yolun iki yanındaki hendekler ağzına kadar suyla dolmuş, hatta yer yer şoseye taşmıştı. Her tarafta su sesi vardı. Gelincikların bütün taçyaprakları dökülmüş, yabanibaklaların meyveleri

sanki çok geliyormuş gibi boyunlarını bükmüşlerdi.

Hava açılmaya başlamıştı. Bulutlar dağılıyor, altından pırıl pırıl mavi bir gökyüzü görünüyor, üzerinden ipek gibi bulutlar kayarak gidiyorlardı. Yükseklerde şiddetli bir rüzgâr esiyor, bulutları dağıtıyordu. Yerde ise hava sakindi. Islak ot, kök ve solucan kokusu duyuluyordu.

Belalılar Köşesindeki lokanta ve garajdan gelen sular küçük dereler halinde yolun yanındaki hendeklere akıyordu. Otobüs, metalik boyası pırıl pırıl tertemiz duruyordu. Yanlarından hâlâ sular akıyor, ön camında damlalar izler bırakıyordu. Lokantanın içi ise biraz fazla sıcaktı.

Pimples tezgâhın arkasında durmuş yardım etmeye çalışıyordu. Daha önce böyle bir şey yapmak aklından geçmemişti. Çalıştığı diğer yerlerde işini, dolayısıyla da patronunu sevememişti. Sabahın anısını hâlâ yaşıyor Juan'ın sesini duyar gibi oluyordu: "Kit, ellerini yıka da, bak bakalım Alice kahveyi hazırlamış mı?" Ömründe duyduğu en tatlı cümleydi bu. O da Juan'a bir karşılıkta bulunmak istiyordu. Pritchard'lara portakal sıkmış, kahvelerini götürmüştü. Şimdi de bir yandan ekmek kızartıyor, bir yandan da yumurtalara bakıyordu.

Mr. Pritchard, "Yumurtaları yağda pişirsek, belki daha kolay olur," demişti. "Benim porsiyonumu tavada bırakırsınız, böylece daha da iyi pişmiş olur."

Pimples, "Peki, demişti. Tava iyice kızmıştı. Yumurtalar cızırdıyordu, çabuk kızaran yumurtalardan ortalığa ıslak tavuk tüyü gibi bir koku yayılıyordu.

Mildred bacak bacak üstüne atmış, eteği bacağının arasına sıkışmıştı. Bacağının Pimples'ın göremediği yanı, mutlaka meydandaydı. Öbür tarafa dönüp bakmaya can atıyordu

Pimples. Kısık gözleri fıldır fıldır dönüyor, neleri görebileceğini hesap ediyordu. Baktığını, kızın görmesini istemiyordu. Kafasında planlar yapıyordu. Eğer kız kıpırdamazsa, yumurtaları tabaklara koyarken koluna bir peçete takacak, yumurtaları koyduktan sonra masayı geçecek, birkaç adım yürüdükten sonra mahsuscuktan peçeteyi düşürecekti, kazayla olmuş gibi. Eğilecek ve kolunun altından Mildred'ın bacağına bakacaktı.

Peçeteyi hazırlamış, yumurtaları çeviriyordu ki, kız kıpırdandı. Pimples yumurtaları karıştırdı; dibi tutmuştu. Çatalla yarık kısımları tavada bırakarak yumurtaları tabağa aktardı. Yanmış yumurta kokusu lokantayı kaplamıştı. Mildred başını kaldırdı, Pimples'ın gözündeki parıltıyı gördü. Aşağıya baktı, eğetinin sıkıştığını fark etti, düzeltti. Pimples bakmadığı halde, göz ucuyla bunu gördü. Yakalandığını anladı, yanakları al al oldu.

Yumurta tavasından koyu bir duman, ekmek kızırtacağından da mavi mavi kıvılcımlar yükseliyordu. Juan yatak odasından gelip havayı kokladı.

"Tanrım, dedi. "Ne yapıyorsun, Kit?"

Pimples rahatsız, "Yardım etmeye çalışıyordum, dedi.

Juan güldü, "Sağ ol, dedi. "İyisi mi sen yumurtalara yardım etme."

Ocağın yanına geldi. Tavadaki yanık yumurtaları musluğa boşalttı, suyu açtı. Kızgın tavaya değen suyun hışırtıları, homurtularından sonra her şey suyla akıp gitti.

Juan,

"Kit, haydi sen git de motoru çalıştır. Çalışmayacak olursa, sakın zorlama. Yoksa motor boğulur. Çalışmazsa, hemen distribütör kapağını sök, başlarını kurulamaya çalış. Islanmış olabilir. Çalıştırır çalıştırmaz, küçük vitese al,

sonra vitesi büyüt, bırak tekerlekler dönsün. Aman dikkatli ol, takozlar kaymasın. Ağır ağır çalışsın..." dedi.

Pimples ellerini kuruladı: "Yağına da bakayım mı?"

"Evet. Canım sen işini biliyorsun. Bir bakıver. Bayağı kalındı yağ bu sabah."

Pimples, "Belki biraz akmıştır" dedi. Juan'ın övgü dolu sözlerinden çok memnun kalmıştı, Mildred'ın bacağına bakmayı filan unuttu.

"Kimsenin çalacağı malacağı yok, ama sen gene de göz kulak oluver otobüse."

Pimples patronunun bu şakasından yüz bularak güldü ve kapıdan çıkıp gitti.

Juan tezgâhın arkasından seslendi, "Karım bu sabah kendini pek iyi hissetmiyor," dedi. "Size ne verebilirim, efendim? Daha kahve ister misiniz?"

Mr. Pritchard, "Evet, dedi. "Çocuk yağda yumurta yapmaya çalışıyordu, ama sanırım yaktı. Karım yumurtasını az pişmiş..." dedi.

Mrs. Pritchard, "Tabii tazeyseler" diye araya girdi.

Mr. Pritchard, "Tazeyseler," diye devam etti. "Benimki iyice pişsin."

Juan, "Tabii ki tazeler, dedi. "Şimdi buzluktan çıkardım."

Mrs. Pritchard. "Buzluktan çıkmış yumurtayı yiyebileceğimi sanmıyorum," dedi.

"Eh, doğrusu bu. Size yalan söyleyemem."

Mrs. Pritchard, "Bari bir kurabiye yiyeyim, dedi.

Mr. Pritchard: "Benimki de öyle olsun.

Juan içten bir hayranlıkla Mildred'ın bacaklarına baktı. Kız da ona... Yavaş yavaş Juan'ın gözleri bacaklardan uzaklaştı. Kara gözler o kadar açık bir hayranlıkla bakıyorlardı ki, Mildred biraz kızardı. Midesinde bir sıcaklık

duydu. Sanki elektrik akımı geçiyordu. "Oh", dedi. "Ben de biraz kahve ile kurabiye isterim."

Juan, "Sadece iki kurabiye kalmış, dedi. "Size iki kurabiye ile bir ayçöreği getireyim. Siz aranızda paylaşın."

Dışarda, otobüs bir patlamayla çalıştı, sonra yumuşak bir homurtu çıkararak ağır ağır çalışmaya başladı.

Juan, "Ses iyi geliyor," dedi.

Ernest Horton yatak odasından usulca, âdeta kaçarak çıktı ve kapıyı arkasından kapattı. Mr. Pritchard'a gitti ve masanın üstüne altı tane paket bıraktı, "Buyrun efendim. İşte istedikleriniz," dedi.

Mr. Pritchard, cüzdanını çıkardı: "Yirmi dolar bozar mısınız?"

"Hayır, maalesef."

Mr. Pritchard, Juan'a, "Yirmi dolar bozar mısınız?" diye sordu.

Juan yazarkasada "satış yok" düğmesine bastı ve kâğıt paraları tutan yayı kaldırarak, "İki onluğum var," dedi.

Ernest Horton, "İşime yarar," dedi. "Bende bir dolar kadar bir şey var. Siz bana dokuz dolar vereceksiniz." Onluklardan birini aldı ve Mr. Pritchard'a bir dolar verdi.

Mrs. Pritchard, "Bunlar da ne?" diye sordu. Paketlerden bir tanesine uzandı, ama kocası elinden çekip aldı. "Yoo, sakın ha!" diye muzipçe güldü.

"Sürpriz demek?"

"Öyle. Küçük kızlar kendilerini ilgilendirmeyen şeylere el sürmezler."

Mr. Pritchard keyifli olduğu zaman karısına küçük kız derdi. Mrs. Pritchard da havaya girdi:

"Cici kızlar güzel hediyeyi ne zaman görecekler?" diye sordu.

Paketleri yan cebine tıkıştırırken, "Göreceksin," dedi. Kafasında, fırsat bulur bulmaz

topallayarak içeri gireceği anı düşünüyordu. Aklına birtakım değişiklikler de geliyordu. Sanki ayağı çok acıyormuş da çorabı kendisi çıkaramıyormuş gibi davranacaktı. Karısına çorabını çıkarttıracak, onun yüzünü görünce ne keyifleneceketi. Kadın, ayağını görünce korkudan ölebilirdi.

Kadın hafifçe huysuzlanarak sordu: Nedir bunlar Elliott?"

"Öğreneceksin. Zamanı gelince öğreneceksin. Şimdi uslu uslu otur bakalım."

Ernest'e döndü, "Bazı şeyler düşündüm," dedi. "Sana sonra söylerim."

Ernest, "Dünya hali bu. Yeni bir şey buldun mu köşeyi dönersin. Kim eskiye bağlı kalmak ister? Hollywood'da dedikleri gibi, bir şey yakaladın mı tamam. Bir de ona senaryo uydurdun mu, ne âlâ! Çevirdiğin film para kazanırsa biraz hileyle, çok değil ha, biraz hileyle köşeyi dönersin."

Mr. Pritchard, "Mantıklı görünüyor," dedi. "Çok haklısınız."

Ernest, "Yeni bir şeyler bulmak eğlenceli olur," dedi. Bir tabureye oturdu, bacak bacak üstüne attı. "Yanılabilirsin de. Şimdi bende iyi bir icat var. Kendimce eh, artık sırtımı dayar, paralarımı sayarım, diyordum. Yanılmışım. Benim gibi eli çantalı devamlı seyahat eden birçok kişi var. Bir yerde kongre vardır ya da önemli saydığın biri ya da bir filörtün. Smokin almak istersin. Smokini bavula sığdırmak zordur. Bütün yol boyunca bir ya da iki kez giyeceksindir. O zaman aklıma geldi. Örneğin dedim, bir koyu renk elbisen olsa, lacivert ya da siyaha yakın. İpekten küçük parçacıklar yaptırsan, yaka şeklinde ve de şeritler. Gereğinde pantolona takıverirsin ya da yakana iliştirirsin. İşte sana smokin. Hatta bunları taşıyacak bir poşet bile düşündüm."

Mr. Pritchard, "Deme, dedi. "Harika bir fi-

kir. Şu an çantamda böyle bir smokini koyacak kadar yer bile var. Böyle bir şeyle çok ilgilenirim. Bunun patentini alsan ve reklam kampanyası açsan, Allah bilir bir sinema yıldızı da bu konuda sana yardımcı olabilir."

Ernest elini havaya kaldırdı. "Ben de aynen bunları düşündüm," dedi. "Yanılmışım. Siz de yanıldınız. Patronunu çıkardım. Bantların pantolona takılacağı küçük halkalara kadar düşündüm. Sonra, büyük bir konfeksiyoncuya pazarlamacı olarak çalışan bir arkadaşa rastladım. Ernest güldü: "Beni derhal hizaya getirdi. Böyle bir şey yap da bütün konfeksiyoncular birleşip de seni kovalasınlar dedi. Bunlar bir smokini elliyle yüz elli dolar arasında satarlar. Sonra sen on dolarlık bir buluşla çıkıp bunların piyasasını altüst et. Seni yaşatırlar mı sanıyorsun, dedi."

Mr. Pritchard başını ciddiyetle salladı, "Evet, anlıyorum. Elbette onlarda kendilerini korumak isterler."

Ernest, "Yani pek ümit vermedi," dedi. "Halbuki ben çubuğumu yakıp paraları sayacağımı sandım. Düşündüm ki, örneğin uçakla seyahat eden birinin bavulunda yeri kısıtlı. Yer bakımından ekonomi yapmak adamın hakkı. Bu suretle bir taşla iki kuş vurmuş gibi olacak. Sonra takı fabrikatörleri işe el atarlar dedim. Taşlı kol düğmeleri ve gömlek düğmeleri yaparlar, güzel de paketledin mi, demeye kalmadı. Kimseye akıl danışamadım. Belki hâlâ bir şey yapılabilir."

Mr. Pritchard, "Seninle şöyle bir karşılıklı konuşalım," dedi. "Bunlara pantent aldın mı?"

"Yoo, hayır. İlgilenecek birini bulmadan masrafa girmek istemedim.

Mr. Pritchard, "Ooo", dedi. "Haklısın. Avukat, vergi falan derken, mühim bir para tutabilir. Belki de haklısın." Sonra konuyu değiştirdi.

Juan'a, "Ne zaman yola çıkabiliriz?" diye sordu.

"Greyhound saat onda gelir. Biraz yük ve yolcu getirir. Saat on buçukta yola çıkmamız gerekir. Tarife böyle. Daha başka bir şey ister misiniz? Kahve?"

Mr. Pritchard, "Biraz daha kahve," dedi.

Juan kahveyi getirdi, sonra pencereden dışarı baktı, otobüsün tekerlekleri havada dönüyordu. Mr. Pritchard saatine göz attı, "Daha bir saatimiz var," dedi.

Binanın yanından uzun boylu kamburlaşmış yaşlı bir adam göründü. Bu Pimples'ın yatağında yatan adamdı. Lokantanın kapısını açıp içeri girdi. Bir tabureye oturdu. Damar sertliği ve kireçlenmeden boynu devamlı eğik gibi duruyor, burnu sanki yeri işaret ediyordu. Altmışı geçeli epey olmuştu. Kaşları fino köpeğininki gibi gözlerini örtüyordu. Kırışmış uzun üstdudağı, dişlerinin üstünde kıvrılmış, gergedan boynuzu gibi olmuştu. Ön dişleri âdeta birbirine dolanmıştı. Gözleri sarımsı altın renkliydi. Görünüşü ise korkunçtu.

Hiçbir giriş yapmadan, "Hoşuma gitmiyor," dedi. "Dün araba bozulduğunda hoşuma gitmemişti. Bugün ise dünden kötü.

Juan, "Arka tekerlekleri onardım. Şimdi dönüyorlar," dedi.

Yaşlı adam, "Ben vazgeçiyorum. San Ysidro'ya döneceğim, dedi.

"Tabii olabilir."

"İçimde tuhaf bir his var. İstemiyorum. Sanki beni uyarıyor. Bundan önce de birkaç kez olmuştu. Bir seferinde aldırış etmeyeyim dedim, başım derde girdi."

Juan, "Otobüsün bir şeyi yok" dedi. Sesinde belli belirsiz bir kızgınlık vardı.

Adam, "Ben otobüsten bahsetmiyorum," dedi. "Ben bu memlekette yaşıyorum. Yerlisi-

yim. Toprak su dolu. San Ysidro Irmağı da kabarıyordur. San Ysidro kabardığı zaman ne olduğunu bilirsiniz. Pico Blanco'nun altından gelir, yalnız Çamı Vadisinde büyük bir daire çizer. Toprak su dolar ve bu suyun her damlası San Ysidro'ya akar. Irmak şimdi delirmiştir."

Mrs. Pritchard, endişeyle baktı, "Tehlike var mı?" diye sordu.

Mr. Pritchard, "Dur bakalım," dedi.

Adam, "İçimde kötü bir his var. Eskiden yol, ırmak boyunca gider, üstünden geçmezdi. Otuz yıl önce Mr. Trask kendini yol mühendisi tayin ettirdi. Eski yol ona kâfi gelmedi. Irmağın üstüne iki köprü yaptırttı da eline ne geçti sanki? On beş kilometre kısaldı yol. Hepsi bu. Kente yirmi yedi bin dolara mal oldu. Mr. Trask haydudun biriydi." Tutuk boynunu Pritchard'lara çevirdi. "Haydut. Üç yıl önce öldüğü zaman başka bir olaydan mahkemeye veriliyordu. Zengin bir adamı olarak öldü. Kaliforniya Üniversitesinde biz vergi verenlerin parasıyla okuyan iki yetişkin oğlu var." Durdu, üstdudağı sararmış dişlerinin üzerinde dalgalandı. "O köprüler bir zora geldi mi çok dayanmaz. Betonu gerektiği kadar sağlam değildir. Ben gitmekten vazgeçtim, San Ysidro'ya döneceğim."

Juan, "Irmakta önceki gün bir şey yoktu. Öyle fazla su filan da yoktu," dedi.

"Sen San Ysidro Irmağını bilmiyorsun. İki, üç saat içinde taşabilir. Ben onun bir kilometre kadar genişlediğini, önüne gelen inekleri, kümesleri sürüklediğini bilirim. İçime böyle bir sıkıntı geldi mi dünyada gitmem. Haa öyle, boş şeylere inanmam ama..."

"Sizce otobüs köprüden geçemez mi?"

"Ben ne düşündüğümü söylemem. Bildiğim bir şey varsa o da Trask'ın bir haydut olduğudur. Otuz altı bin beş yüz dolarlık bir mi-

ras bıraktı. Oğulları şimdi üniversitede onu yemekle meşguller."

Juan, tezgâhın arkasından çıkıp duvardaki telefona gitti; "Alo, bana Breed'in Benzin İstasyonunu bağlar mısınız? San Juan yolu üstünde. Numarasını bilmiyorum. Biraz bekledi, sonra, "Alo. Ben Köşeden Chicoy. Irmak ne âlemde? Öyle mi? Köprü nasıl? Yaa, öyle mi? Peki. Yakında görüşürüz." Juan telefonu kapattı. "Irmakta sular epeyce yükselmiş," diye açıkladı. "Ama köprü iyiymiş."

"Hele Çam Vadisi bir bulutluk suyunu nehre boşaltsın, bir saatte sular yükselir. Siz oraya gittiğinizde köprünün yerinde yeller esebilir."

Juan sabırsızca adama sordu: "Ne yapmamı istiyorsunuz yani? Gitmeyelim mi?"

"Ne isterseniz yapın. Ben sadece vazgeçtiğimi ve San Ysidro'ya dönmek istediğimi söylüyorum. Benim böyle saçmalıklarla uğraşacak vaktim yok. Bir kez daha içime böyle doğmuştu. Aldırış etmemiştim de iki bacağım birden kırılmıştı. Hayır efendim, hayır. Dün otobüsünüz bozulduğunda da içimde aynı duygular belirdi."

Juan, "O zaman gelmeyin," dedi.

"Benim de istediğim bu. Sen buralarda eskilerden değilsin. Benim Trask hakkında bildiklerimi bilmezsin. Maaş yılda bin beş yüzden, otuz altı bin beş yüz miras... Buna ne dersin bakalım!"

"Sizi Greyhound'a bindireceğim.

"Ben sana Trask'ı kötülemiyorum, sadece olanları söylüyorum. Sen kararını kendin ver. Otuz altı bin beş yüz dolar..."

Ernest Horton, "Ya köprü çökerse?" dedi.

Juan, "O zaman biz de geçmeyiz" diye yanıtladı.

"Peki ne yapacağız? Geri mi döneceğiz?"

"Tabii. Ya öyle yapacağız, ya da karşıya atlayacağız."

Boynu tutuk adam zafer kazanmış bir edayla, "İşte görüyorsunuz," dedi. "Ters yüzü dönüp geleceksiniz. San Ysidro otobüsünü de kaçırmış olacaksınız. Burada ne kadar kalabilirsiniz? Aylarca mı? Yeni bir köprü yapılana kadar mı bekleyeceksiniz? Yeni karayolları müdürü kim biliyor musunuz? Okuldan yeni çıkmış bir mühendis. Sadece kitap okumuş, hiç deneyimi yok. Projesini çizer ya, bakalım köprüyü yapabilecek mi? Göreceğiz bakalım."

Birden Juan güldü. "Tamam," dedi. "Daha eski köprü yıkılmadı ve siz yenisinin yapılıp yapılmayacağına dertleniyorsunuz."

Adam ağrıyan boynunu yana çevirdi, "Ne oldu, yoksa korkuyor musun?" diye sordu.

Bir an Juan'ın kara gözlerinde kırmızı bir ışık yanar gibi oldu. "Evet," dedi. "Sizi Greyhound'a bindireceğim, merak etmeyin. Zaten ben de sizi otobüsümde istemiyorum."

"Beni sepetleyemezsin. Sen kamu görevlisisin."

Juan, yorgun, "Pekâlâ," dedi. "Bazen niye bu otobüsle uğraşıyorum diye düşünüyorum. Kim bilir belki de yakında vazgeçerim. Sadece başağrısı benim için. İçine doğuyormuş. Deli mi ne!"

Bernice bu konuşmayı dikkatle dinliyordu. "Böyle şeylere inanmam, ama dediklerine göre Meksika'nın en kurak mevsimiymiş. Yağmurlar başladı mı, yaz geldi demekmiş."

Mildred, "Anne," dedi, "Mr. Chicoy Meksika'yı iyi biliyor. Orada doğmuş."

"Öyle mi? Şimdi orada yağışsız mevsimmiş, değil mi?"

"Bazı yerlerde. Sizin gideceğiniz yerler öyledir ama, diğer yerlerde kurak mevsim diye bir şey yoktur."

Mr. Pritchard, yutkundu, "Biz Mexico

City'ye Puebla'ya gidiyoruz. Oradan Cuernavaca'ya ve Taxco'ya geçeceğiz. Belki Acapulco'ya da gideriz. Mümkün olursa volkanı göreceğiz."

Juan, "Olur olur," dedi.

Mr. Pritchard, "Siz oraları biliyor musunuz?" diye sordu.

"Tabii."

"Oteller nasıldır? Seyahat acentelerini bilirsiniz. Onlara göre her şey fevkaladedir. Gerçekten oteller nasıldır?"

Şimdi gülüyordu Juan: "Fevkaladedir. Her sabah yatakta kahvaltı."

Mr. Pritchard, "Sizi sabah sabah yormak istemezdim," dedi.

"Ziyan yok." Kollarıyla tezgâhın üstüne abandı. "Arada sırada ben de bıkıyorum. Şu Allahın belası otobüsü bir oraya bir buraya sür git. Bazen başımı alıp dağlara gideyim diyorum. Okumuştum da... New York'ta bir gemi kaptanı bir gün çekip denize açılmış, bir daha da onu gören olmamış. Kim bilir belki gemisi batmıştır, belki de bir adaya demir atmış kalmıştır. O adamın halinden çok iyi anlıyorum."

Arkasında treyler olan kocaman kırmızı bir kamyon şosede yavaşlamaya başlamıştı. Şoför içeri baktı. Juan ona elini salladı. Kamyon vites değiştirdi, hızlandı ve gitti.

Mr. Pritchard, "İçeri geliyor sandımdı, dedi.

Juan, "Bu adam ağaççilekli pasta sever. Pasta olduğunda her zaman durur ve yer. Elimi sallayıp yok deyince gitti," dedi.

Mildred hayranlıkla Juan'a bakıyordu. Bu kara adamın kara gözlerinde onu heyecanlandıran bir şey vardı. Yakınlık hissediyordu. Dikkatini çekerek özellikle kendisiyle ilgilenmesini istiyordu. Omuzlarını arkaya attı, böylece göğüsleri dikleşmiş oldu.

"Meksika'dan niçin çıktınız?" diye sordu. Gözlüğünü çıkardı. Bu suretle adam yanıt ver-

diğinde gözlerini görmüş olacaktı. Masanın üstüne abandı, işaretparmağıyla sol gözünün kuyruğundaki deriyi hafifçe geriye çekti. Bu gözün odağını değiştirdi. Şimdi adamın yüzünü daha iyi görüyordu. Ayrıca da gözlerini çekik gösteriyordu. Gözleri çok güzeldi.

Juan, "Neden geldim ben de bilmiyorum," dedi. Sıcacık gözleri onu sarmalıyor, kucaklıyordu. Mildred midesinde bir gevşeklik hissetti. "Buna bir son vermeliyim," diye düşündü. "Delilik bu. Kafasında alelacele cinsel bir görüntü belirdi.

Juan, "Orada insanlar, eğer zengin değillerse, birazcık para için canlarını dişlerine takarak çalışmak zorundadırlar. Galiba bu oradan ayrılışımın en büyük nedeni," dedi.

Bernice Pritchard, iltifat eder gibi, "Çok güzel İngilizce konuşuyorsunuz," dedi.

"Neden konuşmayayım? Annem İrlandalıydı. İki dili de aynı anda öğrendim."

Mr. Pritchard, "Meksika vatandaşı mısınız?" diye sordu.

"Galiba. Doğrusu bu işle ilgili hiçbir işlem yapmadım."

Mr. Pritchard, "Ama elinizde belgeleriniz olursa iyi olur" dedi.

"Neden iyi olur?"

"Canım elbette iyidir."

"Hükümet için fark etmiyor. İsterlerse vergi alırlar, isterlerse de atarlar.

Mr. Pritchard, "Gene de bulunmalı" dedi.

Juan'ın gözleri Mildred'la oynuyor, göğüslerini okşuyor, kalçasına iniyordu. Kızın içini çektiğini ve sırtını hafifçe geriye dayadığını gördü içinde bir nefret depreşir gibi oldu. İçinde kötülük olmadığı için güçlü bir nefret değildi, bu kanındaydı. Geçmişinde Kızılderililerin tenleri açık, gözleri renklilere duyduğu nefretti. Bu soluk derililer, yüzyıllardır en iyi toprağa, en iyi atlara ve en iyi kadınlara sahip olmuşlardı. Ju-

an içinde bir sıcaklık duydu. İstese bu kızı evirir çevirir parmağında döndürebilirdi. Huzurunu bozabilir, fikren hatta gerçekten de ırzına geçebilir, sonra da fırlatır atardı. Acı vermek isteği içinde depreşti ve Juan da buna izin verdi. Sesi daha yumuşaklaştı, daha bir anlam kazandı. Mildred'ın menekşerenkli gözlerine bakarak konuşuyordu.

"Benim memleketim, dedi. "Orada oturmasam da kalbim orada." İçinden bu lafa güldü. Ama Mildred gülmedi. Biraz öne eğildi ve gözkapaklarını adamı daha iyi görebilmek için biraz daha çekiştirdi.

Juan, "Bazı şeyler anımsıyorum. Bizim köyde, meydanda dilekçe yazanlar vardı. Okuyup yazma bilmeyenlere mektup, dilekçe yazarlardı. İyi adamlardı. İyi olmak zorundaydılar. İyi olmasalar köylüler hemen anlardı. O dağlı adamlar pek çok şey bilirler. Bir sabah küçük bir iskemlede oturuyordum. Bir aziz onuruna şenlikler vardı köyümüzde. Kilise çiçeklerle donanmıştı. Küçük bir lunaparkla, şeker dolu tablalar anımsıyorum. Bütün gece azizin onuruna havai fişekler atıldı. Parkta, bir Kızılderili, mektupçuya gelerek bir mektup yazmasını istedi. Mektup patronuna yazılacaktı. 'Ben sana söyleyeyim, sen de onu alla pulla öyle yaz. Patronumun beni nezaketsiz bulmasını istemem' dedi. Uzun bir mektup mu olacaktı. Kızılderili, 'Bilmem.' dedi. Mektupçu, 'Borcun bir peso', dedi. Kızılderili borcunu ödedi adama, patronuma şunları söylemeni istiyorum, dedi, 'Artık köyüme, tarlama dönemem, çünkü çok güzel şeyler gördüm. Burada kalmalıyım. Ona üzüldüğümü söyle, onu üzmek istemiyorum, arkadaşlarıma da dert olmak istemem, ama geri dönemem. Artık değiştim, dostlarım zaten beni tanımayacaklar. Tarlada mutsuz ve huzursuz olurum. Değiştiğim için arkadaşlarım beni yadırgayacaklar, hatta nefret edecekler. Yıldızları

gördüm. Ona bunu söyle. Ona ayrıca koltuğumu dost kardeşime, domuzumu da ben hastayken bana bakan yaşlı kadına vermesini söyle. Çanak çömleğim kayınbiraderimin olsun. Patronumu da Allaha emanet ederim, iyilikler onunla olsun. Bunu ona söyle' "

Juan sustu, Mildred'ın dudaklarının aralandığını gördü ve kızın öyküden kendine pay çıkardığını anladı.

Kız, "Sonra ne oldu o adama?" diye sordu.

"Dönmedolabı görmüştü lunaparkta. Bir daha da bırakamadı. Orada uyuyordu. Sonunda parası bitti, aç kaldı. Dönmedolabın sahibi onu dolabın krankını çevirmesi için tuttu ve yemeğini verdi. Bir türlü bırakamıyordu. Bayılıyordu dönmedolaba. Kim bilir belki de hâlâ oradadır." Juan bu öyküyü anlatırken sanki yabancılaşmıştı, dili bile değişivermişti.

Mildred derin derin içini çekti. Mr. Pritchard, "Dur bakalım şunu iyice anlayalım. Yani bu adam bütün malını mülkünü, varını yoğunu bir dönmedolap uğruna mı sağa sola verdi?"

Juan, "Yok canım. Zaten öyle pek bir malı mülkü yoktu. Kızılderililerin toprağı olamaz. Bunun dışında nesi varsa verdi" dedi.

Mildred dik dik babasına baktı. İşte babasını, insanın içini bayacak kadar aptal bulduğu anlardan birisiydi bu. Öykünün güzelliğini niçin kavrayamıyordu? Gözleri tekrar Juan'a döndü, sessizce öyküsünü anladığını anlatmak istedi ve Juan'ın yüzünde şimdiye kadar hiç görmediği bir şeyi gördüğünü sandı. Sanki adamın yüzünde zalim, alaycı bir ifade görmüştü, ama sonra kendi kendine herhalde gözlerim bozuk da ondan dedi. Ah şu doğru dürüst seçemeyen körolasıca gözler! Ama gene de gördükleri onda bir şok etkisi yaptı. Çabucak annesine ve babasına baktı, acaba onlar aynı

şeyi görmüşler miydi? İkisi de Juan'a boş boş bakıyorlardı.

Babası Mildred'ı deli eden bir tarzda, ağır ağır şunları söylüyordu: "Hiç görmemiş bir adamın dönmedolaptan hoşlanacağını anlayabilirim. Ama insan zamanla her şeye alışır. Uzun zaman sarayda bile kalsan bıkar, başka yerlere gitmek istersin."

Mildred, "Canım bu bir öykü," dedi ama sesindeki hiddet babasının ona hayretle bakmasına neden oldu.

Mildred, Juan'ın parmaklarını neredeyse kalçalarında hissetti. Bütün vücudu ihtirasla titredi. Heyecanlanmış, ama tatmin olmamıştı. Cinsel istekleri depreşmiş ve sanki babası temasın ortasında gelip de keyfini kaçırmışçasına öfkelendi. Gözlüğünü taktı, aceleyle Juan'a, sonra da başka bir yere baktı. Adam hepsine birden bakmakta olduğu halde sanki gözlerinde bir peçe vardı. Başarısından keyif duyuyordu. İçinden, hem kıza, hem de hiçbir şeyden haberi olmayan anneyle babaya gülüyordu. Birden kızın isteği midesinde düğümlenip kaldı, midesi ağrıdı, kusacakmış gibi oldu.

Ernest Horton, "Her zaman Meksika'ya gitmek isterdim, dedi. "Müdüriyete bir sorayım bakayım. Belki de çok iyi bağlantılar sağlayabilirim. Şenliklerini pek severim. Herhalde kıvır zıvır da satıyorlardır."

Juan, "Tabii, dedi. "Tespih, mum, azizlerin resimleri gibi şeyler çok satılır. Ayrıca da şeker ve dondurma satılır."

"Oraya gidip de sattıklarına baksak, biz onlardan çok daha ucuza mal ederdik. Örneğin çok güzel madeni tespihler yapabiliriz. Ya havai fişeklere ne demeli! Bizim şirket her türlü kutlama için havai fişekler imal etmektedir. Doğrusu iyi fikir bu. Şirkete yazmalıyım."

Juan evyede gittikçe biriken bulaşıklara

baktı. Omzunun üstünden yatak odası kapısını gözledi, sonra da yürüyüp kapıyı açtı. Yatak boştu. Alice kalkmıştı, banyonun kapısı kapalıydı. Juan geri döndü ve evyedeki bulaşıkları yıkamaya başladı.

Gökyüzü bulutlardan arınıyor, pırıl pırıl sapsarı bir güneş, yıkanmış doğayı aydınlatıyordu. Meşelerin yeni sürgünleri bu yeni ışıkta sararmış gibi görünüyordu. Yemyeşil çayırlar yeni yeni filizleniyordu.

Juan hafifçe güldü. İki dilim ekmek kesti. Mr. Pritchard, "Ben şöyle bir dolaşayım," dedi. Sonra karısına, "Sen de gelir misin, sevgilim?" diye sordu. Kadın yatak odasının kapısına doğru baktı, "Birazdan," dedi.

Adam anladı,

"Eh, ben bir gideyim," dedi.

ALTINCI BÖLÜM

Juan gittikten sonra, Alice, uzun süre sırtüstü, elleri yüzünde yattı. Hıçkırıkları tıpkı bir çocuğunki gibi yavaş yavaş dindi. Lokantadaki konuşmaları mırıltı halinde duyabiliyordu. Gözlerini örten kollarının iç kısmı sıcak ve nemliydi. Üstüne dalga dalga gelen rahatlıkla âdeta vücudu bir çemberden kurtulmuş gibi olmuştu. Rahatça uzanmış yatarken kafasında olanları yeniden yaşadı. Norma'ya bağıran kadını hatırlamıyordu. Sabah olanlar, sanki sisler arkasında kalmıştı. Henüz yaptıklarının nedenini anlayamamıştı. Olayı hatırladıkça daha iyi değerlendirebiliyordu. Aslında Norma'dan kuşkulanmamıştı, kuşkulansa da umurunda değildi. Norma'yı sevmiyordu. Ona göre Norma'nın işi bitikti.

Norma'yı ilk işe aldığı zaman, Alice bütün antenlerini Juan'la kıza çevirmişti. Ama Juan'da ne bir heyecan, ne de ufak tefek kaçamak işaretleri hissetmeyince ilgisini kaybetmiş, Norma'yı, kahve taşıyan, bulaşık yıkayan bir yaratık olarak görmüştü. Alice'in, eğer olaylar ve insanlar yaşamına bir şey katmaz ya da eksiltmezse umurunda değildi. Şimdi şöyle arkaüstü rahatça yatarken kafası çalışmaya başladı ve korku bütün benliğini kapladı. Olayı tekrar gözden geçirdi. Korkusunun nedeni Juan'ın tatlılığıydı. Aslında onu dövmesi gerekirdi. Böyle yapmayınca kuşkulanmıştı. Belki de artık onu sevmiyordu. Bir adamın şöyle sıradan şefkati, onu baştan savmakla aynı anlama geliyordu. Pritchard'ın karısını ve kızını hatırlamaya çalıştı. Acaba Juan herhangi birine bakmış

mıydı? Juan'ı iyi bilirdi. Birisiyle ilgilendi mi, gözleri ateş gibi yanardı. Sonra biraz da dehşetle yatağını Pritchard'lara verdiğini düşündü. Burnuna çarşaflardan gelen lavanta kokusu çarptı. Birden bu kokuya karşı bir nefret ve alerji duydu. Kapıdan gelen mırıltıları dinledi. Juan onları besliyordu. Eğer ilgilenmeseydi beslemezdi onları. Umursamaz, otobüsünün başına giderdi. Alice'in içinde bir korku belirdi. Norma'ya kötü davranmıştı. Bu önemli değildi. Norma gibi kızlara bir parça ilgi gösterdin mi, yumuşar, sana kul köle olurlardı. Örneğin Norma gibi bir kız o kadar sevgisiz büyümüştü ki, bir parça ilgi gördü mü, hemen hoşafın yağı kesilirdi. Alice bu sevgi budalalarını küçümserdi. Kendisini Norma'yla kıyaslamazdı. Alice en büyük, diğer herkes küçücüktü. Tabii Juan hariç. Ama Juan da zaten Alice'in bir uzantısı değil miydi? Her şeyden önce Norma'nın gönlünü almaya karar verdi. Lokantayı çekip çevirmek için Norma'ya ihtiyacı vardı, zira Juan gider gitmez sarhoş olmayı kafasına koymuştu. Döndüğünde de diş ağrısından öldüğünü söylerdi.

Bu sık sık yaptığı bir şey değildi, ama şimdi canı çok istiyordu. Mademki bu işe niyetlenmişti, o zaman karda yürüyüp izini belli etmeyecekti. Juan sarhoş kadınlardan hoşlanmazdı. Kollarını yüzünden çekti. Gözleri, kollarının baskısından sanki çökmüştü, yerine gelmeleri bir an sürdü. Yatak odasının ötesinde güneşin ovayı nasıl ışığa boğduğunu, batıya uzanan tepeleri aydınlattığını gördü. Tatlı bir gündü bugün. Şöyle bir çabalayıp kalktı, banyoya gitti. Banyo havlusunun bir ucunu soğuk suyla ıslattı, kollarının şişman yanaklarına yaptığı izleri tamponlayarak silmeye çalıştı. Havlunun ucunu, yüzünde, burnunda, saç diplerinde gezdirdi. Sutyeninin askısı kopmuştu. Elbisesini açtı, askıyı tutan çengelliiğne hâlâ oradaydı.

Askıyı sutyene çengelledi. Bir parça sıkıydı, ama Juan gittikten sonra dikerdi. Nerden dikecekti! Öbür askı da koptuktan sonra kendisine yeni bir sutyen alacaktı. Alice saçlarını fırçaladı, dudaklarını boyadı. Gözleri hâlâ kırmızıydı. Damlalıkla gözlerine ilaç damlattı, sonra da parmaklarıyla gözkapaklarını ovuşturdu. Bir an kendisine ecza dolabının aynasında baktı, sonra dışarı çıktı. Buruşuk elbisesini çıkarıp temiz bir basma giydi. Aceleyle yatak odasını geçip Norma'nın kapısını hafifçe tıklattı. Karşılık yoktu. Tekrar tıklattı. Odadan bir kâğıt hışırtısı geldi. Norma kapıyı açtı. Gözleri buğuluydu, sanki yeni uyanmıştı. Elinde biraz önce kaşlarını boyadığı kalem vardı. Alice'i görünce yüzüne bir dehşet ifadesi geldi. Telaşla, "Ben o adamla bir şey yapmadım," dedi. Alice odaya girdi. Aklı başındayken Norma gibileri nasıl idare edeceğini çok iyi bilirdi. "Biliyorum, şekerim," dedi. Sonra utanmış gibi gözlerini yere indirdi. Bilirdi idare etmesini.

"O zaman öyle söylememeliydiniz. Ya birisi duyup da inansa? Ben sizin bildiğiniz kızlardan değilim. Ben sadece hayatımı kazanmak istiyorum. Başımı belaya sokacak değilim." Birden kendine acıdı, gözleri yaşla doldu.

Alice, "Yapmamalı ydım, ama öyle fena oldum ki. Aybaşın yakın da.. Öyle zamanlarda insan hasta gibidir. Deli bile olur" dedi.

Norma dikkatle Alice'e baktı. Ömründe ilk kez Alice'den yakınlık görüyordu, ilk kez kendisine değer veriyordu. Alice genellikle kızlardan, kadınlardan hoşlanmazdı, acımasızdı. Norma'nın da gözlerinde yaşları görünce kendini muzaffer bir komutan gibi hissetti.

Alice, "Bilirsin işte canım. İnsan deli gibi olur," dedi.

Norma, "Bilirim, dedi. İvecenlik akıyordu sesinden. Sevgiye, beraberliğe, bir insanla dost olmaya hasretti. Tekrar,"Bilirim," dedi. Kendisi-

ni Alice'den daha güçlü ve yaşlı hissediyor, kol kanat germeye çalışıyordu. İşte zaten Alice'in istediği de buydu.

Alice kızın elindeki kalemi görmüştü. "Dışarıya çıkıp da biraz yardım etsen," dedi. "Mr. Chicoy işleri tek başına yapmaya çalışıyor."

Norma, "Birazdan gelirim," dedi.

Alice kapıyı kapadı ve dinledi. Bir sessizlik oldu, sonra bir şey kaydı ve de şifonyerin çekmecesi hızla kapandı. Alice saçlarını geriye iterek, lokantanın kapısını açıp içeriye girdi. Kendini çok iyi hissediyordu. Norma hakkında epey şeyler öğrenmişti. Norma'nın neler istediğini biliyordu, ayrıca mektubu da nereye sakladığını anlamıştı.

Alice daha önce de Norma'nın bavulunu açmaya çalışmıştı. Ama hep kilitliydi. İstese şöyle bir kurcalasa açabilirdi, ama geride iz kalabilirdi. Ne de olsa mukavvadan yapılmış bir bavuldu. Bekleyecekti. Eninde sonunda Norma'nın bavulu kilitlemeyi unutacağı zaman gelecekti. Alice akıllıydı, ama Norma'nın daha akıllı olabileceğini hiç düşünememişti. Norma daha önce çok Alice'lerle çalışmıştı. Alice, Norma'nın şifonyer çekmecelerini karıştırıp kız kardeşinden gelen mektubu okuduğu zaman çekmecenin yanında duran kibrit kutusunun farkında olmamıştı. Norma kibriti hep aynı yere koyar, yerinde olmadığı zaman birisinin eşyalarını karıştırdığını anlardı. Bunu ne Bimples, ne de Juan yapmayacağına göre, suçlu Alice'di. Norma'da bavulunu açık bırakacak göz yoktu. Her ne kadar romantikse de akılsız değildi. Bavulundaki bir diş macunu kutusunda tam yirmi yedi doları vardı. Elli dolar biriktirebildiği an, doğru Hollywood'a gidecek, bir lokantada iş bulacak ve kısmetinin açılmasını bekleyecekti. Elli dolar iki aylık ev kirasını karşılardı. Yemeği de nasıl olsa çalıştığı yerde yerdi. Düş kurmak iyi hoştu da Norma pekâlâ

kendisine bakabilecek güçteydi ve aptal değildi. Alice'in kadınlardan niye bu kadar nefret ettiğini anlayamadığı bir gerçekti. Bu özür dilemenin numara olduğunu da anlamıştı. İşin içinde ne olduğunu bir an önce anlayacak, kendini kurtaracaktı. Clark Gable'ın çok asil biri olduğuna ne kadar yürekten inanıyorsa, her gün karşılaştığı insanların da o kadar üçkâğıtçı olduklarını biliyor, kimseye güvenmiyordu.

Gece vakti Pimples kaşınarak penceresine geldiği zaman, ona nasıl davranacağını biliyordu. Penceresini hep kilitlerdi. O, gürültü çıkaracağından, yan odada yatan Juan'ı uyandıracağından korktuğu için içeri girmeye zaten cesaret edemezdi. Norma kimsenin oyuncağı değildi.

Alice yatak odasıyla lokanta arasındaki kapı ağzında duruyordu. Parmağıyla burnunu sıvazladı. hiçbir şey olmamış gibi lokantadan içeri girdi.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kocaman güzel Greyhound, San Ysidro'daki perona girdi. Yardımcılar depoyu benzinle doldurup yağına ve lastiklerine baktılar. Sistem fevkalade işliyordu. Bir zenci, otobüsün içinde koltukların arasını süpürüyor, çiklet, sigara kâğıtlarını topluyordu. Adamı, parmaklarını en arka koltukların arasında gezdirdi. Bazen burada para ya da çakı gibi şeyler bulunurdu. Bozuk parayı kendine saklar, ama diğer bulduklarını hemen idareye verirdi. İnsanlar bıraktıkları en ufak şey için büyük gürültü koparır, ama bozuk paraları aramazlardı. Temizleyici bazen bir iki dolar bulabiliyordu koltukların arasında. Bugün iki onlukla bir ellilik, içinde bir ehliyet ve Lion Kulübü üyelik kartı olan bir cüzdan buldu.

Cüzdanın banknot konan bölümüne baktı. İki ellilik, bir de beş yüz dolarlık bir çek vardı. Cüzdanı gömleğinin cebine koydu, süpürgeyle koltuğu temizlemeye devam etti. Zorlukla nefes alıyordu. Para işi kolaydı. Parayı alır cüzdanı bırakırdı. Bundan sonraki temizlikçi bulurdu nasıl olsa. Çeke de dokunmamak gerekti. Çek işi tehlikeliydi. Ama şu iki tatlı ellilik! O ellilikleri cebine aktarıp cüzdanı da koltuğun altına atmadıkça rahat nefes alamayacaktı. Ama bir türlü ellilikleri cebine atamadı, çünkü, camlarda biriken otobüsteki yolun tozunu yıkayan çocuk etraftaydı. Temizlikçi beklemek zorundaydı. Yakalanırsa işten atılırdı.

Lacivert pantolonunun paçasındaki kıvrımlarda bir delik vardı. Otobüsten inmeden şu sevimli ellicikleri oradan bir tıkıştırıversem di-

ye düşündü. Sonra paydostan önce hastalanırım dedi. Hastalanmak kolaydı. Öyle bir hastalık ki, bir hafta evde kalması gerekecekti. İsteyken hastalansa, paydosa kadar kalsa o zaman kimse kuşkulanmazdı, bir hafta da evde kalsa işinden olmazdı. Otobüse binen birinin ayak sesini duydu, hafifçe dikildi. Şoför Louie içeri uzandı.

"Merhaba George, dedi. "Bir cüzdan buldun mu? Adamın biri kaybettiğini söylüyor."

George homurdandı.

"Birazdan gelir bakarım, dedi Louie.

George hâlâ dizlerinin üstünde geri döndü, "Buldum," dedi. "İşim biter bitmez getirip verecektim."

Louie, "Öyle mi?" dedi. Cüzdanı George'un elinden aldı, açtı. Delikanlı pencereden içeri bakıyordu. Louie üzüntüyle George'a gülümsedi, dışardan bakan delikanlıya da göz kırptı.

Louie, "Kötü, dedi. "Kısmetimiz yok. Adam iki ellilik dedi. İkisi de burada." Ellilikleri ve çeki delikanlının görebileceği şekilde cüzdandan çıkardı, "Gelecek sefere belki daha şanslı oluruz."

George, "Belki buldum diye bir bahşiş verirler, dedi.

"Louie, "Yarısı senin, dedi. "Eğer bir dolardan az olursa o zaman tümü senin olur."

Louie otobüsten indi, bekleme salonuna gitti, cüzdanı masadaki adama verdi, "George buldu, getiriyormuş. İyi adamdır" dedi. Louie cüzdanın sahibinin yakında olduğunu biliyordu, onun işitebileceği bir sesle, "Bu cüzdanı kaybeden ben olsaydım, George'a güzel bir bahşiş verirdim doğrusu. Yaptığın işin takdir edilmediğini görmek kadar insanı bozan bir şey yoktur. Anımsarım, adamın biri bin dolar bulmuş sahibine gitmiş, karşılığında bir teşekkür bile alamamıştı. Ne yaptı o zaman biliyor mu-

sunuz, gitti bir banka soydu ve bir iki tane de bekçi öldürdü." Louie rahatlıkla yalan söylerdi.

Louie, "Güneye kaç kişi gidiyor?" diye sordu.

Memur, 'Tıka basa dolusun, diye yanıt verdi. "Belalılar Köşesinde inecek bir kişi var. Aman sakın geçen haftaki gibi pastaları unutma. Ömrümde o elli pastadan çektiğimi çekmedim. İşte cüzdanınız efendim. Kontrol etmeyecek misiniz?"

Cüzdanın sahibi bahşiş olarak beş dolar çıkardı. Louie bir ara George'a bir dolar verirm, diye düşündü. George'un ona inanmayacağını biliyordu, ama kimin umuruydu! İşini bilmek gerekirdi. Herkes eline geçen fırsatı değerlendirmeliydi. Louie iri yapılıydı, hatta kilolu bile denebilirdi, ama iyi giyinirdi doğrusu. Eğlence dostları ona "ablak surat" derlerdi. Eline çabuk ve akıllıydı. Herkesin onu at yarışları uzmanı olarak bilmesini isterdi. Atlara köpek der, kazandıklarını hemen ikinci bir ata yatırırdı. Her şeye de bu gözle bakardı. Bob Hope hatta daha da iyisi Bing Crosby olmayı çok isterdi. Louie, George'un kendisini peronun arkasındaki kapıdan gözetlediğini gördü. Birden kendisini çok cömert hissetti. George'a doğru yürüdü ve ona bir dolar çıkarıp verdi. "Cimri köpek, dedi. "İşte sana bir dolar. Pis herif, beş yüz dolardan fazla kazan, sonra da çıkar bir dolarcık ver!"

George, Louie'ye baktı, kara gözlerinin ucuyla bir saniyelik bir bakıştı bu. Söylenenin yalan olduğunu biliyordu, ama elinden de bir şey gelmezdi. Louie'yi kızdırırsa sonunun kötü olacağını biliyordu. O parayı çok istiyor, onunla içeceği içkilerin kokusunu duyar gibi oluyordu. Ah, o pis serseri çocuk camdan bakmasaydı!

George, "Sağ ol," dedi.

Oğlan elinde kova ve süngerle yanlarından geçti. George, "Sen o camlara temiz mi diyor-

sun?" Louie de arka çıktı çocuğa, "Eğer bir yere varmak istiyorsan işini doğru yap. Camlar leş gibi. Haydi bakalım bir daha sil."

"Ben senden emir alacak değilim. Şef bir şey söyleyinceye kadar bekleyeceğim."

Louie ile George bakıştılar. Ne olacak serserinin tekiydi işte. Louie istese bir haftaya kalmaz kıçına tekmeyi yerdi, o oğlan. Ev kadar koskoca Greyhoundların biri gidiyor biri giriyordu kapalı garaja. Şoförler, otobüsleri yağdan kıl çeker gibi yerleştiriyordu yerlerine. Garajdaki yağ, dizel, egzos, şekerleme ve güçlü temizlik maddelerinin kokusu insanın genzini yakıyordu.

Louie tekrar yazıhaneye döndü. Gözleri sokaktan gelen bir kıza takıldı. Elinde bir bavul vardı. Bir anda Louie kıza yetişti. Nefis bir parçaydı. İşte böyle bir parçayı, yüksek şoför koltuğunun arkasındaki koltukta görmek isterdi. Kızı dikiz aynasından seyreder, özelliklerini keşfetmeye çalışırdı. Belki de bu güzergâhta bir yerde oturuyordu. Louie'nin böyle çok macerası olmuştu.

Sokaktan gelen ışık kızın arkasından vurduğundan, Louie yüzünü görememişti, ama zarif bir yaratık olduğunu anlamıştı. Bunu nasıl anladığını da bilmiyordu. Arkasından ışık vuran elli tane kız olsun, bu kızın bir afet olduğunu nasıl da anlamıştı? Hoş bir vücutla güzel bacaklar derhal göze çarpıyordu, ama her nasılsa bu kız seks kokuyordu. Bavulunu gişeye götürdüğünü gördü, doğrudan doğruya kızın yanına gitmedi. Tuvalete gitti. Lavabonun başında durdu ellerini suya soktu sonra saçlarına sürdü. Yan cebinden bir küçük tarak çıkardı ve saçlarını düzgünce arkaya taradı. Tam arkasında ördek poposu gibi kabaran bir yeri de elleriyle düzeltti. Kısa bıyıklarını hiç ihtiyacı olmadığı halde taradı. Gri çizgili kadife ceketini çekiştirdi, kemerini daraltı ve de hafifçe mide-

sini içeri çekti. Tarağını tekrar cebine koydu sonra aynada kendisine iyice baktı. Elini saçının üstünde gezdirdi. Havada saç var mı diye yokladı. Ördek poposunun hâlâ kabarık olup olmadığına baktı. İdarenin verdiği lacivert kravatını düzeltti sonra cebinden çıkardığı bir iki tane pastili ağzına attı. Ceketinin içinde şöyle bir salındı. Tam tuvaletin pirinç tokmağını çevireceği sırada, sol eliyle pantolonunun önünü yokladı. Acaba düğmeleri açık kalmış mıydı? Yüzüne yarı çapkın, yarı babacan, yarı saf bir ifade verdi. Başarılarında bu ifadenin rolü büyüktü. Louie bir yerde okumuştu, eğer kızın gözünün içine doğrudan doğruya bakarsan mutlaka etkilerdin. Bir kıza, sadece dünyanın en güzel kızı diye bakmayacaksın. O kadar ısrarla bakacaksın ki, kız, gözlerini çevirmeye mecbur olsun. İşin bir püf noktası daha vardı. Eğer bir insanın doğrudan doğruya gözlerine bakamıyorsanız iki göz arasında burun kemiğinin bir noktasına bakabilirsiniz. Bu bakışla baktığınız kişi sanki gözlerine bakılıyormuş gibi hisseder, ama siz bakmak zorunda kalmazsınız. Louie bunu çok başarılı bir yaklaşım olarak kullanmıştı.

Uyanık olduğu her saniye kızları düşünürdü Louie. Kızları mahcup etmeye bayılırdı. Onları kendisine âşık etmek ister, sonra başını alır giderdi. Kızların tümüne domuz derdi. Arkadaşlarına, "Bir domuz ben alayım, bir domuz da sen bul, gidip eğlenelim," derdi. Büyüklük edasıyla tuvaletten çıktı, ama ellerinde kocaman bir sandık taşıyarak sıraların arasından yürüyen iki adamı görünce gerilemek zorunda kaldı. Üstünde hava delikleri olan sandıkta "Mahoney Ana'nın Ev Pastaları" yazılıydı. İki adam Louie'nin önünden yürüyerek bagaj bölümüne gittiler.

Kız, şimdi bir sıraya oturmuştu. Bavulu da yanında duruyordu. Louie salonun karşı tara-

fından gelirken önce kızın bacaklarına sonra da gözlerinin içine baktı, öylece de yürüdü. Yamuk gülüşüyle gülerek kıza doğru yürüdü. Kız gülmeyen gözlerle ona baktı, sonra da başını çevirdi.

Louie düş kırıklığına uğradı. Kız, hiç de gerektiği gibi mahcup olmamıştı, onurıla ilgilenmemişti bile. Gerçekten de afetti. Dolgun bacakları, yuvarlak kalçaları, dümdüz karnı ve iri göğüsleriyle güzel olduğunu biliyordu. Sarışındı. Sıcak maşa kullanmaktan saçlarının uçları kırılmıştı. Saçları kaba görünüşlüydü, ama iyi fırçalanmıştı, pırıltılıydı. Saçın ucunda bir de bukle vardı ki Louie'nin çok hoşuna gitmişti. Gözlerine mavi far ve bolca krem, kirpiklerine kalın bir tabaka halinde rimel sürmüştü. Allık yoktu, ama dudaklarına bazı artistlerin yaptığı biçimde dudağı köşeli gibi gösteren bir ruj sürmüştü. Giydiği tayyörün eteği dar, ceketi ise yuvarlak yakalıydı. Tabaklanmış deriden yapılmış pabuçları beyaz iple dikilmişti. Kız sadece güzel değil iyi giyimliydi de. Doğrusu mal iyiydi.

Louie yürürken, dikkatle kızın yüzüne bakıyordu. Sanki bu kızı daha önce başka bir yerde görmüştü. Belki de tanıdığı başka birine benziyordu, ya da sinemada görmüştü. Bu daha önce de başına gelmişti. Gözleri birbirinden uzaktı, hatta anormal denecek kadar uzaktı. İçinde mavi noktalar olan mavi gözlerinde gözbebeklerinden başlayarak irisin ucuna kadar giden koyu mavi çizgiler vardı. Kaşlarını almış, incecik bir çizgiyle âdeta şaşkın gibi bakan bir ifade vermişti. Eldivenli ellerine baktığı zaman sakin olduklarını gördü Louie. Ne telaşlıydı, ne de sinirli. Bu da Louie'yi rahatsız etti. Kendisinden emin olanlardan ürkerdi. Bu kızı mutlaka başka bir yerde görmüş olmalıydı. Dizleri kemikli değil etliydi. Eteklerini çekiştirmeden kapalı tutmasını biliyordu.

Louie, dolaşırken, kız ona bakmadı diye bacaklarına bakarak kızı cezalandırmaya çalıştı. Genellikle böyle bir bakış, kızları açık olmasa bile eteklerini çekiştirmeye zorlardı, ama bu kız umursamadı bile. Sanatının inceliklerine düşmeyen bu kızdan korktu. Kendi kendine belki de orospudur, diye söylendi. Sonra gene kendi kendine güldü. Ama giydikleriyle olanaksızdı bu.

Louie gişeye giderek, memura dayanılmaz tebessümlerinden biriyle güldü. Edgar, Louie'yi beğenir, onun gibi olmak isterdi.

Louie, "Domuz ne tarafa gidiyor?" diye sordu.

"Domuz mu?"

"Hıı. Şu kara. Sarışın.

"Haa, o. Edgar sır verir gibi, "Güneye, dedi.

"Benim arabada mı?"

"Öyle."

Louie tezgâha parmaklarıyla vurdu. Sol elinin küçük parmağındaki tırnağı çok uzatılmıştı. Tırnak sanki yarım bir cam boru gibi kıvrılmış, ucu kütleşmişti. Louie bunu niye yaptığını bilemiyordu, ama öbür şoförlerin de küçük tırnaklarını uzatmaları hoşuna gidiyordu. Bir yeni modaya öncülük ediyor, bundan da mutlu oluyordu. Örneğin radyatör başlığına tüylü bir hayvanın kuyruğunu asan bir taksi şoförü vardı, bir gece içinde bütün şoförler de ne yapıp edip bir kuyruk bulmuşlardı. Kürkçüler yapay tilki kuyruğu yapmaya başlamışlar, okul çocukları kürksüz taksilere binmez olmuşlardı. Eh artık o taksinin şoförü sırtını dayayıp çubuğunu tüttürebilirdi. Louie küçük tırnağını uzatmaya başlayalı beş ay olmuş ve şimdiden beş altı kişi de onun gibi küçük tırnaklarını uzatmaya başlamışlardı. Bir de bakarsın bu moda bütün memleketi sarar ve bu işin öncüsü de Louie olurdu.

Tezgâha uzun tırnağıyla hafifçe vurdu. Bu kadar uzun tırnakla daha hızlı vurulamazdı, kırılabilirdi. Edgar tırnağa baktı. Kendi sol elini tezgâhın altında tutuyordu. O da küçük tırnağını uzatmaya başlamıştı, ama daha yeterince uzun değildi, henüz Louie'nin görmesini istemiyordu. Edgar'ın tırnakları çok inceydi ve çabuk kırılıyordu. Bu kez kırılmasını önlemek için renksiz oje sürmüştü. Bir kez yatakta bile kırılmıştı. Edgar kıza bir baktı.

"Domuzla... İşi pişirmeyi düşünüyor musun?"

"Bir denemekten bir şey çıkmaz... Belki de orospudur."

"İyi bir orospunun ne kötülüğü olur?" Edgar'ın gözleri parladı. Kız bacaklarını değiştirdi. Edgar, "Louie," dedi. "Unutmadan söyleyeyim, şu pastaların yüklenmesinde orada olsan iyi olur. Geçen hafta bir şikâyet geldi. Yüklerken devirmişler, limonlu pastalarla, ağaççilekli pastalar birbirine girmiş, üzümler her taraf'a dağılmış. Ceremeyi biz çektik."

Louie, öfkeyle, "Benim nöbetimde olmaz," dedi. "San Juan'a gitmiyor mu bunlar? Belalılar Köşesindeki serseriler yapmıştır, mutlaka.

"Her neyse zararı ödedik. Sen gene de yükleme yapılırken başında dursan iyi olur."

Louie, tehdit eder gibi "Sana söylüyorum, benim nöbetimde, pasta masta devrilmedi" dedi.

"Biliyorum. Sen yapmadın. Ama müdüriyet işi sıkı tutmamızı istedi."

Louie, "Niye kendileri bana gelmiyorlar," diye diklendi. "Madem şikâyetleri var, niye beni çağırtıp kendileri söylemiyorlar da haber yolluyorlar?" Öfkesini gayet iyi ayarlıyordu, ama asıl öfkesi sarışınaydı. Allahın belası orospu! Duvardaki büyük saate baktı. Altmış santim boyunda bir ibre saniyeleri gösteriyordu. Saatin camına vuran, kızın bacak bacak üstüne atmış

hayali Louie'nin gözleri önündeydi. Saatin camı parladığından pek emin olamadı, ama sanki kız arkasından kendisine bakıyor gibi geldi. Birden öfkesi sönüverdi.

"Gideyim şu pastalara bir bakayım," dedi. "Onlara söyle, ağaççilekli pasta, limonluya bulaşmayacak. Galiba domuzla iyi vakit geçireceğiz." Edgar'ın gözlerindeki hayranlığı gördü, yavaşça döndü ve bekleme salonuyla karşı karşıya kaldı. Haklıydı. Kız arkasından ona bakmıştı, şimdi de yüzünü dönünce göz göze geldiler. Kızın bakışlarında ne bir ilgi, ne de başka şey vardı. Ama gene de gözleri güzel diye düşündü. Gerçekten afetti! Louie birbirinden uzak gözlerin cinsellik anlamına geldiğini bir dergide okumuştu. Bu kızın da böyle bir mesaj verdiğinden hiç kuşku yoktu. Bu herkesin gözleriyle izlediği kızlardandı. Bir yere girdi mi, mutlaka herkes ona bakardı. Sanki at yarışı seyrediyor gibi kızı izlediklerini görür gibi oldu. Ne makyajından ne de yürüyüşünden, ama kızda hoş bir şey vardı. Bu şey neyse, kız onu saçıyordu, sanki. Louie, bunu daha kızın yüzünü görmeden, ışık arkasından vurup sokakta yürürken fark etmişti. İşte şimdi kız, Louie'ye bakıyordu, ama ne tebessüm ediyordu ne de bir şey, gene de Louie aynı şeyi hissetti. Gırtlağına bir şey takıldı, kızardı. Birazdan gözlerini çevirmesi gerektiğini biliyordu. Edgar bekliyordu ve Loui'ye çok güveni vardı.

Louie'nin şöhretinde gerçek olmayan yönler vardı, ama aslında gerçekten de domuzlarla hoşça vakit geçirebiliyordu. Şu an işler çok kolay görünmüyordu. Bu domuz onu çökerteceğe benziyordu. İçinden kıza bir tokat atmak geldi. Nefesi göğsünde ağrılı bir şekilde yükseliyordu. Bir şey yapmazsa bu an geçiverecekti. Gözlerindeki koyu ışın gibi çizgileri ve çenesinin dolgunluğunu görüyordu. En çapkın ifadesini takındı. Gözlerini açarak sanki birden kızı tanı-

mış gibi gülümsedi. Aynı zamanda da ona doğru yürüdü. Çok incelikli, saygılı bir tavırla gülümsedi. Kızın gözleri onunkilere takıldı, kaldı, sonra o soğuk ifade kayboldu. Louie biraz daha yanaştı,

"Duyduğuma göre benim otobüsle güneye gidiyormuşsunuz, efendim."

Bu efendime içinden gülmek geldi, ama genellikle işe yarardı. İşte bu kızda da etkisini göstermişti. Hafifçe gülümsedi kız.

Louie, "Ben bavulunuzun icabına bakarım. Üç dakika sonra hareket ediyoruz," dedi.

"Sağ olun," dedi kız. Louie sesi boğuk ve seksi diye düşündü.

"Bavulunuzu alayım. Şimdiden koyarsak yeriniz tutulmuş olur."

Kız, "Ağırdır," dedi.

Louie, "Eh, ben de cüce sayılmam, dedi. Bavulu kaptığı gibi, yüklemenin yapıldığı perona yürüdü. Otobüse atladı ve bavulu şoför mahallinin tam arkasındaki koltuğun önüne koydu. Bu suretle hem kızı görmüş, hem de hareket ettikten sonra konuşmak fırsatını elde etmiş olurdu. Otobüsten indi, temizlikçi çocukla bir hamal pasta sandığını arabanın tepesine yüklemekle meşguldüler.

Louie, yüksek sesle, "O elinizdekine çok dikkat edin," dedi. "Geçen haftaki sandığı siz düşürdünüz, zılgıtı ben yedim."

Hamal, "Ben hiçbir şey düşürmedim, dedi.

Louie, "Yok canım, demek düşürmedin! Bana bak ayağını denk al," dedi. Sonra da kendiliğinden kapıları iterek bekleme salonuna geçti. Hamal, "Nesi var bunun?" diye sordu.

Camları temizleyen çocuk, "Biraz önce onu benzettim," dedi. "George bir cüzdan bulmuştu. Benim gördüğümü fark edince iade etmeleri gerektiğini anladılar. İçi de mangiz doluydu. Ben gördüm diye ikisi de bozuldu. Louie'yle

George cüzdanın içindekileri paylaşacaklardı, ama ben işlerini bozdum. Benim gördüğümü anlayınca geri verdiler."

Hamal, "Doğrusu o paradan ben de sebeplenebilirdim" dedi.

"Yapamazdın."

"Bir yüzlük yakalasam, dışarılara gider bir güzel harcardım." İki genç bir süre bu şekilde konuştular.

Bekleme salonunda bir hareket başlamıştı. Güneye gidecek otobüsün yolcuları toplanıyordu. Edgar tezgâhın arkasında çok meşgul görünüyordu. Meşguldü, ama kızı göremeyecek kadar değil. "Domuz, diye mırıldandı. Bu onun için yeni bir sözcüktü. Bundan sonra hep kullanacaktı. Sol elinin küçükparmağına baktı. Louie'ninki kadar güzel olması için daha çok zaman vardı. Niye kendisini kandırıyordu? Louie gibi olmasına olanak yoktu. Sonuç hep başarısızlıktı.

Müşteriler otobüse binmeden önce, son dakika alışverişlerini yapıyor, şeker alıyor, fındık fıstık ve çiklet makinelerinin başında kuyruklar oluşturuyorlardı. Bir Çinli, Time ve Newsweek mecmualarını aldı, kıvırıp kocaman mantosunun cebine yerleştirdi. Yaşlı kadının biri, gazetecideki dergileri karıştırıp duruyordu ya, almaya hiç niyeti olmadığı belliydi. Parlak beyaz türbanları, kıvırcık, simsiyah sakallarıyla iki Hintli bilet gişesindeydi. Meramlarını anlatmak için göbekleri çatlıyordu.

Louie giriş peronunun başında durmuş, gözlerini kızdan ayırmıyordu. Dikkat etmişti, salondaki bütün erkekler de aynı şeyi yapıyordu. Hepsi de gizlice kıza bakıyor, ama yakalanmak istemiyorlardı. Açılır kapanır kapılardan içeri baktığında, temizlikçiyle hamalın pasta sandığını kazasız belasız otobüsün üstüne yerleştirdiklerini, üstüne de brandayı çektiklerini gördü. Bekleme salonundaki ışık gittikçe loş-

laştı. Herhalde bir bulut güneşi örtmüştü. Birazdan sanki otomatik ayarlıymış gibi bulut gitti. güneş tekrar ortaya çıktı. Cam kapıların üstündeki zil kulaklarda çınladı. Louie saatine baktı, sonra kapıdan geçip koca otobüsüne doğru yürüdü. Yolcular da peşinden ayaklarını sürüyerek kapıya yöneldiler.

Edgar hâlâ Hintlilerin nereye gitmek istediklerini çözmeye çalışıyordu. Kendi kendine, "Paçavra kafalılar" diye söylendi. "Sağda solda koştumadan önce niye dil öğrenmezler?"

Louie etrafı çelik parmaklıkla çevrili yüksekçe koltuğunun başında durmuş yolcuların biletlerine bakıyordu. Koyu renk paltolu Çinli doğrudan arkadaki koltuklara gitti, paltosunun cebinden Time ile Newsweek dergilerini çıkarıp kucağına koydu. Yaşlı kadın nefes nefese tırmanıp Louie'nin tam arkasındaki koltuğa oturdu.

Louie, "Affedersiniz efendim, ama o yer başkasının. dedi.

Kadın kavgacı bir sesle, "Ne demek başkasının?" diye bağırdı. "Yer ayrılmıyor bu otobüslerde.

Louie, "O yer başkasının, diye yineledi. "Şurda duran bavulu görmüyor musunuz?" Yaşlı kadınlardan nefret ederdi. Korkardı onlardan. Kendilerine özgü tuhaf bir kokuları vardı. Kavgacıydılar, gururları da yoktu. Rezalet çıkarmaktan çekinmezlerdi. İstediklerini alırlardı. Louie'nin ninesi de zalimdi. Aksilikle istediği her şeyi elde etmişti. Gözünün ucuyla, Hintlilerin arkasında sırasını bekleyen kızı gördü. Köşeye sıkışmıştı. Birden öfkelendi.

"Hanımefendi, bu otobüsün hâkimi benim. Bir dolu güzel yerler var arkada. Haydi lütfen arkaya doğru yürür müsünüz?"

Yaşlı kadın çenesini dikti, kaşlarını çattı. Yerine iyice yerleşti. "O yere şu kızı oturtmak istiyorsun, değil mi? Seni patronuna şikâyet edeyim de gör."

Louie'nin tepesi attı. "Pekâlâ, efendim. Şimdi derhal inin ve beni şikâyet edin. Şirketin yolcusu bol, ama iyi şoförleri pek az." Kızın dinlediğini gördü, bu da hoşuna gitti.

Yaşlı kadın onun ökflendiğini görünce, "Seni şikâyet edeceğim, dedi.

"İyi o halde, şikâyet edin. İnin otobüsten!" Louie yüksek sesle devam etti, "Ama orada oturmayacaksınız. O yerde oturanın doktordan raporu var."

Duruma çare bulunmuştu. "Niçin daha önce söylemedin?" dedi. "Ben müşkülpesent değilim. Ama gene de seni terbiyesizliğin için şikâyet edeceğim."

Louie yorgun bir sesle konuştu: "Pekâlâ efendim. Alışığım buna."

Kadın bir sıra arkaya gitti. Louie, "Özellikle yakına oturuyor, kulağını dikip beni tongaya bastıracak" dedi. Sonra da "Aman boş ver," diye düşündü. "Ne de olsa yolcular şoförlerden bol." Kız artık yanına gelmişti, bileti elindeydi. Louie, elinde olmayarak, "Köşeye kadar mı gidiyorsunuz?" diye sordu.

Kız, "Biliyorum," dedi, "aktarma yapmam gerekiyor." Adamın sesindeki üzüntü kızı sevindirmişti.

"İşte sizin yeriniz, dedi. Kız oturup bacak bacak üstüne attı, eteğini çekiştirdi, çantasını da yanına yerleştirdi. Louie aynadan kızın hareketlerini izliyordu. Kız omuzlarını dikleştirdi, tayyörünün yakasını düzeltti.

Louie'nin kendisini izlediğini biliyordu. Zaten hep böyle olurdu. Başka kızlardan değişik olduğunu biliyordu, ama nedeni hakkında fikri yoktu. Bir bakıma, en iyi yerlerde oturmak, yemek çağrıları almak, karşıdan karşıya geçerken kolundan tutulması hoş şeylerdi. Adamlar ona yanaşmadan edemiyorlardı. Hemen hemen her zaman da başı belaya girerdi. Adamlardan kurtulmak için kâh onlarla tartışır, kâh yaltak-

lanır, kâh hakaret ederdi. Bütün erkekler ondan aynı şeyi istiyorlardı, anlaşılan gerçek buydu. İster istemez kabullendi.

Daha gençken bunun çok zararını görmüştü. Bir suçluluk duygusuna kapıldığı, kendini kötü bir kız gibi düşündüğü oluyordu. Şimdi olgunlaşmış ve kendi kendine birtakım yöntemler edinmişti. Bazen razı olup para ya da giyim alıyordu. Bütün laf atma yollarını öğrenmişti. Örneğin Louie'nin gelecek yarım saat içinde söyleyeceği sözleri tahmin edebilirdi. Bu tahminlerle bazen belayı uzaklaştırabiliyordu. Yaşlı erkekler kendisine yardım etmek istiyorlar, onu okula yazdıracaklarını ya da sahneye geçmesi için yardımı öneriyorlardı. Bazı genç adamlar da sözümona evlenmek, onu korumak istiyorlardı. Az da olsa, açıktan açığa kendisine yatak teklifi yapan da oluyordu.

Bunlar en kolay idare edilenleriydi, zira isterse evet, istemezse hayır diyebiliyordu. Kendisindeki bu başkalık yüzünden erkeklerin birbirleriyle çekişmelerinden nefret ediyordu. Nedense çevresindeki erkekler, onun yanında kıyasıya kapışıyorlardı. Bazen köpek gibi dalaşırlardı. Kadınların kendisini sevmelerini isterdi, ama onlar da sevmezlerdi. Akıllı bir kızdı. Nedenini biliyordu ama elinden bir şey gelmiyordu. Asıl istediği iyi bir kentte merdivenli güzel bir eve, iki çocuğa sahip olmaktı. Güzelce giyinecek, yemeğe gelen konuklarını karşılayacaktı. Elbette bir de kocası olacaktı, ama bir türlü onu gözlerinin önüne getiremiyordu, çünkü kadın dergilerindeki reklamlarda kocaya hiç yer yoktu. Şık giysili bir genç kadın, yemek odasındaki konukların yanına gitmek için merdivenlerden iniyor, koyu renkli tahtadan yapılmış yemek masasında mumlar yanıyor, sonra da çocuklarını öperek iyi geceler diliyordu. Bütün istediği buydu. Ama gene çok iyi biliyordu ki, bu asla erişemeyeceği bir düştü.

Hep kederliydi. Diğer kadınların nasıl olduğunu merak eder dururdu. Yatakta acaba ondan değişik miydiler? Deneyimlerine göre erkekler, kadınların çoğuna kendisine davrandıkları gibi davranmıyorlardı. Cinsel istekleri pek güçlü değildi, üstelik pek sık da sayılmazdı. Ama öbür kadınların nasıl olduklarını bilmiyordu. Bu konuları asla onunla konuşmazlardı. Onu sevmezlerdi. Bir kez, aybaşı sancılarına çare bulması için genç bir doktora gitmiş, doktor da kendisine sarkıntılık etmiş, ama sonunda bundan vazgeçmesi için doktoru ikna edebilmişti. Adam ona, "Senin havanda bir şey var, demişti. "Nasıl yapıyorsun bilmem ama sende bir şey var. Bazı kadınlarda vardır bu. Allahtan senin gibi kadınlar pek fazla değil. aksi takdirde erkeklerin başı dertten kurtulmazdı."

Ciddi elbiseler giymeyi denedi, pek yararı olmadı. Herhangi bir işte uzun süre çalışamıyordu. Daktilo yazmasını öğrendi, ama bir işe girdi mi büroda kıyametler kopuyordu. En nihayet bir dalga bulmuştu. Parası boldu ve başı pek derde girmiyordu. Erkek erkeğe toplantılarda soyunuyordu. Bir şirket ayarlıyordu işlerini. Erkeklerin bundan ne anladığına akıl erdiremiyordu, ama iş işti, elbiselerini çıkarıp elli dolarını alıyordu. Bu da otlislerde elbiselerinin yırtılmasından çok daha iyiydi. Nimfomanya konusunda epeyce şey okumuş ve kendisinde böyle bir şeyin olmadığına karar vermişti. Keşke olsaydı diye düşündüğü de olurdu bazen. Bazen de öyle evlerden birine girsem, para biriktirsem, sonra da kırlık yerde bir ev alsam diye düşünürdü. Yoksa yaşlı bir adamla evlenip adamı idare mi etsindi? Bu en kolay çözümdü. Beğendiği erkekler nedense bir yolunu bulup edepsizleşiyorlardı. Hepsi de kendilerini aldattığından emindiler. Ya surat asarlar, ya dövmeye kalkışırlar, ya da öfkelenip evden kovarlardı.

Metres olmayı denedi, ama sonuç aynıydı. Biraz paralı ve yaşlı bir erkek; belki de çözüm bundaydı. Ona iyi davranacaktı. Parasına ve zahmetine değecekti. Hayatta iki tane kız arkadaşı vardı. onlar da genelevde çalışıyorlardı. Kendisini kıskanmayan ya da itmeyen bir tek onlardı. Biri şimdi yurtdışındaydı. Nerede olduğunu bilmiyordu. Askerlerin peşinden bir yerlere gitmişti. Diğeri bir reklamcıyla yaşıyor, onu ayakaltında istemiyordu.

Bu Loraine'di. Bir zamanlar aynı evde oturmuşlardı. Loraine'in erkeklere pek aldırış ettiği yoktu, ama kadınlarla da ilişkiye girmemişti. Derken Loraine bu reklamcıyla tanışmış, adam da ona âşık olmuştu. Loraine kendisinde belsoğukluğu olduğunun farkında olmadan, hastalığı reklamcıya da geçirmişti. Adam sinirli bir tipti, iş anlaşılınca tepesi attı, ama o arada işinden de olunca Loraine'den öfkesini almaya geldi. Loraine bütün bunlardan kendisini sorumlu tuttuğu için adamı içeri aldı, ikisi de iyileşene kadar baktı. Bunlar daha yeni tedavi metotları bulunmadan önce olduğundan, iyileşmeleri epeyce zor oldu.

Sonra bu reklamcı uyku ilaçlarına düştü. Loraine birçok kez adamı kendinden geçmiş iki sözü bir araya getiremeyecek bir halde bulmuştu. Adam ilaçları verilmezse ölkeden kuduruyordu. Gittikçe de dozu arttırmaya başlamıştı. Hatta Loraine iki kez adamın midesini yıkatmak zorunda kalmıştı.

Loraine aslında iyi bir kızdı. İyice iyileştiği belgeleninceye kadar genelevde çalışamadığından durumları güçtü. Tanıdığı kişilere hastalığı geçirmek istemiyordu, ama diğer yandan doktor faturaları, ev kirası ve yiyecek için para gerekiyordu. Bu parayı kazanmak için Glendale sokaklarında çalışmak zorunda kalmıştı. Aslında kendisini pek de iyi hissetmiyordu. Sonra nedense reklamcı birdenbire kıskançlık krizleri

geçirmeye başladı ve onun sokaklarda çalışmasını istemedi. Kendisinin de işi olmadığı halde! Keşke bu iş bir an önce bitseydi de gene Loraine'le birlikte oturabilseydi. Beraber çok iyi bir çift olmuşlar, sakin ve hoşça vakit geçirmişlerdi.

Chicago'da bir hayli kongre olmuş ve erkek erkeğe toplantılardan epeyce para kazanmıştı. Los Angeles'e otobüsle giderek biraz tasarruf yapmak istemişti. Bir süre sakin bir hayat sürmek istiyordu. Loraine'den haber almayalı epey olmuştu. Son mektubunda reklamcının mektuplarını okuduğunu bildiriyor, artık yazmamasını istiyordu.

Son yolcular da kapılardan geçerek otobüse biniyorlardı. Louie bacak bacak üstüne atmıştı. Doğrusu bu kızdan çekiniyordu. Kıza, "Demek Los Angeles'e gidiyorsunuz," dedi. "Orada mı oturuyorsunuz?"

"Arada sırada."

"Ben insanları tanımaya çalışırım. Benim gibi biri, pek çok insanla tanışır da."

Otobüsün motoru hafif bir gürültüyle çalışıyordu. Yaşlı kadın dik dik Louie'ye bakıyordu. Louie onu aynada görebiliyordu. Herhalde şirkete bir şikâyet mektubu yazacaktı.

Louie, kendi kendine, "Eh," dedi, "şirketin de canı cehenneme!" Ne zaman istese iş bulabilirdi. Şirket de zaten yaşlı kadınların bu tür mektuplarına pek önem vermezdi. Otobüsün arkasına doğru şöyle bir göz attı. Hintliler el ele tutuşmuş gibi görünüyordu. Çinlinin kucağında hem Time, hem de Newsweek dergileri açık duruyor, iki dergiyi karşılaştırıyordu. Başı bir dergiden diğerine dönüyor, kaşlarının arasında şaşkın bir çizgi beliriyordu. Hamal, Louie'ye el salladı. Louie levyeyi çekti ve kapıyı kapattı. Geri vitese taktı ve beton platformdan yağ gibi kaydı, sonra direksiyonu ustalıkla çevirerek tamponunu bir santim farkla kuzey duvarın-

dan sıyırarak sokağa çıkışta durdu. Yolun açık olduğunu görünce otobüsü çevirdi, bu da onu yolun öbür tarafına götürdü. Louie iyi bir şofördü, sicili tertemizdi. Otobüs San Ysidro'nun anacaddesinden geçerek açık karayoluna yöneldi.

Gerek gökyüzü, gerekse güneş, yıkanmış gibi pırıl pırıldı. Renkler çok belirgindi. Kanallar suyla dopdoluydu. Kanalların tıkanık olduğu bazı yerlerde, sular karayoluna da taşmıştı. Otobüs suları yararak yoluna devam etti. Louie arabanın direksiyonunun ağırlaştığını fark etti sudan geçerken. Otlar yağmurun şiddetinden yere yatmıştı, ama şimdi güneşin sıcaklığıyla kendine geliyor, yüksek yerlerde tekrar boyunlarını kaldırıyordu.

Louie dikiz aynasından yine kıza baktı. Kız da onun başının arkasına bakıyordu. Nasılsa kız birden gözlerini kaldırdı ve Louie'nin gözlerine dikti. Louie'nin hafızasına, kızın renkli hareli gözleri, muntazam burnu, köşeli boyanmış dudakları ebediyyen kazındı. Kız Louie'nin gözlerine baktığı zaman kendisini çok iyi hissediyormuş gibi gülümsedi. Louie boğazının kuruduğunu, göğsündeki ağırlığı fark etti. Mahcup olduğunu bilirdi, ama hep aksi olduğunu kanıtlamak isterdi. Şimdi de on altı yaşındaki bir delikanlıya benziyordu. Gözleri yolla ayna arasında gidip geliyordu. Yanakları da al al olmuştu. Kendi kendine, "Yahu ne oluyor bana böyle," diye söylendi. "Ne yani âşık mı oluyorum, yoksa?" Kıza dikkatle baktı, kendisini bu kızdan koruyacak kusurlar bulmaya çalıştı. Sonra çenesinin altındaki forseps izlerini gördü. Bu onu rahatlattı. Forseps izlerinin varlığını fark etiğini bilse herhalde bu kız kendisinden bu kadar emin olmazdı. Yetmiş kilometre. Louie'nin elini çabuk tutması gerekiyordu. Şu küçük aşifteyi baştan çıkarmak istiyorsa, pek faz-

la vakti yoktu. Konuşmak istediği zaman sesi boğuktu. Kız ona doğru eğildi, "Sizi duyamadım," dedi.

Louie öksürdü: "Doğa yağmurdan sonra ne güzel görünüyor dedim."

"Öyle."

Her zamanki açılış taktiğini uygulamak istedi, ama kızın hâlâ kendisine eğilmiş dinlemekte olduğunu fark etti.

"Dediğim gibi," diye devam etti. "Ben insanları tanımayı isterim. Örneğin sizin için de ya sinemada, ya da tiyatroda diye düşünürdüm."

"Yoo, dedi kız, "yanılırdınız.

"Yani sahne sanatlarıyla ilginiz yok mu?"

"Yok.

"Peki, çalışıyor musunuz?"

Kız güldü. Güldüğü zaman yüzü aydınlanıyordu. Dikkatle bakınca Louie kızın ön dişlerinden birinin çarpık olduğunu gördü. Kaykılıp komşu dişi rahatsız eder hale gelmişti. Kız gülümsemeyi bıraktı, üstdudağıyla çarpık dişi örttü.

Louie, "İşin farkında, diye düşündü.

Ama kız ondan öndeydi, onun ne söyleyeceğini tahmin edebiliyordu. Bundan önce kaç kez olmuştu. Nerede oturduğunu öğrenmeye çalışacaktı. Telefon numarasını öğrenmek istiyordu. Basitti. Hiçbir yerde oturmuyordu. Loraine'de bıraktığı içi Beethoven'in Hayatı, Captain Hornblower gibi kapakları kaplanmış kitaplarının ve eski tuvaletlerinin olduğu bir koca sandığı vardı. Louie'nin zorlandığını biliyordu. Bir erkeğin boğuk sesle konuşmasının, renginin kızarmasının ne anlama geldiğini de... Louie'nin otobüsün arkalarına sorgu dolu bakışlarla baktığını gördü.

Hintliler birbirlerine gülümsüyorlardı. Çinli havaya bakarak, okuduğu makalelerin ince taraflarını çözmeye çalışıyordu. Arka koltuklar-

da oturan bir Yunanlı. İtalyan malı bir puroyu bıçağıyla ortasından kesiyordu. Kestiği parçalardan birini ağzına diğerini de ceketinin üst cebine koydu. Yaşlı kadın için için Louie'ye kızıyordu. Başının arkasına çelik gibi gözlerle bakıyor, çenesi öfkeyle titriyor ve dişleri sıkmaktan bembeyaz görünüyordu.

Kız tekrar öne eğildi. "Size vakit kazandırayım, dedi. "Ben bir dişçide hemşire olarak çalışıyorum. Belki bilirsiniz. Dişçideki her şey benden sorulur." Genellikle bu şekli kullanıyordu. Nedenini bilmiyordu. Kim bilir, belki herhangi bir yatırımın önüne geçtiğinden ya da bunları söyledikten sonra başka sorunun kalmamasındandı. İnsanlar dişçilik konusunda konuşmayı pek sevmiyorlardı.

Louie bunlara katlandı. Otobüs, bir demiryolu kavşağına gelmişti. Otomatik olarak Louie İrene bastı, vitesi boşa aldı ve durdu. Frenler tısladı, sonra tekrar vitese taktı ve hızla ileri atıldı. Başının sıkıştığını hissediyordu. İhtiyar cadı her an sorun çıkarabilirdi. "Hiç de yetmiş kilometrem yok" diye düşündü. İhtiyar cadı ortaya çıkınca, sorun kendiliğinden bitecekti. Bir şeyler yapmak istiyordu. ama bu da Louie'nin metotlarına göre çok erkendi. Hiç olmazsa yarım saat bir oyun oynamamalıydı, ama ihtiyar cadı işi çabuklaştıracaktı.

Louie, "Bazen Los Angeles'e gittiğim olur," dedi. "Sizi bulabileceğim bir telefonunuz varmı? Bir lokma bir şey yer, bir şova giderdik!"

Kız dostça karşıladı. Şeytanlığı ya da kötülüğü yoktu kızın. "Bilmiyorum," dedi. "Bakın daha oturacak bir yerim yok. Çok uzun zamandır uzaklardaydım. Hemen bir ev kiralayacağım."

Louie, "İyi ama, çalıştığınız bir işiniz var. Belki sizi oradan arayabilirim."

Yaşlı kadın koltuğunda ıkınıp sıkınıyordu.

Louie onu ön koltuğa oturtmadı diye hâlâ öfkeliydi.

Kız, "Pek öyle değil, dedi. "Şimdilik bir işim yok. Ama derhal bir iş bulacağımdan eminim. Benim meslekte işsiz kalmak gibi bir sorun yoktur."

"Yani beni başınızdan mı savıyorsunuz?"

"Yo, hayır."

"O zaman belki bir iş bulunca bana bir iki satır yazarsınız."

"Belki.

"Çünkü Los Angeles'e geldiğim zaman beraber olmak istediğim birisi olsun diyorum."

İşte oldu, cıyak cıyak bir ses, "Yasa var bu memlekette. Yolcularla konuşulmaz. Sen önüne bak." Yaşlı kadın bütün otobüs ahalisiyle konuşuyordu. "Bu otobüs şoförü hepimizin hayatını tehlikeye atıyor. Eğer bütün dikkatini yola vermeyecekse o zaman ben inmek istiyorum.

Louie sustu. Bu iş ciddiydi. Başına bela olabilirdi bu kadın. Gözleriyle aynada kızın gözlerini buldu. Dudaklarıyla, "Kahrolası cadı karı," dedi.

Kız gülümsedi, eliyle sus işareti yaptı. Bir yandan ferahlamış, bir yandan da üzülmüştü. Eninde sonunda Louie'yle başının derde gireceğini biliyordu. Ama birçok yönüyle Louie'nin iyi bir adam olduğunu da anlanıştı, pekâlâ idaresi mümkündü. Kızarmasından, onu üzerse başından gideceğini anlamıştı.

Her şey bitmişti ve Louie de bunun farkına varmıştı. Kızın başını derde sokmaya hiç niyeti yoktu. Otobüs giderken bir şeyler yapmalıydı. Bilincindeydi. Bir durağa gelindi mi, yolcular bir an önce gitmek isterlerdi. İşte kaybetmişti. Belalılar Köşesinde sadece kızı indireceği, Allahın cezası pasta sandığını teslim edeceği kadar duracaktı. Direksiyona abandı. Kız ellerini ku-

cağında kenetlemiş, gözlerini aynaya kaldırmıyordu. Bundan daha güzel yüzlerce kız vardı, mutlaka. Forseps yaraları bayağı çirkindi. Adamı korkuturdu. Elbette saçlarını uzatacak ve o çirkin yaraları saklamaya çalışacaktı. Bu kızın saçlarını toplaması olanaksızdı. Louie de kızların saçlarını toplu severdi. Ya maazallah yatağında uyanıp da şu yaraları görse! Dünyada bir sürü domuz vardı, Louie de geçinip giderdi. Ama yüreğinde ve midesinde üzüntüsünün verdiği bir ağırlık duyuyordu. Savaşmak istedi, okşamak istedi bu ağırlığı ama kurtulamadı. Bu kızı dünyadaki her şeyden çok istiyordu, hem de değişik bir şekilde. İçinde bir tatsızlık, bir eziklik duydu. Kızın adını bile bilmiyordu, bu gidişle öğrenemeyecekti de. San Ysidro'ya döndüğünde Edgar'ın ona soran gözlerle baktığını görür gibi oldu. Acaba Edgar'a yalan söylese miydi?

Kocaman lastikler yolda âdeta şarkı söylercesine kayıyordu, motor da muntazam kalp atışları gibi sağlıklı çalışıyordu. Gökyüzünde, etrafı beyaz ortası isli gibi kara bulutlar dolaşıyordu. Bulutlardan birisi güneşe doğru tırmanıyordu. Daha şimdiden gölgesinin otobüse uzandığını ve daha ilerde de Belalılar Köşesi lokantasının koca meşelerinin karaltısını görür gibi oluyordu. Düşleri gerçekleşmeyecekti.

Otobüs durunca Juan yanına geldi. Kapı açılırken, "Bana nelerin var?" diye sordu.

"Bir yolcu ve bir sandık dolusu pasta, dedi. Yerinden kalktı, arkaya uzandı, kızın bavulunu aldı. Otobüsten atladı ve kollarını kıza uzattı. Kız da onun kollarına tutunup yere indi. Birlikte lokantaya doğru yürüdüler.

Kız, "Allahaısmarladık," dedi.

Louie, "Güle güle," derken, poposunu oynata oynata kapıdan içeri girene kadar arkasından baktı.

Juan'la, Pimples otobüsün üstünden pasta

sandığını indirdiler. Louie tekrar koltuğuna oturdu.

Juan, "Uğurlar olsun!" dedi. Yaşlı kadın ön koltuğa gelmişti. Louie kapıyı kapattı. Vitese taktı ve uzaklaştı. Hızlandıkça lastikler yolda ıslık çalmaya başladı, aynaya baktı. Yaşlı kadının yüzünde sanki zafer ifadesi vardı.

Louie, kendi kendine, "Öldürdün. Kıydın ona, dedi. Kadın başını kaldırdı, göz göze geldiler. Louie mahsus dudaklarıyla bir hareketler yaptı. "Seni Allahın cezası cadı!" Kadının dudakları kasıldı, bembeyaz oldu. Ne demek istediğini anlamıştı.

Otobüsün önünde upuzun bir yol vardı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Juan'la Pimples, Mahoney Ananın ev pastalarını lokantanın kapısına kadar taşıyıp yere bıraktılar. Her ikisi de kapıdan giren sarışını süzdüler. Pimples yavaşça bir ıslık çaldı. Avuçları birden nemlendi. Juan, ancak ince bir ışık çizgisi kalana kadar gözlerini önüne indirdi. Dudaklarını aceleyle, sinirli sinirli yaladı.

Juan, "Aklından geçenleri biliyorum. Birazcık ara verip ayağını ağaca kaldırıp işeyeceksin, değil mi?" dedi.

Pimples, "Aman Tanrım, dedi. "Neydi o!"

Juan, "Yaa, dedi. Eğildi, sandığın kilidini açtı, kapağı kaldırdı. "İddiaya girer misin?"

"O da ne?"

"İddiaya girerim, şu anda on beş gündür hiç izin almadığını ve benimle San Juan'a gelmek istediğini düşünüyorsun. Belki de otobüs bozulursa yardım etmen bakımından iyi de olur.

Pimples'ın sivilceli yüzü kızardı. Gözlerini korkuyla Juan'a çevirdi, ama Juan'ın gözlerindeki ifadeyi görünce rahatladı. "Tanrım, işte sana sapına kadar bir erkek. Neden şimdiye kadar başkalarının yanında çalışmışım acaba?" diye düşündü. Pimples, gerçek bir erkekle konuşmanın bilincinde. "Eh," dedi.

Juan bir erkeğin böyle durumlarda ne düşündüğünü çok iyi anlıyordu. İnsanın yanından bir lokum geçti mi, neler hissettiğini bilirdi. Delikanlı tekrar, "Eh, dedi.

Juan onu taklit ederek, "Eh, dedi. "Peki kim benzin pompalarına göz kulak olacak, kim lastikleri tamir edecek?"

Pimples, "Daha önce kim yapıyordu?" diye sordu.

Juan, "Kimse," diye yanıtladı. "Garajın kapısına, 'tamirat dolayısıyla kapalıdır' diye bir kâğıt koyardık. Alice benzin verebilir." Pimples'ın omzuna vurdu.

Pimples, "Ne adam!" diye düşündü. "Ne adam!"

Pastalar ayrı bölmelerde tepsiye benzer kaplar içindeydi. Dört katlı sandıkta on iki şerden kırk sekiz pasta bulunuyordu.

Juan, "Dur bakalım, dedi. "Altı tane ağaççilekli, dört limonlu, dört üzümlü ve de iki kremalı pasta bizim." Bir taraftan konuşuyor bir taraftan da pastaları ayırıyordu. "Pim, yani Kit, haydi pastaları içeri götür."

Pimples her iki eline birer pasta alarak lokantaya girdi. Sarışın, bir tabureye oturmuş kahve içiyordu. Yüzünü göremediği halde kadından gelen elektrik mi neyse, onun etkisinde kaldı. Pastaları tezgâha koydu. Dışarıya çıkmaya niyetlendiği sırada lokantadaki sessizliği fark etti. Mr. Pritchard, huysuz yaşlı adam ve Mr. Horton sanki büyülenmişlerdi. Gözleriyle sarışını baştan aşağı giydiriyor, soyuyor sonra önlerine bakıyorlardı. Pritchard'ın kızı ve karısı özellikle gözlerini tezgâhın arkasındaki mısır gevreği kutularına dikmişlerdi. Alice ortada yoktu, ama Norma elindeki bezle sarışının önünde duruyor, tezgâhı temizliyordu.

Norma, "Bir ayçöreği ister misiniz?" diye sordu. Pimples durdu. Sarışının sesini duymak istiyordu.

"Eh, peki, dedi sarışın. Boğuk ses Pimples'ın karnında kıpırtılar yarattı. Dışarı fırladı, birkaç pasta daha kucakladı.

Juan, "Haydi kıpırda bakalım, dedi. "San Juan'a gidene kadar kıza istediğin kadar bakabilirsin, kimbilir belki de otobüsü kullanmak istersin.

Pimples pastaları içeri koşturdu, on altısını birden. Demek geriye otuz iki tane kalıyordu. Juan sandığı kapatıp kilitledi. Pimples son pastayı da verip geri döndüğünde Juan'a yardım ederek "Sevgili"nin bagaj bölümüne yerleştirmesine yardımı etti. Artık "Sevgili" hazırdı. Gidebilirdi. Juan geriye çekilip otobüse şöyle bir baktı. Greyhound falan değildi, ama pekâlâ iyi bir otobüstü işte. Pencere kenarlarındaki alüminyum boyanın altından biraz pas lekeleri görünüyordu. Bunları kapatmalıydı. Tekerlek cıvatalarının da elden geçmesi gerekiyordu.

Pimples'a, "Haydi gidelim," dedi. "Garaj kapılarını kilitle. Sıraların arasında, radyatör hortumlarının hemen altında, kapıya konacak levhayı bulacaksın. Üstünü başını değiştirmek istiyorsan, hemen fırla bakalım.

Pimples garaj kapısına doğru fırladı. Juan kendine çeki düzen verdi, kollarını gerdi sonra lokantaya doğru yöneldi.

Mr. Pritchard sağ bacağını sol bacağının üstüne atmıştı. Boşta kalan ayak parmaklarını asabi asabi kıpırdatıyordu. Sarışın içeri girdiğinde, yüzüne bakmış, içi hoş bir heyecanla ürpermişti. Ama şaşırmıştı da. Bir tarihte sanki bu kızı görmüş gibiydi. Belki kendisinin işyerlerinden birinde çalışmıştı, sekreter olabilirdi. Belki de bir arkadaşının bürosunda görmüştü. Görmüştü kızı. Emindi bundan. Gördüğü hiçbir yüzü unutmadığına inanırdı, ama aslında hiç hatırlamazdı. Sahibiyle iş yapmayacağı bir yüze asla dikkatle bakmazdı. Nedense bu anımsama bir günah duygusuyla karışıktı. Nerede görmüş olabilirdi kızı?

Karısı, gizlice, hoplayan ayağına bakıyordu. Ernest Horton ise açıkça kızın bacaklarını gözlüyordu. Norma kızı sevmişti. Norma, bir bakıma Loraine'e benziyordu. Norma, bir kişi dışında, kimseyi sevmezdi. Bu suretle kendisinden bir şey alınamaz, bir şeyini kaybetmez-

di. Ve bu kız şeker bir kızdı. Konuşması hoş ve terbiyeliydi. Aslında kendisini beğendiğini anladığı için kız da Norma'dan hoşlanmıştı.

Greyhound gelmeden az önce Alice, Norma'ya, "Sen tezgâha göz kulak oluver. Ben şimdi dönerim," demişti. Sonra otobüsün gelmesi, sarışının içeri girmesi, kahve servisi Norma'yı meşgul etmişti. Ama şimdi içinde midesini bulandıran bir şeyler olmuştu. Ne olacağını görür gibiydi. Biliyordu ve bu bilgiyle aklına çeşitli hesaplar geliyor, müthiş bir öfkeye kapılıyordu. Küçük kupürler halindeki para topağı. Bir iş bulana kadar bu parayı kullanabilirdi. Peki neden şimdi çıkıp gitmesindi? Ne de olsa günün birinde gidecek değil miydi? Yemek tezgâhının arkasındaki dolapların gözlerine pastaları yerleştirmeye başladı. Her türden birini açıkta bırakmıştı. Bir ağaççilekli, bir üzümlü, bir limonlu kremalı ve bir de karamelli pastayı tezgâhın üzerine dizdi. Pastalardan gelen koku, midesini daha da bulandırdı. Hâlâ ne yapacağına kesin karar veremiyordu.

Juan kapıdan girdi ve sarışının ensesine baktı.

Norma, "Bir dakika tezgâha bakar mısınız,Mr. Chicoy." dedi.

Juan, "Alice nerede?" diye sordu.

Norma, "Bilmiyorum. dedi. Alice'i gözlerinin önüne getirebiliyordu. Alice'in gözleri pek iyi görmezdi. Mektubu alıp pencere önüne gitmiş, ışığa tutmuştur. Aslında pek ilgilenmiyordu, ama sıradan bir meraktı işte. Başını ışığa doğru eğince saçı gözlerine düşecek. o da üfleyerek çıkarmaya çalışacak, parmaklarıyla satırları takip edecekti. Norma hafifçe titredi. Kendisinin odaya daldığını, kadının elinden mektubu kaptığını düşledi, parmakları karıncalandı. Tırnaklarının Alice'in cildine dokunduğunu, gözlerini, o korkunç, ıslak sulu gözlerini oyduğunu görür gibi oldu. Alice sırtüstü düşe-

cek, Norma üstüne atlayacak, yumuşak kocaman göbeğine dizleriyle vuracak, Alice'in yüzünü gözünü yolacak, kan içinde bırakacaktı.

Juan, Norma'ya bakıp, "Nen var? Hasta mısın?" diye sordu.

Norma, "Evet," dedi.

"Buralara kusmadan, fırla, dedi.

Norma tezgâhın kenarından süzüldü, usulca yatak odasının kapısını açtı. Kendi odasının kapısı aralıktı. Lokantanın kapısını kapattı, yavaşça kendi odasına doğru yürüdü. Buz gibi olmuştu ve titriyordu. Ve işte orada; Alice, Clark Gable'a yazdığı mektubu pencerenin önünde okumaya çalışıyor, saçını da üflüyordu.

Alice saçını üfledi ve başını kaldırınca kapının eşiğinde duran Norma'yı gördü. Ağzı açık, yüzü hırslıydı. Yüzünün ifadesini değiştiremedi. Norma odaya doğru bir adım attı. Dudakları o kadar sıkılmıştı ki, ağzının kenarındaki çizgiler düzleşmişti. Alice alık alık mektubu ona uzattı. Norma mektubu aldı, dikkatle katladı ve göğsüne yerleştirdi. Sonra şifonyerine gitti, altından bavulunu çıkardı. Elbisesinin iç kısmına iğnelediği anahtarını aldı, bavulunu açtı. Ağır ağır toplanmaya başladı. Şifonyerin çekmecelerini olduğu gibi bavula döktü, tümsekleri yumruklayarak bastırdı. Dolaptaki üç elbisesini, tavşan kürklü mantosunu çıkarıp yatağın üstüne bıraktı. Elbiseleri askının etrafına dolayıp bavulun içine attı. Alice kıpırdayamıyordu. Norma'yı gözlüyor, kız gidip geldikçe kafası öne arkaya sallanıyordu. Norma'nın kafasında sessiz bir başarı vardı. Üstteydi. Bir ömür boyu itilip kakıldıktan sonra üste çıkmış ve bu işi sessizce yapmıştı. Bundan da memnundu. Ne bir söz söylemişti, ne de söylemeye niyeti vardı. İki çift pabucu da bavula attıktan sonra kapağı kapattı, kilitledi.

Alice, "Hemen mi gidiyordun?" diye sordu.

Norma karşılık vermedi. Zaferini bozmaya niyeti yoktu. Hiçbir şey onu zorlayamazdı.

Alice, "Kötü bir şey yapmak istemedim," dedi.

Norma, ona bakınadı bile.

Alice, "Bundan birine söz edersen, görürsün," diye tehdit etti.

Norma hâlâ konuşmuyordu. Yataktan, yakası tavşan kürklü siyah mantosunu aldı. Sonra da bavulunu kaptığı gibi odadan çıktı. Burnunun içinde nefesinin ıslıklar çaldığını duyuyordu. Yemek tezgâhının arkasındaki yazar kasaya gidip "Satış Yok" düğmesine bastı ve on dolar aldı. Bir beşlik, dört birlik, bir ellilik ve iki de yirmi beşlik... Parayı siyah mantosunun cebine koydu. Yorgun ağzı sert bir çizgi gibiydi.

Juan, "Neler oluyor burada," diye seslendi.

Norma, "Ben de sizinle San Juan'a geliyorum, dedi.

Juan, "Senin Alice'e yardım etmen gerekiyor," dedi. "Burada yalnız kalamaz."

Norma, "İşten ayrıldım," dedi. Tezgâhın kenarından dönüp gelirken sarışının kendisini süzdüğünü gördü. Norma tel kapıdan çıktı. Bavulu da beraberdi, otobüse bindi arka koltuklardan birine doğru gitti. Bavulunu yanına koydu. Dimdik yerine oturdu.

Juan onun kapıdan çıkışını seyretti. Omuzlarını silkti. Ortalığa, "Bu da ne demek oluyor," diye sordu.

Ernest Horton'un kaşları çatıktı. Alice Chicoy'dan nefret ediyordu. "Ne zaman yola çıkıyoruz?" diye sordu.

Juan, "On buçukta. Şimdi saat on." Pritchard'lara bir göz attı. "Ben üstümü değiştirmeye gidiyorum. Sizler kahve falan isterseniz, şuradan kendiniz alıverin."

Yatak odasına gitti. Tulumunun askılarını indirdi, pantolon kendiliğinden yere, ayaklarının dibine kayıverdi. Üzerinde ince, mavi beyaz

çizgili bir don vardı. Gömleğini kafasının üstünden sıyırıp attı, ayağından mokasenlerini fırlattı, sonra da tulumunun içinden çıktı. Ayakkabılarını, çoraplarını, tulumunu yerde bir öbek halinde bıraktı. Vücudu güçlü ve koyu renkliydi. Koyu renk, güneşten değil, soydan geliyordu. Banyo kapısına doğru yürüdü ve kapıyı vurdu. Alice tuvaletin sifonunu çekerek dışarı çıktı. Yüzünü tekrar yıkamış, bir saç tutamı yanağına yapışmıştı. Ağzı yamulmuş, gözleri şişmiş, kızarmıştı.

Juan, "Neler oluyor?" diye sordu. "Kendi kendine epey eğleniyorsun galiba?"

Alice, "Dişim ağrıyor," dedi. "Ne yapayım, elimde değil. Şuramda bir zonklama var."

Juan, "Norma'ya ne oldu?" diye sordu.

Alice, "Bırak, gitsin, dedi. "Günün birinde onu yakalayacağımı biliyordum."

"Ee, ne yaptı bakalım?"

Alice, "Eli biraz uzundur da."

"Ne aldı?"

"Bir bakayım, dedim, dedi. "Geçen Noelde bana verdiğin bir şişe Bellodgia'yı hatırladın mı? Kaybolmuştu. Onun bavulunda buldum. Tam ben şişeyi bulduğum sırada içeri girdi, öfkelendi, ben de kovdum."

Juan'ın gözleri bulutlandı. Yalan olduğunu biliyor, ama aslını da merak etmiyordu. Kadın kavgası onu hiç ilgilendirmezdi. Banyoya girdi, perdeyi çekti.

"Bütün gün perişan bir haldeydin. Ne oldu sana?"

Alice, "Bilirsin, ayın o dönemi. Üstelik dişim de ağrıyor," dedi.

Juan birincinin yalan olduğunu çok iyi biliyordu, ama ikincinin ne kadar doğru olduğu hakkında pek fikri yoktu. "Biz gidince, bir fırt içki al, bir şeyciğin kalmaz. Her iki uca da iyi gelir," dedi.

Alice memnun oldu. Onun böyle bir öneri yapmasını bekliyordu.

Juan, devam etti: "Her şey sana kalıyor," dedi. "Pimples de benimle geliyor."

Alice'i bir heyecan kapladı. Yalnız olacaktı, hem de yapayalnız. Juan'ın bunu fark etmesine razı olamazdı, sordu: "Pimples niye gidiyor?"

"San Juan'dan alacakları varmış. Baksana, niye burayı kapayıp hep birlikte gitmiyoruz? Sen de dişçiye görünürdün!"

Alice, "Hayır," dedi. "Doğru olmaz. Ben San Ysidro'ya yarın ya da öbür gün giderim. Lokantayı kapatmak doğru olmaz."

Juan, "Sen bilirsin," dedi. "Diş senin. Suyu açtı sonra kafasını perdenin arkasından çıkararak: "Haydi dışarı çık, müşterilere bak."

Alice lokantaya geldiğinde Ernest Horton sarışının yanına çöreklenmişti bile.

"Birer fincan kahve içelim. dedi. Sonra sarışına dönerek: "Yoksa siz kokakola mı içerdiniz?"

"Hayır. Kahve içerim. Kola şişmanlatıyor.

Ernest vaktini değerlendiriyordu. Kıza adını sormuş o da "Camille Oaks" demişti. Doğru değildi elbette. Duvardaki Camel sigarası afişinden yararlanmıştı. Orada kendisi gibi sarışın bir kız, balon gibi göğüsleriyle açık pencereden ağaçlara bakıyordu. Bundan sonra adı Camille Oaks'du. Hiç olmazsa bu yolculukta öyle kalacaktı.

Ernest, "Yakınlarda bu adı bir yerde duydum, dedi. Bir taraftan da son derece kibar, şekerliği kıza uzattı.

Mr. Pritchard'ın ayağı hâlâ kıpır kıpır ediyor, karısı da gözünü dikmiş ayağa bakıyordu. Mr. Pritchard'ın bir şeye sıkıldığını anlanıştı. ama ne olduğunu bilemiyordu. Böyle şeylerde hiç deneyimli değildi. Onun hanım arkadaşları, Mr. Pritchard'ın ayağını sallayacak cinsten de-

ğillerdi. Kocasının, kendi çevreleri dışındaki yaşamıyla ilgili pek bir şey bilmiyordu.

Bacağını indirdi, ayağa kalktı ve tezgâha doğru gitti adam. Ernest'e, "Herhalde aklına Oakes cinayeti davası gelmiştir," dedi. Kıkırdayarak: "Eminim bu genç hanımın cinayetle ilgisi yoktur." Sonra büyük bir nezaketle Alice'e "Bir kahve daha rica edebilir miyim?" diye sordu.

Kızı babasını görmek için sağ gözünü iyice çevirdi. Babasının bu ses tonunu hiç duymamıştı. Bu seste bir ihtişamı vardı. A'larını hafifçe yayıyor ve sesinde son derece bir kibarlık seziliyordu. Kızını dehşete uğratmıştı. Sarışına baktı ve birdenbire ne olduğunu anlayıverdi. Babası Camille Oaks'a tepki gösteriyordu. Bir oyun oynuyordu, babaca bir oyun. Ama kızının hoşuna gitmedi.

Mr. Pritchard, "Sanki sizi bir yerde görmüşüm gibi geliyor," dedi. "Bu mümkün mü acaba?"

Mildred kafasında cümleyi değiştirdi: "Seni gözüm bir yerden ısırıyor!" Camille, Mr. Pritchard'a baktı, gözleri adamın yakasındaki rozete ilişti. Nerede rastlaştıklarını anlamıştı. Kocaman bir şarap kadehinin içinde çırılçıplak oturduğu zaman erkeklerin yüzüne bakmazdı. Onların, ıslak ve pırtlak gözlerle ona bakmaları, ağızlarının sarkık, yarı gülümser hali onu korkuturdu. Sanki bir tanesine dikkatle bakacak olursa, herif üstüne atlayacakmış gibi gelirdi. Ona göre seyircileri, kıpırdayan bir sürü pembe surat, beyaz gömlek ve dikkatle bağlanmış kravatlardı. İki buçuk ya da üç binlik kulüplerde genellikle smokin giyilirdi. "Anımsamıyorum," dedi.

Mr. Pritchard, ısrarla, "Hiç Ortadoğuda bulundunuz mu?" diye sordu.

Camille, "Chicago'da çalıştım," dedi.

Mr. Pritchard, "Nerede?" diye sordu. "Çok iyi hatırlıyorum sizi."

"Ben dişçi hemşiresiyim."

Mr. Pritchard'm gözleri gözlüklerinin arkasından parladı. "Mutlaka Dr. Horace Liebholz'dur. Kendisi benim Chicago'daki dişçimdir."

Camille, "Hayır," dedi. "Orada değildi. Ben Dr. T.S. Chesterfield'le çalıştım. Son işimdi. Bu adı da bir afişten almıştı, pek de akıllıca sayılmazdı. Kimsenin duvardaki "Chesterfield'ler insanı memnun eder" afişini görmemiş olmasına dua etti.

Kızının ayıplamasına karşın, Mr. Pritchard keyifle, "Ne de olsa hatırlarım, dedi. "Gördüğüm yüzü asla unutmam."

Mrs. Pritchard kızının yüzündeki sıkıntıyı gördü. Tekrar kocasına baktı. Bir garip davranıyordu doğrusu. "Elliott", diye seslendi: "Bana bir fincan kahve getirir misin?"

Mr. Pritchard, silkinip tekrar gerçeğe döndü. "Aa, tabii. Sesi normale döndü, ama hâlâ huzursuzdu.

Tel kapı öne açıldı, sonra pat diye kapandı. Pimples Carson içeri girdi, ama bu değişik bir Pimples'tı. Sivilcelerini kapatmak için yüzüne bir hayli pudra sürmüş, bu da yüzünü âdeta morartmıştı. Saçlarını arkaya taramış, briyantinlemişti. Dar yakalı bir gömlek giymiş. yeşil kravatına küçük bir düğüm atmış ve altın bir iğneyle gömleğine tutturmuştu. Yakası o kadar dardı ki, Pimples âdeta boğulacak gibiydi. Yutkunduğu zaman, kravatı da inip kalkıyordu. Elbisesi kahverengi, tüylü bir kumaştan yapılmıştı. Pantolonunun yanlarında belli belirsiz somye izleri vardı. Ayağına kahverengi beyaz karışımı ayakkabılar, içine de yeşilli kırmızılı ekose yün çoraplar giymişti.

Alice, hayretle ona baktı, "İçeri gelene bakın hele," dedi.

Pimples bu kadından nefret ediyordu. Mr. Pritchard'ın karısına kahve götürmek için kalkınca tabureye oturdu. "Yeni gelen ağaççilekli pastadan istiyorum," dedi. Sıkıntıyla Camille'e baktı, boğuk bir sesle, "Bu pastadan mutlaka tatmalısınız, dedi.

Camille ona döndü gözlerinde sıcak bir bakış belirdi. Bir erkeğin zorlandığını hemen anlardı. Kibarca "Teşekkür ederim," dedi. "San Ysidro'da kahvaltı etmiştim."

Pimples, telaşla, "Ben size ikram etmek istiyorum," dedi.

"Sağ olun ama gerçekten yiyemem.

Alice, "Siz yiyemezsiniz, ama o yer. Ona pastayı başaşağı suda boğulurken ver, yine yer." Pastayı tabağa aktardı bir de bıçak buldu.

Pimples, "Çift porsiyon olsun, lütfen, dedi.

Alice zalimce, "Bence senin aylığın bitti, dedi. "Bütün harçlığın gırtlağına gitti."

Pimples titredi. Tanrım bu kadından ne kadar nefret ediyordu! Alice'in gözü sarışındaydı. Durumu kavramıştı. Lokantadaki her erkeğin antenleri kıza dönüktü. Bu da Alice'i tedirgin etti. Juan içeri girince durumu anlayacaktı. Bir an önce şu otobüs gitsin, içkime kavuşayım diye beklerken, şimdi birden sinirlenmişti.

Ernest Horton, "Çantamı alabilsem, size birtakım oyunlar gösterirdim, dedi. "Yepyeni şeyler. Çok şirin."

Camille, "Ordudan ayrılalı ne kadar oluyor?" diye sordu.

Ernest, "Beş ay oluyor," dedi.

Gözleri adamın ceketine takılı bröveye gitti, mavi çizgileri, beyaz yıldızları vardı. "Üstün başarı madalyası," dedi."Öyle değil mi?"

Ernest, "Öyle diyorlar, ama bakkalda bozmuyorlar." Hep birlikte güldüler.

"Baş patron mu yakanıza iğneledi?"

"Yaa!"

Mr. Pritchard öne doğru eğildi. Ne olup bittiğini anlayamamak, onu rahatsız etmişti.

Pimples, "Şu ağaççilekli pastadan bir tatsanız," dedi.

"Yiyemem."

Alice, "Haydi bunun içinde de sinek bul da pastayı suratına ye," dedi.

Camille birtakım belirtiler sezmişti. Bu kadın kendisinden nefret etmeye başlamıştı. Lokantadaki öteki hanımlara gözucuyla baktı. Mrs. Pritchard'dan zarar gelmezdi. Ama yanındaki, gözlüksüz vaziyeti idare etmeye çalışan başkaydı. İnşallah birbirimize düşmeyiz diye düşündü. Çetin cevize benziyordu. İçinden, "Ah, Loraine, diye geçirdi: "Şu serseriyi başından at da gene beraber oturalım."

Korkunç bir yalnızlık ve kimsesizlik duygusuna kapılmıştı. Acaba Mr. Pritchard'la evlilik nasıl olur diye düşündü. Kafasında tasarladığı adama çok benziyordu. Böyle biriyle evlilik pek zor olmazdı herhalde. Karısı çok dertli gibi durmuyordu.

Bernice Pritchard kararsızdı. Camille'den nefret etmiyordu. Hayal meyal lokantada bir değişiklik olduğunun farkındaydı, ama nedenini kavrayamamıştı. Mildred'e "Haydi eşyalarımızı toplayalım, dedi. Aslında eşyalarını toplamışlardı.

İşte Juan yatak odasından çıkıyordu. Temiz bir kadife pantolon, tertemiz mavi bir gömlek, deri bir mont giymişti. Saçlarını sıkıca taramış, yüzü sinekkaydı tıraştan parlanıştı.

"Hazır mısınız?" diye sordu. Alice kocası tezgâh boyunca yürürken, gözlerini ondan ayırmadı. Adamı Camille'e hiç bakmadı. Alice birden tehlike çanlarının çaldığını hissetti. Juan kızlara bakardı. Eğer buna bakmıyorsa işin içinde, bir bityeniği vardı. Alice durumu sevmedi. Yaşlı Van Brunt, tutuk boynuyla dışardan

geldi. Tel kapıyı bir süre açık tuttu. "Daha yağacak gibi," dedi.

Juan ona kısaca, "Kuzeye giden ilk otobüse biniyorsunuz," dedi.

Van Brunt, "Fikrimi değiştirdim, dedi. "Sizlerle geliyorum. Şu köprüyü görmek istiyorum. İşte bakın size söylüyorum, daha çok yağacak."

"Gitmek istemediğinizi sanıyordum.

"Fikrimi değiştirebilirim. değil mi? Şu köprüyü bir daha sorsanıza.

"İyiymiş dediler."

Van Brunt, "Onu söyleyeli çok oldu, dedi. "Siz buralarda yabancısınız. San Ysidro ırmağının ne kadar çabuk yükselebileceğini bilemezsiniz. Dağlardan akan sularla beslenince bir saatte otuz santim yükseldiğini gördüm ben. Siz bir daha telefon edin."

Juan'ın tahammülü taşmıştı. "Bakın, dedi, "bu otobüsü ben kullanıyorum. Hem de çoktandır kullanıyorum. Kusura bakmayın. Siz sadece yerinize oturun ve bana güvenin, ya da güvenmeyin ama bırakın da ben bildiğim gibi kullanayım.

Van Brunt yüzünü çevirdi ve Juan'a soğuk soğuk baktı: "Sizinle gelip gelmeyeceğimi henüz bilmiyorum. Demiryolları komisyonuna bir yazı yazmayı düşünüyorum. Siz de bir taşıma görevlisisiniz. Bunu asla unutmayın."

Juan, "Haydi gidelim, dedi.

Alice gizlice kocasını izliyordu ama, Juan ne kızın çantasını almıştı, ne de ondan yana bakıyordu. Bu kötüydü. Alice bu işi sevmedi. Bildiği Juan değildi bu.

Camille bavulunu kaptı, kapıya yöneldi. Bir erkekle yan yana oturmak istemiyordu. Yorgundu. Kafasından olabilecekleri geçirdi. Mildred Pritchard evli değildi, ama ondan hoşlanmamıştı. Buradaki işinden ayrılan kız otobüse binmişti bile. Camille aceleyle kapıya gitti

ve otobüsün basamaklarını tırmandı. Ernest Horton'la Mr. Pritchard da olabildiğince hızla onu izlediler, ama Camille otobüse binmişti bile. Norma sessiz sedasız oturuyordu. Gözleri düşmanca bakıyordu, burnu kızarmış, parlamıştı. Norma yaptığından çok ürkmüştü.

Camille, "İzninle yanına oturabilir miyim, şekerim, diye sordu.

Norma dik dik sarışına baktı, "Bir sürü yer var." dedi.

"İzninle oturayım. Nedenini sonra söylerim.

Norma, bağışta bulunur gibi, "Buyur, keyfine bak," dedi. Bu kızın üstündeki elbiselerin pahalı olduğu belliydi. Anlamı yoktu bu işin. Insanlar genellikle Norma'nın yanında oturmak istemezlerdi. Bunda bir neden vardı. Esrarengiz bir neden. Norma filmlerden biliyordu. Böyle olaylardan hoş bir film çıkabilirdi. Pencereye doğru yanaştı, kıza yer açtı.

Norma, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Los Angeles'e."

"Aa, ben de oraya gidiyorum. Orada mı oturuyorsun?"

"Arada sırada.

Lokantadan çıkan erkekler, onun Norma'nın yanına oturduğunu gördüler. Bu nedenle yavaşladılar. Demek yer kapma yarışı olmayacaktı. Otobüsün arkasına toplaşıp bavullarını yerleştirmeye başladılar.

Juan lokantanın kapısında bir an durakladı, Alice telin öbür tarafından kendisine bakıyordu. "Boş ver," dedi. "Sabah epey patırtı oldu. Ben gelmeden ortalığı düzeltiver."

Alice'in yüzü gerildi. Tam yanıt vereceği sırada, Juan, "Yoksa, bir gün eve dönmeyebilirim," dedi.

Alice'in soluğu kesildi. "Kendimi iyi hissetmiyorum, diye inledi.

"O zaman çabuk iyileşmeye bak, uzatma.

Kimse hastalardan hoşlanmaz. Kimse. Bunu da böylece bil." Konuşurken Alice'e değil, çevresine bakıyordu. Alice telaşlandı. Juan döndü, otobüse doğru yürümeye başladı.

Alice dirseklerini tel kapının kirişlerine dayadı. Kocaman yaşlar gözlerini doldurdu. Yavaşça, "Şişmanım," dedi, "üstelik yaşlıyım. Tanrım, yaşlandım. Gözyaşları burnuna dolunca burnunu çekti. "Sen istesen genç kızlar bulabilirsin. Ya ben kimi bulurum? Kimseyi. Kocakarıyım ben." Telin arkasından yavaşça burnunu çekti.

Mr. Pritchard, kızın arkasında oturup gözlemek isterdi, ama karısı ön taraflarda bir yere geçince, o da onun yanına yerleşmek zorunda kaldı. Mildred arkalarında bir sıraya tek başına oturdu. Pimples otobüse bindi ve Mr. Pritchard'ın içinden geçirdiği koltuğa oturdu. Ernest Horton da onun yanına.

Juan, Van Brunt'un şoför mahallinin tam arkasındaki koltuğa oturduğunu üzüntüyle gördü. Sinirliydi. Gece doğru dürüst uyumamıştı. Sabahtan beri de kıyametler kopuyordu. Arka bagaja dikkatle bavulları yerleştirdi. Brandayla örttü, sonra da bagaj kapağını kapattı. Tel kapının arkasından bakan Alice'e el salladı. Duruşundan ağladığını anladı, "Ağlasın" diye düşündü. Ele avca sığmaz olmuştu. Bununla niye oturuyorum, dedi kendi kendine. Herhalde tembelliktendi. Onu terk ettiğinde bir yığın sıkıntı olacaktı, bunu göze almak istemiyordu. İstemese de kadını merak edecekti, bu da başlıbaşına dertti. Bundan ayrılır ayrılmaz, başka bir kadına gereksinimi olacaktı, bir sürü laf, kandırmaca demekti bu. Bir kızla yatıvermek kolaydı ama bir kadınla aynı evde yaşamak başka şeydi. İnsan birisine alıştı mı, başı daha az derde girerdi. Ayrıca, Alice Meksika dışında, lezzetli fasulye pişiren tek kadındı. Ne komik! Meksika'da kaba saba kadınlar bile gü-

zel fasulye pişirirken burada bir tek Alice... Suyu bol. içine başka şeyler karıştırılmadan yalnızca fasulye... Buralarda fasulyeye, domatesten, kırmızı bibere, sarımsağa dek birçok şey koyuyorlardı. Oysa fasulye sade pişirilmeliydi. Juan gülümsedi. "Sade fasulye aşkına, diye söylendi.

Bir neden daha vardı. Kadın onu seviyordu. Gerçekten seviyordu. O da bunu biliyordu. Böyle biri de bırakılamazdı. Bu bir yapıdır, kendisine özgü bir mimarisi vardır, kendinden bir şeyleri koparmadan böyle bir ilişki bitirilemezdi. Eğer insan kırılmadan yaşamak istiyorsa, ister istemez katlanacaktı. Juan öyle başını derde sokacak insanlardan değildi.

Tam otobüse binecekken geri döndü, tel kapıya yaklaştı. "Kendine iyi bak," dedi. Gözleri sıcacıktı. "Ağnyan dişine iyi gelir, bir fırt içki alıver." Yeniden otobüse doğru yürümeye başladı. Döndüğünde onu körkütük sarhoş bulacağını biliyordu. Belki böylece sinirleri yatışır, kendini daha iyi hissederdi. Döndüğünde, eğer Alice sızmışsa, o da gider Norma'nın yatağında yatardı. Sarhoş olduğu zaman Alice'in kokusuna dayanamıyordu. Ekşi, acı bir kokusu vardı.

Juan göğe baktı. Hava sakin gibi duruyordu ama yükseklerden esen bir rüzgâr, dağlara yeni yeni bulutlar getiriyordu. Bu bulutlar telaşla gökte diğer bulutlarla birleşiyor, kocaman kümeler meydana getiriyorlardı. Sabahki yağmur hâlâ meşelerden süzülüyor, sardunyaların ortasında pırıl pırıl damlalar duruyordu. Ortalıkta hem büyük bir sessizlik, hem de canlılık vardı. Her ne kadar Van Brunt'a hak vermek istemiyorsa da adamın hakkı vardı, çok geçmeden gene yağmur başlayacaktı. Otobüsün basamaklarını çıktı. Van Brunt, onu yerine oturmadan yakaladı:

"Rüzgârın ne yönden estiğini biliyor mu-

sun? Güneybatıdan. Bu bulutların nereden geldiğini biliyor musun? Güneybatıdan. Yağmurun nereden geldiğini biliyor musun? Güneybatıdan." Zafer kazanmış bir komutan gibi konuşuyordu.

Juan, "Ne yapalım, dedi. "Hepimiz de günün birinde öleceğiz. Kimimiz çok ıstırap çekecek. Belki sizi bir traktör ezer. Hiç traktörün ezdiği adam gördün mü?"

Van Brunt, "Bunu da nereden çıkardın?" diye sordu.

"Bırak yağmur yağsın.

Van Brunt, "Benim traktörüm yok, dedi. "Bu eyaletteki en güzel dört çift ata sahibim. Bu traktör lafı da neyin nesi?"

Juan marşa bastı. Tiz, cızırtılı bir ses duyuldu, ama hemen arkasından motor çalıştı; sesi de gayet iyiydi. Düzgün ve güzel. Juan koltuğunda döndü, "Kit," diye bağırdı. "Kulağın arkada olsun."

Pimples, "Pekâlâ, dedi. Juan'ın kendisine gösterdiği güvenden son derecede memnundu.

Juan Alice'e el salladı, sonra kapıyı kapattı. Tel kapının ardında Alice'in ne yaptığını göremiyordu. Şişeyi meydana çıkarmadan otobüsün gözden kaybolmasını bekleyecekti. İnşallah başına bir bela gelmez diye düşündü.

Juan otobüsü lokantanın önünden döndürdü, San Juan de la Cruz'a giden karayoluna saptı. Bu çok geniş bir yol değildi, ama düzgündü ve drenajı iyi yapılmıştı, sular hemen süzülüyordu. Vadi ve tepeler güneş ışığıyla yıkanıyordu, ama gökyüzünde dolaşan bulutların gölgesi de üzerlerine düşüyordu. Güneş de bulutlar da iç karartıcı bir grilikteydi, hem ürkütücü hem hüzünlü bir görünümdeydiler.

"Sevgili" yetmiş kilometre hızla yolunda gi-

diyordu. İyi bir otobüstü bu ve arkadan duyulan sesler de sağlıklıydı.

Mr. Van Brunt, "Traktörlerden hiçbir zaman hoşlanmadım," dedi.

Juan, "Haklısınız, ben de hoşlanmam, diye katıldı. Birdenbire kendisini çok iyi hissetti.

Van Brunt bir türlü işin arkasını bırakmıyordu. Juan ümitlerinin ötesinde başarı kazanmıştı. Van Brunt tutuk boynunu hafif hafif çevirerek, "Sakın siz falcı malcı olmayasınız?" diye sordu.

Juan, "Hayır," dedi.

"Ben öyle şeylere inanmam da.

"Ben de.

"Hiç traktör edinmeyi düşünmedim zaten."

Juan bir ara, "Benim kardeşimi at teptiydi de kurtarmak mümkün olmamıştı" demek istedi ama, vazgeçti. "Amma da korkak," diye düşündü. "Neden korkuyor acaba?"

DOKUZUNCU BÖLÜM

San Juan de la Cruz kapkara bir yoldu. 1920'lerde, Kaliforniya'da kilometrelerce beton yol yapılmıştı. Millet de ayaklarını direyip "Bu yollar dünyada eskimez. Eski Roma'nın yolları gibi, bunlar da dayanıklı betondan yapıldı. Otlar betonu delemez," dediler. Ama öyle olmadı. Lastik tekerlekli kocaman kamyonlar, yolları çiğneyen otomobiller betonu yıprattılar ve bir zaman sonra yol çatırdamaya başladı, derken bir tarafı aşınıp yıkıldı, delikler açıldı. Kışın buzlar yoldaki çatlakların büyümesine yardımcı oldu. Böylece beton, lastiğin zulmüne dayanamayıp bozuldu gitti.

Sonra karayolları deliklere zift atıp buzlanmayı önlemeye çalıştılar, ama bunun bir yararı olmadı. Sonunda yolları çakıl taşıyla asfalttan oluşan bir karışımla kapladılar. Bu, bir süre idare etti, çünkü üstünden geçen lastiklere sert bir yüzey oluşturmuyor, kâh genleşiyor, kâh daralıyordu. Yazın yumuşuyor, kışın sertleşiyordu. Yavaş yavaş bütün yollar, uzaktan günüşmüş gibi görünen kara bir yüzeye büründüler.

San Juan yolu uzun bir süre aynı düzeydeki tarlaların arasından uzanıp gidiyordu. Tarlaların etrafı çitsizdi, çünkü artık inek besleyen de yoktu. Arazi değerliydi, hayvancılığa değmezdi. Tarlalar karayoluna açıktı. Yolun kenarındaki hendeklere kadar uzanıyordu. Hendeklerde yabanihardal ve eflatun çiçekli yabaniturp boldu. Hendeğin dibinde halı gibi mavi

çiçekli yabanibaklalar vardı. Gelincikler kapanmıştı, açan çiçeklerini yağmur yerle bir etmişti.

Yol sıradağların eteklerine kadar dümdüz uzanıyordu. Tepeler bir kadın gibi yuvarlak hatlı, etten kemikten yapılmış gibi seksiydi. Her tarafı saran otlar genç deri gibi pırıl pırıldı. Tepeler ıslak ıslak parlıyorlardı. Bu düzgün ve iç açıcı yolda "Sevgili" güzel güzel gidiyordu. Yıkanmış, pırıl pırıl karoseri hendeklerde birikmiş suya yansıyordu. Minicik boks eldivenleriyle bebek patikleri ön cama vurup duruyordu. Guadalupe Bakiresi torpido gözünün üstünden yolculara koruyucu gülücüklerle bakıyordu.

Arkadan tatsız bir ses gelmiyor, difarensiyelin kendine özgü homurtusu duyuluyordu. Juan sırtını yasladı, yolculuğun tadını çıkarmaya hazırlandı. Önünde yolcuları rahatça görebileceği kocaman bir ayna vardı. Dıştaki aynadan da arkadan gelen araçları izleyebiliyordu. Yol bomboştu. Sadece bir iki araba geçti, ama San Juan tarafından hiç gelen yoktu. Önce bu onu şaşırttı,sonra da açıktan açığa merak etmeye başladı. Belki de köprü çökmüştü. Eğer çökmüşse o zaman gerisin geriye dönmek zorunda kalacaktı. Mecburen otobüs ahalisini San Ysidro'ya götürecek, orada kendi başlarının çaresine bakmak üzere salıverecekti. Bu, köprü tekrar yapılana kadar otobüs seferlerine ara vermek demekti. Aynadan arkaya baktığında Ernest Horton'un satış çantasını açarak içinden yanıp sönen, sonra yok olan bir nesneyi Pimples'a gösterdiğini gördü. Norma'yla sarışın kafa kafaya vermiş sohbet ediyorlardı. Hızını biraz arttırdı.

Sarışına bulaşmamaya karar verdi. Kıza yanaşmak mümkün değildi. Juan da elde edemeyeceği bir şey için dertlenmeyecek kadar olgunlaşmıştı. Eline fırsat geçse ne yapacağını

pekâlâ biliyordu. Kızı ilk gördüğünde böğrüne bir sızı saplanmıştı.

Şimdiye kadar Norma, Camille'e biraz çekingen davranmıştı. Ona oldukça soğuk davranmış, sonra ısınmıştı. Ama Camille'in, onu bir kalkan gibi kullanmaya gereksinimi vardı. Zaten gidecekleri yol da aynıydı.

Norma, yavaşça sarışının kulağına, Ernest Horton'un işitemeyeceği bir sesle, "Biliyor musun," dedi. "ben Los Angeles'e hiç gitmedim. Orada nereden nereye gidileceğini bile bilemem."

Camille, "Pekâlâ, ne yapacaksın?" diye sordu.

"Herhalde bir iş bulacağım. Garsonluk falan gibi. Sonra artist olmak istiyorum."

Camille gülümsedi. "Sen önce garsonluk bul, dedi. "Sinema aslanın ağzında."

Norma, "Sen artist misin?" diye sordu. "Sanki artistmişsin gibi görünüyorsun.

Camille, "Hayır," dedi, "ben dişçide çalışırım. Dişçide hemşirelik yaparım.

"Eee, nerede oturuyorsun, peki? Evde mi, otel de mi, yoksa pansiyonda mı?"

Camille, "Oturacak bir yerim yok, dedi. "Chicago'ya gitmeden bir kız arkadaşımla bir apartman katı kiralamıştık."

Norma'nın gözleri parladı. "Birikmiş biraz paran var" dedi. "Belki ikimiz bir yer tutarız. Eğer bir lokantada iş bulursam, o zaman yemeğe de para vermem. Hatta eve de getirebilirim."

Norma'nın gözleri ihtirasla parladı. "Kirayı bölüşürsek, masrafını azalır. Belki gezilere bile katılırım.

Camille bu kıza karşı içinde bir yakınlık duydu. Kırmızı burnuna, renksiz suratına, çipil gözlerine bakıp "Dur bakalım. Tanrı ne gösterecek," dedi.

Norma biraz eğildi, "Bu senin saçının doğal

rengi, biliyorum, dedi, "ama nasıl yapılacağını bana öğretirsen, saçlarımı boyamak istiyorum. Baksana saçlarım nasıl zayıf, kötü işte."

Camille güldü. "Saçının asıl rengini görsen şaşarsın," dedi. "Dur bir dakika." Dikkatle Norma'nın yüzüne baktı. Kremi, rimel ve pudranın kızı nasıl göstereceğini düşünmeye çalıştı. Saçları pırıl pırıl olsa, gözleri farla biraz büyütülse, ağzına rujla bir şekil verilse, yüzünün nasıl olacağını düşündü. Camille'in güzelliğe pek aldırdığı yoktu. Loraine makyajsız bir şeye benzemezdi, ama pekâlâ da başarılıydı. Bu kıza yardım edip elini yüzünü düzeltmenin keyifli olacağına aklı yattı. Bir de bakarsın Loraine'den daha iyi olurdu.

"Dur bakalım, bir düşünelim, dedi. "Burası çok güzeldir. Arada sırada böyle bir yerde oturmak hoşuma gider." Neler olabileceğini düşündü. Norma'yı adam edecekti. Özen gösterirse pekâlâ başarılı olabilirdi. Sonra Norma biriyle tanışacak, gösteriş için adamı eve getirecek, adamı da Camille'in peşine düşecek, Norma da ondan nefret edecekti. İşte aynen böyle olacaktı. Aman canım kimin umurunda! Bunlar olunca kadar gayet iyi vakit geçebilirdi. Belki de Norma'nın adamı ne zaman eve getireceğini tahmin edip o sırada evde bulunmazdı.

Kendini bir an kıza yakın hissetti. "Dur bakalım, hele, dedi.

Juan, yolda ezilmiş bir tavşan gördü. Birçokları böyle, hayvan ezmekten hoşlanabilirdi, ama Juan öyle değildi. Direksiyonunu kırarak ölü hayvanı ortalamaya çalıştı. Tekerleklerin altında çatırtı duyulmadı. Hızı yetmiş kilometreydi. Bazı büyük otobüsler karayolunda yüz kilometre hız yapıyorlardı, ama Juan'ın ne de olsa bol bol vakti vardı. Dağın eteğine dolanana kadar daha üç dört kilometre yolu vardı. Juan bir elini direksiyondan çekerek gerindi.

Mildred Pritchard'a yanından geçtikleri

elektrik direkleri sanki gözlerine çarpıyormuş gibi geldi. Yeniden gözlüğünü takmıştı. Aynadan Juan'ın yüzüne baktı. Oturduğu yerden, yandan biraz fazlasını görebiliyordu. Sık sık kafasını kaldırıp sarışını dikizlediğini fark etti, kıskançlıkla içi burkuldu. O sabah olanlara hâlâ şaşıyordu. Juan fark etmediyse, başka da kimse anlamamıştır diye düşündü. Olaydan dolayı bir tarafı hâlâ şişikti ve kaşınıyordu. Kafasında bir cümle devamlı tekrarlanıp duruyordu. Sarışın değildi, dişçide çalışmıyordu, adı da Camille olamazdı. Cümle bir daha, sonra bir daha tekrarlandı. Derken içinden güldü, "Onu mahvetmeye çalışıyorum, diye düşündü. "Aptalca bir iş yapıyorum. Kıskandığımı niye kabullenmiyorum? Pekâlâ kıskanıyorum. Tamam. Kabullenince sanki daha az mı kıskanmış oluyorum? Hiç de değil. Babamı gülünç mevkiye düşürdü. Tamam. Babamın gülünç olması beni ırgalıyor mu? Umurumda değil, tabii beraber değilsek. Etraftan onun benim babam olduğunu anlamalarını istemiyorum. Hepsi bu. Yoo. bu da doğru değil. Onunla Meksika'ya gitmek istemiyorum. Söyleyeceği her şeyi şimdiden duyabiliyorum." Rahat değildi, otobüsün sallantısı rahatsızlığı arttırıyordu. "Basketbol," diye düşündü. "İşte bu. Baldırlarındaki kasları sıktı ve kısa saçlı mühendislik öğrencisini düşündü. Onunla olanları düşlemeye çalıştı.

Mr. Pritchard hem yorulmuş, hem de sıkılmıştı. Sıkıldığı zaman kırıcı olabilirdi. Kıpırdandı. Karısına, "Zengin memleket," dedi. "Kaliforniya Amerika'nın neredeyse bütün sebzesini yetiştirir."

Mrs. Pritchard eve döndükten sonra yapacağı konuşmaları duyar gibi oluyordu. "Kilometrelerce yeşil tarlalardan geçtik. Gelincikler, kır çiçekleriyle bahçe gibiydi. Derken küçük bir yerden sarışın bir kız bindi otobüse. Bütün erkekler deli divane oldular, Elliott bile. Bir hafta

sonra kendisine takıldım." Mektupta da bahsedebilirdi, "O boyalı kuklanın pek şeker bir kız olduğundan emindim. Sözümona dişçide hemşirelik yapıyormuş. Bence mutlaka artistti. Figüran yani. Hollywood'da bunlardan geçilmiyor. İstatistiklere göre 38 bin kadarmış. Büyük şirke. er var. Otuz sekiz bin kişiye göre. Kafası hafifçe sallanıyordu. Bernice aç ve uykusuzdu. "Dur bakalım, başımıza neler gelecek, diye düşündü.

Mr. Pritchard, karısı düşlere daldı mı hemen fark ederdi. Bu kadar yıllık karısının kendisini dinlemediğini anlar, normal zamanda konuşmasına devam ederdi. Özellikle Bernice onu dinlemezken, sorunları ona anlattığında olaylar aydınlanırdı. Rakamlar ve ufak tefek bilgileri aklında iyi tutardı. Örneğin Salinas Vadisinde ne kadar şekerpancarı üretildiğini bilirdi. Bir yerde okumuştu, her ne kadar bu bilgiye gereksinimi yoksa da aklında kalmıştı. Böyle şeyleri bilmenin iyi olduğunu savunurdu, ama neye iyi geldiğini bilmezdi. Şimdi bu bilgilerle uğraşmaya niyeti yoktu. Otobüsün arkasından gelen kuvvetli bir akımın etkisindeydi. Arkasına dönüp sarışına bakmak istiyordu. Onu görebileceği bir yerde oturmak istiyordu. Horton'la Pimples, kızın arkasındaydılar. Karşısına oturup bakamazdı ya.

Mrs. Pritchard, sordu: "Sence kaç yaşında var?" Soru onu şaşırttı, çünkü o anda aynı şeyi düşünüyordu.

"Kim kaç yaşında?"

"Genç hanım. Sarışın hanım.

"Ha o mu? Nerden bileyim?" Yanıt o kadar kabaydı ki, karısı şaşırdı, hatta kırıldı. Bunu fark edince düzeltmeye kalktı. "Kadınlar kadınları daha iyi bilirler," dedi. "Sen benden daha iyi tahmin edebilirsin.

"Nerden edeceğim. Yüzünde bir ton boya

var. Saçı da boyalı. Bütün bunlarla tahmin etmek çok güç. Sadece merak ettim. Bence yirmi beş, otuz arası bir şey."

Mr. Pritchard, "Bunu ben bilemem. Pencereden dışarı, yaklaşan tepelerin eteklerine baktı. Avuçları terlemişti, otobüsün arkası mıknatıs gibi onu çekmekteydi. Arkasına dönüp bakmak istiyordu. Mr. Pritchard, "Ben onu bilemem," dedi. "Ama şu genç Horton'la ilgileniyorum, doğrusu. Genç, akıllı, yetenekli, ilginç fikirleri var. Kendisi, gerçekten ilgimi çekti. Bizim teşkilatta kendisine pekâlâ bir yer bulabilirim." İş işti.

Bernice, bazı konularda, örneğin annelik, aybaşı olunan durumlar gibi, etrafına bir ağ örer, hiçbir erkeği yakınına soknazdı. İş de kocasının ağıydı. Konu işi olunca kocasının dalına basmazdı. İşe karşı hiçbir ilgisi yoktu. Bu kocasını ilgilendirirdi. Bernice de buna saygı duyardı.

"İyi birine benziyor, diye yanıtladı. "Konuşması ve geçmişi..."

Kocası ölkeyle, "Rica ederim Bernice, diye bağırdı. "İş, sadece konuşma ve geçmiş demek değildir. Yeteneklerindir. Dünyadaki en demokratik olay iştir. Önemli olan yeteneklerindir."

Sarışının dudaklarının biçimini hatırlamaya çalıştı. Ona göre dolgun dudak, şehvet alametiydi. Mr. Pritchard, "İnmeden şu Horton'la bir konuşayım, dedi.

Bernice kocasının huzursuzluğunu anlamıştı.

"Haydi öyleyse şimdi gidip konuşsana, diye önerdi.

"Bilmem. O delikanlıyla oturuyor."

"Canım delikanlıdan nazikçe biraz izin vermesini rica etsen, eminim seni kırmaz.

Bernice efendice söylendiğinde yapılamayacak bir şey olmadığına inanırdı. Kendine göre haklıydı da. İddiasına göre yapyabancı in-

sanlar bile güzelce istendiğinde en olmayacak şeyleri yapabilirlerdi. Örneğin, oteldeki garsona bavullarını dört sokak ötedeki taksi durağına taşıtır, sonra en nazik sesiyle teşekkür eder, çıkarıp on lira verirdi. Şimdi de kocasına yardım etmek istiyordu. Ne olduğunu pekiyi anlayamamıştı. Üstelik hayalinde yazmakta olduğu mektuba devam etmek istiyordu. "Elliott her şeyle ilgileniyor. Herkesle uzun konuşmalar yaptı. Herhalde başarısının sırrı bu. Her şeyle öyle ilgileniyor ki. Ayrıca da çok düşünceli. Örneğin, suratı sivilceli bir delikanlı vardı. Elliott onu rahatsız etmek istemedi, ama ben ona nazikçe rica ediver diye zorladım. İnsanlar nezakete bayılıyorlar."

Mr. Pritchard, saatinin kösteğine asılı altın zımbırtıyla tırnaklarını temizliyordu.

Pimples'ın gözleri Camille'in ensesindeydi. Yerine ilk oturduğu zaman koltuğun altından kızın bacaklarına, hatta bileklerine bakmamaya gayret etmişti. Arada sırada pencereden dışarı baktıkça kızın profilini, yukarı doğru kıvrılan rimelli kirpiklerini, pudralı düzgün burnunu ve sigara ile yolculuktan hafifçe tozlanan burun deliklerini görebiliyordu. Üstdudağının ucu kıpkırmızı, yumuşacıktı, yukarı doğru kıvrılıyordu. Pimples üstdudağın üstündeki ince tüylere kadar dikkatle bakıyordu kıza. Nedense bu, onu son derecede huylandırıyordu. Başını öne döndürdüğü zaman kulak memesini, kulağın başa bitiştiği yerdeki kırışıklıkları görebiliyordu. Kulağının kenarı sanki yivli gibiydi. Kulağına, delikanlının gözünü dikmesini fark ediyormuşçasına kız, başını sallıyor, saçlarını kulağının üstüne düşürerek görmesine engel oluyordu. Çantasından bir tarak çıkardı, saçlarını sallayınca çenesindeki forseps yarası meydana çıkmıştı. Pimples yara izlerini ilk kez şimdi görüyordu. İyice görebilmek için başını eğdi ve birden içine bir sızı çöktü. Mantıksız, derin bir

üzüntü duydu, ama bu üzüntüde cinsellik de vardı. Başını kucakladığını ve minik yaraları okşadığını düşledi. Birkaç kez yutkundu.

Camille yavaş sesle Norma'ya, "Sonra Heatçer'de Wee Kirk var. Bence dünyanın en sevimli mezarlığı. İçeri girebilmek için bilet alman gerekir. Orada dolaşmaya bayılırım. O kadar güzeldir ki. Sürekli çalınan bir org vardır. Filmlerde gördüklerin orada gömülüdür. Hep oraya gömülsem keşke derim."

Norma, "Böyle şeyleri konuşmayı sevmem. Uğursuzdur derler," dedi.

Pimples, Horton'la üstünkörü askerlikten konuşuyordu. "Dediklerine göre bir zanaat öğrenir, dünyayı dolaşırmışsın. Ben bilmiyorum. Radar mühendisliği kurslarına başlayacağım. Mektupla. Gelecek hafta başlıyor. Radar işi herhalde çok özendirici olacak. Ama orduda en iyi radar kurslarına girebilirsin."

"Barış zamanında ne kadar yararı olur bilmem. Savaştayken iyi de.

"Gerçekten savaşma fırsatı buldun mu?"

"Ben aramadım, ama buldurdular."

Pimples, "Neredeydin?" diye sordu.

"Cehennemi baştan başa gezdim.

"Belki ben de bir şeyler uydurur, senin gibi bir satıcı olurum.

"Çevre edinene kadar açlıktan ölürsün, diye Ernest yanıt verdi. "Ben gerekli ortamı buluncaya kadar beş yıl uğraştım. Sonra da askere aldılar. Şimdi yeni yeni kendime gelmeye çalışıyorum. Bu işe öyle hop diye balıklama atlayamazsın, en başından başlaman gerekir. Aslında çok iş yokmuş gibi görünür, ama kazın ayağı hiç de öyle değildir. Hayata yeniden başlasaydım, bir zanaat öğrenir, ev bark sahibi olurdum. İnsanın karısı, birkaç çocuğu olması ne kadar hoş!" Ernest bunu her zaman söylemişti. Sarhoşken bayağı da inanırdı. Aslında evi olmasını istediği yoktu. Sağda solda dolaşıp

değişik insanlarla tanışmak hoşuna gidiyordu. Evi olduğu anda kaçıp giderdi. Bir tarihte evlenmiş, düğünden iki gün sonra kayıplara karıştığında, arkasında hem korkmuş, hem de öfkelenmiş bir kadın bırakmıştı. Kadını bir daha ne görmüş, ne de ona yazmıştı. Ama bir kez resmini görmüştü. Kadını beş erkekle evlenmek ve hepsinden nafaka almakla suçlamışlardı. Ne kadın! Tam bir sürtük. Ernest kadını takdir etmişti. Demek sürtüklük de faiz getiriyordu.

Pimples'a, "Neden okula gitmiyorsun, diye sordu.

"Ben işin fiyakasında değilim. O üniversiteliler muhallebi çocuğu. Ben tam erkekçe bir yaşam istiyorum."

Camille, Norma'ya iyice eğilmiş, kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Sonra iki kız katılırcasına gülmeye başladılar. Otobüs bir virajı döndü, dağlık bölgeye girdi. Yol yüksek yarların arasından geçiyor. kayalıkların arasından görünen simsiyah topraktan sular damlıyordu. Kayalara sarılmış eğreltiotlarından da yağmur suları süzülüyordu. Juan sağ eliyle direksiyonu kavradı, dirseklerini oynattı. Önünde on beş dakikalık virajlar vardı. Aynadan sarışına göz attı. Gözleri gülmekten kırış kırış olmuştu. Elleriyle de ağzını küçük bir çocuk gibi kapamıştı.

Mr. Pritchard arkaya giderken tedbirli davranmamış ve otobüsün virajı almasıyla yana savrulmuştu. Koltuğun arkasına tutunmak istedi, beceremedi ve boylu boyunca Camille'in kucağına yığılıverdi. Sağ eliyle çırpınarak düşüşünü tehlikesiz hale getirmek istedi, ama kızın kısacık eteğini kaldırdığı gibi kolu da kızın dizlerinin arasına girdi.

Kızın eteği hafifçe yırtılmıştı. Kız adamın doğrulmasına yardım etti, eteğini düzeltti. Mr.

Pritchard utançtan kıpkırmızı olmuştu. "Çok özür dilerim," dedi.

"Önemli değil.

"Ama eteğinizi yırttım.

"Dikerim."

"Ama hiç olmazsa tamir masrafını vereyim.

"Ben kendim yamarım. O kadar kötü değil. Kız, adamın yüzüne bakınca işi elinden geldiği kadar uzatmaya çalıştığını anladı. "Parayı hangi adrese göndereceğini soracak, diye düşündü.

Mrs. Pritchard seslendi: "Elliott, o hanımın kucağına mı oturmaya çalışıyorsun?"

Bu işe Juan bile güldü. Herkes güldü. Birden otobüs sanki yabancılarla değil de birbirini tanıyan insanlarla doldu. Acayip bir bileşim oluşmuştu. Norma katılırcasına gülüyordu. Sabahın bütün sıkıntısı sanki bu kahkahalarla çıkıyordu.

Mr. Pritchard, "Kabul etmek gerekir ki gayet efendice davrandınız. Yerimden sizin kucağınıza oturmak için kalkmadım. Bu beyefendiyle birkaç kelime konuşmak istiyordum." Pimples'a, "Evladım, lütfen biraz öteye oturur musun? Beyle iş konuşmak istiyorum. Adınızı galiba iyi duymadım," dedi.

Ernest, "Horton, dedi. "Ernest Horton.

Mr. Pritchard'ın insanlarla iletişim kurmak için bir sürü yöntemi vardı. Kendisinden daha zengin, daha güçlü bir kimsenin adını asla unutmaz, daha önemsiz birininkini ise asla öğrenmezdi. Kendi adını söylemek durumunda olan kimsenin dezavantajda olduğuna inanırdı. Bir adamın adını söylemesi sanki onu çıplaklaştırır, korumasız hale getirirdi.

Camille yırtık eteğine bakıyor, alçak sesle Norma'ya bir şeyler anlatıyordu. "Hep bir tepenin üstünde oturmak istedim. Dağlara, tepelere bayılırım. Dağ tepe yürümeyi çok severim."

Norma, "Zengin ve ünlü olursan sorun yok," dedi. "Bilirim, perdedeki kişiler her bulduklan fırsatta, avlanmaya giderler, balık tutarlar, eski püskü elbiselerle gezer, pipo içerler."

Camille yavaş yavaş Norma'yı açmaya çalışıyordu. Ömründe hiç bu kadar heyecanlı, rahat hissetmemişti kendini. İstediği her şeyi söyleyebilirdi. Biraz kıkırdadı.

"İnsanın yepyeni elbiselerle dolu dolapları olursa, eski elbiseyle gezmek rahatsız etmez, dedi. "Benim ise sadece eski elbiselerim var ve çok bıktım. Bu kadar açıksözlülüğü nasıl karşılayacak diye Camille'e göz attı.

Camille başını salladı. "Dalga geçmediğini biliyorum şekerim. dedi. İkisinin arasında büyük bir dostluk kurulmak üzereydi. Mr. Pritchard ne konuştuklarını duymak istedi, ama duyamadı.

Karayolunun iki tarafındaki kanallar suyla doluydu, sular vadiye doğru inmekteydi. Kara kara bulutlar, yeni bir hücuma hazırlanıyordu.

Van Brunt mutlulukla, "Neredeyse yağacak," dedi.

Juan homurdandı, "Kayıbiraderimi bir at çiftelediydi de öldüydü," dedi.

Van Brunt, "Aklını kullanmanıştır. Eğer at adamı çiftelediyse, kusur adamındır" dedi.

Juan, "Her neyse öldürdü ya," dedi ve sustu.

Otobüs tepeye yaklaşıyor, virajlar da küçülüyordu.

Mr. Pritchard, "Sizinle bu sabahki konuşmamız beni pek ilgilendirdi, Mr. Horton. Böyle yetenekli bir kimseyle konuşmak çok keyifliidir. Şirketimde çalıştırmak üzere bu tür kimseleri arar dururum" dedi, yanındaki Ernest'e.

Ernest, "Sağ olun, dedi.

Mr. Pritchard, "Şu arada savaştan dönen gazilerle başımız biraz dertte. İyi insanlar. Ben-

ce elden gelen her şey yapılmalı onlar için. Anlıyorsunuz değil mi, her şey yapılmalı. Ama biraz tohuma kaçmışlar, paslanmışlar. İş konusunda her zaman uyanık olmak gerek. Bir işte devamlı çalışan, çalışmayandan iki kez daha değerlidir, denilebilir." Ernest'e, kendisini doğruluyor mu, diye baktı. Ama Ernest'in gözlerine sert, alaycı bir ifade geldi.

Ernest, "Sizi anlıyorum, dedi. "Ben de dört yıl ordudaydım."

Mr. Pritchard, "Yaa, dedi. "Evet. Terhis nişanınızı takmıyorsunuz."

Ernest, "Benim bir işim var," dedi.

Mr. Pritchard düşüncelerini yokladı. Çok büyük bir hata yapmıştı. Ernest Horton'un yakasındaki rozetin ne olduğunu anlamaya çalıştı. Yabancı gelmiyordu. Bilmesi gerekirdi. "Aslında çok değerli kimseler. İnşallah yönetim onlara hak ettikleri işleri sağlar," dedi.

Ernest, "Yani geçen savaştaki gibi mi?" diye sordu. Bu bayağı bir fırçaydı. Mr. Pritchard, Ernest Horton hakkında yanıldım mı acaba diye düşündü. Horton'da bir gaddarlık vardı. Eski askerlerin çoğunda görülen kabadayılık, burnunun dikine gitmek Horton'da da sezili-yordu. Doktorlara göre normal bir hayat yaşadıkları takdirde çok geçmeden bu huylar kaybolurdu. Toplum dışıydılar. Bir şeyler yapılması gerekliydi.

Mr. Pritchard, "Gazilerimizin yardımına koşanların başında ben de vardım," dedi. Ah şu konuyu bir değiştirebilse! Ernest kendisine, öteki iş arayan adaylar gibi bakıyordu. Mr. Pritchard, rahatsızca, "Sizin yeteneğinizde biriyle iş konuşması yapmak istediydim sadece, dedi. "Tatilden sonuşte beni ararsanız sevinirim. Sizin gibi birisine her zaman kapımız açıktır."

Ernest, "Ben de habire dolaşmaktan bıktım. Bir evim barkım, çoluğum çocuğum olsun

isterim. Hayat budur. Akşama evine gel, günün dertlerine kapını kapat. Bir oğlun, hadi bir de kızın olsun. Otellerde sürünmek iş değil.

Mr. Pritchard başını salladı. "Çok haklısınız, dedi, rahatladı. "Tam adamını buldunuz. Yirmi bir yıldır evliyim ve başka türlü bir yaşantı düşünemem."

Ernest, "Siz şanslısınız, dedi. "Karınız fevkalade bir hanım."

"Evet. Cidden çok iyidir, çok düşüncelidir. Onsuz halim nice olurdu diye sık sık düşünürüm."

Ernest, "Bir zamanlar ben de evliydim, dedi. "Karım öldü." Yüzü kederliydi.

Mr. Pritchard, "Üzüldüm," dedi. "Belki saçma gibi gelir, ama zaman gerçekten her şeyi halleder. Belki günün birinde... sakın umudunuzu kaybetmeyin."

"Yoo, kaybetmiyorum.

Mr. Pritchard, "Özel hayatınıza burnumu sokmak istememiştim," dedi. "Ama aklım koyu renk elbiselere takılacak yakalıklara takıldı, hani smokin olan. Eğer herhangi bir bağlantınız yoksa, belki birlikte bir şeyler yapabiliriz."

"Size daha önce de söylediğim gibi elbise imalatçıları, işlerine sekte vuracak bu gibi işe karşı çıkacaklardır. Şu arada pek çıkış yolu göremiyorum."

"Acaba patent için başvurmuş muydunuz? Söylediniz de unuttum."

"Yo, hayır. Size söyledim. Bunu daha yeni kaydettirdim."

"Ne demek kaydettirdim?"

"Yani, tarifini yazdım, birtakım şemalar çizdim, hepsini bir zarfa koydum ve kendime postaladım. Taahhütlü olarak. Zarf kapalı olduğundan bu makbuzla her şey ispatlanır."

Mr. Pritchard, "Anlıyorum," dedi. Böyle bir yöntemin mahkemece herhangi bir geçerliliği olup olmadığını düşündü. Bilemiyordu. Ama

icat sahibine bir pay vermek her zaman daha iyiydi. Yalnız güç sahibi kişiler böyle bir icada sahip çıkabilirlerdi. Ancak güçlü kişilerin uzun bir mücadeleye gücü veterdi. Pay vermenin, icadı satın almaktan daha az hesaplı olduğu rakamlarla ortadaydı. Ama Mr. Pritchard'ın firması büyük değildi, hem de biraz cömertlikten zarar gelmezdi.

"Bir iki fikrim var, ama bir şey çıkar mı bilmem" dedi. "Gayet tabii birtakım ayarlamalar isteyecek. Sizle bir anlaşma yapsak. Bu sadece bir tahmin, anlıyorsunuz, değil mi? Organizasyon işini ben yaparım, sonra da masraflar çıkınca kalan kârı münasip şekilde paylaşırız."

Ernest, "İyi ama istemiyorlar. Ben sağa sola soruşturdum" dedi.

Mr. Pritchard elini Ernest'in dizine koydu. Ağzını açmaması gerektiğine dair içine doğanlara aldırmadan Ernest'in yüzündeki alaycı ifadeyi silmek ve kendisini sevdirmek istedi. Ve susamadı. "Bir şirket kurup icadınızı güvenceye alsak, ne dersiniz?" dedi. "Yani patent alsak. Bu icadı imal için her türlü organizasyonu yapıp bir de ülke çapında reklam kampanyasına girerek..."

Ernest, "Bir dakika, diyerek sözünü kesti.

Ama Mr. Pritchard kendini kapıp koyvermişti. "Örneğin sizin şemalar Hart, Schaffner ya da Marx gibi büyük imalatçılardan birinin eline tabii kazara geçse belki de bizden, satın almak isteyebilirler."

Ernest yavaş yavaş ilgilenmeye başladı: "Yani patenti alsalar mı?"

"Sadece patenti değil şirketin tümünü birden,

"İyi, ama satın alırlarsa icadı yok etmek isteyebilirler."

Mr. Pritchard'ın gözleri kısılmış, bebekleri gözlüğünün ardından pırıl pırıl parlıyor, ağzının kenarında belli belirsiz bir tebessüm dola-

şıyordu. Camille'in, San Ysidro otobüsünden indiğinden bu yana ilk kez varlığını unuttu. "Daha ilerisini düşünmeye çalışın," dedi. "Eğer şirketi satarsak, sadece kârın üzerindeki anamal kazanç vergisini öderiz."

Ernest, heyecanla, "Çok zekice bir plan, dedi. "Evet efendim, gerçekten çok zekice. Buna şantaj derler, hem de en âlâsından. Böylece kimse bize dokunamaz."

Mr. Pritchard'ın dudaklarındaki tebessüm söndü: "Şantaj mı? Ne demek istiyorsunuz? Pekâlâ imalata girmeyi düşünebilir, hatta gerekli makineleri de ısmarlayabiliriz.

Ernest, "Ben de onu demek istiyorum, dedi. "Gerçekten birinci sınıf. Her yönü düşünülmüş. Çok akıllı bir adamsınız."

"Sakın aklınıza bu işin dürüst olmadığı gelmesin. Otuz beş yıldır bu işlerin içindeyim. Artık zirveye de tırmandım. Geçmişimle övünebilirim."

"Sizi eleştirmiyorum. Gayet akıllıca bir plan olduğunu kabul ediyorum. Yalnız...

"Yalnız ne?"

"Şu anda pek zengin sayılmam. Paraya acele gereksinimim var. Aa, ama birisinden borç bulabilirim, herhalde."

"Parayı ne yapacaksınız? Arna isterseniz size biraz avans verebilirim."

Ernest, "Yoo, olmaz, dedi. "Ben bulurum.

"Yoksa aklınıza başka bir şey mi geldi?"

Ernest, "Evet," dedi. "Bu fikri patent ofisine kuşun kanadına bağlayıp yetiştirebilsem."

"Sakın aklınıza.

"Tabii ki hayır. Arna şu zarf Washington'a salimen bir varsa sevineceğim.

Mr. Pritchard koltuğunun arkasına dayandı, güldü. Karayolu önlerinde dönüp dolaşıyor, dar bir boğazdan geçerek öbür vadiye ulaşıyordu.

"Her şey çok iyi olacak, delikanlı. Bence

birlikte gayet iyi çalışabiliriz. Sakın fırsattan istifade edeceğim gibi bir fikre kapılma. Ama geçmişim her şeyi izah eder."

Ernest. "Yoo, öyle bir şey düşündüğüm yok." dedi. "Öyle bir şey düşünmüyorum." Gizlice Mr. Pritchard'a baktı. "Ama Los Angeles'te iki nefis hanımla randevum var. Onların yanına gidince her şeyi unutmam inşallah." İstediği tepkiyi gördü.

Mr. Pritchard. "Hollywood'da iki gün kalacağım. İstersen buluşup iş konuşabiliriz" dedi.

"Örneğin o hanımların evinde mi?"

"Eee, canım. Erkekler de arada sırada kaçamak yapmak isterler. Ben Beverly Wilshire Otelinde kalacağım. Beni orada bulabilirsin.

Ernest. "Mutlaka ararım." dedi. "Hanımlarda ne renk hoşunuza gider.

"Mr. Pritchard. "Sakın beni yanlış anlamayın. dedi. "Bir viski, soda içerim belki, ama benim bir mevkiim var. Yanlış anlaşılmak istemem.

"Yoo, yanlış anladığım falan yok. İsterseniz şu önde oturan sarışın hanımı ayarlayabilirim."

Mr. Pritchard. "Gülünç olmayın, rica ederim. dedi.

Pimples otobüsün önüne doğru yürüdü. Çenesinin altında kaşıntılı bir yanma hissetti. yeni bir sivilcenin çıkacağına işaretti bu. Mildred Pritchard'ın karşısındaki koltuğa oturdu. Yeni çıkan sivilceye dokunmak istemiyordu, ama ellerine bir türlü engel olamıyordu. Sağ eli yukarı uzandı ve başparmağıyla çenesinin altındaki tümseği ovuşturdu. Yangılı bir şişti bu. Başına epey iş açacağa benziyordu. Neye benzeyeceğini görür gibi oluyordu. Sıkmak, kaşımak, söküp atmak istedi. Sinirleri bozulmuştu. Elini ceketinin cebine soktu ve yumruğunu sıktı.

Mildred boş gözlerle dışarıya bakıyordu.

Pimples, "Keşke ben de Meksika'ya gidebilsem, dedi.

Mildred şaşkınlıkla ona baktı. Dışardan gelen ışık gözlüğünde yankılandı ve görmeyen gözlerle Pimples'a baktı. Pimples yutkundu. Zayıf bir sesle, "Oralara hiç gitmedim de," dedi.

Mildred, "Ben de, dedi.

"İyi, ama siz gidiyorsunuz.

Kız başını salladı. Ona bakmak istemiyordu, zira gözleri sivilcelere takılıyor, bu da oğlanı rahatsız ediyordu. "Çok geçmeden belki siz de gidebilirsiniz," dedi.

Pimples, "Ben nereye olursa giderim, dedi. "Seyahate bayılırım. Her şey bir yana seyahat bir yana. İnsan gezerek öğreniyor."

Kız tekrar başını salladı, sonra gözlüğünü çıkardı. Onu görmeyerek kendisini Pimples'tan korumuş oluyordu.

"Örneğin Spencer Tracy gibi misyoner olarak Çin'e gitmeyi, oradakileri hastalıklardan kurtarmayı isterdim. Siz hiç Çin'e gittiniz mi?

Mildred, "Hayır gitmedim," dedi. Düşünce şekline hayran olmuştu.

Pimples fikirlerinin çoğunu gördüğü filmlerden alır, geri kalanını da radyodan edinirdi. "Çinliler çok fakir," dedi. "O kadar fakirler ki, eğer misyonerler yetişmese göz göre göre kapılarının dibinde öldüklerine tanık olursunuz. Onlara yardım ederseniz sizi severler. Hele Japonun teki yanlarına gelsin, derhal bıçaklarını saplayıverirler. Başını ciddiyetle salladı. "Bence onlar siz ve benim gibi insanlar," dedi. "Spencer Tracy gelip onları kurtardı, onlar da onu sevdiler. Ona neler olduğunu biliyor musunuz? Benliğini buldu. Derken karşısına bir kız çıktı. Kızın geçmişi karanlıktı, onun için onunla evlensin mi, evlenmesin mi karar veremedi. Sonunda kızın kabahati olmadığı, yaşlı kadının bu martavalları uydurduğu meydana

çıktı." Pimples'ın gözleri acıma ve merakla parlıyordu. "Ama zaten Spencer Tracy bu yalanlara inanmamıştı. Eski bir sarayda yaşıyordu. Gizli geçitleri ve tünelleri olan bir saray. Derken Japonlar geldi."

Mildred, "Ben de bu filmi görmüştüm, dedi.

Otobüs son tepeyi tırmanmak için ikinci vitesle yol alıyordu. Tepeye tırmandı, tam sol yaptı, aşağıda gri bulutlarla kaplı hüzünlü vadi ve yarı aydınlıkta kara çelik gibi parıldıyan San Ysidro Irmağının geniş kavisi göründü. Juan otobüsü vites büyüterek rahatlattı ve inişe geçti.

ONUNCU BÖLÜM

San Ysidro Irmağı, San Juan Vadisini döne dolaşa geçtikten sonra sularını tembel tembel Yarasa Burnundan Karakaya Körfezine boşaltır. Vadi uzundur, ama geniş değildir. Çok uzun yolu olmayan San Ysidro Irmağı, gideceği yere sağa sola yalpalayarak varır. Dağa yaslanmış bir kayanın altından geçerek kumsala yayılır. Yılın büyük bir kısmında, ırmakta pek fazla su yoktur ve kumsalda köklerini toprakaltı suyu bulmaya gönderen kamışlar yetişir. Sular çekildiğinde, tavşanlar, rakunlar, küçük tilkiler ve koyotlar kamışların arasına yuva yaparlar.

Vadinin sonunda, kuzeydoğu doğrultusunda ırmak kabarır. Ama tek bir ırmak değildir bu, birçok küçük kolu vardır. Hatta haritada bu ırmağı arayacak olursanız, yaprakları kurumuş bir ağaca benzetebilirsiniz.

Derin hendekleri ve kanyonları olan kuru ve taşlı tepeler bütün yıl boyunca ırmağa su sağlayamaz, ama kış sonunda ve baharda yağan yağmurları kayalık sırtlar biraz emer, geri kalanı ise çatlaklardan sızan küçük derelere sağanaklar halinde iner. Sonunda küçük dereler birleşir, daha büyürler ve vadinin kuzey köşesinde birleşirler.

Böylece baharın sonlarına doğru, dağlar suya doyduktan sonra, kuvvetli bir fırtına San Ysidro Irmağını birkaç saat içinde kabartabilir, kızgın sele dönüştürebilir. Sonra sarı köpüklü sular, hendekleri yutar ve değerli tarım arazisi sulara gömülür. Peşinden de inek ve koyun cesetleri boz bulanık sulara kapılıp gider. Bu,

dengesiz, güvenilmez bir ırmaktır. Yılın çoğunda ölüdür, geri kalanında ise öldürücüdür. Vadinin tam ortasında, yani Belalılar Köşesi ile San Juan de la Cruz arasında ırmak, büyük bir kavis çizer ve vadinin tabanını baştan başa kaplar. Irmağın doğu yakası dağlara yaslanır, sonra da tarlalardan ve çiftliklerden geçmek üzere dağlardan uzaklaşır. Eskiden karayolu bu kavisi izler ve ırmağın üzerinden geçmemek için tepelere tırmanırdı. Daha sonra mühendisler geldi, çelik ve çimento icat olundu, ırmağın üstünden iki köprü geçirildi.

Bunlar çelik çubuklarla güçlendirilmiş tahta köprülerdi. Her ikisi de iki yanlarından ve ortalarından beton direklerle beslenmişlerdi. Tahta kırmızıya boyanmış, demirler ise paslanarak kızıl bir renk almıştı. Her iki köprünün suya bakan yüzlerindeki direkler ve birbirine karışmış kamışlar suları köprünün ayakları arasındaki boşluğa akıtır, bu suretle köprü başları azgın sulardan korunmuş olurdu.

Bu köprüler pek eski değildi, ama vergilerin çok düşük, hatta toplanamaz olduğu "güç devir"de yapılmışlardı. Belediye mühendisi yapıların bütçenin dışına çıkmadan en hesaplı şekilde yapılmasını gerekli görmüştü. Kullanılan kerestenin daha ağır cinsten olması, bağlama kuşaklarının daha sık yerleştirilmesi gerekirdi, ama köprüyü belli bir bütçe içinde yapması isteniyordu. o da öyle yaptı. Her yıl vadinin ortasında oturan çiftçiler ırmağın kabarışını kuşkuyla karşılarlardı. Günün birinde kuvvetli bir selin köprüleri söküp götüreceğinden emindiler. Her yıl tahta köprülerin kaldırılması için belediyeye dilekçe verirlerdi, ama kırsal bölgede gerekli oy potansiyeli olmadığından dilekçe hasıraltı edilirdi. Verginin çoğunu ödeyen ve oy potansiyeli olan büyük kentler bütün gelişmelerden faydalanıyordu. İnsanlar gelir düzeyi orta olan çiftliklere akın etmiyorlardı. San

Juan'daki bir benzin istasyonunun değeri vadideki dört yüz dönümlük bir tarladan daha fazlaydı. Çiftçiler çok geçmeden köprülerin yıkılacağını biliyor, belediyenin aklının başına gelmesini bekliyorlardı.

Köprüden, Belalılar Köşesine gelmeden dokuz yüz metre kadar geride her şey satan bir dükkân vardı. Bakkaliyeden tutun lastiğe dek San Ysidro'ya gitmeye üşendiği ya da bir adamın cumartesi öğleden sonra çarşıya çıktığı zaman alabileceği bir sürü kıvır zıvır vardı, Breed'in Büyük Marketiydi burası. Son yıllarda, diğer kasaba dükânları gibi bu da bir sürü otomobil parçası ve benzin pompaları bulunduruyordu.

Mr. ve Mrs. Breed köprünün bekçileriydi bir bakıma. Sel zamanı telefonları devamlı olarak çalışır, herkes köprü hakkında bilgi sorardı. Buna alışıktılar. Tek korkuları, günün birinde köprü yıkılıp da yenisi beş yüz metre ötede yapılırsa dükkânı ya oraya taşımak, ya da yeniden yapmak zorunda kalacaklarıydı.

Şimdilik alışverişin yarıdan fazlasını, karayolundan geçen yolcuların aldığı içecekler, sandviç, benzin ya da şeker oluşturuyordu. San Juan'dan Belalılar Köşesine giden otobüs de mutlaka burada dururdu. Ekspres paketler getirir, yolcuları bir şeyler içerdi. Juan Chicoy ile Breed'ler eski ve iyi arkadaştılar. Şimdi de ırmak kabarmıştı, üstelik kabarmakla kalmamıştı. Mr. Breed karısına, "Köprünün direkleri arasında bir anafor var. Eğer arkada bir kanal açarsa o zaman bizim köprü hapı yutar" demişti. Mr. Breed gün ağardıktan bu yana altı kez köprüye gidip bakmıştı. Bu sefer durum kötüydü ve Mr. Breed de işin farkındaydı. Ağzı büzülmüş, tıraş olmamış bir halde saat sekizden beri köprünün başında durmuş sarı köpüklü azgın kirli suların söktüğü ağaç kökleri ve diğer bitkilerle akışını seyretmişti. Bu arada

sular, birkaç kereste parçası ile tahtaları, kiremitleri, bata çıka giden McElroy'un kara boğasının ölüsünü de sürüklüyordu. Tam köprünün altından geçen boğanın sırtüstü döndüğünü, yerinden uğramış gözleriyle sarkan dilini görmüştü. Bütün bunlar Breed'in midesini bulandırmıştı.

Herkes, McElroy'un ahırının su yatağına ne kadar yakın olduğunu, bu boğanın değerinin 1800 dolar olduğunu bilir. McElroy'un bu parayı rastgele savuramayacağı bellidir. Sürüden sulara kapılan başka hayvan görmedi, ama bir tek bu bile her şeye bedeldi. McElroy boğasını yere göğe koymazdı.

Breed köprünün üzerinde biraz daha yürüdü. Sular ancak bir metre kadar aşağıdaydı. Breed ayağının altında azgın suların dubaları zorladığını duyabiliyordu. Parmaklarıyla sakallarını kaşıdı, tekrar dükkâna döndü. Karısına McElroy'un kara boğasından söz etmedi. Bu, onu üzerdi.

Juan Chicoy telefon edip sorduğunda Breed ona gerçeği söylemişti. Köprü henüz ayaktaydı, ama ne kadar daha kalacağı belli olmazdı. Sular hâlâ yükseliyordu. Çıplak tepeler hâlâ sularını ırmağa boşaltıyor, hava gene kararıyordu.

Saat dokuzda alt kalaslar sudan sadece elli santim yüksekteydi. Basınç çoğalır, birkaç ağaç kökü yolu tıkar, suları tutarsa, o zaman köprünün çöküşü an meselesi olurdu. Breed tel kapının arkasından dışarıya bakıyor, parmaklarıyla telin üstüne tık tık vuruyordu.

Karısı, "Sana kahvaltı hazırlayayım, dedi. "Gören de köprü senin sanır."

Breed, "Bir bakıma benim sayılır. Köprü çökerse kabahati bana atarlar. Bakım şefliğini, mühendisi aradım. Hepsi kapatıp gitmiş. Anafor köprüyü aşarsa iş işten geçer," dedi.

"Gene de kahvaltı etmelisin. Sana biraz börek yapayım."

Breed. "Olur," dedi. "Ama kurabiyeleri sakın hamur olmasın." Mrs. Breed, "Ben böreği her zaman iyi pişiririm," dedi, "bir de yumurta kırayım mı?"

Breed. "Tamam, dedi. "Bakalım Juan vartayı atlatabilecek mi? Gelmesine daha bir saatten fazla var. Tanrım, sular nasıl da yükseliyor!"

"Tanrı adını burada kullanman gerekmez.

Kocası başını karısına çevirdi, "Tanrının adını anmak için bundan daha büyük fırsat olmaz," dedi. "Ben bir içki içeceğim."

"Kahvaltıdan önce mi?"

"Her şeyden önce."

Kadın tabii kara boğa olayını bilmiyodu. Manyetolu telefona gitti. McElroy'un numarasını aradı. Karşısına McElroy'dan üç kilometre beride oturan Pinedale çıktı. Pinedale. "Ben de onu arıyordum," dedi. "Ama telefonu yanıt vermiyor. Ata atlayıp çiftliğine kadar gideceğim. Bakalım her şey yolunda mı?"

Breed, "Evet, gitmen iyi olur," dedi. "Yeni aldığı boğa bu sabah köprünün altından gitti."

Mrs. Breed korkuyla gözlerini açtı. "Aman Walter!" diye bağırdı.

"Evet doğru. Üzülmeyesin diye söylemediydim."

Mrs. Breed, "Walter! Aman Tanrım!" dedi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Alice Chicoy tel kapının arkasından otobüsün gidişine baktı. Gözyaşları yanaklarında kurudu.

Otobüs kapının önünden geçtikten sonra karayolunu gören yan pencereye geçti. Otobüs güneşli bir lekeden geçti. karoseri bir an gümüş gibi parladı, sonra gözden kayboldu. Alice derin bir nefes aldı, sonra keyifli bir şekilde aldığı nefesi verdi. Gün. bugündü. Yapayalnızdı. Kendini mutlu. biraz da suçlu hissetti. Yavaşça elbisesini kalçalarının üzerinden düzeltti, bacaklarını okşadı. Tırnaklarına baktı. Yoo, tırnaklarıyla sonra uğraşacaktı.

Lokantanın etrafına yavaş yavaş göz gezdirdi. Hâlâ burnuna sigara kokusu geliyordu. Daha çok işi vardı, ama gün onun günüydü ve işlerini yavaş yavaş yaptı. Önce dolaptan kocaman harflerle mukavvaya yazılmış kapalı yazısını aldı. Dışarı çıktı ve mukavva levhayı tel kapının yanındaki çiviye astı. Sonra içeri girdi, tel kapıyı kapatıp kilitledi. İç kapıyı da kapatıp kilitledi. anahtarı üzerinde bıraktı. Sonra bütün pencereleri dolaşıp pancurları indirdi ve kimsenini içerisini göremeyeceği şekilde ayarladı.

Lokanta loş ve pek sessizdi. Alice bilinçle işlerini gördü. Kirli kahve fincanlarını yıkadı yerlerine kaldırdı. Tezgâhı, masaların üstlerini sildi. Pastaları gözden ırak, tezgâhın altına yerleştirdi. Sonra yatak odasından süpürgeyi getirdi, yerleri süpürdü, tozu, çöpü. izmaritleri çöp tenekesine boşalttı. Tezgâh ve masaların üstleri alacakaranlıkta pırıl pırıl görünüyordu.

Alice tezgâhın önüne geçti taburelerden bi-

rine oturdu. Gün onundu! Kendini hoş ve hafif hissediyordu. Yüksek sesle, "Neden olmasın?" dedi. "Pek fazla eğlendiğim yok. Getir bakalım," dedi. "Bana bir duble viski getir, çabuk olsun."

Ellerini tezgâhın üstüne koydu ve dikkatle inceledi. "Zavallı işten harap olmuş ellerim." diye fısıldadı, "sevgili ellerim." Sonra bağırarak, "Şu viski de hangi cehennemde kaldı?" dedi. Gene kendi kendine yanıtladı, "Şimdi getiriyorum, hanımefendi."

Alice, "Acele etsen iyi olur." dedi. "Kiminle konuştuğunu iyi bil. Öyle ağzını, yüzünü buruşturup durma, elimden kurtulamazsın. Gözlerim üstünde."

"Evet efendim," diye kendine yanıt verdi. Ayağa kalktı, tezgâhın arkasına geçti.

Tezgâhın en ucunda yere yakın küçük bir dolap vardı. Alice eğildi, kapısını açtı uzanıp el yordamıyla bir şişe burbon çıkardı. Raftan bir su bardağı aldı, şişeyle bardağı tezgâha oturduğu taburenin önüne getirip bıraktı.

"Buyrunuz efendim."

"Masaya götür. Ben barlarda oturup içki içecek kadına benziyor muyum?"

"Hayır efendim."

"Bir bardak daha getir. Bir de soğuk bir şişe bira.

"Peki efendim.

Bütün hepsini kapının yanındaki bir masaya taşıdı, masaya dizdi.

"Şimdi gidebilirsin" dedi ve kendisi yanıtladı: "Peki efendim."

"Ama çok uzağa gitme. Sana ihtiyacım olabilir."

Birayı bardağına boşaltırken kıkırdamaya başladı. Biri beni duysa deli der. Kim bilir belki de deliyimdir. Öbür bardağa bolca viski koydu. "Alice," dedi. "Hazır mısın? Haydi başla." Bardağı salladı sonra yavaş yavaş içmeye başladı. Şerefe kaldırmadı. Acı, sek viskiyi dilinin üs-

tünden geçirdi ve yavaşça yuttu. Damağındaki yanmayı hissetti, viskinin sıcaklığı göğsünden midesine indi. Bardak boşaldıktan sonra bile dudaklarından ayırmadı. Sonra bardağı masaya koydu ve derin bir ah çekti.

Nefes verirken viskinin tadını gene duydu. Şimdi de bira bardağına uzandı. Bacak bacak üstüne attı ve bardak boşalana kadar yavaş yavaş içti.

"Tanrım!" dedi.

Lokanta, Alice'e hiç bu kadar rahat ve sevimli gelmemişti. Pancurların arasından içeri ışık sızıyordu. Ya bir şey çıkar da gününü mahvederse? Önce kapıyı kırmaları gerekecekti. Kimseyi içeri almamaya kararlıydı. Bir bardağa iki parmak viski, diğer bardağa da dört parmak bira koydu. "İçkinin tadını çıkarmak için birden fazla yol vardır," dedi ve viskiyi tepesine dikti, birayı peşinden yuvarladı. İşte yeni bir buluş. Hiç de tadı aynı değil. İçme şekli içkinin tadını değiştiriyor. Neden daha önce kimse bunu akıl edemedi. Ama Alice, sadece o buldu bunu. Birisi bunu yazmalı. "İçkinin tadı içtiğin şekle bağlıdır. Sağ gözkapağında bir gerginlik vardı ve şimdiye kadar duymadığı bir ağrı damarlarından kollarına yayıldı.

Ciddiyetle, "Kimsenin bir şeyler bulmaya vakti yok." dedi. "Vakit yok." Yarım bardak bira koydu, üstünü viskiyle tamamladı. "Acaba daha önce bunu deneyen oldu mu?"

Madeni peçetelik tam önünde duruyordu, Alice yüzünü metalde görebiliyordu. "Merhaba çocuk, dedi. Bardağı salladı, metaldeki görünümü, yüzü gibi çarpıktı. "Haydi çocuk. Şerefine çocuk," dedi. Biralı viskiyi süte susamış bir adam gibi başına dikti. "Ah," dedi. "Hiç de fena değil. Hayır efendim. Siz bir şeyler buldunuz. Çok iyi."

Metal peçeteliği kendini daha iyi görecek şekilde ayarladı. Ama metalin yüzeyindeki bir

çıkıntı burnunun ucunu kırıkmış, dibi de balonmuş gibi gösterdi. Ayağa kalktı, tezgâhın etrafından dolaşarak yatak odasına gitti, yuvarlak bir el aynası aldı, tekrar masaya döndü. Aynayı şekerliğe dayadı. Bacak bacak üstüne atıp karşısına yerleşti. "Hah, şimdi. Size bir içki ikram edebilir miyim?" Her iki bardağa da viski doldurdu. "Bira yok, dedi. "Bira bitti. Bunun çaresine bakmalıyız."

Buzdolabına gitti. Bir şişe bira daha çıkardı. Aynaya, "Bakın," dedi. "Önce bir parça viski koyuyoruz. Çok değil, az da değil. Gerektiği kadar birayı ilave ediyoruz. Ve de işte." Bardaklardan birini aynaya doğru itti, diğerini de kafasına dikti. "Bazı kimseler içki içmekten çekinirler, dedi. "Çünkü kaldıramazlar."

"Yaa, demek istemiyorsunuz. Keyfiniz bilir. Israr etmeyeceğim. Ama ziyan olmasına da razı olamam. Öbür bardağı da içti. Yanakları soğuktan donmuş gibi kıpkırmızı olmuştu. Aynayı yaklaştırdı, yüzünü dikkatle inceledi. Gözleri buğulu ve parlaktı. Bir saç telini eliyle itti.

"Eğleniyorsun diye kendini bırakmana gerek yok." Hiç haber vermeden Alice'in kafasında bir hayal belirdi ve birden aynayı yüzükoyun masaya bıraktı. Hayal o kadar güçlüydü ki Alice tokat yemiş gibiydi. Belki de odanın karanlık oluşundandır diye düşündü. "Bunu düşünmek istemiyorum. Nefret ediyorum bundan.

Ama düsünce de. hayal de gitmiyordu. Loş bir oda. beyaz bir yatak, yatalak annesi, dimdik. kıpırdamadan, gözleri ileriye dalmış, sonra beyaz bir el umutsuzca. yardım istercesine kalkıyor. Alice odaya ne kadar yavaş girerse girsin. o el korkunç bir zavallılıkla kalkar ve Alice bu eli bir an tutar sonra yavaşça yerine bırakır, çıkar giderdi. Ne zaman odaya girse el kalkmasın diye dua ederdi, kalkmasın ve vücudun geri kalanı gibi ölsün.

"Bunları düşünmek istemiyorum!" diye bağırdı. "Nereden aklıma geldi bu?" Elleri titreyince şişe bardağa çarparak tıkırdadı. Kadehini cömertçe doldurdu ve kafasına dikti. İçki boğazını yaktı, öksürdü. Midesi bulandı, kusmamak için kendini zor tuttu. "Bu senin hakkından gelir, dedi. "Başka şeyler düşünmek istiyorum.

Kendisini Juan'la birlikte yatakta hayal etti, ama bu hayal çabuk geçti. "İstediğim her erkeğe sahip olabilirdim," diye övündü. "Kâfi derecede iltifat aldım. Ama Allah bilir pek azına yüz vedim. Dudakları şehvetle aralandı. "Keşke fırsat elimdeyken yararlanmaydım. Artık yaşlanıyorum. Hiç de değil... yalan." diye bağırdı. "Her zamanki gibiyim. Hatta daha da iyiyim. Ne yapacağını bilmeyen sıska kızları kim ne yapsın? Erkeğin esaslısı böylelerinden hoşlanmaz. Şimdi istesem erkekleri sinek gibi avlardım.

Şişe artık yarıdan aşağıya inmişti. Boşaltırken bir kısımını da döktü, kendi kendine kıkırdadı. "Galiba biraz sarhoş mu oluyorum ne?" diye söylendi.

Tel kapı vuruldu. Bir erkek sesi, "Burada kimse yok. Sanki demin bir ses duydum gibi, dedi.

Bir kadın sesi yanıtladı: "Bir daha deneyelim. Belki gittikleri yerden dönmüşlerdir.

Alice el aynasını yavaşça aldı, kendisini seyretti. Başını salladı, tek gözünü kırptı. Kapı tekrar vuruldu.

"Sana söylüyorum, burada kimse yok.

"Kapıyı bir dene bakalım."

Alice tel kapının sarsıldığını duydu.

Adam, "Kapı kilitli." dedi. Kadın konuştu: "İçten kilitlenmiş. İçerde mutlaka biri olmalı."

Adam güldü; ayakları çakıl taşlarını taradı: "Eğer içerde birileri varsa, yalnız kalmak istiyorlar demektir. Sen hiç yalnız kalmak istemez misin, hayatım? Benimle yani."

Kadın, "Haydi canım, kapat çeneni. Ben sandviç istiyorum," dedi.

"Bunun için biraz beklemen gerekiyor."

Alice kapı çalınmadan niye otomobilin sesini ve çakıl taşlı yolda yürüyen ayak seslerini duymadığını merak etti. "Mayıştım mı ne?" diye düşündü. Arabanın uzaklaştığını işitti.

Alice yüksek sesle, "Hayırdan anlamıyorlar," diye söylendi. "Tam insanın başını dinleyip şöyle bir gün istirahat edeceği sırada elalem sandviç istiyor," diye söylendi.

Şişeyi kaldırdı, gözünü kısarak içine baktı, "Pek bir şey kalmamış." Korktu. Ya içkisi daha doyamadan biterse? Sonra başını salladı ve kendi kendine gülümsedi. O dolabın içinde iki şişe porto şarabı vardı. Bunu düşünmek ona güven verdi, yeniden bardağını doldurdu, yudum yudum içmeye başladı. Juan içki içen kadınların yanında durmak istemezdi. Söylediğine göre o zaman kadınların yüzleri çarpılıyormuş, Juan da bundan hoşlanmıyordu. Eh, işte Alice ona gösterecekti. Bardağındaki viskinin yarısını içti sonra sallanarak ayağa kalktı.

Bardağa büyük bir nezaketle, "Şimdi sen burada otur. beni bekle, dedi. Tezgâhın kenarından dolaştı, sallanıyordu, kalçasının az üstünü çarptı tezgâhın kenarına. "Eyvah, moraracak!" dedi. Yatak odasından geçerek tuvalete gitti.

Elbezini ıslattı, iyice kalınlaşıncaya kadar sabun sürdü, sonra yüzünü sildi. Burnunun ve çenesinin yanındaki çizgileri iyice sabunladı. Bezi parmağına dolayıp burun deliklerini ve kulaklarını temizledi. Sonra gözlerini kısarak suyla durulandı, aynaya baktı. Yüzü kıpkırmızıydı, gözleri kan çanağına dönmüştü. Uzun bir süre yüzüyle uğraştı. Önce kremlendi, sonra havluyla kremi sildi. Havluyu kontrol etti, kir izlerine rastladı. Kaşlarını kahverengi bir kaş kalemiyle boyadı. Dudak boyasında biraz

zorlandı. Cart kırmızı boya altdudağından epey taştı, havluyla sildi, yeni baştan başladı. Dudaklarını taşıra taşıra kırmızıya boyadı, sonra dudaklarını birbirine sürttü, dişlerine baktı, sürülmüş boyayı gene havluyla temizledi. Ruju sürmeden dişlerini yıkamalıydı doğrusu. Sıra pudradaydı. Pudra yüzünün kırmızılığını alacaktı. Sonra saçlarını fırçaladı. Saçını hiç sevmemişti. Saçının biçimi, havası derken ilgisi dağıldı.

Yatak odasında başına sımsıkı gelen siyah bir fötr şapka buldu. Şapkanın siperi de vardı. Saçlarını toplayıp şapkanın içine soktu, siperini de çapkın bir edayla çarpıttı.

"Haydi bakalım," dedi. "Kadının yüzü nasıl değişirmiş görelim bakalım. Keşke şimdi Juan gelse. Havası değişirdi herhalde."

Yatak odasında bir şişe Bellodia çıkardı. Parfümü göğüslerine, kulak memelerine ve saçının ayrımına sürdü. Az bir şey de üstdudağına dokundurdu. "Benim de koklamak hoşuma gidiyor," dedi. Lokantaya doğru yürüdü, biraz önce çarptığı yere çarpmamaya dikkat etti. Ortalık daha da da kararmıştı. Bulutlar sıklaştığından, içeri pek az ışık sızıyordu. Alice masasına oturdu, aynasını düzeltti. "Güzelsin," dedi. "Pekâlâ güzel sayılırsın. Bu akşam ne yapmayı düşünüyorsun? Dans etmek ister misin?"

Bardağındaki içkiyi boşalttı. Ya Kırmızı Ok Şirketinin şoförü gelip de kapıyı vurursa ne olurdu acaba? İçeri alırdı herhalde. Ne şakacı çocuktu. Ona bir iki bardak içki verdikten sonra birkaç numara gösterirdi.

"Red," diyecekti, "sen dünyanın en büyük şaklabanı olabilirsin. Ama benim de sana göstereceklerim var. Seninkinden hiç geri kalmaz. Aklı adamın ince beline ve kollarının kuvvetli kaslarına takıldı. Blucininin üstüne geniş bir kemer takardı, -blucini- iyiydi işte çocuk. Blucini düşünmek. Önündeki fermuarın dibinde

bakır bir düğme vardı. O düğmeye dair bir şey Alice'i üzdü. Bud'ın da öyle bir düğmesi vardı. Tam aynı yerde bakır bir düğme. Aklından çıkarmaya çalıştı düğmeleri, ama çıkaramayınca bütün dikkatini oraya çevirdi. Defalarca kendisine yalvarmıştı. Sonunda piknik sahasından birkaç kilometre öteye yürümüşlerdi. Bud yemeklerini taşıyordu. Katı yumurta, salamlı sandviç ve elmalı pasta. Elmalı pastayı satın almıştı, ama Bud'a ben yaptım demişti. Bud yemeği beklememiş, canını yakmıştı. Daha sonra Alice, "Nereye gidiyorsun?" diye sormuştu.

Bud, "İşim var," demişti.

"Beni sevdiğini söylemiştin.

"Sahiden söylemiş miydim?"

"Beni bırakmayacaksın, değil mi, Bud?"

"Bak kardeşim, seninle yattım. Hepsi bu. Seninle kontrat falan imzalamadım ben."

"İyi. ama benim için ilk oluyor bu."

"Herkes için bir ilk vardır."

Alice kendi kendine ağlamaya başladı. "Yararı yok." dedi aynaya bakarak. "Bunlardan hiçbiri de işe yaramaz." Bir yudum viski içerken, katıla katıla ağlıyordu. Şişenin sonunu da badağına boşalttı. Ötekiler de ondan daha iyi çıkmamışlardı. Şimdi elinde ne vardı? Felaket bir işi vardı. arada sırada yatak durumu oluyordu. ama para kazandığı yoktu. Elinde olan buydu. Uyuzun biriyle evlenmişti. Evlenmişti işte.. Allahın dağında oturuyorlar, bir sinemaya bile gidemiyorlardı. Allahın belası lokantada sittin sene otur! Başını kollarına dayadı, hıçkırıklarla ağlamaya başladı. İkinci bir Alice onun ağladığını duyuyor, o ikinci Alice omuz başında duruyor, onu seyrediyordu. Adamı memnun etmek için ağzıyla kuş tutuyordu. Başını kaldırdı, aynaya baktı. Ruj üstdudağına yayılmıştı. Gözleri kızarmış, burnu akıyordu. Kâğıt peçeteliğe uzandı iki peçete çekti, burnunu sildi. Kâ-

ğıdı dertop edip yere attı. Yerleri niye temizliyordu sanki? Kimin umurundaydı. Ona aldırış eden mi vardı? Kimse yoktu. Ama o pekâlâ kendine bakabilirdi. Kimse Alice'i itip kakamazdı. Göreceği vardı onun. Viskinin son damlasını bitirdi.

Şarabı yerinden çıkarmak da zordu doğrusu. Sendeledi. evyenin yanına düştü. Burnunun içinde bir baskı vardı ve nefesi burun deliklerinden hırıltıyla çıkıyordu. Şarabı tezgâhın üstüne oturttu ve açacağı aldı. Tam açacağı mantara sokacakken şişe devrildi. Şişeyi kaldırdı, açacağı mantara soktu, ama mantar parçalandı. Mantarın kalanını parmağıyla içine itti, sonra sendeleyerek masaya döndü.

"Soda," dedi. Bardağını koyu renkli şarapla doldurdu. "Keşke daha viski olsaydı," dedi. Ağzı kurumuştu. Bardağın yarısını susamışçasına başına dikti. "Hım, iyiymiş, dedi. Kıkırdadı. Bundan böyle de şarabın tadını almak için viskiyi altlık yapacaktı. Aynayı kendine çekti. Acıyla, "Moruğun tekisin," dedi. "Sarhoş bir moruksun sen. Tevekkeli kimse seni istemiyor. Ben de istemezdim seni."

Aynadaki görüntü çift değildi, ama çift görüyordu. Alice'in görüş açısının ötesinde oda dönmeye başlamıştı. Bardağın geri kalanını içti, boğazına kaçtı ve kırmızı şarap ağzının kenarlarından aktı. Bardağı denk getiremedi, şarap masaya döküldü ama sonunda bardağını doldurabildi. Kalbi hızla atıyordu. Kalbinin atışını kollarında, onzunda ve memelerinin damarlarında hissediyordu. Ağır ağır içti.

"Sızacağım, iyi ki sızacağım. İnşallah hiç ayılmam. İnşallah sonu olur... sonu olur... sonu olur!.. Serserilere, canın istemezse yaşamayacağını göster. Gösteririm işte."

Sonra sineği gördü. Bu öyle alelade bir sinek değil, yeni doğmuş mavi bir sinekti. Bütün vücudu mavi bir pırıltıyla parlıyordu. Masanın

üstüne konmuş, şarap gölünün kenarında duruyordu. Duyargalarını şaraba batırdı, sonra temizlenmeye başladı.

Alice hiç kıpırdamadan oturuyordu. İğrenmekten tüyleri diken diken olmuştu. Bütün mutsuzluğu, düş kırıklıkları sinekte toplandı. Büyük bir gayretle çift görünen sineği tekleştirmeye çalıştı, "Seni köpoğlu," dedi yavaşça. "Sen beni sarhoş sanıyorsun, ama ben sana gösterirm."

Gözleri dikkatle, ama ükek ürkek bakıyordu. Yavaş yavaş masadan yana doğru kaydı, eliyle tutunarak yere eğildi. Gözlerini sinekten ayırmıyordu. Sinek yerinden kıpırdamamıştı. Emekleyerek tezgâhın yanına gitti, arkasına geçti. Paslanmaz çelik evyenin kenarında bir kurulama bezi vardı. Sağ eliyle bezi aldı, dikkatle katladı, bez hafifti. Muslukta ıslattı, sıktı. "Köpoğluna göstereceğim," dedi. Kedi gibi tezgâh boyunca yürüdü. Sinek hâlâ orada, hâlâ pırıl pırıldı.

Alice elini kaldırdı, bezi omzuna doğru attı. Adım adım yaklaştı, vurdu. Şişe, bardaklar, şekerlik, peçetelik hepsi birden yere düştüler. Sinek vız diye uçup havada bir daire çizdi. Alice kıpırdamadan durdu, gözleriyle sineği izliyordu. Sinek tezgâha kondu. Atıldı, bir daha vurdu, ama sinek tekrar havalandığında, elindeki bezi fırlattı.

Kendi kendine, "Bu böyle olmayacak," dedi. "Sürünerek git. Sürünek git." Ayaklarının altından yer kayıyordu. Elini uzattı tabureye tutunup oturdu. Neredeydi bu? Vızıltısını duyuyordu. Kanatlarının çıkardığı öfkeli, sinir bozucu sesi. Ne de olsa bir yere bir zaman konacak diye düşündü. Midesinin içindekiler boğazına doğru yürüyordu.

Sinek bir süre, kavisler, sekizler, daireler çizdi durdu, sonra odanın bir başından bir başına alçak uçuşlara başladı. Alice bekledi. Göz-

leri kararıyordu. Sinek tezgâhın yanında piramit gibi yığılı duran mısır gevreği kutularının en üstündekine kondu. Tam M harfinin ortasına indi, oradan da I'ya doğru yürümeye devam etti. Sonra hiç kıpırtısız durdu. Alice burnundan soludu.

Bütün oda fırdöndüğü halde, sırf irade gücüyle sineğin etrafını net görüyordu. Sol eli tezgâha uzandı ve parmakları tezgâhın üzerinde ilerlemeye başladı. Sağ elini dikkatle kaldırdı. Sinek bir adım attı, sonra gene durdu. Kalkmaya hazırlanıyordu. Alice anladı, havalanacağını sezdi. Vücudunun bütün ağırlığıyla atıldı.

Islak bez karton kutuların üstüne indi. Kutular, bir dizi bardak, kâse içindeki portakallar hepsi birden yerlere saçıldı. Tabii Alice'de üstlerine.

Oda kırmızı, mavi ışıklar saçarak döndü, döndü. Çenesinin altında yırtılan kutudan saçılan mısır gevrekleriyle yatıyordu Alice. Bir ara kafasını kaldırdı, sonra tekrar yere koydu, sonsuz bir karanlığın içine yuvarlandı.

Lokanta loş ve sakindi. Sinek masanın üstündeki kurumakta olan şarap gölünün etrafında dolaşıyordu. Bir an tehlike var mı diye etrafına bakındı, sonra bilinçle duyargalarını tatlı yapışkan şaraba daldırdı.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Bulutlar, kapkara ve ürkütücü bir şekilde her şeyin üstüne mor bir karanlık gibi çöktü. San Juan Vadisindeki koyu yeşiller siyaha, daha açık yeşiller ıslak bir maviye dönüştü. "Sevgili" karayolunda sarsıla sarsıla ilerliyor, üstünü kaplayan alüminyum boya, silahların o soğuk görüntüsüne benziyordu. Daha ilerde, güneye doğru, bir bulut kümesi diğerlerinden ayrıldı, yağmur olarak düşmeye başladı.

Otobüs Breed'lerin dükkânının önündeki benzin pompalarına yaklaşıp durdu. Küçük boks eldivenleri, bebek pabucu pandül gibi bir ileri bir geri sallanıp duruyordu. Otobüs durduktan sonra Juan yerinden kalkmadı. Motora bir daha gaz verdi, sesini dinledi, sonra içini çekti ve kontağı kapattı.

Van Brunt, "Burada ne kadar kalacağız?" diye sordu.

Juan, "Ben şöyle gidip bir köprüye bakayım," dedi.

"Hâlâ yerinde duruyor."

Juan, "Biz de öyle," dedi. Levyeyi çekip kapıyı açtı.

Breed tel kapıyı açıp otobüse doğru geldi. Juan'la el sıkıştılar.

"Biraz geç kalmadın mı?"

"Sanmam. Saatim geri kaldıysa bilmem.

Pimples otobüsten atlayarak yanlarına geldi. Sarışının otobüsten inişini kaçırmamak için önden atlamıştı.

"Kokakolanız var mı?" diye sordu.

Breed, "Yok. Birkaç şişe pepsimiz var. Bir

aydır kokakola gelmiyor. İkisi de aynı zaten. Hangisi pepsi, hangisi kokakola ayıramazsın," dedi.

Juan, "Köprü ne âlemde?" diye sordu.

Mr. Breed başını salladı: "Eli kulağında. Sen de bir bak. Ben durumu beğenmiyorum."

"Herhangi bir çatlak var mı?"

Breed, "Tümüyle gidebilir," dedi, bir taraftan da avuçlarını birbirine sürtüyordu. "Üstünde öyle yük var ki zavallı sanki ağlıyor. Ge. bir bakalım."

Mr. Pritchard'la Ernest, sonra Mildred, peşinden gelen Norma'yla Camille otobüsten indiler. Camille profesyoneldi. Pimples hiçbir şey göremedi.

Pimples, "Pepsikola var," dedi. "İster miydiniz?"

Camille Norma'ya döndü. Norma'nın kendisi için değerini anlamaya başlamıştı. "Sen de bir şey içmek ister misin?" diye sordu.

Norma, "Eh, olsa da olur," dedi.

Pimples düş kırıklığını göstermek istemedi. Breed ile Juan yoldan köprüye doğru gidiyorlardı. Juan başını arkaya çevirerek, "Biz köprüye bakmaya gidiyoruz," dedi. Mrs. Pritchard otobüsün basamağından seslendi: "Sevgilim, bana içecek bir şey getirir misin? Başka bir şey yoksa su da olur. Ayrıca şey nerede diye de soruver."

Norma, "Arkada. dedi.

Breed köprü yolunda Juan'la yan yana yürüyordu. "Hemen her yıl çökecek diye beklerim," dedi. "Şöyle doğru dürüst bir köprü yapılsa da ben de yağmur yağdığında rahat rahat uyuyabilsem. Yatakta bile, yağmurun damdaki sesini dinler, köprüden gelecek gümbürtüyü beklerim. Çökerken ne biçim bir gümbürtü çıkaracağım tahmin edemiyorum."

Juan ona güldü. "İşte onu ben biliyorum, dedi. "Çocukken Torreon'u anımsıyorum. Gece-

leyin patlamaları dinlerdik. Savaş demekti bu. Sanki savaşı severdik. Ama bu babamın bir süre evden gitmesi anlamına gelirdi. Zaten son gidişinden sonra bir daha dönmedi. Galiba başından beri bunun böyle olacağını biliyorduk."

Breed, "Ne oldu babana?" dedi.

"Bilmiyorum. Birisi vurdu herhalde. Vuruşmaya oldu mu, evde oturamazdı. Mutlaka katılacaktı. Ne için çarpıştığı da önemli değildi. Eve geldiğinde anlatılacak bir sürü öyküsü olurdu. Juan güldü. "Bize Pancho Villa'yı anlatırdı. Bize anlattığına göre günün birinde bir kadın Pancho Villa'ya 'Sen benim kocamı öldürdün. Şimdi çocuklarımla ben açlıktan ölmek üzereyiz' demiş. O zaman Villa'nın pek çok parası vardı. Kendi basımevleri vardı, kendi basım işlerini kendi yapıyordu. Muhasebecisine 'Şu zavallı kadına yirmi pesoluk banknotlardan beş kilo çekiver' demiş. O kadar çok parası vardı ki, sayamıyordu bile. Kadına hemen para basıverdiler, sonra banknotları telle bağladılar. Kadın da çıktı gitti. O sırada bir çavuş, 'Generalim, biz o kadının kocasını öldürmedik. Sarhoştu, yakaladık deliğe tıktık' demiş. Onun üzerine Pancho, 'Gidin hemen herifi temizleyin. Kadını düş kırıklığına uğratmayalım,' demiş."

Bred, "Ben bundan bir şey anlamadım, dedi.

Juan güldü: "Biliyorum. Pancho'yu da onun için severim zaten. Aman Tanrım, ırmak setin altını bayağı oymuş."

"Biliyorum. Telefonla haber vereyim dedim. Kimseyi bulamadım." Tahta köprünün üstünde bir süre yürüdüler. Juan'ın ayağı köprünün zeminine değdiği zaman altındaki suların titreşimini duyuyordu. Köprü titriyor, sallanıyordu. Kalasların içinde bir uğultu vardı ki, suyun gürültüsünden daha kokunçtu. Juan köprüden aşağı baktı. Payandalar sulara gömülmüş, ırmak etraflarından köpürerek akıyordu. Bütün

köprü âdeta titriyor, inliyordu. Onlar köprüde etrafa bakarken, koskoca bir meşe ağacının sulara kapılarak sürüklendiğini gördüler. Ağacın gövdesi çarptığında bütün köprü sarsıldı, ağlar gibi sesler geldi. Ağaç, suların altında kalan payandalara takılmıştı, köprünün altından çığlık gibi kopma sesleri geldi. İki adam hızla kendilerini köprübaşına attılar.

Juan, "Ne kadar çabuk yükselir?" diye sordu.

"Saatte tam yirmi beş santim. Belki biraz iner. Belki sele dönüşür."

Juan payandalara baktı. Gözleri su yüzeyine yakın tahta civatalara ilişti. "Geçebilirim, herhalde, dedi. "Hızla geçersem olur. Ya da yolcuları yürüyerek karşıya geçiririm, ben de otobüsle gider, onları karşıdan alırım. Köprü nasıl acaba?"

Breed, "Bilmiyorum, dedi. "Telefon etmeye çalıştım ama kimseyi bulamadım. Haydi diyelim ki bunu geçtin, öbürüne geldin ki göçmüş, tekrar geriye döneceksin. Ya o zamana kadar bu da göçerse? İki köprü arasında sıkışıp kalırsın. Yolcularla başın derde girebilir."

"Ne yapsam yolcularla başını derde girecek. Hele bir tanesi var ki... Yoo, iki tane var. Ne yapsan gürültü çıkarıyorlar. Başıma geleceği bilirim ben. Van Brunt diye birini duydun mu?"

"Haa, o köpoğlu mu! Evet tanırım. Bana otuz yedi dolar borcu var. Ona yonca tohumu satmıştım. İyi çıkmadığını iddia etti. Ve de parayı ödemedi. Bütün memlekete böyle borçları vardır onun. Aldığı hiçbir şey iyi değildir. Ben ona veresiye şeker bile vemem. Allah bilir tatlı değil der para vermez. Yoksa otobüste o da mı var?"

"Evet var. Bir de Chicago'dan biri var. Büyük işadamıymış. Eğer işler kendi istediği gibi olmazsa epey baş ağrıtacak bir adam."

"O halde kararını önceden vermelisin."

Juan ürkütücü gökyüzüne baktı. "Herhalde yağmur yağacak, sonunda. Bütün tepeler de zaten dolu olduğuna göre bütün bu sular ırmağa boşalacak demektir. Haydi bunu geçtik diyelim, geriye dönüş ihtimalim nedir?"

"Aşağı yukarı yüzde on. Karın nasıl?"

"Pek iyi değil. Dişi ağrıyor."

"İnsan dişlerine bakarsa kârlı çıkar. Her altı ayda bir mutlaka dişçiye gitmeli."

Juan güldü, "Biliyorum," dedi. "İyi de sen bunu yapana rastladın mı hiç?"

Breed, "Yoo," dedi. Juan'ı severdi. Onu yabancı bile saymazdı.

Juan, "Ben de rastlamadım, dedi. "Yolcularla sürtüşmemenin bir yolu daha var."

"Nedir o?"

"Bırak kendileri karar versinler. Demokrasi bu demek değil mi?"

"Bak görürsün kavga etmeye başlayacaklardır."

"Kendi aralarında kavga ederlerse, bir şey olmaz."

"Bak bunda haklısın. Ama sana bir şey söyleyeceğim. Kim ne derse desin Van Brunt mutlaka aksini söyleyecektir. Bu herif bugün referandum yapılsa İsa efendimizin geri gelmesine bile karşı çıkar."

"Boş ver, zararsız o. Ama idare etmesini bilmek gerek. Bir zamanlar bir atım vardı. Öyle huysuzdu ki, gemi sağa çevirsem, o sola dönerdi. Kandırdım onu. Hepsini ters yaptım, o da kendi dediği oluyor sandı. Her şeyin tersini söyleyerek Van Brunt'a bile istediğini yaptırabilirsin."

"İyi o halde ben de şu otuz yedi dolar borcunu sakın ödeme diyeyim."

"Kim bilir belki de işe yarar. Irmak taşmamış. Civatalar sağlam. Bakalım yolcular ne diyecek?"

Dükkânda Pimples kendini aldatılmış gibi hissetti. Sanki Norma'yla Camille'e birer pepsi almak zorunda bırakılmıştı. Ama kabahat Norma'da değildi. Camille onu kullanıyordu.

Norma çok keyifliydi. Ömründe hiç bu kadar mutlu olmamıştı. Şu güzel yaratık ona iyi davranıyordu. Dost olmuşlardı. Gerçi beraber otururuz dememişti, ama dur bakalım demişti. Nedense bu Norma'ya güven vermişti. İnsanlar Norma'ya hiç iyi davranmamışlardı. Önce peki demiş sonra da sıyrılıp gitmişlerdi. Ama bu Norma'nın benzemek istediği kız, ona 'belki, dur bakalım' demişti. Hayalinde birlikte oturacakları apartman dairesini görür gibi oluyordu. Kadife kaplı bir kanepeleri olacak, onun önünde de küçük bir kahve masası bulunacaktı. Perdeler şaraprengi kadifeden... Tabii bir de radyo-gramofon karışımı müzik dolabı olacak, bir sürü plaklar alacaklardı. Bundan ötesini düşünmek istemiyordu. Fazlasını düşünürse tılsımın bozulacağına inanıyordu. Kanepenin rengi elektrik mavisi olsa iyiydi.

Kola bardağını kaldırdı tatlı, yakıcı içitin gırtlağından aşağı inmesine izin verdi. Yutkunurken, üzüntü tam yüreğinin ortasına çöreklendi. İçinden "Olmayacak, asla olmayacak, diye sızlandı. "Bu iş de bozulacak ve ben her zamanki gibi yapayalnız kalacağım. Gözlerini sımsıkı kapadı, ellerinin tersiyle sildi. Gözlerini tekrar açtığında iyileşmişti. "Beceririm," diye düşündü. "Yavaş yavaş kendime bir kat düzerim. Eğer sonunda işler iyi gitmezse, hiç değilse elimde evim kalır." Üstüne hem bir ağırlık çöktü, hem de bir iyimserlik... "Eğer bunlardan biri gerçekleşirse, tadına doyum olmaz. Umutlanmayacağım. Umutlanırsam, sonunda üzülürüm."

Pimples, "Öyle çok planım var ki, dedi. "Radar kursuna gidiyorum. Bu bana önemli bir

gelecek sağlayacak. Radardan anlayanın sırtı yere gelmez. İnsanın geleceğini düşünmesi gerekir, değil mi? Bazıları geleceklerine önem vermezler, ama yerlerinde sayarlar."

Camille'in dudaklarında bir gülümseme dolaşıyordu: "Bunda haklısın, dedi. Şu çocuktan bir kurtulsam diye düşündü. Fena birine benzemiyordu, yine de ondan kurtulmalıydı. Sanki kokusunu alıyordu. "Pepsiye teşekkürler," dedi. "Gidip bir elimi yüzümü yıkayayım. Sen de gelir misin, Norma?"

Norma'nın yüzünde bir bağlılık ifadesi belirdi: "A, evet," dedi. "Ben de bir elimi yüzümü yıkasam iyi olur." Camille'in söylediği her şey güzeldi, kibardı ve iyiydi. Norma içinden, "Kutsal İsa, ne olur yardım et istediğim olsun, diye dua etti.

Mrs. Pritchard limonatasını yudumluyordu. Hazır limonata olmadığından yapılması biraz uzun sürmüştü. Mrs. Pritchard, manav kısmındaki limonları göstermiş hatta sıkmayı da teklif edince, Mrs. Breed'e limonatayı yapmaktan başka çare kalmamıştı.

Mrs. Pritchard, "Nedense şişelerde beklemiş meşrubatı içemiyorum, diye açıkladı. "Ben saf meyve suyunu seviyorum." Bu kadar kibarlık karşısında Mrs. Breed yelkenleri indiriverdi. Mrs. Pritchard, bir yandan limonatasını yudumluyor, bir yandan da raftaki kartpostalları inceliyordu. San Juan de la Cruz'daki mahkeme binası, San Ysidro'da içmelerin yanına yapılmış otelin resimleri vardı. Romatizmalıların uğrağı olan bu otel, sularıyla şifa saçıyordu. Kartpostalda otel içme diye gösterilmişti. Hediyeliklerin içinde başka şeyler de vardı. Renk renk alçıdan yapılmış köpekler, içi şeker dolu cam tabancalar, parlak şişko taşbebekler, içinde konserve Kaliforniya meyveleri dolu şık redwood ağacından kutular. Ayrıca, ışık yanınca abajurlarının rengi değişen, böylece orman

yangınlarının ve yelkenli gemilerin yüzüşünün daha canlı göründüğü lambalar vardı.

Ernest Horton da tezgâhın başında durmuş, sunulanları beğenmeyerek bakıyordu. Mr. Pritchard'a, "Bazen elimdekilerle ben de bir hediyelik eşya dükkânı açsam diyorum. Şunlar piyasada o kadar çok görüldü ki artık kimse almıyor. Benim şirketim ise yeni fikirler üretiyor" dedi.

Mr. Pritchard başını salladı. "Ne iş yaptığını bilen bir şirketle çalışmak insana güven verir," dedi. "Ben de bunun için beraber çalışalım diyorum. Bizimle çalışırsan aynı güveni duyarsın.

"İzninizle, gidip çantamı alayım. Çantamda, henüz halka sunulmamış, ama piyasaya çıktığında kapış kapış gidecek bir şey var. Birkaçını belki burada bırakabilirim.

Çabucak gidip çantasını aldı. Açtı. İçinden karton bir kutu çıkardı. "Ambalaj gayet sade, gördüğünüz gibi. Sürpriz burada." Kutuyu açtı içinden otuz santim boyunda mükemmel bir tuvalet maketi çıktı. Reservuardaki küçük zinciriyle ve oturulacak yerin üstündeki tahta görüntüsü veren parçasıyla tam bir tuvaletti.

Mrs. Breed tezgâhın arkasına geçti. "Bütün alışverişleri kocam yapar," dedi. "Onunla görüşmeniz gerekecek.

Ernest, "Biliyorum, dedi. "Ben sadece bakınanızı istiyorum. Bunun reklama ihtiyacı yok. Kendisi reklam zaten."

Mr. Pritchard, "Ne işe yarıyor?" diye sordu.

Ernest, "Bir bakın," dedi. Küçük zinciri çekti. Birdenbire kahverengi bir sıvı tuvalet çukuruna boşaldı. Bu çukur yanları kaldırılınca bir bardak oluyordu. "Bir kez çekince tek, iki kez çekince duble oluyor," diye övündü.

Mr. Pritchard, "Viski!" diye bağırdı.

Ernest, "Rom da olur brandi de," dedi. "Ne isterseniz koyun. Bu kısımını siz dolduruyor-

sunuz. Garantili plastikten yapılmıştır. Herkes bayılıyor. Şimdilik bin sekiz yüz adet sipariş aldım. Harika bir şey. Millet gülmekten bayılıyor."

Pritchard, "Gerçekten çok ilginç," dedi. "Kim akıl ediyor bunları?"

"Buluşlar bölümümüz var. Herkes oraya aklına gelenleri bildirir. Bu fikir büyük göller bölgesindeki satıcımızdan geldi. Çok parlak bir ikramiye alacak demektir. Şirketimiz, fikir sahibi elemanlarına satıştan yüzde iki pay verir."

Mr. Pritchard, "Gerçekten ilginç," diye tekrarladı. Charlie Johnson'un bunu ilk gördüğü zaman ne yapacağı gözlerinin önüne geldi. Charlie hemen fırlayıp bundan bir tane de kendisi almak isteyecekti. Mr. Pritchard, "Kaça satıyorsun bunları?" diye sordu.

"Perakende fiyatı beş dolar. Ama izin verirseniz size bir öneride bulunmak isterim. Bir başka modelimiz var ki onu yirmi yedi dolara satıyoruz."

Mr. Pritchard dudaklarını yaladı.

Ernest, "Ama alacağınız mala bakın, diye devam etti. "Bu plastik. Daha iyi kaliteye gelince... kutusu meşedendir. İçki doldurulacak kısmı ise eski viski fıçılarından yapılmıştır. Bu suretle tadın bozulması diye bir sorun çıkmaz. Zincir ise gerçek gümüştendir. Zincirin ucundaki topuz Brezilya elmasıdır. İçki bölmesi porselendir. Gerçek tuvalet yapılan porselenden. Tuvalet tahtası ise tik ağacındandır. Kutunun üstünde gümüş bir levha vardır, eğer bir kulübe ya da vakfa armağan edecekseniz, üzerine sizin adınız yazılır.

Mr. Pritchard, "Çok hesaplı gibi duruyor," dedi. Kararını vermişti. Böylelikle Charlie Johnson'u geride bırakacaktı. Bu tuvaletlerden birini Charlie'ye verecek, gümüş levhaya da 'Ünlü Amerikan pezevengi Charlie Johnson'a Elliott Pritchard'dan' yazdıracaktı. Bundan

sonra Charlie istediği kadar övünsündü. Herkes buluşun kimden geldiğini bilmiş olacaktı.

"Yanınızda fazla var mı?" diye sordu.

"Yok. Ismarlamanız gerekiyor."

Mrs. Pritchard yavaşça yaklaştı, lafa karıştı: "Elliott, sakın ha, bunlardan almayacaksın değil mi? Çok adi şeyler."

"Canım elbette hanımların yanında olmaz. Hayır, küçük kız. Bununla ne yapacağım, biliyor musun? Charlie Johnson'a göndereceğim. Bana yolladığı içi dolu kokarcanın öcünü alırım böylelikle. Evet efendim bu ona haddini bildirecek."

Mrs. Pritchard açıklama yaptı: "Charlie Johnson, Mr. Pritchard'ın okul arkadaşıdır. Birbirlerine devamlı takılırlar! Bir araya geldiler mi çocuklaşırlar."

Mr. Pritchard ciddiyetle, "Şimdi, bir tane ısmarlasam, vereceğim adrese gönderebilir misiniz? Ve de gümüş plakaya yazı yazdırabilirmisiniz? Ne yazılacağını size ben söyleyeceğim, dedi.

Bernice, "Ne diyeceksin?" diye sordu.

"Küçük kızlar burunlarını erkeklerin işine sokmazlar," dedi, Mr. Pritchard.

Bernice, "Herhalde felaket bir şey olur," dedi.

Mildred kendini çok kötü hissediyordu. Yorgundu, ağırlaşmış gibiydi, hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Tezgâhın sonunda bir iskemlede tek başına oturuyordu. Pimples'ın sarışına yaklaşma taktiklerini alayla izlemişti. Bu gezi onun sinirlerini bozmuştu. Olanlardan da, kendisinden de nefret ediyordu. Otobüs şoföründen huylandığına göre ne biçim kızdı? Olan bitenlerden içi ürperdi. Peki nerede idi bu adam? Niye geri dönmemişti? Kalkıp aramak için içinden gelen isteği bastırdı. Yanı başında Van Brunt'un sesini duyunca yerinden fırladı.

"Küçük hanım, eteğinizden gömleğiniz gözüküyor. Bilmek istersiniz diye düşündüm."

"A, evet, sağ olun."

"Birisi sizi uyarmasa bütün gün öylece oturacaktınız."

"A, evet, sağ olun. Ayağa kalktı, geriye doğru eğildi, eteğini bacaklarına yapıştırıp gömleğinin görünüp görünmediğini kontrol etti. Evet kombinezonu iki santim kadar eteğinin altından görünüyordu.

Van Brunt, "Böyle şeylerin söylenmesi daha iyidir," dedi.

"A, evet. Sanırım askım koptu.

Van Brunt, soğuk bir tavırla, "Sizin iç çamaşırlarınız beni ilgilendirmez," dedi. "Sadece şunu belirtmek istedim, tekrar ediyorum, kombinezonunuz görünüyor. Aklınıza sakın başka bir şey gelmesin.

Mildred, çaresizce. "Gelmiyor," dedi.

"Birçok genç hanımı bacaklarından dolayı utanırlar. Herkesin bacaklarına baktığını sanırlar.

Mildred birden deli gibi gülmeye başladı.

Van Brunt öfkeyle, "Bu kadar gülünç olan ne?" diye sordu.

Mildred, "Hiçbir şey. Aklıma bir hikâye geldi de" dedi. Van Brunt'un hiç fırsat kaçırmadan bacaklarına baktığını hatırlamıştı.

"Eğer o kadar komikse anlatın bize de.

"Yok canım. Özel bir anı. Gidip askımı düzelteyim.

Adama baktı sonra sözcüklerin üstüne basa basa. "Bakın, dedi. "Her omuzda iki askı bulunur. Bir tanesi kombinezonun diğeri de sutyenindir. Sutyen memeleri taşımaya yarar." Van Brunt'un yüzünün renginin değiştiği Mildred'ın gözünden kaçmadı. "Ondan sonra dona gelinceye kadar daha başka bir şey bulunmaz. O da tabii don giyerseniz ki, ben giymem."

Van Brunt arkasını döndü, hızla uzaklaştı.

Mildred kendini daha iyi hissetti. Moruk bir daha rahat yüzü görmeyecek demekti. Belki de gözünü adamdan ayırmazsa suçüstü bile yakalayabilirdi. Ayağa kalktı, dükkânın arkasındaki üstünde 'Hanımlar' yazan bölmeye girdi. Kapının önünde bir parmaklık vardı ve gündüzsefası çiçeği parmaklığa tırmanmaya çalışıyordu. Mildred kapalı kapının önünde durdu. Norma ile Camille'in içerde konuştukları duyuluyordu. Dinledi. Başkalarının konuşmalarını dinlemek belki de geziyi bir parça renklendirirdi. Mildred kulak misafiri olmaya bayılırdı. Bazen bu huyundan rahatsız olurdu. Saçma sapan lafları bile ilgiyle dinlerdi. Laf dinlenecek yerlerin başında kadınlara ait tuvaletler gelirdi. Kadınların, tuvalet, ayna, lavabo olan bir mekândaki rahat konuşmaları onun her zaman ilgisini çekmişti. Üniversitede yazdığı bir kompozisyonda kadınların etekleri havadayken ne kadar rahatladıklarını yazmış, bu yazı da bayağı cüretkâr bulunmuştu. Kadınların tuvalette rahat konuşmalarının nedeni ya bu, ya da bu mekâna erkek denen düşmanın hiçbir surette giremeyişiydi. Kadınların erkeklerin giremeyeceğinden emin oldukları tek yer burasıydı. Böylece kadınlar burada rahatlıyor, içlerinden geldiği gibi oluveriyorlardı. Bu konuyu epey düşünmüştü. Genel tuvaletlerde, kadınlar ya birbirleriyle çok daha dost gibi, ya da daha lanet olabiliyorlardı. Bu da civarda erkek olmamasındandı, herhalde. Erkek olmayınca rekabet de yoktu, böylece maskeler düşüyordu.

Mildred acaba erkek tuvaletlerinde de durum aynı mıdır, diye hep düşünürdü. Buna pek ihtimal vermiyordu çünkü erkeklerin kadınlardan daha başka konularda da rekabetleri vardı, buna karşılık kadınların güven duymadıkları konuların başında erkekler geliyordu. Kompozisyon ödevi, 'Gereği kadar araştırıl-

manış, denilerek geri çevrilmişti. O ödevi, yeniden yazmayı tasarladı.

Dükkândayken Camille'e pek dostane davranmamıştı. Sevmemişti işte. Bu hoşlanmayış tuvalette sürmeyecekti. Düşündü: "Kadınlar aldırış etmedikleri erkekler için bile rekabet hissi duyabiliyorlar. Ne garip!"

Norma ile Camille durmadan konuşuyorlardı. Mildred elini kapıya uzattı, iterek açtı. Küçücük yerde bir tuvaletle, bir lavabo üzerindeki kare aynadan başka bir şey yoktu. Duvarda ayrıca tuvaletin üstüne yaymak için kâğıt bulunan bir kutu vardı. Lavabonun yanında da el kurulamak için kâğıt havlular. Buzlucamlı pencere yanına, duvara, özel zamanlarda parasını verip kullanılabilecek pamuk dolu bir kutu çakılmıştı. Yer kırmızı çimentoydu. Duvarlar kat kat beyaz boyadan âdeta kalınlaşmıştı. Keskin bir koku giderici tuvaletin havasına egemendi.

Camille tuvalete oturmuş, Norma da aynanın önündeydi. İkisi de içeri giren Mildred'a baktılar

Camille, "Tuvalet ihtiyacın var mı?" diye sordu.

Mildred, "Yoo. dedi. "Askım koptu da. Kombinezonum görünüyor.

Camille onun eteğine baktı, "Haklısın görünüyor. dedi. Sonra Norma'ya, "Yok, yok öyle değil." dedi. "Saçının ayrımına dikkat et. Kaşlarını ona göre ayarla. şöyle bir parça taşır. Dur bir dakika. Ben sana göstereyim."

Ayağa kalktı. Norma'ya doğru yürüdü. "Bana dön de seni göreyim. Bak. Şimdi aynada kendine bak. Saç çizgin nasıl aşağıya indi. Alnın oldukça geniş. Bunu daraltmaya bakmalı. Şimdi bak. gözlerini kapa." Kaş kalemini Norma'dan aldı, kirpiklerin altına hafifçe yayarak sürdü. Kenar çizgilerini de koyulaştırdı.

"Rimeli çok fazla sürmüşsün," dedi. "Bak

kirpikler nasıl birbirine yapışmış. Rimeli biraz sulandır, acele de etme. Dur bir dakika." Kendi çantasından plastik kutulu farını çıkardı. "Bunu kullanırken çok dikkatli olmalısın." Parmağını mavi boyaya batırıp Norma'nın gözkapaklarına sürdü. Kenarları biraz daha koyulaştırdı."Şimdi bir bakayım sana. Eserini inceledi. "Bak şekerim, sen gözlerini çok büyütüyorsun. Tavşan gibi. Üstkapakları hafifçe indirmelisin. Hayır, gözlerini kırpma. Sadece üstkapakları biraz indir. Haa, tamam. Şimdi bak da değişikliği gör."

Norma, "Aman Tanrım, gerçekten de çok değişik görünüyorum," dedi. Şaşkınlığı sesinden seziliyordu.

"Tabii değişik görünüyorsun. Dudağına sürdüğün boya da yanlış. Bak, senin altdudağın çok ince. Benimki de öyle ya. Ruju biraz şöyle, biraz da böyle taşırırsan daha iyi olur.

Norma uslu bir çocuk gibi dinliyor, Camille'in kendisiyle uğraşmasını izliyordu.

"Bak. Kenarlar daha koyu, dedi. "Şimdi dudakların daha dolgun görünür "

Mildred, "Siz bu işleri iyi biliyorsunuz. Benim de yardıma ihtiyacım var," dedi.

Camille, "Aman canım, dedi. "Bunlar basit şeyler."

Mildred, "Bu sahne makyajı, dedi. "Yani sahne makyajına benziyor demek istiyorum.

"Eh, anlarsınız ya müşteriyle uğraşmak, yani dişçiler yanlarında çalıştırdıkları hemşirelerin halkla ilişkileri de yürütmesini isterler."

Mildred, "Hay Allah kahretsin, bu askı gevşememiş, kopmuş" dedi. Elbisesini çıkardı, elinde ince ipek bir sicim tutuyordu.

Camille, "İğneyle tuttumanız gerekecek, dedi.

"İyi ama benim çengelliğnem yok. Diğer iğne ipliğim de bavulumda.

Camille tekrar çantasını açtı, astarına yanın düzine çengelli iğne takılmıştı. "Buyrun," dedi. "Her zaman ihtiyatlı gezerim." İğnelerden birini açtı, "Ben takayım mı?" diye sordu.

"Eğer zahmet olmazsa. Şu felaket gözlerim. Hiçbir şey göremiyorum."

Camille sarkmış kombinezonu topladı, askının altına getirip sıkıca çengelledi. "Bu biraz gelişigüzel oldu. Ama hiç olmazsa sarkmıyor. Tabii eğreti. Kuzum sen hep mi miyoptun?"

Mildred. "Yoo, hayır," dedi. "On dördüme gelene, yani şey zamanına kadar iyiydim. Doktor dedi ki bu ergenlikle ilgiliymiş. Bazıları ilk çocuklarını doğurdukları zaman gözleri düzeliyormuş.

Camille, "Zor iş, dedi.

Mildred, "Can sıkıcı," dedi. "Her ne kadar çok güzel gözlükler yapıyorlarsa da bence gene de çirkin."

"Tam göze yapışan bir cinsi varmış. Hiç duydun mu bunu?"

"Epeyce düşündüm, ama bir türlü karar veremedim. Galiba gözlerime bir şeyin dokunmasından rahatsız oluyorum."

Norma hâlâ kendine aynada hayranlıkla bakıyordu. Gözleri birden irileşmiş, dudakları dolgunlaşmış ve yumuşamış, üstünden o ıslak sıçan havası gitmişti.

Norma ortaya konuştu: "Ne kadar güzel değil mi? Harika değil mi?"

Camille, "Birkaç hile öğrenirse pek güzel bir kız olup çıkacak. Tabii biraz da kendine güven şart. Varır varmaz, şu saçları da biraz renklendireceğiz," dedi.

Norma sevinçle, "Yani düşündün mü?" diye bağırdı. "Yani birlikte bir ev tutacak mıyız?" Mildred'a döndü, "Birlikte bir kat tutacağız," dedi. "Kocaman bir divanımız olacak. Pazar sabahları da saçlarımızı yıkayıp saracağız."

Camille, "Dur bakalım," diye lafa karıştı.

"Bakalım işler ne olacak? İkimizin de işi gücü yok. Bu gitmiş dupleks daire tutuyor. Acelen ne?"

Mildred, "Bu çok garip bir yolculuk, dedi. "Meksika'ya gidiyoruz. Başından beri her şey ters gidiyor. Babam biraz başka yerleri görelim dedi. Belki daha sonra Kaliforniya'ya gideriz diye düşünüyor. Onun için otobüsle Los Angeles'e gidiyoruz. Böylece çevreyi daha iyi göreceğimize inanıyor."

Camille, "Doğru, görür," dedi.

"Belki de gereğinden fazlasını görür. Hiç bu kadar çeşitli insanı birlikte gördünüz mü?"

"Hepsi de birbirine benzer."

"Ben Mr. Chicoy'u sevdim. Belki biliyorsunuzdur, yarı Meksikalı. Ama ya o delikanlı! Dikkat etmesen insanın üstüne tırmanır alimallah."

"Yok canım. Zararsız. Biraz kaba. Ama bütün gençler böyledir. Biraz daha büyüyünce vazgeçer."

"Belki de vazgeçmez. Şu ihtiyar Van Brunt'a dikkat ettiniz mi? Bak o vazgeçememiş. Kanına işlemiş. Zamparanın teki."

Camille güldü: "Epeyce de yaşlı.

Mildred küçük bölmeye gidip oturdu. "Size bir şey sormak istiyordum," dedi. "Babam sizi bir yerde gördüğünü sanıyor. Hafızası çok kuvvetlidir. Siz onu daha önce gördünüz mü?"

Mildred bir an Camille'in gözlerinde düşmanca bir ifade gördü. Kızın ağzı büzülmüştü. Mildred yaraya parmak bastığını anladı.

Camille'in yüzü gene sakinleşti: "Beni birine benzetiyor olmalı. Eğer beni sokakta görmediyse, bu kez hafızası onu aldatıyor demektir."

"Öyle mi?" diye sordu Mildred. "Sizi tuzağa düşürmeye çalışmıyorum. Sadece merak ettim."

Odadaki dostluk, ahbaplık, rahatlık uçup gitti. Sanki içeri birden bir erkek girmişti. Camille'in gözleri Mildred'ı deldi geçti.

Soğuk bir sesle, "Bir hata yapmış olmalı, dedi. "Bunu da istediğiniz şekilde yorumlayın."

Kapı açıldı içeri Mrs. Pritchard girdi, Mildred'a, "Demek buradaydın" dedi. "Bir yerlere gittin sandım.

Mildred, "Askım kopmuş, dedi.

"Ee, haydi acele et. Mr. Chicoy döndü. İçerde bayağı ciddi münakaşalar oluyor. Teşekkür ederim." Bunu kendisine yer açan Norma'ya söylemişti. "Sadece mendilimi ıslatıp tozları sileceğim. Niye bir limonata içmiyorsun?" diye Mildred'a sordu. "O cici hanım hiç gocunmadan limonata yapıyor. Hep taze meyve suyu ikram ederse çok meşhur olacağını söyledim kendisine."

Camille, birden "Haydi gidip bir şeyler yiyelim" dedi. "Çok acıktım. Şöyle güzel bir şeyler bulalım.

Mrs. Pritchard, "Ya, dedi.

Camille, "Mayonezli, ayıklanmış yengeç ile soğuk bir bira içsem," dedi.

Mrs. Pritchard, "Yengeci hiç böyle yememiştim. Ah keşke annemin yaptığı usulde balık yeseniz. Eski tür tavayla yapardı. Balığı alırdı, ama tabii çok taze ve iyice temizlenmiş olması şart. Kızarmış ekmeği döverdi, galeta unuyla değil ekmekle, worcestire salçasını çırpılmış yumurtalara katarak nefis bir sos yapardı. Sanırım sırrı buydu."

Mildred, "Lütfen anne, gene balık reçetesi vermeye başlama, dedi.

Mrs. Pritchard, "Bir limonata içsene. Cildini canlandırır. Böyle uzun yolculuklarda insanın cildi kuruyor," dedi.

Mildred, "Artık yola çıksak!" dedi. "Yemeğimizi bundan sonraki kentte yeriz. Neydi adı?"

Norma, "San Juan de la Cruz, dedi.

Mrs. Pritchard yavaşça, "San Juan de la Cruz," diye tekrarladı. İspanyolca adların bu kadar hoş olduğunu bilmezdim."

Dışarı çıkmadan, Norma kendisine hayret dolu bakışlarla bir kez daha baktı. Gözlerini hafifçe indirdi. Bunu yapmaya alışmak zaman alacaktı. ama doğrusu görünüşü tümden değişmiş, bu da hoşuna gitmişti.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Juan yüksek bir tabureye oturmuş, bir yandan pepsi içiyor, bir yandan da ucu kesik parmağını kadife pantolonuna sürtüyordu.

Hanımlar arkada işlerini bitirip dükkâna girince, Juan onlara baktı, parmağının sürtünüşü vuruşlara dönüştü.

"Herkes burada mı?" diye sordu. "Yoo, bir kişi eksik. Mr. Van Brunt nerede?"

"Buradayım." Sesi tezgâhın arkasındaki manav bölümünden geldi. Kahve kutularının ardında gizlenmiş, raflara bakıyordu.

Mr. Pritchard, "Ne zaman yola çıkacağımızı merak ediyorum," dedi. "Çünkü kendimce kimi tasarılarım var."

Juan nazikçe, "Biliyorum, dedi. "Zaten ben de sizlerle bunu konuşmak istiyordum. Köprü çok sağlam değil. Belki bunu geçebilirim, ama ilerde bir tane daha var. O köprü şimdiye dek yıkılmadıysa, birazdan yıkılabilir. Haber alamıyoruz. Eğer bu köprüyü geçer de ortada kalırsak, sıkışıp kalabiliriz. Kimse de tasarılarını yapamaz. Şimdi oya koyalım. çoğunluğun isteğine memnuniyetle uyacağım. İsterseniz bir kez dener, sizi karşıya geçiririm, ya da sizleri geri götürürüm, başka planlar yaparsınız. Sizlere bağlı. Ama bir kez karar verdiniz mi, ondan vazgeçmemeniz gerekiyor."

Şişeyi kaldırdı ve pepsiyi kafasına dikti.

Mr. Pritchard yüksek sesle, "Vaktim yok, dedi. "Bak dostum. Savaş başlayalı beri hiç tatil yapmadım. Savaşı kazanmamızı sağlayan alet edevatı imal ediyordum. Tatile çıkacak hiç vaktim olmadı. Memleketin her yerini gezecek

vaktim yok. Dinlenmeye ihtiyacım var. Sadece birkaç haftam var. O da böylece ziyan oluyor."

Juan, "Üzgünüm," dedi. "Ama özellikle yapmıyorum ki... Irmağın dirsek çevirdiği yerde sıkışıp kalacak olursak, siz tasarılarınızı, ben de otobüsümü kaybedebilirim. Eli kulağında, köprü yıkılmak üzere. Her an çökebilir. Bir başka olanak da geri dönmek."

Van Brunt kahve kutularının ardından çıkıp geldi. Bir elinde şeftali kompostosu vardı. Dükkânı geçerek Mrs. Breed'e, "Kaç para, diye sordu.

"Kırk yedi sent.

"Tanrım, bir kutu konserveye bu kadar para!"

"Kâr payı hiç değişmedi. Biz de pahalı alıyoruz."

Van Brunt öfkeyle tezgâha bir yarım dolarlık fırlattı: "Açıverin," dedi. "Üç beş şeftali için kırk yedi sent!"

Mrs. Breed duvardaki konserve açacağına kutuyu taktı, kolu çevirdi, açılınca durdurdu. Teneke kutuyu tezgâhın üzerinden Van Brunt'a uzattı, o, önce suyunu içti sonra parmaklarıyla şeftali dilimlerinden birini çıkardı elini kutunun üstüne tutarak suyunun oraya damlamasını sağladı.

"Söylediklerinizi duydum, dedi. "Bizim kıymetli zamanımızı boşa harcayacağını mı sanıyorsun? Benim mahkemeye yetişmem gerek. Hem de bugün öğleden sonra. Beni oraya yetiştirmek senin görevin. Sen karayolu taşımacılığının kurallarıyla hareket etmesi gereken sıradan bir otobüs şoförüsün.

Juan, "İşte ben de bunu yapıyorum," dedi. "Kurallardan en önemlisi yolcularımızın yaşamlarını korumaktır."

Van Brunt devam etti: "Bütün bunlar senin ülkeni iyi tanıyamayışından oluyor. Otobüs kullanmaya başlamadan önce ülkeyi çok iyi ta-

nmak gerek diye bir kural konmalı. Bir şeftali dilimini salladı, ağzına attı. Başparmağı ve işaretparmağıyla bir dilim daha aldı. Oldukça eğleniyordu.

"Sadece iki seçenek var diyordun. Değil, üç tane var. Bu saçma sapan köprüler yapılmadan, millet bir eski yoldan gider gelirdi. Ama tabii sen o yolu bilmezsin. Irmağın kavisinin dışından dolaşır. Eskiden posta arabaları bu yolu kullanırlarmiş.

Juan hayretle Mr. Breed'e baktı. "Duymuştum. Ama kim bilir ne haldedir?"

Van Brunt, "Posta arabaları yüzyıldan fazla bu yolu kullandılar," dedi.

Mr. Breed, "Birkaç kilometresinin iyi olduğunu biliyorum. Ama gerisi ne durumda onu bilemem. Dağı aşıp sağa gider. İşte şuradan. Belki o yolu da sular alıp götürmüştür. Yağmurlar başladığından beri o taraflara gitmedim."

Van Brunt, "Tercihini yap bakalım," dedi. Bir parça şeftaliyi ağzına attı, sonra ağzı dolu konuştu: "Sana yağmur yağacak dedim. Sular yükselecek dedim, şimdi de başın sıkışınca yol gösteriyorum. Allahın belası otobüsünü de mi ben kullanayım?"

Juan, öfkeyle bağırdı: "Sözlerine dikkat et, ağzını bozma! Hanımlar var!"

Van Brunt kutuyu eğdi içindeki suyu son damlasına kadar içti, bu arada dişleriyle de şeftalileri yakalıyordu. Koyu şurup çenesinden aşağı akıyor, koluyla ağzını siliyordu. "Aman Tanrım, ne yolculuk, ne yolculuk! Taa başından beri!"

Juan dönüp diğer yolculara baktı. "İşte durum ortada. Şoför olarak görevim sizi eski yoldan götürmek. Ama bu eski yolu bilmiyorum. Becerebilir miyim, onu da bilmiyorum. Ne yapacağınıza siz karar vereceksiniz. Sonra beni suçlamanızı istemiyorum," dedi.

Mr. Pritchard, "Ben başlanan iş bitsin isterim. Benim Los Angeles'e gitmem gerekiyor. Mexico City'ye uçak biletlerim var. Bunlar kaç para haberin var mı? Uçaklarda boş yer bile yok. Gitmemiz lazım. Haydi harekete geçelim. Sence köprü tehlikeli mi?"

Juan, "Evet, eminim tehlikeli," dedi.

"Öyleyse ne olacak, eski yoldan da gidip gidemeyeceğini bilmiyorsun değil mi?"

"Doğru.

"O zaman sana göre iki seçenek de kumar, biri daha emin bir yol. Ama bu da senin için emin değil, hımm?"

Mrs. Pritchard. "Sevgilim, niye sen düşünüyorsun?" diye sordu. "Bir şey yapmamız gerek. Üç gündür yıkanamadım. Bir şeye karar vermemiz gerek."

Mildred, "Eski yolu deneyelim. İlginç olabilir, dedi.

Sözlerini nasıl karşılayacağını anlamak için diye Juan'a baktı. ama öteki gözlerini çoktan Camille'e çevirmişti bile.

Son olay üzerine Camille, "Ben oyumu eski yol için kullanıyorum," dedi. "O kadar yorgun ve kirliyim ki benim için fark etmez."

Juan yere baktı. bu arada Norma'nın yüzünü görünce bakışı keskinleşti. Hiç de eski Norma'ya benzemiyordu. Norma fark edildiğini anlamıştı. Nefes nefese, "Eski yol. dedi.

Ernest Horton, Mrs. Breed'in akşama doğru ayakları şiştiğinde kullandığı küçük iskemleyi bulup oturmuştu. Oylamayı dikkatle izliyordu.

"Benim umurumda değil, dedi. "Tabii Los Angeles'e gitmek istiyorum, ama fark etmez. Ben çoğunluğa uyarım."

Van Brunt gürültüyle boş teneke kutuyu tezgâhın üstüne koydu. "Yağmur yağacak," dedi. "Eski yol da kaygan olabilir. Doğuya giden

tepeyi aşamayabilirsin. Hem dik, hem de kaygandır. Çamura saplanırsan nasıl çıkarsın Allah bilir."

Mildred, "İyi ama, o yolu siz söylediniz, dedi.

Van Brunt,"Ben bütün olasılıkları belirtiyorum. Hepsini sıralıyorum, dedi.

Juan, "Sizin oyunuz ne?" diye sordu.

"Ben oylamaya filan katılmam. Bundan daha ahmakça bir şey duymadım. Bana göre tercihi şoförün yapması gerek, tıpkı bir gemi kaptanı gibi."

Pimples şeker reyonuna gitti. Bir onluk uzatıp iki küçük çikolata aldı. Birini yalnız bulduğunda Camille'e verecekti, yan cebine koydu. Ötekinin kâğıdını yavaş yavaş açmaya başladı. Aklına heyecanlı, çılgınca bir fikir gelmişti. Tam köprüyü geçerlerken köprü yıkılsa da otobüs suya uçsa ne olur? Pimples atlayabilirdi. ama ya sarışın? Mutlaka otobüste sıkışır kalır, çıkamazdı. İşte o zaman Pimples suya dalıp uğraşa çabalaya bir pencere kırıp Camille'i dışarı çekecek. yüzerek kıyıya götürecek, baygın bir şekilde yatıracaktı. Sonra kan dolaşımını sağlamak için bacaklarını ovacaktı. Daha iyisi. yüzükoyun yatıracak, ellerini memelerine koyacak ve suni solunum yaptıracaktı.

Peki ya eski yolu denemeye kalkar da çamura saplanırsalarsa? O zaman bütün gece orada kalmaları gerekecekti. Bir ateş yakacak, etrafına toplanacaklar, beraberce oturacaklar, alevlerin ışığı yüzlerini aydınlatacak, belki bir yerden biri bir battaniyeyi ikisinin üstüne atacaktı.

Pimples. "Eski yolu denemekte yarar var," dedi. Juan ona bakıp gülümsedi.

"İçinde gerçek Kit Carson kanı var, değil mi Kit?"

Pimples bunun şaka olduğunu anladı, kötü bir şaka da değildi.

"Bir kişi dışında herkes hazır, bir kişi oylamaya katılmıyor. Ne demek bu? Yani dava açabilmek için mi oylamaya katılmıyorsunuz?"

Van Brunt, hızla döndü, herkese seslendi: "Hepiniz delisiniz! Ne yapmaya çalıştığını anlıyor musunuz? Kendini kurtarmaya bakıyor. Bir şey olursa kabahati üstlenmeyecek, ne yapalım siz istediniz, ben de onu yaptım deyip kenara çekilecek. Hayır efendim, beni kandıramaz!"

Mr. Pritchard beyaz keten mendiliyle gözlüğünü sildi. "Bir fikir," dedi. "Hiç bunu düşünmemiştim. Aslında galiba o zaman haklarımızdan vazgeçmiş oluyoruz."

Juan'ın gözleri öfkeyle parladı. Dudakları inceldi, kısıldı: "Haydi, hepiniz otobüse binin. Sizleri San Ysidro'ya götürüyorum. Ne haliniz varsa görün. Sizi istediğiniz yere götürmeye çalışıyorum. sizler sanki öldürecekmişim gibi davranıyorsunuz. Haydi bakalım toparlanın, otobüse binin. Bıktım artık. Dün geceden beri rahatınız için elimden geleni yaptım. Ama sıkıldım. Haydi bakalım geriye dönüyoruz."

Mr. Pritchard ona doğru yürüdü, "Yo, hayır, öyle demek istemedim, dedi. "Bizim için yaptıklarınızı takdir ediyorum. Hepimiz ediyoruz. Ben sadece konuyu her yönüyle düşünmek istiyorum. İşimde de böyle yaparım. İyice düşünmeden bir karar vermem."

Juan yeniden, "Bıktım artık, dedi. 'Dün gece yatağımda yattınız. Artık sizlerden kurtulmak istiyorum."

Van Brunt, "Unutma, dedi. "Bozulan senin otobüsündü. Kabahat bizim değil."

Juan tane tane konuştu: "Herkesten çok da senden kurtulmak istiyorum."

Van Brunt, "Dikkat et," dedi. "İmtiyaz hakkı olan basit bir işletmecisin. Bu olaydan sonra bu hakkını yenilerler mi, bilmem."

Juan birden değişti. Güldü: "Aman Tanrım, ne iyi olurdu! Ben de sizler gibi özgür olurdum. O imtiyaz hakkını da ne yapacağını biliyorum, dürüp dürüp dikenli tele sarıp bir tarafına sokuver."

Camille güldü. Ernest Horton keyifle kıkırdadı. "Bunu hatırlamalıyım," dedi. "Evet efendim. Bakın Mr. Chicoy, bu iki adamı konuşup duruyorlar. Geri kalanımız gitmek istiyor. Niye bir çizgi çizmiyorsunuz. İsteyen gelir, istemeyen de burada kalır. Bu suretle kimsenin hakkı yenmemiş olur.

Mildred, "Mr. Chicoy, ben gitmek istiyorum, dedi.

Juan. "Pekâlâ, dedi."Yerdeki şu çatlağı görüyorsunuz. Arka yoldan gitmek istemeyenler bu çatlağın berisinde kalsınlar, dedi.

Kimse kıpırdamadı. Juan dikkatle herkesin yüzüne teker teker baktı.

Van Brunt. "Yasal değil bu. dedi. "Mahkeme için geçerli değil.

"Ne o geçmeyen?"

"Bu yaptığın.

"Burada mahkeme filan yok.

"Olabilir," dedi Van Brunt.

"İstemiyorsan gelme.

"Hele bana bir engel ol. Biletim var. Bu otobüsle istediğim yere giderim. Hele bir engel olmaya kalk da bak nasıl doğduğuna pişman ediyorum seni.

Juan omuzlarını kaldırdı. "Yaparsın da, dedi. "Haydi gidelim." Mr. Breed'e döndü. "Bana birkaç gerekli şey verebilir misin? Dönüşte veririm.

"Ne gibi şeyler?"

"Bir kazmayla bir kürek.

"Aaa, tabii. Saplanır kalırsanız diye, değil mi?"

"Evet. Çekme halatın ve makaran var mı?"

"Pek sağlam sayılmaz. Makaralar fena de-

ğil de halat çoktandır makaraya sarılı duruyordu, belki çürümüştür. Otobüs de bayağı ağır doğrusu.

Juan, "Hiç yoktan iyidir," dedi. "Peki satın alabileceğim ipin var mı?"

Breed, "Savaştan bu yana doğru dürüst ip bulamadım, dedi. "Ama gel bak. nem varsa emrindedir."

Juan. "Gel Kit. haydi bana yardım et. dedi.

Üçü dükkândan çıkıp arkaya dolaştılar.

Ernest. Camille'e, "Bunu kaçırmak istemezdim. Bu eğlenceyi hiçbir şeye değişmezdim," dedi.

Camille, "Keşke bu kadar yorgun olmasaydım, dedi. "Tam beş gündür yollardayım. Bir otobüsten inip ötekine biniyorum. Soyunup dökünüp birkaç gün uyumak isterdim.

"Niye trene binmediniz? Chicago demiştiniz. değil mi?"

"Evet. Chicago.

"Super Chief trenine binseydiniz, Los Angeles'e kadar rahat rahat uyurdunuz. İyi trendir.

Camille."Para biriktirmem gerekiyor. Üç beş kuruşum var. Yeni bir işe başlamadan önce şöyle bir iki gün dinleneyim istiyorum. Bunu trenin daracık yatağı yerine, iki kişilik bir yatakta yapmak istiyorum." dedi.

"Yanlış anlamıyorum ya?"

"Yanlış anlıyorsunuz."

"Pekâlâ, dediğiniz gibi olsun.

Camille, "Bakın oyun oynamayalım. dedi. "Sizinle oynayacak halim yok.

"Pekâlâ hemşire hanım, pekâlâ. Ben, sizin istediğiniz oyundan oynarım."

"İzninizle şimdilik bunları konuşmayalım. Kusura bakmazsanız.

Ernest, "Biliyor musunuz, sizi pek sevdim," dedi. "Dinlendiğiniz zaman sizi yemeğe götürmek isterdim."

Camille, "Hele durun bakalım, dedi. O da onu sevmişti. Onunla konuşabiliyordu. Bazı şeylerden haberi vardı, bu da yeterdi.

Norma onlara bakıp konuştuklarını dinliyordu. Camille'e hayrandı. Nasıl hareket etmesini ona bakarak öğrenmek istiyordu. Birden gözlerini tavşan gibi kocaman kocaman açarak baktığını hissetti, derhal gözkapaklarını yarıya indirdi.

Mrs. Pritchard, "İnşallah başım ağrımaz, Elliott, dedi. "Bak bakalım aspirinimiz var mı?"

Mrs. Breed, bir karton kutudan bir avuç selofanla kaplı hap çıkardı. İster miydiniz? Beş sent tanesi."

Mr. Pritchard, "Yarım düzine alalım, dedi.

"Hepsi vergisiyle birlikte altmış sent.

Mrs. Pritchard, "O kadar almasaydın da olurdu, Elliott," dedi. "Bavulda beş yüzlük ambalajda aspirinim vardı.

"İhtiyatlı olmak her zaman iyidir. Karısının başağrılarının ne kadar şiddetli olduğunu biliyordu. Ağrıdan kadının yüzü allak bullak olur, nefes nefese kalır, terler, sızlanırdı. Ağrılar sanki bütün odayı, evi kaplardı. Etrafındaki her şeyi etkilerdi. Mr. Pritchard karısının ağrılarını öbür odadan duyardı. Sanki onun ağrıları kendi vücudunu sarardı. Doktorun dediğine göre yapacak bir şey yoktu. Kalsiyum iğnesi yaptılar, uyuşturucular verdiler. Ağrılar genellikle sinirlendiği, onun suçu olmasa da işlerin kötü gittiği sıralarda ortaya çıkıyordu.

Kocası onu korumak isterdi. Bu başağrıları, galiba kendisinden kaynaklanıyor gibi gözüküyordu, ama öyle değildi. Ağrı gerçekti. Kimse kimseyi ağrıdan böyle kıvrandıramazdı. Mr. Pritchard bu ağrılardan korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmazdı. İşin içinde biraz da vicdan azabı var gibiydi. Mr. Pritchard ne kadar uğraştıysa da içinden bir türlü bunlara biraz da kendisinin neden olduğu duygusunu atama-

mıştı. Oysa Mrs. Pritchard asla böyle bir imada bulunmamıştı. Hatta bu konuda çok cesurdu. Hıçkırıkları duyulmasın diye ağzını yastıkla kapatırdı.

Mr. Pritchard onu yatakta pek rahatsız etmezdi, bu pek enderdi. Her nedense Mr. Pritchard'ın ara sıra tutan şehvet krizleri karısının başağrısı çektiği zamanlara rastlardı. Onun kafasında böyle yer etmişti. Nedenini bilemiyordu. Ama gene de bundan dolayı vicdan azabı çekiyordu. Hayvani zevki, şehveti, kendine sahip olamayışı neden oluyordu belki. Kendini bu duygudan kurtaramıyordu. Bazen kendini mutsuz hissettiği zamanlarda karısından nefret ederdi. Karısının başı ağrıdığında Mr. Pritchard fazla mesai yapardı. Bazen de bürosunda koltuğuna oturur, gözlerini tahta duvar kaplamalarına diker, bütün vücudu karısının ağrısıyla seyrirdi.

Kadın ağrılarının arasında kocasını bu dertten kurtarmak ister, "Haydi sen bir sinemeya git, derdi. "Ya da Charlie Johnson'a git. Biraz viski iç. Sarhoş ol. Buralarda durma. Sinemaya git." Ama mümkün değildi. Hiçbir yere kıpırdayamazdı.

Altı tane içi görünür ambalajdaki aspirini ceketinin göğüs cebine yerleştirdi. "Her ihtimale karşı bir iki tane almak ister miydin?" dedi.

Kadın, "Hayır," dedi. "Sanırım idare edecek. O cesur, tatlı gülümseyişiyle güldü.

Mildred aspirin sözünü duyunca, dükkânın manav kısmına geçti. Duvarda asılı fiyat listesini okumaya başladı. Ağzı büzülmüş, boğazı kurumuştu. Yavaşça, "Aman Tanrım," diye söylendi. "Ah, Tanrım, burada da buna başlayacak mı?" Mildred annesinin başağrılarına inanmıyordu. Kendisinin hiç böyle başı ağrımamıştı. Sadece belli zamanlarda hafif ağrıları olmuş, bir de okuldayken fazla içkiden ertesi günü başı ağrımıştı. Annesinin bu ağrılarını

psikosomatik kökenli buluyor, hatta bu ağrılardan babasından daha çok ürküyordu. Küçük bir kızken, ağrılar tuttu mu ya bodruma, ya da dikiş odasında dolabın arkasına saklanırdı. Genellikle onu saklandığı yerde bulurlar, alır annesinin yanına götürürlerdi, çünkü annesi böyle zamanlarında sevilmek, okşanmak isterdi. Mildred başağrılarını Tanrının laneti olarak kabul eder, nefret ederdi. Ayrıca başı ağrıdığı zamanlarda annesinden de nefret ederdi.

Mildred bir süre bu ağrıların numara olduğunu sandı. Şimdi de bu konuda epeyce okuduğu, hatta ağrıların gerçekliğini anladığı halde hâlâ annesinin bunları gaddarca bir silah olarak kullandığına inanıyordu. Evet ağrıları çeken annesiydi, ama bütün ailenin de bundan ıstırap çektiği, cezalandırıldığı da bir gerçekti. Ailenin kendini toparlamasına neden oluyordu. Annesinin sevmediği bazı şeyler yapılmazdı, zira başağrısına neden olurdu. Evde bulunduğu zamanlar, eğer gece saat birden sonra gelirse başağrısının tutucağı kesindi.

Ağrılar geçtikten sonra, o korkunç anlar unutulurdu. Mildred'a göre annesini bir ruh doktorunun görmesi şarttı. Bernice ne olursa yapmaya hazırdı. Yapardı da. Ama Mr. Pritchard itiraz etmişti. Ruh doktorlarına inanmıyordu. Aslında inanıyor, hatta onlardan korkuyordu. Mr. Pritchard zamanla karısının başağrılarına dayanmaya alışınıştı. Sanki bu ağrılar, ona doğru yolu gösteriyorlardı. Bir bakıma ceza idi ve hangi günahlardan arınması gerektiğini gösteriyordu. İş hayatında pek günah işliyor sayılmazdı. Yapılanlar müşterilerin ve ortakların çıkarları içindi. Mr. Pritchard'ın kendi günahlarının bedelini kendisi ödemek isterdi. Psikiyatri konusunu büyük bir öfkeyle reddetti.

Mildred içinden gelmeden annesinin gidip hatırını sordu: "İyi misin, anneciğim?"

Bernice keyifle, "Evet," dedi.

"Başağrısı yok ya?"

Bernice özür dilercesine, "Şöyle bir yokladı, aklımı aldı," dedi. "Babanın tatilini başağrımla berbat etseydim kendimi asla affetmezdim.

Mildred, annesi olarak bu kadından bayağı ürküyordu; gücünden ve gaddarlığından. Herhalde bilmeyerek yapıyordu. Öyle olması gerekirdi. Mildred, bu Meksika yolculuğunun hangi şartlar altında programlandığına kendisi tanık olmuştu. Babası hiç istememişti. Tatilini evde geçirecekti. Tabii bu büroya hiç gitmeyecek anlamına gelmeyecekti, yalnız gidişgeliş saatleri belli olmayacak, aklına ne zaman eserse şöyle bir büroya uzanacaktı. Ancak bu şekilde dinlenebilirdi. Ama Meksika gezisi programlanmıştı. Kim tarafından ve ne zaman? Mildred bilmediği gibi, babası da bilmiyordu. Sonunda adam, bu fikrin kendisinden çıktığına, ailesini de yanında sürüklemeye çalıştığına inandı. Bu da onun evin efendisi olduğu fikrini pekiştirdi. Sanki bir labirentte habire arkasından kapıları kapayarak dolaşıyordu. Kapana tutulmuştu. Tavuk bir delik bulur, içeri bakar, buğday tanesi görür, kapıdan girer ve kapı arkasından kapanır. İşte güzel bir kümes. Karanlık ve sessiz. Eh niye yumurtlamayayım? Kapıyı açık bırakan kimse, ona ne güzel bir sürpriz olur ama!

Babası Meksika'ya gitmek istemediğini neredeyse unutmuştu. Hem Mr. Pritchard, hem de Mrs. Pritchard bunu Mildred'ın hatırı için yapıyorlardı. Bu en emin yoldu. Üniversitede İspanyolca okuyor ama anlamadığı bir dili öğrenmek için çok zorlanıyordu. Meksika gezisi, onun bu dili kavraması için iyi bir fırsat olacaktı. Annesi kullanmadan bir dil öğrenilmez demişti.

Mildred annesinin tatlı, rahatlamış yüzüne bakarak, bu kadının bazı şeyleri nasıl tezgâhla-

dığını, sonra mahvettiğini anlamakta güçlük çekti. Niye? Ama işte yapıyordu. Fikir onundu. Garanti başı ağrıyacaktı. Doktorsuz bir yere gelince, başı ağrıyacaktı ki, daha etkili olabilsin. İnanılması güçtü. Mildred annesinin bu işleri bilinçle yaptığına inanamıyordu. Ama işte Mildred'ın boğazına bir yumru oturmuş, ağrısı midesine vurmuştu. Başağrısı gelmek üzereydi. İyi biliyordu.

Camille'i kıskandı. Camille sürtüğün tekiydi. Sürtükler için yaşam, çok daha kolaydı. Vicdan yoktu, bir şeyi yitirme korkusu yoktu.Tersine harika, kediler gibi rahat bir yaşam vardı. Bir daha yüzünü hiç görmeyeceği biriyle istediği için yatardı, acı ya da güvensizlik duymadan. Mildred, Camille'in böyle biri olduğunu sanıyordu. Keşke ben de öyle olsam diye düşündü, ama olamayacağını biliyordu. Annesinin yüzünden... Aklına, düşünmeye bile cesaret edemeyeceği bir fikir geldi; annesi ölseydi hayatı daha rahat olacaktı. Yaşayabileceği gizli bir yeri olurdu. Bu fikri kafasından attı. Kendi kendine "Ne saçma düşünce," dedi. Ama sık sık düşünür olmuştu bunu.

Ön camdan dışarı baktı. Pimples makara ve ipleri otobüse taşımaya yardım ediyordu.Yağlı ip, Pimples'ın kahverengi pantolonunu lekelemişti. Lekeyi mendiliyle çıkarmaya çalışıyordu. Mildred, "Zavallı çocuk." diye düşündü. "Allah bilir tek elbisesiydi. Onu gördüğü zaman dokunmamasını, benzin pompasından bir parça benzin alarak lekeyi yavaş yavaş ovmasını söyleyecekti. Sonra Juan'ın sesi duyuldu: "Haydi ahali, otobüse!"

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

San Ysidro Irmağının çizdiği kavisi dolaşan arka yol çok eskiydi. Kimse ne kadar eski olduğunu bilmiyordu. Eski posta arabaları ile atlılar kullanmıştı bu yolu. Kurak mevsimlerde sürüler bu yoldan getirilmişti. Hayvanlar sıcak havada söğütlerin altında dinlenir, susadıklarında da ırmağın kenarındaki birikintilerden su içebilirlerdi. Eski yol ekilip biçilmemiş kırlar gibiydi, tekerlek ve nal izlerinden başka bir şey yoktu sanki üzerinde. Yaz aylarında bir araba geçti mi, bir toz bulutu kalkardı. Kışın da atların nallarından yapışkan bir çamur sıçrardı. Zamanla yol o kadar aşındı ki, iyice çukurlaştı. Bu yüzden kışın bazı yerlerinde derin göletler oluştu.

Sonra çiftçiler yolun iki tarafına hendekler açtılar, setler yaptılar. Buğday yetiştirenler, çiftçilik yapanlar görülmeye başlandı. Bunun üzerine çiftçiler kendi hayvanlarını koruyabilmek, başkalarının hayvanlarından ayırabilmek için topraklarını çitlerle çevirdiler.

Çitler, aralıklarla toprağa çakılmış kızılağaçtan direklerle bunları birbirine bağlayan kalaslardan ibaretti. Kalasların üstüne dikenli teller geçirilmişti. Güneş ve yağmur direklerin rengini soldurdu, kalaslar da bozlaştı, üzerlerini yosun bürüdü.

İnsanlara yol gösterici düşünceler yayan kimseler, direklerin üzerine boyayla şöyle mesajlar yazdılar. "Pişman Ol, Cennet Kapısını Aç" - Günahkâr! Tanrıya Dön - Gecikiyorsun! İnsanın Kazanç Kaynağı Nereden Gelir - İsa'ya Gel..." Başkaları da mesajlarını yazdılar:

"Jay'in İçkileri - Cyrus Noble - Doktorların Viskisi San Ysidro Bisikletçisi..." Bu yazılar artık görünmez olmuştu.

Tarlalar daha çok ekmek için kullanılmaya başlayınca, çiftçiler otları, sarıhardalı, yabaniturpu, gelincikleri yoldular. Bunlar da kendilerine mekân olarak yolun kenarındaki hendekleri seçtiler. Sarıhardalın boyu iki metreyi geçti, kuşlar yuvalarını sarı çiçeklerin altına yapmaya başladı. Nemli hendeklerde ise suteresi yetişti.

Hendekler otlarla kaplanınca sansarların, parlak renkli suyılanlarının barınağı oldu. Kuşlar da akşamları sularını burdan içmeye başladı. Tarlakuşları türkülerini bütün gün direklerin tepesine tüneyerek söylediler. Güvercinler ise dikenli tellerde bütün akşam omuz omza şarkılarını dinlettiler. Geceleri atmacalar hendek kenarlarında ava çıktılar, ambar baykuşları da buralara tavşan avlamak için geldiler. Bir inek hastalandı mı, çirkin akbabalar çitlerin üstüne tüneyip ölmesini beklediler.

Yol hemen hemen tamamen terk edilmişti. Yol üstündeki çiftliklerin sahibi birkaç aile başka ulaşım olanağı olmadığından hâlâ bu yolu kullanıyorlardı. Bir zamanlar buralarda pek çok küçük arazi sahibi otururdu. Arkasında tarlaları, önünde sebzelerini ektiği küçük bahçeleri vardı. Ama şimdi göz alabildiğine arazi sahipsiz, küçük evler ve ambarlar boyasız, camsız, bakımsız duruyordu.

Öğleye doğru, bulutlar güneybatıdan hızla gelip kümeleştiler. Bulutların hazırlanışı ne kadar uzun sürerse, o kadar çok yağmur yağacağına inanılır. Fakat bulutlar henüz hazır değildi. Arada sırada gökyüzünde mavi lekeler beliriyor, oradan güneş ışınları yeryüzüne dökülüyordu. Bir kez de bir bulut güneş ışınlarını ortasından öyle bir kesti ki sanki kurdeleler oluştu.

Juan karayolundan biraz geriye dönerek, eski yolun girişine doğru gitti. Yola girmeden otobüsü durdurdu, indi şöyle birkaç adım yürüdü. Ayağının altında yağ gibi bir çamur vardı. Juan bir an mutlu oldu. Arabasında, işleri güçleri hiç umurunda olmayan bir güruhu nerdeyse sırtında taşımaya çalışıyordu. Şimdi içinde hınzırca bir duygu belirdi. Bu yolu kendileri seçmişti. Belki her şey yolunda gidecekti. Tatile çıkmış gibi bir duyguya kapıldı. İstemişlerdi ya görsünlerdi işte. Hele şu otobüs bir çamura saplansın, bakalım ne yapacaklardı? Otobüse binmeden önce ayağını yerdeki çamur, çakıl karışımına sürdü. Acaba Alice ne yapıyordu? Aslında Alice'in ne yaptığını pekâlâ biliyordu. Eğer şu otobüsü paramparça ederse o zaman her şeyi bırakıp çekip gider, bir daha da geri dönmezdi. Çok mutluydu, tatil havasına girmişti. Otobüse bindiğinde bu mutluluk yüzünden okunuyordu.

"Bu badireden kurtulabilir miyiz, bilemem, dedi.

Yolcular onun bu mutluluğundan biraz rahatsız oldular. Hepsi öne toplanmışlar, bir arada oturuyorlardı. Hepsi Juan'ı kurtarıcı olarak görüyordu, ama onun kafasının içinden geçenleri bir bilselerdi! Herhalde çok korkarlardı. Juan'da bir hafiflik vardı. Kapıyı kapattı, ayağını gaza bastı, sonra vitesi küçülterek otobüsü çamurlu yola sürdü.

Bulutlar artık son darbeye hazırdı. Juan bunu biliyordu. Batıda bir bulutun inişe geçtiğini görüyordu. İşte başlıyordu, birazdan sağanak bütün vadiye yayılacaktı. Tekrar metalik bir aydınlık belirdi. Bunun anlamı şiddetli yağmurdu.

Van Brunt neşeyle, "Yağmur geliyor," dedi.

Juan, "Öyle görünüyor," dedi ve otobüsü yola sürdü. Lastiklerine güveniyordu, ama karayolundan ayrılınca kaygan çamurda hafifçe

kaydıklarını fark etti. Arka taraf şöyle bir kavis çizivermişti. Yolun altı sertti, otobüs yola koyuldu. Juan ikinci vitese aldı. Galiba bütün yolu bu vitesle gitmesi gerekecekti.

Mr. Pritchard motorun gürültüsünü bastırarak, "Bu yolun uzunluğu ne?" diye sordu.

Juan, "Bilmiyorum," dedi. "Bu yoldan ilk defa geçiyorum. Galiba on üç, on beş mil kadar bir şeymiş. Direksiyonun üzerine abandı, gözlerini yoldan ayırarak torpido gözünün üstünde sallanan Guadalupe Bakiresinin sallanışını seyretti.

Juan öyle dindar bir insan değildi. Çocuklar dayılarına ne denli güvenirlerse, Juan da bakirenin gücüne o kadar inanırdı. Bu bir bebek, bir Tanrıça, uğur, bir akrabaydı. Annesi -o İrlandalı- bakirenin ailesiyle evlenmiş ve kocasının anne, babasını nasıl kabul etmişse, o da bakireyi öyle kabul etmişti. Guadalupana artık onun da ailesi ve Tanrıçasıydı.

Juan bu etekleri kabarık, ayın üzerinde oturan bakireye bakarak çocukluğunu geçirmişti. Her yerdeydi. Yatağının üzerindeydi, iyi uykular dilemek için onu oraya koymuşlardı. Mutfaktaki yemeğin lezzetli pişmesi için oradaydı. Holdeki sağlıklı giriş çıkışı kontrol ederdi. Dış kapının üstündeydi; sokakta güven içinde oynaması içindi. Kilisede kendine ayrılmış özel bir yerde durur, okulda, sınıfta olduğu yetmiyormuş gibi altın bir zincirle boynuna da asılmıştı. Annesinden, babasından ya da kardeşlerinden kurtulabilirdi, ama bu kara bakireden asla... Diğer akrabalarına yalan söyleyebilir, ya da kandırabilirdi, ama Guadalupana her zaman her şeyi bilirdi. Günah da çıkarırdı, ne de olsa her şeyi biliyordu. Ama tabii bu haber vermekten çok, bir tür özür dilemekti. Yüzündeki ifade çok ilginçti, sanki kendini tutamayıp kahkahayla gülecekmiş gibi. Sadece anlayış göstermiyor, eğleniyordu da... Yüzündeki

ifadeye bakılırsa, çocukluk günahları insanı cehenneme götürecek cinsten değildi.

Juan çocukken onu çok sevmiş, ona inanmıştı. Babasının dediğine göre bakire, sadece Meksikalıları korumak için gönderilmişti. Sokakta Alman ya da Amerikalı çocukları gördü mü aklına hemen bakirenin bu çocukları Meksikalı olmadıklarından hiç mi hiç iplemediği gelirdi.

Bütün bunlara Juan'ın mantıken inanmadığını, ama manen bütünüyle inandığını eklersek, onun Guadalupe Bakiresi hakkındaki fikirlerini iyiden iyiye öğrenmiş olursunuz.

Otobüs çamurlu yolda pek yavaş ilerliyor, arkasında derin izler bırakıyordu. Gözü gene bakireye takıldı, içinden, "Mutlu olmadığımı biliyorsun, gene de alışık olmadığım görev duygusuyla, karşıma çıkan bütün tuzaklara göğüs gerdim. Artık şimdi kararı sana bırakıyorum. Karımdan ve küçük işyerimden kaçma isteğimin sorumluluğu benim omuzlarıma yüklenemez. Daha gençken pekâlâ bu işi yapabilirdim, ama kararlarımda zayıflım, yumuşağım. Artık bu işi senin ellerine bırakıyorum. Şu yollarda kendim için dolaşmıyorum. Benim ne olduğum, ne olacağım umurlarında olmayan bir yığın insanın zorlamasıyla yola çıktım. Onların tek düşündüğü kendi yaşamları. Aslına bakarsan, bunlar beni görmediler bile. Ben onları gitmek istedikleri yere götüren bir araçtan başka bir şey değilim. Sizi geri götüreyim dedim. Beni duydun. Artık işi senin ellerine bırakıyorum. Senin hükmünü anlarım ben. Otobüs çamura saplanır da, yardımsız kurtulursa, bu işi severek yapacağım. Aklın emrettiği önlemleri alacağım. Ama sen kendine göre nedenlerle otobüsü aksına kadar çamura saplarsan, ya da yolu aşırtıp hendeğe yuvarlarsan, o zaman yaptıklarımı onayladığını anlayacağım. Başımı alıp gideceğim. Bu insanlar da kendi başlarının

çaresine baksınlar. Ben çekip giderim. Alice'e asla dönmem. Eski hayatımı bir iç çamaşırı gibi sıyırıp atarım. Artık karar senin."

Başını sallayıp bakireye selam verdi. Sanki bakire de ona gülümsüyordu. Tabii o ne yapacağını biliyordu, ama şimdilik bunu anlamaya olanak yoktu. Bakirenin izni olmadan kaçamazdı ya! Onun onayı şarttı. İş, doğrudan doğruya onun elindeydi. Eğer mutlaka Alice'in yanına dönmesini istiyorsa yolu dümdüz edecek, otobüsü sağ salim yoluna devam ettirecek, o zaman da elindekiyle yetinmesini bilecekti.

Derin derin soluk aldı, gözleri parladı. Mildred dikiz aynasından onun yüzünü görebiliyordu. Yüzünü bu kadar pırıl pırıl yapan gizli neşe neden diye düşündü. Bu adam tam bir erkekti. Bir kadına layık tam bir erkek, çünkü bu adamın kadınlıkta hiç gözü yoktu. Kendi cinsinin adamı olmaktan memnundu. Kadınları anlamaya çalışmayacaktı, bu insanı rahatlatıyordu. Kadınlardan alacağını almasını bilen bir adamdı. Kendisine olan nefreti geçti, gene kendisini güzel ve iyi hissetti.

Annesi kafasından bir başka mektup yazıyordu: "Allahın dağında, çamurlu yolda ilerliyorduk. Şoförümüz bile yolu bilmiyordu. Her şey olabilirdi. Her şey! Etrafta bir tek ev bile görünmüyordu ve yağmur da başlamak üzereydi."

Yağmur başlamak üzereydi. Sabahki gibi geçici damlalar değil, belli bir yere şu kadar metreküp su boşaltan, işini bilir, ağır, delici, gürültücü bir yağmurdu bu. Rüzgâr yoktu. Müthiş bir sağnaktı. Otobüs uflaya puflaya dümdüz yolda ilerliyor, Juan arka tekerleklerin arada bir kaydığını fark ediyordu.

Van Brunt, "Zincirin var mı?" diye sordu.

Juan memnun memnun, "Yok," dedi. "Savaştan bu yana zincir alamadım."

Van Brunt, "Becerebileceğini sanmıyo-

rum," dedi. "Düz yolda durum fena sayılmaz, ama az sonra tepeye tırmanacaksın." Yaklaşmakta oldukları dağları eliyle, doğuyu işaret ederek gösterdi. Öteki yolculara dönerek, bağıra bağıra, "Irmak burada uçurumla çakışır," dedi. "Yol da uçurumdan geçiyor. Bence başaramayacağız.

Pimples için gün, çelişki ve bunalımla doluydu. Hayatı dümdüz geçmiş sayılmazdı, ama böyle bir güne de az rastlanırdı. Bütün vücudu heyecanla titriyordu. Pimples gençliğinin verdiği isteklilikle doluydu. Gerek uykuda, gerekse de uyanık olduğu saatlerde kafasında bir tek düşünce vardı. Bu tek dürtüye gösterdiği tepkiler o kadar değişikti ki, kâh kendisini şehvetli yavru bir köpek gibi, kâh tertemiz duygularla dolu, kâh vicdan azabıyla ağlar hissediyordu. O zaman kendisini yapayalnız, dünyanın tek günahkârı olarak görüyordu. Juan'ın ve diğer erkeklerin soğukkanlılığına imrenerek bakıyordu.

Camille'i gördüğünden beri bütün vücudu ve aklı ondaydı. Kafasının içinde türlü görüntüler yer almaktaydı, kâh onun hakkında şehvetli imgeler oluşuyor, kâh kendisini onunla evli olarak görüyordu. Bir an ona derhal evlenme teklif edecek kadar cesaretli oluyor, sonra onun bir bakışıyla mahcup bir delikanlıya dönüyordu.

Kızı, o farkına varmadan seyredebileceği bir yer bulmaya niyetlenmiş, ama başaramamıştı. Kızın ancak ensesini, Norma'nın ise profilini görüyordu. Pimples, Norma'daki değişikliği şimdi fark etmiş, derin bir soluk almıştı. Eskisi gibi değildi. Kaş kalemi ve rujun yarattığı değişikliği oturduğu yerden bile görebiliyordu, ama onun kanını bu kadar alevlendiren şeyin sadece makyaj olmadığını biliyordu. Değişmişti. Eskiden olmayan kadınsı bir görünümü vardı ve Pimples'ın deli salgıları kendilerini belli ediyordu. Gönlünün ta orta yerinde hissettikle-

rine göre, Camille'i elde edemeyecekse belki Norma'yı edebilirdi. Ondan, Camille'den olduğu gibi korkmuyordu. Bilinçsizce Norma'yı nasıl elde edeceğine, baştan çıkaracağına dair planlar yapmaya başladı. Sol kulağının önünde yeni bir sivilce oluşmaktaydı. Elinde olmadan kaşıdı, cildinin arsız kızıllığı bütün yanağına yayıldı. Bu işi yapan tırnağına gizlice baktı, sonra cebine sokarak temizledi. Yanağını kanatmıştı. Mendilini çıkardı yanağına bastırdı.

Mr. Pritchard zamanında varıp bağlantılarını yapamamaktan korkuyordu. İçini kemirip onu rahatsız eden bir şey vardı. Gülüp geçmek istemişti. Aklına gelen her metodu kullanmış, ama tatsız hisden kurtulamamamıştı.

Ernest Horton, Mr. Pritchard'ın planının şantaj olduğunu söylemişti. Eğer dikkat edilmezse Elliott Pritchard koyu renk kostüm projesini çalabilirdi. Bu fikir belirli bir geçmişi olan Mr. Pritchard'ı önceleri ölkelendirmişti. Sonra düşündü: "Evet, belirli bir yerim ve mevkiim var, ama o muhitte. Burada hiçbir şeyim yok. Yapayalnızım. Bu adam beni dolandırıcı sanıyor. Ne kadar yanıldığını anlaması için onu Charlie Johnson'a gönderemem. Bu da Mr. Pritchard'ı çok endişelendiriyordu. Ernest de bayağı ileri gitmişti. Hayatında böyle bir şey yapmamıştı. Ernest'in bu konuda da yanıldığını ispatlaması gerekirdi, ama nasıl?

Mr. Pritchard'ın kolu koltuğun arkasına dayanmıştı. Ernest de arkasındaki koltukta yalnız başına oturmaktaydı. Otobüsün motoru devamlı ikinci vitesle gittiğinden homurtular çıkarıyor, eski karoseri gürültüyle titriyordu. Bir tek yol vardı: Ernest'e açık dürüst bir şeyler teklif etmek. Böylece Mr. Pritchard'ın dolandırıcı olmadığını anlasın.

Aklına belirsiz bir fikir geldi. Koltuğunda döndü. "Şirketinizin yeni fikirlerle neler yaptığı beni pek ilgilendirdi," dedi.

Ernest keyifle ona baktı. Bu adam bir şey istiyordu. Canı şöyle iki kişilik bir parti istiyordu herhalde. Ernest'in patronu da böyleydi. Sonu genelevde biten toplantılar ister, sonra da oraya nasıl geldiğine şaşardı.

Ernest, "Çok iyi iş ilişkilerimiz var," dedi.

Mr. Pritchard, "Aklıma bir fikir geldi. Size yararsa alabilirsiniz," dedi.

Ernest yanıt vermeden bekledi.

Mr. Pritchard, "Örneğin kol düğmelerini ele alalım," dedi. "Ben Fransız tipi kol ağzı yaptırıp Fransız kol düğmesi kullanırım. Bir kere taktım mı, ancak gömlekle çıkarırım. Ellerinizi yıkamak için kollarınızı sıvadığınızda, düğmeleri çıkarmak gerekir. Gömleği giymeden düğmeleri takabilirsiniz, ama o zaman da elleriniz girmez. Gömleği giydikten sonra da düğmeleri takmak zordur. Anlayabildiniz mi?"

Ernest, "Yapışan bir cins düğme var," dedi.

"İyi ama o tutmadı. Bir tanesini bir yere koyuyorsun, ya da kaybediyorsun."

Otobüs durdu. Juan vitesi küçülttü, derhal yoluna devam etti. Çukura girince önce ön lastikler, peşinden arka lastikler çatlak sesler çıkardı. Otobüs yavaş yavaş yolunda gidiyordu. Yağmur otobüsün tepesinde âdeta davul çalıyor, cam silecekleri canının üstünde gıcırtılar çıkarıyordu.

Mr. Pritchard, biraz daha geriye eğildi, kollarını çekerek saf altından kol düğmelerini gösterdi. "Örneğin," dedi, "şurada, bağlantı ya da parça yerine bir yay olsaydı, eline değdiği zaman kendini koyverip sonra tekrar yerine gelseydi!" Ernest'in yüzüne dikkatle baktı.

Ernest gözlerini hafifçe kısmış, düşünüyordu: "Acaba nasıl görünürdü? Dayanabilmesi için yayın çelikten olması gerekir.

Mr. Pritchard, heyecanla, "Onu iyice düşündüm. Ucuz olanında yayı altın ya da gümüşle kaplamak mümkün. Ama pahalı olan-

larda, yani saf altın veya platin olanlarda küçük çubuk bir tüp şeklinde olacak ve yay o tüpün içinde hareket edecek," dedi.

Ernest, yavaşça başını salladı: "Evet efendim. Evet, haklısınız. Çok iyi bir fikir."

"Beğendiyseniz sizin olsun. İşinize yararsa alın.

"Benim şirketimin ilgi alanı dışında. Ama belki onları ikna edebilirim. Erkekler için en geçerli hediyelikler traş makineleri, dolmakalem, kurşunkalem ve özel mücevheratlır. Ömründe iki gün art arda yazı yazmamış adam, marifetli bir dolmakaleme hiç düşünmeden on beş dolar sayabilir. Ya mücevherat? Evet efendim, işe yarayabilir. Eğer onaylarlarsa, ne isterdiniz?"

Mr. Pritchard, "Hiçbir şey, dedi. "Kesinlikle bir şey istemem. Sizin olsun. Gençlere yardım etmeyi severim. Tekrar kendini iyi hissetmeye başlamıştı. Bu birden uydurduğu fikir ya tutarsa! Ya bir milyon kâr getirirse? Ya... Ama bir kere söz vermişti. Söz namustu. Eğer Ernest takdirini göstermek isterse bu onun bileceği işti.

"Hiçbir şey istemem, diye tekrarladı.

"Cidden çok naziksiniz." Ernest cebinden bir not defteri çıkardı. Bir şeyler yazdı, sonra sayfayı kopardı. "Böyle bir olayda görevin bana verilmesi gerekir," dedi. "Eğer Hollywood'dayken bir boş zamanınızda beni ararsanız, oturup iş konuşabilirdik. Hatta bir miktar iş bile yapabilirdik." Sol gözü hafifçe kırpılır gibi oldu, sonra gözleri bir an kadar Mrs. Pritchard'a takıldı kaldı. Kâğıdı Mr. Pritchard'a verdi, kâğıtta, "Aloha Arms, Hempstead 3255, Daire 12 B yazılıydı." Mr. Pritchard hafifçe kızararak kâğıdı cüzdanının arkasındaki bir bölmeye koydu. Üstünde taşıması gerekmezdi. İlk fırsatta atacaktı. Hafızası çok iyiydi. Bu telefon numarasını unutması için yıllar geçmesi gerekti. Kafa-

sındaki eski sistem yeniden canlandı. Üçle ikiyi topladın mı beş ederdi, bir beş daha tamam. Hempstead ise, hemp ip demekti, sarı ip. İp yerine de aklına başka bir şey gelmedi. Kafasında buna benzer yüzlerce bağlantı yapardı. Sarı ip. Sarışın kadın. Parmakları kâğıdı atabilmek için karıncalanıyordu. Bazen Bernice bozuk para aramak için cüzdanına bakardı. Kendisi söylemişti bunu. Midesinde tehlikeyi sezdi; hırsız denmenin feci hissi eklenmişti buna.

Karısına, "Nasılsın, küçük kız?" diye sordu.

"İyiyim, dedi. "Sanırım baş ağrısını yendim. Kendi kendime, 'İzin vermeyeceğim. Sevgilimle çıktığım tatilde baş ağrısının ağzımızın tadını kaçırmasına izin vermeyeceğim,' dedim."

Mr. Pritchard, "Çok sevindim," dedi.

"Ve sevgilim," diye kadın devam etti, "siz erkekler böyle şeyleri nasıl akıl ediyorsunuz?"

"Hiç, öylesine geliyor işte. Yeni gömleğimdeki kol düğmeleri bu seferki fikrin nedeni. Bir türlü kurtulamadım, nerdeyse imdat diye bağıracaktım."

Kadın gülümsedi, "Çok naziksin, dedi. Kocası da uzanıp elini kadının dizine koyunca, kadın şakacıktan bir tokat attı. Adam da hemen elini çekti.

Norma kafasını öyle çevirmişti ki ağzı neredeyse Camille'in kulağına değecekti. Becerebildiği kadar usul konuşuyordu, zira Pimples'ın kulağının onlarda olduğunu biliyordu. Çocuğun hayran bakışlarını fark etmişti, bir yönden oğlana nünnet duydu. Ömründe hiçbir zaman kendinden bu kadar emin olmamıştı.

"Hayatımda hiç öyle aile denilebilecek kimselerim olmadı," dedi.

Camille'e şov yapıyordu. Yaşamını Camille'in gözleri önüne seriyordu. Onun her şeyini bilmesini istiyordu. Bu sabaha kadar nasıl ol-

duğunu, bu sabah nasıl değiştiğini anlatmak istiyordu. Belki bu suretle bu güzel ve tatlı mahlûk onun ailesi olurdu.

"İnsan yalnız olunca acayip şeyler yapıyor," dedi. "İnsanlara yalan söylerdim. Bazı şeyleri de sanki gerçekmiş gibi gösterirdim. Ne yapardım biliyor musun? Örneğin tanınmış bir film yıldızını kocammış gibi düşünürdüm."

Ağzından kaçmıştı. Bu kadar ileriye gitmeyi hesaplamamıştı. Kızardı. Bunu söylememeliydi. Sanki Mr. Gable'a ihanet etmişti. Tekrar düşündü ve böyle olmadığına karar verdi. Mr. Gable'a olan hisleri de aynı değildi zaten. Hisleri Camille'e yönelmişti. Bunu anlamak şok etkisi yaptı. Acaba ben vefasız mıyım, diye düşündü.

"Ailesi, arkadaşları olmayınca, galiba insan onları uydurmak zorunda kalıyor. Ama şimdi eğer seninle birlikte bir ev tutarsak, o zaman hiçbir şey uydurmak zorunda kalmam.

Camille, Norma'nın gözlerindeki yakınlığı görmemek için başını çevirdi. Norma'nın gözleri tamamıyla korumasızdı. Camille, "Hay başımın belası," diye düşündü. "Başıma ne işler açtım? Çocuk gibi bir şey. Başıma bu belayı nasıl sardım? Nasıl oldu bu iş? Bu kızı baştan ayağa değiştireceğim, sonra onun hayatını yaşamaya başlayacağım. Çok geçmeden de bıkacağım. Nasıl başımdan atacağım sonra? Eğer Loraine o reklamcıyı başından savmışsa gene beraber otururduk. Ama şimdi bunu ne yapacağım? Nasıl başladı? Bu işe burnumu nasıl soktum?"

Norma'ya döndü, kesin bir ifadeyle, "Bak şekerim," dedi. "ben sana bunları yaparız demedim. Sadece dur bakalım dedim. Benim hakkımda bilmediğin çok şey var. Bir kere ben nişanlıyım. Yakında evleneceğim. Dediğim gibi adam haydi şimdi dese, seninle beraber olamam.

Camille, Norma'nın gözlerine dolan hüznü

gördü. Korku, buz gibi kızın gözlerine çöktü, omuzları, çene kasları sarktı. Camille kendi kendine, "Önümüze çıkan ilk kentte kendime bir oda bulur, kız başımdan gidene kadar saklanırım. Kaçarım, kaça... Ah Tanrım, nasıl girdim bu işe? Çok yorgunum. Yıkanmaya da ihtiyacım var."

Yüksek sesle, "O kadar üzülme, şekerim, dedi. "Bir de bakarsın, adamı henüz hazırlanamamıştır. Bir de bakarsın işler yolunda gider. Kim bilir belki olur. Gerçekten. Bakacağız."

Norma dudaklarını sıktı, gözlerini kıstı: Kafası otobüsle birlikte çalkalanıyordu. Camille ona bakmak istemiyordu. Biraz sonra Norma kendisini toparladı. Yavaş bir sesle, "Belki de benden utanıyorsundur. Bundan dolayı seni suçlayamam. Ben ancak garson olurum ama belki inceliklerini öğretirsen, senin gibi bir dişçi hemşiresi olabilirim. Geceleri çalışırım. Gündüzleri garsonluk yaparım. Elimden geleni yapar, başarırım. O zaman sen de benden utanmazsın. Bana yardım edersen kolaylıkla yaparım," dedi.

Camille midesinden doğru büyük bir bulantının yükseldiğini hissetti: "Yarabbim! İşte şimdi başım iyice sıkıştı. Ne demeliyim? Bir yalan daha mı atacağım. Bu kıza hayatımı nasıl kazandığımı anlatsam mı? Yoksa bu işleri daha da mı karıştırır? Kız şok olur, beni dost olarak istemeyebilir. Belki de bu en doğru çözüm olur. Yoo, en iyi çözüm değil bu. En iyisi kalabalıkta gözden kaybolmak."

Norma, "Seninki gibi saygın bir işe sahip olmak istiyorum," diyordu.

Camille, üzüntüyle, "Bak şekerim, dedi, "çok yorgunum. Yorgunluktan düşünemiyorum. Günlerdir yollardayım. Hiçbir şey düşünecek halde değilim. Biraz bu konuyu bırakalım. Bakalım neler olacak?"

Norma, "Üzüldüm," dedi, "çok heyecanla-

nıp senin ne kadar yorgun olduğunu unuttum. Artık ağzımı açmayacağım. Bakalım neler olacak?"

Camille, "Evet, bakalım neler olacak?" dedi.

Otobüs bir sarsıntıyla durdu. Artık dağın eteklerine yaklaşıyorlardı. Yağmurun arasından çevrenin yeşili görülebiliyordu. Juan hafifçe kalkarak yola baktı. Yolun ortasında içi su dolu kocaman bir çukur vardı. Ne kadar derin olduğu da belli değildi. Otobüs çukura batabilirdi. Çabucak, bakireye baktı. Usulca, "Ne dersin, şansımı deneyeyim mi?" dedi. Ön tekerlekler çukurun tam kenarındaydı. Gülümsedi, otobüsü geri vitese taktı, birkaç metre geri gitti.

Van Brunt, "Ne o şansını mı deneyeceksin? Batarsın," dedi.

Juan'ın dudakları sessizce oynamaya başladı. "Dostum, bir bileydin, dedi. "Keşke hepiniz bilseniz!" Otobüsü birinci vitese aldı. Çukurun üstünden geçti, sular fışkırdayarak sıçradı. Arka tekerlekler çukura girdi. Otobüs kaydı ve patinaj yapmaya başladı. Arka tekerlekler kaydı, motor homurdandı, arka tekerlekler yavaşça kayarak çukurun öbür tarafına erişti. Juan ikinci vitese alıp yoluna devam etti.

Van Brunt'a onızunun üstünden. "İçinde herhalde biraz çakıl taşı vardı," dedi.

Van Brunt, şom ağızlılıkla. "Hele şu tepeye tırmanmaya başla da gör," dedi.

Juan, "Gideceğin yere varmak istemiyormuş gibi konuşuyorsun, dedi.

Yol tırmanmaya başlamıştı, sular durgun değildi, yolun iki tarafındaki hendekler dolmuş, taşıyordu. Otobüs çamurda izler bırakarak gidiyordu. Birden Juan'ın aklına otobüs bozulursa ne yapacağı geldi. Şimdiye kadar düşünmemişti. Los Angeles'e gidip kamyon şoförü olurum diye geçirmişti içinden hep. Ama

bunu yapmayacaktı. Cebinde elli doları vardı. Tamir masrafları için gerekebilir diye cebinde hep bu kadar para bulundururdu. Bu da yeterliydi. Çekip gidecekti, ama uzağa değil. Yağmur dinene kadar bekleyecekti. Belki bir yerlerde uyurdu da. Yiyecek için, otobüsteki pastalardan birini kapardı. Biraz dinlendikten sonra karayoluna çıkar, bir araca binerdi. Benzin istasyonuna varsa, oradan sonrası kolaydı. Otostopla San Diego'ya, oradan da sınırı geçerek Tijuana'ya kadar giderdi. Oraları pek güzeldi, birkaç gün kumlarda uzanır denize girerdi. Sınır onun için problem olmazdı. Bu tarafta Amerikalıyım, öbür tafata da Meksikalıyım, derdi. Kendine geldiği zaman gene otostopla, ya da yürüyerek kentten ayrılır, tepelerden geçer, ırmak boyunda yürür, belki San Tomas'a kadar giderdi. Orada posta arabasını beklerdi. Burada çok şarap alır, posta arabasına koyar ve yarımadanın aşağılarına doğru San Quintin'den geçer Ballenas Körfezine kadar inerdi. Dağları, çölleri aşarak La Paz'a gelmek belki iki hafta sürebilidi. Cebinde biraz para kalmasına dikkat edecekti. La Paz'da, onu Guaymas ya da Mazatlan'a götürecek bir vapura binebilirdi. Hatta Acapulco'ya bile gidebilirdi. Buralarda bol turist bulabilirdi. Turistlere Guayamas ya da Mazatland'dan daha çok Acapulco'da rastlayabilirdi. Burada İspanyolcayı beceremeyen turistlere yardımcı olurdu. Yavaş yavaş hayatını kazanır, Mexico City'ye kadar giderdi. Turist bolluğu işte oradaydı. Turlar düzenler, para kazanacak çeşitli yollar bulabilirdi. Zaten fazla paraya ihtiyacı da yoktu.

Kendi kendine güldü. Şimdiye kadar bunlara niçin dayanmıştı sanki? Özgürdü. Ne isterse yapabilirdi. İstedikleri kadar arasınlardı onu. Hatta Los Angeles gazetelerine bir ilan bile verebilirlerdi. Ölmüş sanıp cesedini arayabilirlerdi. Alice bir süre ortalığı allak bullak ede-

bilirdi. Kendini önemserdi. Meksika'da fasulye pişirebilen çok insan vardı. Vergiden kurtulmak için Meksika'da yaşayan Amerikalı kadınlardan biriyle bir süre kalabilirdi. Birkaç takım elbiseyle Juan ne kadar yakışıklı olabileceğini biliyordu. Niye daha önce gitmemişti? Meksika burnunda tütüyordu. Niye daha önce bu işi yapmadığını bir türlü anlayamıyordu. Ya yolcular? Başlarının çaresine baksınlardı. Çok uzakta değillerdi. Başkalarını suçlamaktan başlarının çaresine nasıl bakacaklarını unutmuşlardı. Böylece anlarlardı. Juan kendi başının çaresine bakabilirdi ve bakacaktı. Oradan oraya pasta taşıyarak saçma sapan bir hayat yaşamıştı, ama artık her şey bitmişti.

Gizlice bakireye baktı. Usulca, "Sözümü tutacağım," dedi. "İstersen bunları sağ salim de götürürüm. Ama o zaman bile kaçmayacağımdan emin değilim." dedi.

Kafası Aşağı Kaliforniya'nın güneşli, yıkanmış sahillerine, Sonora'nın dayanılmaz sıcağına, Meksika yaylasının serin sabahlarına ve çam kozalağı kokan tortillarına takılıyordu. Özlem, tatlı bir heyecan olarak içini doldurdu. Taze portakallar, fasulye... Bu memlekette ne işi vardı? Burası onun yeri değildi.

Yıllar gerisin geriye yuvarlandı ve bu çamurlu yolla çakıştı, Meksika'yı koklar, duyar, görür gibi oldu. Çarşılardaki çene çalanları, bahçedeki geveze papağanı, sokaktaki kavga eden domuzları duyar gibi; çiçekleri, balıkları, mavi rebozoları içinde kendi halindeki esmer kızları görür gibi oldu. Bunları bu kadar yıldır unutmuş olması ne garipti. Güneyde olabilmeyi düşledi. Saçma sapan nedenlerle buralarda bu kadar çok kaldığına şaştı. Birden çekip gitmek için sabırsızlanmaya başladı. Niye frene basıp kapıyı açıp da yağmurda çekip gidemiyordu? Peşinden yolcuların aptal aptal baktık-

larını görür gibi oluyordu. Kim bilir neler söyleyeceklerdi!

Tekrar bakireye baktı. "Sözümü tutacağım," dedi. "Becerebilirsem gideceğim yere varacağım." Tekerleklerin çamurda kaydıklarını hissetti, bakireye gülücük yolladı.

Irmak burada tepeye yaklaşıyor, kıyılarındaki söğüt ağaçları görünüyordu. Yol ırmaktan ayrılıyordu. Yağmur diniyordu. Yoldan ırmağın nasıl kabardığını, sarı köpüklü suların küçük anaforlar yaparak aktığını görebiliyorlardı. Yol, önlerinde tepeye tırmanıyordu. Zirvede kocaman sarı bir kaya görünüyor, yol da onun yanından geçiyordu. Sarı kayanın tam tepesinde soluk harflerle tek bir tümce yazılmıştı: Tövbe et. Delinin biri bunu oraya yazmak için kim bilir ne kadar tehlikeyi göze almıştı, oysa şimdi o kara yazı okunmaz hale gelmişti.

Kumtaşından kaya, aşınarak ve hayvanların marifetiyle küçük oyuklarla dolmuştu. Oyuklar, sarı kayanın üstünde kara gözler gibiydi.

Burada çitler gayet dayanıklı yapılmıştı. Otlaklarda inekler koyu renkli benekler gibi görünüyorlardı. Bazıları yavrulamıştı bile. Kınalı inekler, otobüs yanlarından geçerken başlarını yavaşça çevirip baktılar. İneklerden zır deli olan biri, otobüsü görünce koşmaya başladı.

Yolun yüzü burada değişti. Çakılda otobüs daha rahat gidiyordu. Otobüs çakıl taşlarının üstünde hoplayıp zıplayıp gidiyorsa da kaymıyordu. Juan endişeyle bakireye baktı. Acaba kendisini kandırıyor muydu? Yoksa sağ salim yerine götürüp kendi kararını mı uygulayacaktı? Bu da doğrusu tam kazık olacaktı. Tanrıdan herhangi bir belirti gelmediğinden Juan ne yapacağını şaşırmıştı. Yol, bir çiftlik binasının etrafında büyük bir kavis çizdi, bundan sonrası da oldukça güvenceliydi.

Juan otobüsü küçük viteste götürüyordu.

Radyatörün yanındaki borudan yükselen bir buhar bulutçuğu radyatörün üstüne yerleşti.

Yolun tepesi kara oyuklu kayanın önünden geçiyordu. Juan ölke denilecek bir hızla otobüsü sürüyordu. Çakıl taşları tekerleklerin altından fırlıyordu. Hendeklerin dolu olduğu ve suların toprakları sürükleyerek yola taştığı bir noktaya geldiler. Juan koyu renkli lekeye doğru otobüsü sürdü. Ön tekerlekler geçtiyse de arka tekerlekler yağlı çamurda patinaj yapmaya başladı. Otobüsün arkası savruldu, tekerlekler boşa döndü, sonunda otobüs bütün ağırlığıyla hendeğe oturdu.

Juan'ın yüzünü dehşetli bir gülüş kapladı. Motoru çalıştırdıkça, tekerlekler daha da gömülüyordu. Yönünü değiştirdi, tekerleklerini döndürmeye devam etti. Böyle yaptıkça, tekerlekler dönüyor ve çamurun içine iyice yerleşiyorlardı. Diferansiyel de yere oturmuştu. Dikiz aynasından Pimples'ın kendisine hayretle baktığını gördü.

Juan, Pimples'ın anlayabileceğini unutmuştu. Daha akıllı davranabilirdi. Pimples'ın gözlerindeki soruları okudu. Niye yapmıştı bu işi? O kadar aptal değildi. Pimples'ın gözlerini aynada görünce gizlice gözünü kırptı. Pimples'ın yüzünün rahatladığını gördü. Bu iş bilerek yapılmışsa, sorun yoktu. Bunun altında bir şey yatıyorsa Pimples da oyun oynayacaktı. Birden Pimples'ın aklına korkunç bir fikir geldi. Ya Camille içinse? Eğer Juan, Camille'i aklına koymuşsa Pimples'a yapacak bir şey kalmazdı. Juan'la başa çıkamazdı.

Otobüs, neredeyse bir dikaçı çizmişti. Arka tekerlekler gömülmüş, ön taraf ayağa kalkmıştı. "Sevgili" sakatlanmış böceğe dönmüştü. Bu arada Van Brunt'un yüzü aynadaki Pimples'ın görüntüsünü gölgeledi. Van Brunt'un yüzü kıpkırmızıydı, kemikli parmağı Juan'ın burnunun dibinde daireler çiziyordu.

"En nihayet becerdin!" diye bağırdı. "İşte bizi buraya kıstırdın. Bunu yapacağını biliyordum. Tanrı şahittir biliyordum bunu. Şimdi mahkemeye nasıl yetişeceğim? Bizi bu badireden nasıl kurtaracaksın, bakalım?"

Juan parmağı elinin tersiyle itti. "Parmağını burnumdan çek." dedi. "Bıktım senden. Şimdi git yerine otur."

Van Brunt'ın ölkeli gözlerine kuşku doldu. Birden, adamın kendini kaybettiğini anladı. Ne tren yolu komisyonundan, ne başkasından korkusu vardı. Van Brunt geriledi, havada gibi duran koltuğa oturdu.

Juan kontağı kapattı, motor sustu. Yağmur otobüsün tavanında tıpır tıpır sesler çıkararak yağıyordu. Avuçlarıyla direksiyona vurduktan sonra yerinde döndü ve yolculara seslendi. "Eh, olan oldu," dedi.

Hepsi dehşete düşmüş gibi ona bakıyorlardı. Mr. Pritchard, yumuşak bir sesle, "Bizi buradan çıkarabilecek misin?" diye sordu.

Juan, "Henüz bakmadım," dedi.

"Bence bir hayli derine gömüldük. Ne yapmayı düşünüyorsun?"

Juan, "Bilmiyorum, dedi. Ernest Horton'un yüzünü görmek istedi. Acaba özellikle yapıldığını anlamış mıydı? Ama Ernest, Norma'nın arkasına gizlenmişti. Camille tepki göstermedi. Sabırsızlık konusunda deneyimi vardı.

Juan, "Sıkı durun, dedi. Ayağa kalktı, eğri duran otobüsün kapısını açtı. Kilitten ses çıktı, ama kapı açılmadı. Juan dikildi, ayağıyla kapıyı itip açtı. Yağmurun yola ve otlara düşüşünü dinlediler. Juan yağmur altında otobüsten atladı, arka tarafa gitti. İnce ince yağan yağmuru kafasında hissetti. Doğrusu çok parlak bir iş yapmıştı. Otobüsü buradan çıkarmak için ya çekici, ya da bir traktör lazımdı. Zaten bildiği bir durumu kanıtlamak istercesine otobüsün

altına eğildi. Akslar ve diferansiyel toprağın üstünde rahatça yatıyordu. Yolcular, ıslak camdan yüzleri şekilsizlenmiş, ona bakıyorlardı. Juan ayağa kalktı, tekrar otobüse bindi.

"Ee, dostlar," dedi. "Biraz bekleyeceksiniz. Üzgünüm ama, biliyorsunuz siz istediniz bu yoldan geçmeyi."

Van Brunt, "Ben istemedim," dedi.

Juan adamın üstüne atladı, "Sen her şeye karışma!" dedi. "Beni deli etme, zaten deli olmama ramak kaldı."

Van Brunt, sözlerinin gerçek olduğuna inandı. Başını önüne eğip ellerine baktı. Elinin üstündeki sarkmış deriyi çimdikledi sonra sağ eliyle sol elini ovaladı.

Juan şoför koltuğunda yamuk oturuyordu. Gözleri bakireye ilişti. "Anladık, anladık," dedi içinden. "Biraz hile yaptık işte. Çok değil, az bir şey. Şimdi dünyayı bana zindan etmek için sana fırsat çıktı." Sonra yüksek sesle, "Ben gidip çekici bulmak için telefon arayayım. Ayrıca sizler için taksi de çağırırım. Çok uzun sürmese gerek," dedi.

Van Brunt temkinli konuştu: "Yedi sekiz kilometreden yakın yerde telefon yoktur. İhtiyar Hawkins'in evi yakın ama, Bank of America alalı beri içinde kimse yok, boş duruyor. Karayoluna çıkman gerekir, bu da en az yedi kilometrelik yoldur."

Juan, "Eh, ne yapalım, başa gelen çekilir," dedi. "Siz burada durun, ben giderim. Olup olacağı ıslanırım, hepsi bu.

Pimples içinde dostluk hisleri kabararak, "Ben giderim," dedi. "Siz burada kalın. Ben giderim."

Juan, "Olmaz, dedi, "bu senin izin günün." Güldü. "Keyfine bak, Kit," dedi. Torpido gözünü açtı, içindeki küçük kapıyı gösterdi. "Gerekirse burada biraz viski var," dedi. Sustu. Acaba silahı alsa mıydı? Güzel bir Smith Wes-

sondu. 45 kalibrelik altı mermisi olan güzel bir silahtı. Bırakırsa, yazık olacaktı. Üzerine alsa, bu kez de başına bela olabilirdi. Başına bir iş gelse, istemeden silahı kullanacaktı. Bırakmaya karar verdi.

Neşeyle, "Kaplanların saldırısına uğrarsanız, burada silah da var," dedi.

Camille, "Ben acıktım," dedi.

Juan ona gülümsedi. "Şu anahtarları al. Arkayı açın. Orada bir sürü pasta var." Pimples'a da gülümsedi. "Sakın pastaların tümünü yeme. Şimdi istersen otobüsteki brandayı üzerinize alın. İsterseniz şu mağaralardan birine girip altınıza serin o da olur. Biraz kuru odun olsa orada güzel bir de ateş yakardınız. Size derhal taksi göndermeye çalışacağım."

Pimples, "Sizin yerinize ben gitmek isterdim," dedi.

Juan, "Yoo, sen burada kal. Her şey sana emanet." Pimples'ın yüzünde sevinç belirdi. Juan ceketini iyice iliklediği. "Kendine iyi bak," dedi, otobüsten atladı.

Pimples da arkasından atladı. Birkaç adım Juan'ı izledi, ta ki Juan dönüp ona bakana kadar. "Mr. Chicoy," dedi, "aklınızda ne var?"

"Aklımda mı?"

"Evet, ya, o tekerlekleri bilerek çamura soktunuz."

Juan elini Pimples'ın omzuna koydu, "Bak, Kit, dedi, "sana bir gün anlatırım. Hatırım için ortalığa göz kulak oluver, olur mu?"

"Peki, tabii de, yalnız bilmek isterdim."

"Yalnız kaldığımız an anlatırım. Sen sadece bu adamların birbirlerini öldürmelerine engel ol yeter. Tamam mı?"

Pimples, endişeyle sordu: "İyi tamam ya, ne zaman dönersiniz?"

"Nerden bileyim?" dedi. "Ne diyebilirim ki? Sen sadece benim dediğimi yap."

Pimples, "Tabii. Gayet tabii," dedi.

"İstediğin kadar da pasta yiyebilirsin.

"İyi, ama Mr. Chicoy, pasta paralarını ödememiz gerekir!"

Juan, "Tabii, dedi ve sonra yağmurun altında yol boyunca yürümeye başladı. Pimples'ın hâlâ arkasından baktığını, bir şeyler fark ettiğini hissetti. Pimples onun kaçtığını anlamıştı. Juan bundan rahatsız oldu. Düşlediği kadar mutlu olmamıştı. Ayrıca hiç de sandığı gibi kendini iyi, rahat, özgür hissetmemişti. Durdu, geriye döndü. Pimples otobüse biniyordu.

Yol, aşınmaktan içinde küçük mağaralar oluşan kayanın yanından geçiyordu. Juan Yoldan ayrılarak bir siperin altına sığındı. Mağaralar dışardan göründüklerinden daha büyüktü, içleri de kuruydu. Bunlardan en büyüğünün önündeki taşlar kararmıştı ve yerde eğik bükük teneke kutu vardı. Juan tekrar yola çıktı ve yürümeye devam etti. Yağmur azalıyordu. Sağda, tepenin eteklerinde, ırmağın nasıl bir kavis çizdiği, göl gibi olmuş tarlaların arasından tekrar vadiye nasıl döndüğü görülüyordu. Toprak fazlasıyla suya doymuştu. Havada, tombul buğday tanelerinin fermente olurken çıkardığı sası bir koku vardı. Önünde uzanan yolda bolca yağan yağmurun izleri ve suyun yaptığı tahribat açıkça görünüyordu. Her şey vardı da tekerlek izi yoktu. Yoldan uzun bir süreden beri hiçbir şeyin geçmediği belliydi.

Juan kafasını eğip yağmura karşı adımlarını sıklaştırarak yürüdü. Durum pek iyi değildi. Meksika'nın yakıcı güneşini, rebozolu kızları ve fasulye kokusunu düşünmeye çalıştı, ama onun yerine gözlerinin önüne Alice'in hayali geliyordu. Alice sanki tel kapıdan bakıyordu. Çiçekli perdeleriyle yatak odasını düşündü. Alice her şeyin güzel olmasını isterdi. Güzel şeyleri severdi. Yatak örtüsünü, kareleri teker teker örerek kendi elleriyle yapmıştı. Ördüğü karele-

rin hepsi de değişik renklerdeydi. Satmaya kalksa yüz doların üstünde alacağını söylemişti, her kare onun göz nuru, el emeğiydi.

Koca ağaçları düşündü. Küvete su doldurup banyoda yatmak ne güzel şeydi. Ömründe otel odaları dışında ilk kez banyoya sahip olmuştu. Banyoda her zaman mis gibi kokan sabun bulunurdu. Kendi kendine, "Ne güzel alışkanlık," dedi. "Aynı zamanda da bu bir tuzak. Bir şeye alışıyorsun, sonra da onu sevdiğini sanıyorsun. Soğuk algınlığını nasıl atlattıysam, bunu da öyle atlatırım. Zor olacağı gerçek. Alice için endişeleneceğim. Üzüleceğim. Kendimi suçlayacağım. Uyuyamayacağım. Ama atlatırım. Bir zaman sonra aklıma bile gelmez. Bu dehşetli bir tuzak." Pimples'ın o kendisine inanan, sıcak yüzü gözlerinin önüne geldi. "Daha sonra anlatırım. Kit Carson sana her şeyi söyleyeceğim." Juan'a bu kadar candan bağlı pek fazla insan yoktu.

Chapala Gölünü düşünmeye çalıştı, ama gölün durgun suları üzerinde "Sevgili"nin çamura batmış hayali belirdi.

İlerde, yolun solunda tepenin eteğinde, düzlükte bir ev, bir ağıl ve de bir yeldeğirmeni gördü. Yeldeğirmeninin kanatları kopmuş, sarkmıştı. Herhalde ihtiyar Hawkins'in evi bu olmalıydı. Tam düşlediği manzaraydı bu. Oraya gidecek, eve, daha doğrusu ağıla girecekti. Eski bir ağıl genellikle eski bir eve kıyasla daha temizdir. Belki ağılda samanı gibi bir şeyler de bulabilir, üstüne kıvrılır, uyurdu. Başka da hiçbir şey düşünmek istemiyordu. Yarın bu saatlere kadar uyur sonra yürüyerek karayoluna varır, bir şeye atlar giderdi. Yolculardan ona neydi? "İsterse açlıktan gebersinler. Onlara hiç zararı olmaz. Hatta iyi bile olur. Benim üstüme vazife değil."

İhtiyar Hawkins'in evine doğru adımlarını sıklaştırdı. Onu mutlaka arayacaklardı. Alice

bir cinayete kurban gittiğini sanacak, polise haber verecekti. Kimsenin aklına onun böyle kaçacağı gelemezdi. İşin hoşluğu da buradaydı. Kimse onun böyle bir şey yapacağına inanmazdı. İşte hepsine gösterecekti böylece. San Diego'ya var, sınırı aş, posta kamyonuna atla doğru La Paz'a git... Alice polisleri peşine salacaktı.

Durdu, dönüp arkasına baktı. Ayak izleri rahatlıkla belli oluyordu, ama yağmur nasıl olsa siler süpürürdü. Zaten istese kendisi de ayak izi bırakmayabilirdi. Hawkins'in evine yöneldi.

Terk edildikten kısa süre sonra ev harabeye dönmüştü. Serseri çocuklar camları kırıp içeri girip boruları çalmışlardı. Kapılar da kendiliğinden, vura vura rezelerinden çıkmıştı. Koyu renkli duvar kâğıdı yağmurun etkisiyle parçalanmış, altından kâğıdı beslemek için kullanılan eski gazeteler ortaya çıkmıştı. Gazetelerdeki karikatürler görülebiliyordu. "Tilki Dede" "Küçük Nemo" "Mutlu Hooligan" ve "Buster Brown" gibi. Serseriler buraya uğramış, pislemiş ve de kapı kasalarını yakmışlardı. Evin içinde boşluğun, rutubetin ekşi kokusu duyuluyordu. Juan kapıdan baktı, biraz yürüdü boş evin pis kokusunu aldıktan sonra ağıla doğru yöneldi.

Atların bulunduğu bölüm yıkılmıştı, büyük kapı da yoktu ama ağıl temiz kokuyordu. Atların tahtalara süründüğü yerler parlamıştı. Köşelerde örümcek ağları görülüyordu. Gübreliğin yanında, eski sandığın içinde harap fırçalar, paslanmış kaşağılar vardı. Kapının yanında eski bir koşum takımı asılıydı. Boyunduruğun derisi patlamış, içindekiler dökülmüştü.

Ağılın ayrı bir samanlığı yoktu. Bütün orta kısma saman yığılmıştı. Juan atlara ayrılan bölümün sonuna kadar yürüdü. İçersi loştu, gökten gelen ışık, tavanın kirişleri arasından sızıyordu. Taban nemli, eskilikten kararmış sa-

manla kaplıydı, kokuyordu. Kapının yanında sessizce durunca farelerin ciyaklamalarını, fare kokusunu duydu. Çatı kirişinin üzerine tünemiş iki baykuş ona baktılar, sonra sarı gözlerini tekrar kapattılar.

Yağmur o kadar hafiflemişti ki damdan pek hafif bir ses geliyordu. Juan bir köşeye gitti, ayağıyla küllü samanları itti. Sonra oturup, arkasına yaslandı, ellerini başının arkasına koydu. Ağıl küçük seslerle sanki canlı gibiydi, ama Juan yorgundu. Bütün sinirleri ayaktaydı. Kendini kötü ruhlu biri gibi hissediyordu. Belki uyursam, düzelirim diye düşündü.

Otobüsteyken özgür geleceğe yönelik bir coşku yaşamıştı. Oysa şimdi bu coşku yitmişti. Kendini hiç de iyi hissetmiyordu. Omuzları ağrıyordu. Uzanmıştı, rahatlaması gerekirken, uykusu kaçmıştı. "Acaba hiç mutlu olamayacak mıyım? Yapacak bir şey yok mu?" diye meraklandı. Eski günleri hatırlayıp ona mutluluk veren şeyleri düşündü, aklına kopuk kopuk resimler geldi. Sabahın erken saatlerindeki serinlik, güneşin dağların arkasından doğuşu, çamurlu bir yol ve cıvıldayan kuşlar... Mutlu olmak için bunlar önemli değildi ama, o yine de sevinmişti.

İşte bir başka resim. Akşam olmuş, pırıl pırıl derisiyle bir at boynunu kaşıyor, bıldırcınlar ötüyor, bir yerden damlayan su sesi geliyor... Bunu hatırlamak bile onu heyecanlandırdı.

İşte bir tane daha... Amcasının kızıyla eski bir arabada beraberler. Kız kendisinden büyüktü, ama ne kadar büyüktü, nasıl bir kızdı hatırlayamadı. At bir kâğıt parçasından ürkünce kız ona doğru düşmüş ve eli bacağına değmişti. Hazdan dört köşe olduğunu hatırlıyordu.

İşte bir tane daha... Gece yarısı kocaman loş katedralde ayakta duruyor, keskin bir cila kokusu genzini yakıyor. Elinde beyaz ipek bir

kurdeleye bağlı bir mum tutuyor. Sonra bir düş gibi taa uzaktan, atların ötesinden gelen dua sesleri ve insanı sarıveren bir kendinden geçme... Juan'ın kasları gevşedi, terk edilmiş bir ağılda ıslak samanların üstünde uyuyakaldı. Ürkek fareler uyuduğunu anlayınca saklandıkları yerlerden çıkıp oyunlarına devam ettiler. Yağmur hafif tıpırtılarla ağılın damına yağıyordu.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Yolcular Juan'ın arkasından bakıp tepenin üstünde kayboluşunu izlediler. Pimples otobüse binip, şoför koltuğuna oturunca bile ağızlarını açmadılar. Bütün koltuklar yamuk duruyor, yolcular rahat oturmaya çalışıyorlardı.

En sonunda Mr. Pritchard ortalıktan sordu: "Bizi alacak taksi bulması ne kadar sürer, acaba?"

Van Brunt sol elini sinirli sinirli ovuşturdu: "Üç saatten önce dünyada olmaz. Yedi kilometrelik yolu var. Buraya gelecek bir taksi bulsa bile, bir saatte yola çıksa, bir saatte de buraya gelse... Bence kimse bu yola gelmez. Biz de onunla yürüyüp bir vasıta bulmalıydık.

Mr. Pritchard, "Yapamazdık, dedi. "Dünya kadar bagajımız var."

Mrs. Pritchard, "Aklına bu deli fikir geldiği zaman ağzımı açmadım. Ne de olsa seriin tatilindi." dedi.

Başından beri herkese Pritchard'lar gibi birilerinin böyle eski bir otobüste ne aradıklarını anlatmak istiyordu. Herhalde onlar da merak ediyorlardır diye düşünüyordu. İşte fırsattı, herkese hitap ederek, "Trenle geldik, hem de pek güzel bir trenle. Tabii pahalı da... Sonra bu değişik zevkleri olan kocam, garip bir fikre kapıldı. Otobüsle gidelim diye tutturdu. Böylece çevreyi daha iyi görebilirmişiz."

Sesinde acı bir ifadeyle kocası, "İşte görüyoruz ya, küçük kız," dedi.

Kadın devam etti: "Kocam kimseleri göremediğinden şikâyet etti. İnsanları görmek, onların ne konuştuklarını duymak istiyormuş."

Sesinde nazik olmakla birlikte iğneleyici bir anlam vardı: "Ben bunun saçma olduğunu düşündüm, ama onun tatili olduğu için sesimi çıkarmadım. Savaşın başarıyla bitmesi için canını feda eden o. Hanımlar yiyecekleri idare etmekten fazla bir şey yapamadılar. Biliyorsunuz dükkânlar boştu. Bir keresinde tam iki ay ağzımıza sığır eti koyamadık. Ortalıkta tavuktan başka şey yoktu."

Mr. Pritchard karısına şaşırarak baktı. Kadının sesi her zamanki gibi değildi, bu ses adamı garip bir şekilde etkiledi. Birdenbire öfkelendiğini hissetti, bu mantıksız, dehşetli bir öfkeydi. Kadının sesi gerçekten, onu çok öfkelendirmişti: "Keşke hiç gelmeseydik," dedi. "Zaten ben gelmek istememiştim. Biraz dinlenir, biraz golf oynar, kendi yatağımda da uyurdum. Gelmek isteyen ben değildim."

Öteki yolcular merak ve ilgiyle durumu izliyorlardı. Canları sıkılıyordu. Eğlence çıkacağa benziyordu. İkisinin öfkesi, yavaş yavaş otobüse yayılmaya başlamıştı.

Mildred, "Anne, baba, lütfen kesin!" dedi.

Mr. Pritchard, "Sen bu işe karışma!" dedi. "Ben gelmek istemedim. Hiç istemedim. Yabancı yerlerden, hele pis olanlarından zaten nefret ederim.

Mrs. Pritchard'ın dudakları bembeyaz olmuştu, gözleri buz gibi bakıyordu: "Bunu söylemek için tam zamanını seçtin. Bütün bu programları kim yaptı? Biletleri kim aldı? Bizi bu otobüse bindirip dağ başında çukura kim düşürdü? Bütün bunları kim yaptı, ha, söylesene? Ben mi?"

Mildred, "Anne!" diye bağırdı. O da annesinin sesini hiç böyle duymamıştı.

Mrs. Pritchard'ın sesi biraz çatallaştı: "Garip olan şu ki: O kadar çalış çabala. Bu gezi bittiği zaman bize üç, dört bin dolara mal olacak. Eğer bu geziye çıkmak istemiyorduysan,

ben de kendime ne zamandır istediğim orkide serasını yapardım. Savaş zamanı istediğimde, iyi bir örnek olmaz diye reddetmiştin. Ama işte savaş bitti. Sen de istemediğin bir yolculuğa çıktın. Benim için de keyfini kaçırdın. Artık eğlenmeyeceğim. Zaten sen her şeyi berbat edersin." Elleriyle gözlerini kapadı.

Mildred ayağa kalktı, "Anne derhal kes!" dedi. "Hemen kes!"

Mrs. Pritchard inledi.

Mildred, "Eğer susmazsan, ben de başımı alıp gideceğim," dedi.

Mrs. Pritchard, "Çekil git!" dedi. "Git başımdan! Hiçbir şey anlamıyorsun sen."

Mildred kararlıydı. Gabardin mantosunu aldı, giydi, "Ben karayoluna gidiyorum," dedi.

Van Brunt, "Yedi kilometrelik yol. Ayakkabılarınızı kirleteceksiniz," dedi.

Mildred, "Ben yürümeye alışkınım, dedi. Annesine olan nefreti bulantıya dönüşüp midesinde yükseliyordu.

Mrs. Pritchard mendilini çıkardı, bir lavanta kokusu otobüse yayıldı.

Mildred ters ters, "Kendine gel," dedi. "Ne yapacağını biliyorum. Baş ağrısı numarasına yatacak, hepimizi cezalandıracaksın. Seni tanıyorum. Sahte başağrılarını da," diye iğneleyici bir ifade ile devam etti. "Burada oturup sureti haktan görünmene dayanamam."

Pimples olanı biteni hayranlıkla seyrediyordu. Ağzından soluk almaya başladı. Mrs. Pritchard dehşetle kızına baktı, "Şekerim, böyle düşünmüyorsun değil mi?"

Mildred, "Düşünmeye başlıyorum, dedi. "Başağrıları tam zamanında geliyor."

Mr. Pritchard, "Mildred, sus bakalım, dedi.

"Susmayacağım."

"Mildred seni men ederim."

Kız bu kez babasına çullandı: "Men eder-

miş, et bakalım. canın cehenneme!" Mantosunu sıkıca iliklediği.

Mr. Pritchard, elini kaldırdı, "Mildred, lütfen şekerim," dedi.

"Yetti artık. Yürümeye ihtiyacım var," dedi. Otobüsten inip aceleyle uzaklaştı. Mrs. Pritchard, "Elliott, durdur onu. Gitmesine izin verme," diye bağırdı.

Karısının kolunu okşadı, "Haydi küçük kız. onu merak etme. Hepimizin siniri bozuldu. Hepimizin...

"Ah, Elliott, keşke biraz uzanabilsem. Keşke biraz dinlenebilsem. Başağrılarımı yalan sanıyor. Elliott eğer gerçekten böyle düşünüyorsa kendimi öldürürüm. Ah, biraz uzanabilsem."

Pimples, "Bagajda branda var. Bavulları otobüsün üzerinde taşıdığımız zaman kullanırdık. Kocanız bir tanesini alsa, şu küçük mağaralardan birine gider uzanırdınız, dedi.

"Fevkalade bir fikir."

"Rutubetli toprakta yatmak mı? İstemem.

"Hayır brandanın üstüne yatacaksın. Cici kıza cici bir yatak yaparını."

"Bilmem ki!"

Kocası, "Bak şekerim, diye ısrar etti. "Ben paltomu sarıp sana yastık yapacağım. Sen de başını koyacaksın. Birazdan gelip seni alacak, yatağına götüreceğim.

Kadın ağlar gibi yaptı.

"Ve başını yastığa koyacak, gözlerini kapayacaksın."

Pimples, "Mr. Chicoy, acıkan olursa pastaları çıkarırsın diye tembih etti. Dört çeşit pasta var. Hepsi de nefis. Ben kendi hesabıma hemen bir parça yerdim."

Mr. Pritchard, "Önce brandayı çıkaralım" dedi. "Karım çok bitkin. Dayanacak gibi değil. Bana yardım et de bir yatak yapıverelim."

Pimples, "Pekâlâ" dedi. Juan'ı aratmadığını hissetti. Keyiflendi. Duruşu ruh durumunu

gösteriyordu. Omuzları dik, kurt gibi gözleri parlak ve kendinden emindi. Pimples'ın bir derdi vardı. Keşke arabaya bir çift eski pabuç atsaydım diye düşündü. Yeni iki renkli ayakkabılarının canı çıkacaktı. Oturup diş fırçasıyla temizlemesi gerekecekti. Ayakkabılarını koruyor gibi de davranamazdı. Çünkü Camille'e hiçbir şeyi umursamaz gibi hava atıyordu, öyle olmadığı anlaşılacaktı. Yeni de olsa ayakkabılarına bu kadar düşkün bir adamdan etkilenmeyebilirdi.

Ernest, "Ben de gidip şu mağaralara bir bakayım, dedi. Otobüsten indi. Van Brunt homurdanarak onu izledi.

Mrs. Pritchard yanağını Mr. Pritchard'ın paltosuna dayadı, gözlerini kapadı. Çok üzgündü. Nasıl olur da kocasıyla herkesin içinde kavga ederdi, kendi kocasıyla? Daha önce böyle bir şey olmamıştı. Kavga etmek gerektiğinde daima yalnız kalmayı tercih etmişti. Mildred bile kavgaları duyamazdı. Herkesin önünde kavga etmenin çok bayağı bir şey olduğunu biliyordu. Ayrıca, evliliğin devamının onun tatlılığıyla sağlandığı imgesi de silinmiş oluyordu. Tanıdığı herkes buna inanırdı, üstelik kendi de inanıyordu. Bu kadar çaba harcamış, güzel bir evlilik kurmayı başarmış, şimdi de mahvetmişti. Kavga etmişti. O küçük orkide serasını içinde tutamayıp yumurtlamıştı.

Yıllar yılı böyle bir sera istemişti. Tam söylemek gerekirse, Harper's Bazaar'da Mrs. William O MacKenzie'nin böyle bir orkide serası olduğuna dair bir makale okuduktan sonra heves etmişti. Resimler harikaydı. Herkes Mrs. Pritchard'ın dünyanın en sevimli orkide serası var diyecekti. Çok önemliydi. Hatta kürk ve mücevherden bile. Tanımadığı insanlar bile onun serasından söz edecekti. Gizli gizli bu konuda epey şey öğrenmişti. Planlarını incelemiş, kaça çıkacağını, ısıtma ve nemlendirme kural-

larını öğrenmişti. Tohumların nereden alınacağını, değerini de... Nasıl üretileceği hakkında kitaplar okumuştu. Bütün bunları gizlice yapmıştı, çünkü zamanı geldiğinde Mr. Pritchard'ın bütün bu bilgileri araştırıp kendisine söyleyeceğini biliyordu. Bu tek yoldu. Dertlenmiyordu. Bu bir yaşam biçimiydi ve böylece evliliği başarılı olmuştu. Bu konuda da kocasının bilgisine hayran oluyormuş gibi yapacak, kendisinden akıl soracaktı.

Şimdi bunu ağzından kaçırdığı için üzülüyordu. Bu tür bir hata projesini altı ay kadar geciktirebilirdi. Önerinin kocasından gelmesini sağlayacak, sonra da hatır için kabul edecekti. Şimdi bir ölkeyle işi ortaya dökmüştü, kocası mutlaka itiraz edecekti. İlerde çok dikkatli olmazsa, sera tehlikeye girebilirdi. Ne kadar aptalca, ne kadar kaba davranmıştı.

Arkasında Norma'yla Camille'in alçak sesle konuştuklarını duyuyordu. Gözleri kapalıydı, o kadar masum, o kadar hasta görünüyordu ki, Mrs. Pritchard'ın kendilerini dinlediğini asla tahmin edemezlerdi.

Norma, "Bana öğretmeni istediğim şeylerin başında erkeklerle nasıl şey yapıyorsun?"

Camille, "Ne demek istiyorsun?" diye gülerek sordu.

"Örneğin Pimples'ı ele alalım. Ne durumda olduğunu anlayabiliyorum. Seninle beraber olmak için göbeği çatlıyor, ama sen farkında değilmişsin gibi duruyorsun. Şu öbür adama bakalım. Hani satıcı olana... Akıllı bir adam, ama sen onu da harika bir şekilde idare ettin. Bunları nasıl yaptığını bir öğrenebilsem."

Camille memnun olmuştu. Her ne kadar bu acemiden dertlenmişse de beğenilmek güzel şeydi. Dişçi hemşiresi olmadığını söylemenin tam zamanıydı. Kocaman şarap kadehinden, erkek erkeğe davetlerden söz etmek istedi, ama

edemedi. Norma'yı şaşırtmak istemiyordu. Beğenilmek daha güzeldi.

Norma, "Asıl mesele, hiçbirine kötü davranmıyorsun ama gene de parmağının ucuna dokundurtmuyorsun," dedi.

Camille, "Hiç farkında değilim, dedi. "Herhalde içgüdü gibi bir şey." Kıkırdadı. "Benim bir kız arkadaşım var, o erkekleri harika bir şekilde idare eder. Erkeklere hiç önem vermez, onlara kaba davranır. Loraine –arkadaşımın adı– birisiyle nişanlı gibiydi. Adamın iyi bir işi vardı, yani başına bela değildi. Loraine bir kürk manto istedi. Loraine'in kurt postundan bir ceketi, birkaç tane de beyaz tilki kürkü vardı. Loraine çok beğenilen bir kadındır. Ufak tefek. ama güzeldir. Kadınlarla birlikte oldu mu, insanı gülmekten kırar geçirir. İşte Loraine bir vizon kürk istedi, öyle ceket meket değil, bayağı uzun manto. En aşağı üç, dört bin dolar."

Norma dişlerinin arasından hafif bir ıslık çaldı. "Aman Tanrım!" dedi.

"Bir öğleden sonra Loraine, 'Bugün paltomu alacağım' dedi. Ben 'şaka ediyorsun herhalde' dedim.

'Demek şaka ettiğimi sanıyorsun? Eddie alacak.

'Sana alacağım dedi mi?' diye sordum.

Loraine sadece güldü. 'Söylemedi. Hatta daha haberi bile yok.'

'Bana bak, sen delisin' dedim. 'İddiaya var mısın?' Loraine çok iddiacıdır. 'Ben iddia sevmem. Onun için nasıl becereceksin?' diye sordum. 'Sana söylersem, sır olarak saklayacağına söz verir misin?' dedi. 'Aslında kolay iş. Sen Eddie'yi bilirsin. Bu akşam onu iğneleyeceğim. İyice öfkeleninceye kadar... Sonunda bana vuracak hale getireceğim. Hatta vuruş alanı içine girmeye çalışacağım, zira bizim Eddie sarhoşken doğru vuramaz da. Sonra bırakacağım onu kendi kendine öfkesi geçecek. Ben Eddie'yi iyi

bilirim. Biraz sonra pişman olacak, çok üzülecek. İddiaya var mısın?' dedi. 'Biraz nazlanacağım. Yarın akşama bana kürkü getireceğine her türlü iddiaya varım.' 'Ben iddia sevmem ama, bire iki koyuyorum ki getirmeyecek' dedim."

Norma'nın ağzı heyecandan açılmıştı, Mrs. Pritchard'ın kapalı gözlerinin arasından bir parıltı seziliyordu.

Norma, "Aldı mı mantoyu?" diye sordu.

"Pazar sabahı evine gittim. Loraine'in gözü iyice morarmıştı, üstüne bir bez koymuştu. Burnu bir iki yerinden zedelenmişti."

"Mantoyu almış mı?"

Camille, "Evet mantoyu almıştı, dedi. Yüzünde çizgiler belirmiş, şaşkın çocuk ifadesi gelmişti. "Mantoyu aldı. Harika bir mantoydu. Sonra üstündeki bütün giysileri fırlatıp attı. Evde ikimizden başka kimse yoktu. Mantonun içini dışına çıkardı, ondan sonra çıplak cildine sürdü. Mantoya sarılmış yerlerde yuvarlanıyor, deli gibi kahkahalar atıyordu."

Norma heyecandan içinde tuttuğu soluğunu yavaş yavaş koyverdi: "Tanrım," dedi. "Niye öyle yaptı?"

Camille, "Bilmem, dedi. "Galiba biraz kaçıktı, deli gibi bir şey."

Mrs. Pritchard'ın yüzü parlıyordu. Hızlı hızlı soluk almaya başladı. Cildi sızlıyor, bacaklarında ve midesinde daha önce hiç hissetmediği ağrılar, kaşıntılar duyuyordu. İçindeki heyecanı, bundan yıllarca önce yalnızca bir kez ata bindiği zaman hissetmişti.

Norma eleştirerek, "Bence yaptığı pek güzel bir şey değil. Eğer Eddie'yi gerçekten seviyordu ve onunla evlenecekse yaptıkları güzel bir şey sayılmaz," dedi.

Camille, "Bence de öyle, dedi. "Hatta beni rahatsız bile etti. Kendisine de söyledim ama bana 'Bazıları bu işi daha uzun yoldan yapabilir. Benim acelem vardı. Sonuç ne de olsa de-

ğişmiyor. Başkası da aynı şeyi yapacaktı Eddie'ye' dedi."

"Ya, peki evlendi mi onunla?"

"Yoo, hayır, evlenmedi."

Norma, "Bana kalırsa o Eddie'yi hiç sevmedi," diye ateşli ateşli konuştu. "Allah bilir Eddie'yi sadece sövüşlemek için istedi."

Camille, "Belki," dedi. "Ama o benim en iyi arkadaşım. Başım ne zaman sıkışsa o yanımdaydı. Bir kere zatürrie olmuştum, tam üç gün üç gece başımda oturdu, bana baktı. Param yoktu, doktor parasını da o verdi."

Norma, "Demek insanlar belli olmuyor," dedi.

Camille, "Galiba öyle, dedi. "Neyse zaten sen bana erkekleri nasıl idare etmek gerekir diye sormuştun."

Mrs. Pritchard duyduklarını değerlendirmeye çalışıyordu. Gösterdiği tepki onu ürkütmüştü. Kendi kendine fısıldarcasına, "Ne korkunç bir öykü. Bu kızlar birer hayvan. Demek Elliott'un insanları tanımak istemesi bu. Korkunç bir şey bu. Biz, insanların ne olduklarını, kötülüklerini unutmuşuz. Sevgili Elen, diye aklından aceleyle mektup yazmaya başladı. Heyecan, hâlâ bacaklarını ürpertiyordu. "Sevgili Elen, San Juan de La Cruz San Ysidro arasındaki yolculuk bir felaketti. Otobüs bir hendeğe yuvarlandı, saatlerce beklemek zorunda kaldık. Elliott'cuğum bir harikaydı. Garip bir mağarada bana bir yatak yaptı. Bana maceralar yaşayacaksın demiştin. Hatırlıyor musun? Sen her zaman bir macera geçirebilirsin demiştin. Eh, dediğin gibi oldu. Otobüste iki tane cahil, görgüsüz kız vardı. Bir tanesi garsondu, diğeri de bir hayli güzel sayılırdı. İşte o cins kızlardan. Ben dinleniyordum, onlar da beni uyuyor sandılar ve konuşmalarına devam ettiler. Neler söylediklerini mektupta bile yazamam. Hâlâ yüzüm pancar gibi. Kibar insanlar bu küçük

aşiftelerin ne biçim bir hayat yaşadığını bilemezler. İnanılacak gibi değil. Bence nedeni cehalet. Daha iyi okullarımız olsa ve de onlara örnek olacak bizler daha değişik bir hayat yaşasaydık, bu manzara başka türlü olurdu, ben bu değişikliğin yavaş yavaş geleceğine inanıyorum. Elen bu mektubu etrafındakilere defalarca okuyacaktı. "Bernice'den şimdi bir mektup aldım. Çok ilginç maceralar yaşıyor. Zaten onun başından hep böyle maceralar geçer. Ne yazdığını sizlere okumak isterdim. Bernice kadar insanların iyi taraflarını görmeye çalışan başka bir kimse tanımadım."

Norma anlatıyordu: "Ben birisini sevsem, asla ona böyle şeyler yapmazdım? Eğer bana armağan almak isterse bu onun seçimi olurdu.

Camille, "Bence de öyle, dedi. "Ama bunun için benim bir kürküm yok. Hatta doğru dürüst bir mantom bile yok. Loraine'in ise tam üç tane var, dedi.

Norma, "Bu haksızlık, dedi. "Ben herhalde Loraine'i sevemezdim."

Camille içinden, "Sen Loraine'i sevebileceğini bilemiyorsun. Ya Loraine senin hakkında ne geçirirdi?" diye düşündü. Yok bu doğru değil, diye düşünmeye devam etti. Loraine herhalde bu kızı alır adam eder, yardımını esirgemezdi. Kim ne derse desin Loraine iyi bir izci gibiydi.

ON ALTINCI BÖLÜM

Mildred kafasını eğerek yürüdü. Yağmurun gözlüğünü buğulandırmasını istemiyordu. Çakıllı yolda rahatça yürüyor, temiz havayı içine çekiyordu. Ortalık kararıyor gibi geldi. O kadar geç olamazdı. Gene de akşam karanlığı çöküyor, kireçtaşı gibi parlak nesneler daha açık, çit direği gibi koyu şeyler daha koyu görünüyordu.

Mildred hızlı hızlı yürüyordu. Ayakları çamurda izler bırakıyor, topukları çakıllara takılıyordu. Kavgayı kafasından atmaya çalışıyordu. Daha önce annesiyle babasının kavga ettiklerini hiç görmemişti. Ama kavga biçimleri, bunun ilk kez olmadığını gösteriyordu. Annesi kurnazlıkla kavgayı yatak odasına aktarıyor, böylece başkasının duymasına engel oluyordu. Herkese evliliğinin ne kadar mükemmel olduğu görünümünü vermişti. Bu kez bunalım burada patlak vermiş, çekilecekleri yatak odası bulunamamıştı. Kavga sırasındaki birkaç damla zehir Mildred'ı çok rahatsız etmişti. Açıktan açığa, basit ölçe değildi bu, sinsice bir ölçe sezmişti. Hiç çaktırmadan darbeyi vurmuş, sonra da silahını saklamıştı.

Önlerinde de sonu nasıl geleceği belirsiz Meksika yolculuğu vardı. Mildred geri dönmese ne olurdu acaba? Örneğin birinin arabasına binse, ortadan kaybolsa... Bir yerlerde bir oda tutardı... Deniz kenarında bir yerde... Zamanını kayaların üstünde ya da kıyıda geçirirdi. Bu fikirden çok hoşlandı. Kendi yemeğini kendi pişirir, sahilde yaşayan öteki insanlarla tanışırdı. Ama olacak şey değildi. Parası yoktu. Babası

oldukça cömertti, ama para konusunda değil. Elbiselerini veresiye alır, lokanta masraflarını babasının hesabına yazdırabilirdi, ama cebindeki para her zaman pek az olurdu. Evet babası cömertti, ama garipti de... Kızının neler aldığını, nerede yemek yediğini bilmek isterdi hep, bu da aylık faturaları ödediği zaman ortaya çıkardı.

Mildred, elbette bir iş bulabilirdi. Zaten bulması da gerekiyordu. Yakında, ama hemen değil. Bir şeyler ayarlaması şarttı. Hele şu son felaketi, Meksika yolculuğunu bir atlatsın... Halbuki tek başına olsa, yolculuk kim bilir ne kadar eğlenceli olurdu. Sonra da üniversiteye dönerdi. Okulu bitirip kendine iş bulması uzun sürmezdi, babası da bunu uygun bulurdu. Charlie Brown'a, "Ona istediği her şeyi verebilirim, ama benim kızım her şeyi kendisi yapmak istiyor. Kendi hayatını kendisi kazanacakmış" diyecekti. Bunları büyük bir gururla söyleyecekti. Söylerken de kendisine pay çıkaracaktı. Halbuki kızının, kendi özel hayatına sahip olmak istediği, kendi evini ve cep harçlığını kazanmak için çalıştığını hiç bilemeyecekti.

Evde istediği gibi içki içmekte serbestti. Fakat üç kadehten fazla içerse, bunu babasının derhal fark edeceğini biliyordu. Zira içki şişelerinin dolu mu, boş mu olduğunu gayet iyi bilirdi. Meraklı adamdı babası doğrusu.

Gözlüğünü çıkardı, mantosunun astarında temizledikten sonra taktı. Yolda Juan'ın kocaman adımlarının izlerini görebiliyordu. Ayağının taşa takıldığı, ya da ayak izi olan yerler iyice belliydi. Mildred onun izlerinden yürümeye çalıştı, ama Juan'ın adımları ona göre çok uzundu. Bir süre sonra baldırlarının ağrıdığını fark etti.

İnsanı etkileyen bir adam diye düşündü. Sabahki o çıldırtıcı havadan kurtulduğuna sevindi. Mantıksız bir şey olduğunu biliyordu. Öf-

kelenince, salgılanan sıvıları falan her şeyi... Ayrıca kendisinin güçlü cinsel istekleri de... Çok yakında ya evlenmesi, ya da sürekli bir çözüm bulması gerekiyordu. Huzursuzluğu gitgide artıyordu. Juan'ın esmer yüzünü, parlak gözlerini düşündü, etkilenmemişti. Ama adamda bir sıcaklık vardı, dürüsttü. Sevmişti adamı.

Tepeye çıkınca aşağıdaki terk edilmiş çiftliği gördü, çok heyecanlandı. Evin zavallığını hissediyordu. Bu eve bakmadan geçemeyecekti. Adımlarını sıklaştırdı. Çok merak etmişti.

Van Brunt, "Banka elkoydu," demişti. "Aile de taşınmaya mecbur kaldı. Banka ise evle ilgilenmemişti. Onların istedikleri topraktı."

Adımları nerdeyse Juan'ınki kadar büyük olmaya başladı. Yokuştan aşağı koşar adım indi, çiftliğin çamurlu girişinde bir an durakladı. Juan'ın ayak izleri de buraya girmişti. Yoldan aşağı doğru bir iki adım daha yürüdü. Juan'ın ayak izleri hâlâ görünmediğine göre, demek o da içeri girmişti.

Kendi kendine, "Hâlâ içerde olmalı, diye söylendi. "Ama neden? Hani karayoluna gidecekti? Burada telefon da olmaz." Nereye gittiğini bilmeyerek tereddütle yürüdü. Ne olup bittiğini bilmiyordu, adamı da iyi tanımıyordu. Girişe yürüdü, ayak sesi duyulmasın diye çakılın değil çimlerin üzerinde yürüyordu.

Terk edilmiş evin tehlikeli bir havası vardı. Böyle yerlerdeki cinayetleri haber veren gazeteler gözlerinin önüne geldi. Gırtlağı korkudan tıkandı. "İstesem, döner giderim," diye kendini teselli etti. "Kimse bana engel olmuyor. Kimse de beni içerlere sürüklemiyor. Ama mutlaka içeriye girmeliyim. Görmeden edemeyeceğim. Belki o cinayete kurban giden kızlar da fırsat varken kaçıp kurtulabilirlerdi. Kim bilir belki de cinayete kızlar çanak tutuyorlardı."

Kendisini odalardan birinde bıçaklanmış olarak gördü, ama nedense bu hayal onu gül-

dürdü, zira gözlüğü hâlâ gözündeydi. Juan hakkında ne biliyordu? Bir karısı ve bir işi vardı. Sonra bir gazete başlığı aklına geldi, "Üç çocuk babası, sadist katil. Rahip koro şarkıcısını öldürdü." Bu kadar korist ve org sanatçısı niçin öldürülüyor, diye merak etti. Koro şarkıcılığını da tehlikeli mesleklerden saymak gerekecekti. Koro şarkıcıları hep büyük orgun arkasında öldürülmüş bulunurlar nedense. Güldü. İçeri gireceğini biliyordu. Juan'ın ne yaptığını görmek için. Acaba içeri paldır küldür mü, yoksa usulcacık mı girseydi? Belki de sadece çişini yapmak için oraya girmişti.

Eşiğe basınca, tahta, kızın ağırlığıyla gıcırdadı. Eve girdi, dolapları açtı. Mutfakta devrilmiş bir konserve kutusu, yatak odasındaki dolapta da bir askı kalmıştı. Duvar kâğıdının altındaki gazetede görünen karikatürlere bakmak için başını çevirdi. Mutlu Hooligan'dan bir bölüm okudu. Katır Maud, Cy'e bir çifte atıyor ve Cy de havada uçuyordu. Cy'in poposunda katırın nal izleri görünüyordu.

Başını dikleştirdi. Hay Allah niye aklına ağıla bakmak gelmemişti? Mildred verandadaki tahtalara dikkatle baktı. Juan'ın ayak izlerini görebiliyordu. Ayak izlerini oturma odasına kadar izledi, orada kaybetti. Sonra açık duran arka kapıya gidip dışarı baktı. Aptal gibi ne dönüp duruyordu! İşte ağıla gidiyordu izler.

Kırık basamaklardan inip izleri takip ederek, eski yeldeğirmenini geçti, ağıla girip etrafı dinlemek için durdu. Hiç ses seda yoktu. Önce seslenmeyi düşündü, ama sonra vazgeçti. Yavaş yavaş atlara ayrılmış bölmeleri geçip sonuncusuna geldi. Gözlerinin ağılın ışığına alışması zaman aldı. Orta kısmın girişinde durdu. Fareler çil yavrusu gibi dağıldılar. Sonra Juan'ı sırtüstü, elleri başının altında yatarken gördü. Gözleri kapalıydı, düzenli soluk alıyordu. Mildred, "İstesem gidebilirim," dedi. "Kimse bana

engel olmuyor. Benim suçum olacak. Hatırlamalıyım bunu. Adamcağız kendi halinde uyuyordu. Of aman ne saçmalık!"

Gözlüğünü çıkarıp cebine koydu. Bozuk gözleriyle adamı iyice göremiyordu, ama seçebiliyordu. Yavaş yavaş ve dikkatle yürüdü, adamın yanına gelince bağdaş kurup oturdu. Dudağındaki yara izi bembeyazdı, derin derin soluk alıyordu. Kendi kendine, "Yorulmuş zavallı," dedi. "Anlaşılan yatar yatmaz uyumuş. Uyandırmamalıyım. Otobüstekileri düşündü. Juan'la kendisi geri dönmeseler ne olurdu acaba? Annesine herhalde inme inerdi. Babası valiye, yok, valilere haber salardı. Polise bildirirdi. Ortalık iyice karışırdı. Ne yapabilirlerdi ki? Ne de olsa artık yirmi bir yaşındaydı. Yakaladıkları zaman, "Ben yirmi bir yaşındayım. İstediğimi yaparım. Kimin üstüne vazife?" derdi. Peki Juan'la Meksika'ya gitse ne olurdu? Tabii bu başka, bambaşka bir şeydi.

Birden aklına konuyla ilgisi olmayan şeyler geldi. Juan'da Kızılderili kanı varsa, nasıl oluyor da biri ona sezdirmeden bu kadar yaklaşabiliyordu? Gözkapaklarını çekiştirerek, adamı net görmeye çalıştı. Yara izli, meşin gibi bir derisi vardı, ama gene de hoştu. Dudakları dolgun, şakacı ama şefkatli bir ifadesi vardı. Bir kadınla birlikteyken herhalde ona iyi davranırdı. Bir kadınla uzun bir beraberliği olamazdı belki, ama o sürede de mutlaka iyi davranırdı. Evliydi, o korkunç kadın evlendikleri zaman güzeldi, ama şimdi felaket bir şeydi. Nasıl olmuştu da o korkunç kadın Juan'ı elinden kaçırmamıştı? Belki o da babası gibi öteki erkeklere benziyordu. Belki de alışkanlıklardan ya da korkudan ayrılamamıştı. Mildred için bunu anlamak zordu, ama bir gerekçesi olduğunu biliyordu. İnsanlar yaşlandıkça ufak şeylerden bile ürküyorlardı. Örneğin babası, kendisinin olmayan bir yataktan, bilmediği bir dilden,

alışmadığı partiden korkuyordu. Babası Demokrat Partinin Amerika'yı mahvedeceğine, sakallı komünistlere teslim edeceğine içtenlikle inanıyordu. O dostlarından, dostları ondan korkuyorlardı.

Gözlerini Juan'ın gövdesinde gezdirdi. Güçlü ve kaslı bir bedendi bu. Yaşı ilerledikçe sırım gibi olacaktı. Pantolonu yağmurdan ıslanmış, bacaklarına yapışmıştı. Derli toplu bir adamdı, yıkanmış, temizlenmiş bir ustabaşı gibi... Dümdüz karnına ve geniş göğsüne baktı. Soluk alıp verdikçe göğsü pek fazla inip kalkmıyordu. Gözleri açıktı ve ona bakıyordu. Gözleri de uykulu değildi pırıl pırıl parlıyorlardı.

Mildred şaşırdı. Belki de hiç uyumamıştı. Belki de onun ağıla girdiğini görmüştü. Juan'a açıklama yapma gereği duydu. "Biraz yürüyüşe ihtiyacım vardı. Biliyorsunuz, bütün gün oturduk. Karayoluna çıkarsam belki bir araba bulurum diye düşündüm. Sonra burayı gördüm. Ben eski evleri severim de..."

Ayakları uyuşmaya başlamıştı. Yana eğildi, bir eline dayanarak ayaklarının yerini değiştirdi. Bu arada da dikkatle eteğini dizlerinin üstüne çekmeyi ihmal etmedi. Ayakları kanın hücum etmesiyle ısınmaya, canlanmaya başladı.

Juan karşılık vermedi. Gözleri kızın yüzüne takılıp kalmıştı. Yavaşça yan döndü, bir eliyle başını tutuyordu. Gözleri bir tuhaf bakıyordu, dudakları hafifçe kıvrıldı. Kız, bakışları sert diye düşündü. Kafasının içinden geçenleri okumak olanaksız...

Kız, "Burada ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Peki sen ne yapıyorsun?"

"Sana söyledim. Biraz hareket etmek istedim."

"Evet söylemiştin."

"Ama senin burada işin ne?"

Sanki Juan uykudan tam uyanamamıştı. "Ben mi?" diye sordu. "Hiç. Şurada dinleniyor-

dum. Dün gece hiç uyuyamadım. Biraz uyuyayım dedim."

"Evet, hatırlıyorum..."

Bir şeyler söylemesi gerekiyordu:

"Seni düşündüm," dedi. "Burası senin yerin değil. Yani otobüs şoförlüğü sana göre değil... Sen başka bir yerlere daha çok yakışırsın."

"Ne gibi bir yere?" diye şaka yollu sordu Juan. Gözleri kızın sımsıkı kapanmış paltosuna ilişmişti.

Kız, tedirgin, "Şey," dedi, "Yürürken aklıma garip şeyler geldi. Sanki geri gelmeyecekmişsin gibi geldi bana. Çekip Meksika'ya gidebileceğini düşündüm. Ben senin yerinde olsam öyle yapardım."

Gözlerini kısarak kızın yüzüne baktı: "Delimisin sen? Nereden aklına geldi bunlar?"

"Ne bileyim. Bana öyle geldi. Yaşantın, şoför oluşun, yani bir süre sonra bunlar insanı sıkar... hele Meksika'dan sonra."

"Sen hiç Meksika'ya gittin mi?"

"Yooo."

"O zaman orada da insanın sıkıntıdan patlayabileceğini bilemezsin."

"Yoo.."

Başını kaldırdı, kolunu uzattıktan sonra başını koluna dayadı.

"Sence yolcular ne olacak?"

"Başlarının çaresine bakarlar, canım. Öyle pek uzakta değiller zaten. Açlıktan da ölmezler."

"Peki, ya karın?"

"Bak, bunu hiç düşünmedim.

Juan, "Hayır düşündün," dedi. "Ama sen ondan hoşlanmadın. Sana bir şey söyleyeyim mi? Onu benden başka kimse sevmez. Onu sevişimin en büyük nedeni de kimsenin sevmemesi." Güldü. Kendi kendine, "Anıma da yalan ha," dedi.

Mildred, "Aklıma işte delice bir şey geldi. Ben de bir ara başımı alıp kaçmayı düşündüm.

Kaçıp tek başıma yaşamak istedim. Tanıdıklarımdan uzaklaşmak istedim." Dizlerinin üstünde kalkıp öbür yana oturdu.

Juan kızın dizine baktı. Elini uzattı, kızın eteğini aşağıya çekti. Onun eli dokununca kız hafifçe ürperdi, elini çekmesiyle rahatladı.

"Senin peşinden geldiğimi düşünmeni istemem."

"Öyle düşünmemi istemiyorsun, ama niyetin bu."

"Öyle de olsa ne olacak?"

Elini tekrar uzatıp eteğinin üstünden dizini tuttu. Kızın içine bir ateş düştü.

"Sorun sen değilsin," dedi. "Boğazı kurumuştu. "Sakın üstüne alma. Benim yüzümden. Ne istediğimi biliyorum. Senden hoşlanmıyorum bile. Keçi gibi kokuyorsun. Sesi yavaşladı. "Yaşadığım hayatı bilemezsin. Çok yalnızım. Kimseyle konuşamıyorum.

Adamın gözleri hem ateşli, hem de pırıl pırıldı. Ateşli gözler kızdan ayrılmıyordu.

Mildred, "Belki de ben başka kızlara benzemiyorum," diye sözünü sürdürdü. "Bilemem. Ama senin yüzünden değil. Senden hoşlanmıyorum bile."

"Kendinle çok uğraşıyorsun, değil mi?" diye Juan sordu.

Kız, "Peki otobüs ne olacak?" diye sordu. "Karayoluna çıkacak mısın?"

Elin dize bastırışı arttı, sonra Juan elini çekti: "Geri dönüp o otobüsü battığı yerden çıkaracağım, insanları da."

"O halde buraya neden geldin?"

"İşler ters gitti. Hesapladığım gibi olmadı.

"Ne zaman döneceksin?"

"Az sonra.

Mildred Juan'ın eline baktı, yanındaki saman yığınının üstünde duruyordu. Esmer derisi parlak, biraz da kınşık bir eldi bu. "Yani benimle olmayı istemiyor musun?"

Juan gülümsedi, açık, sıcak gülüştü bu. "İstiyorum sanırım," dedi. "Sen hele kendinle uzlaş. Benim yerime de koyuyorsun kendini; kararsızsın, kararını verirsen, benim de yapacak bir şeylerim olur."

"Beni... beni arzulamıyor musun?"

"Tabii arzuluyorum. Tabii..."

"Nasıl olsa kucağıma düşer diye mi düşünüyorsun, onun için mi çaba harcamıyorsun?"

Juan, "Kavgana beni karıştırma, dedi. "Ben senden büyüğüm. Bu şeylerden de senden çok hoşlanırım. Çok hoşlandığım için de bekleyebilirim. Hatta bir süre onsuz da olabilirim."

"Senden nefret edebilirim. Gururumla oynuyorsun. İlerde seni suçlayabileceğim nedenler yaratmıyorsun."

"Bence senin kararına saygı göstermek, gururuna en büyük destek."

"Mesele o değil."

"Galiba öyle. Benim memleketimin kadınları da senin gibidir. Ya yalvaracaksın, ya da zorla ızlarına geçeceksin. Öyle olunca kendilerini rahat hissederler."

"Peki sen hep böyle misin?"

Juan, "Yoo. Senin yanında böyle oldum. Sen buraya amaçlı geldin. Kendin de söyledin, benim için gelmemişsin, dedi.

Mildred parmaklarına baktı. "Ne komik!" dedi. "Ben entelektüel denilen kızlardanım. Çok okurum. Bakire de değilim. Neler olup bittiğini çok iyi bilirim, ama bir türlü baştan çıkarmayı beceremem." Sıcak, sevgi dolu bir gülüşle, "Beni biraz zorlayamaz mısın?" dedi.

Juan'ın kolları uzandı, Mildred onun yanına, hasırın üstüne düştü.

"Beni aceleye getirmeyeceksin, değil mi?"

Juan, "Bütün bir günümüz var." dedi.

"Benden nefret edecek misin? Yoksa alay mı edersin?"

"Umurunda mı?"

"Umurumda. İstesem de istemesem de umurumda."

Juan, "Sen de amma çok konuşuyorsun, dedi. "Çok konuşuyorsun."

"Biliyorum. Hep konuşurum. Beni alıp götürecek misin? Meksika'ya falan?"

Juan, "Hayır," dedi. "Hele biraz da susmayı dene bakalım."

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Pimples kontak anahtarını alıp otobüsün arkasına gitti. Bagajın kilidini açtı, kapağı kaldırdı. Pastalar mis gibi koktu. Mr. Pritchard da gelip Pimples'ın omzu üzerinden içeri baktı. Bagaj kısmı bavullarla ağzına dek dolmuştu.

Pimples, "Brandaları çıkarmak için bütün bavulları indirmek gerekecek" dedi. Ve dizili bavulları teker teker çıkarmaya başladı.

Mr. Pritchard, "Dur," dedi. "Ben kaldırayım, sen de çek. Böylece hepsini indirmemiz gerekmez. Mr. Pritchard tamponun üstüne en altaki bavulu kaldırmak için epey çabaladı. Bu arada Pimples da brandayı çekip çıkardı.,

Pimples, "Hazır açmışken bari bir iki tane de pasta alsak," dedi. "Ahududulu, limonlu, üzümlü, karamellileri var. Doğrusu karamelli pasta şimdi iyi gider.

Mr. Pritchard, "Daha sonra, dedi. "Hele karımı bir yerine yerleştirelim. Koca brandanın bir ucunu o tuttu, öbür ucunu Pimples. Birlikte içinde küçük mağaraların olduğu kayalığa yürüdüler.

Alelade bir kayaydı bu. Zamanla tepenin bir kısmı kaymış, geride bıçakla kesilmiş gibi, yüzeyi dümdüz kireçtaşı kalmıştı. Daha sonra yağmur ve rüzgârların etkisiyle oyuklar açılmış, ama tepe toprak tabakası ve otlar sayesinde olduğu gibi kalmıştı. Zaman etkisini göstermiş, kayanın altında büyüklü küçüklü mağaralar oluşmuştu. Eski günlerde çakallar burada yavrular, bozayılar kış uykularını burada

uyurlardı. Daha yüksek kayalar ise, gündüz baykuşların barınma yeriydi.

Kayalığın altında üç büyük, daha yukarlarda küçük mağaralar vardı. Kaya siper görevi gördüğünden, bütün mağara girişleri yağmurdan korunuyordu. Bu mağaralar sadece doğanın marifeti değildi. Kızılderililer, buralarda antilop avına çıkmış, dinlenmiş, yaşamış, hatta tarihe geçmemiş kavgalarını vermişlerdi. Daha sonra beyaz adamlar yolculukta burada mola vermiş, mağara ağzında ateş yakmışlardı.

Kireçtaşının üstündeki is lekelerinin çoğu eskiden kalmaydı. Tabana, tepeden su akmadığı için oldukça kuruydu. Kireçtaşına bazı adlar yazılmış, taş çok yumuşak olduğundan zamanla aşınmıştı. Sadece kocaman harflerle yazılmış olan "Tövbe et" hâlâ okunabiliyordu. Gezginci bir papaz, iple kendini yukarı çekerek siyahı boyayla yazmış, sonra Tanrının iyi kulu olduğunu kanıtlayarak gitmişti.

Mr. Pritchard brandanın kendine düşen kısmını taşırken gözü "Tövbe et" yazısına ilişti. "Birisi bunu yazmak için epey zahmete girmiş, dedi. Acaba bu çabanın mali yükümlülüğünü kim üstlenmiştir diye düşündü. Herhalde bir misyoner olmalı, diye karar verdi.

Pimples'la birlikte brandayı mağaranın girişine bıraktıktan sonra içeriyi teftişe gittiler. Bütün mağaralar aşağı yukarı aynı büyüklükteydi, bir buçuk metre kadar yükseklik, iki metre genişlik, üç, üç buçuk metre derinlik... Mr. Pritchard en sağdakini seçti, çünkü o biraz daha karanlık ve daha kuruydu. Karanlık karnının başlamak üzere olan başağrısını belki geçirir diye düşündü. Pimples brandayı sererken ona yardım etti.

Mr. Pritchard, "Keşke brandanın altına sermek için de azıcık saman ya da kuru çam yaprağı olsaydı," dedi.

Pimples, "Otlar çok ıslak," dedi. "Civarda ise çama benzer ağaç yok."

Mr. Pritchard elinin ayasıyla brandada toz var mı diye kontrol etti. "Benim paltoma yatar, kürkünü de buraya koyar," dedi.

Ernest'le, Van Brunt da mağaraya bakmaya geldiler.

Ernest, "Yiyeceğimiz olsa, burada haftalarca barınabilirdik," dedi.

Van Brunt, "Gene de ihtiyacımız olabilir. Eğer o şoför yarına kadar gelmezse buraya gelirim. Saçmalıklardan bıktım, usandım, dedi.

Pimples atıldı: "Acıktıysanız size biraz pasta verebilirim."

Ernest, "Hiç fena fikir değil, dedi.

Mr. Pritchard otobüse, karısının yanına döndü. Biraz önceki öfkesinden ötürü utanıyordu. İşler istediği gibi olmadığı zaman midesine yumruk gibi bir şey otururdu. Charlie Johnson mutlaka ülseri olduğunu söylemişti. Bunu söylerken de biraz tuhaf davranmıştı doğrusu. Onca insanın ülser olabilmesi için mutlaka gelirinin yılda yirmi beş binden fazla olması gerekirmiş gibi. Charlie'ye göre ülser banka hesabıyla orantılıydı. Mr. Pritchard da bilinçsizce bu mide ağrısından gururlanır olmuştu.

Otobüse bindiğinde Mrs. Pritchard'ın gözleri kapalıydı.

Mr. Pritchard, "Küçücük yatağını hazırladık, dedi.

Kadının gözleri açıldı ve şaşkın şaşkın etrafına bakındı: "Ooo," dedi.

"Yoksa uyuyor muydun? Keşke seni uyandırmasaydım. Özür dilerim."

"Yok, sevgilim. Ziyanı yok. Dalmışım.

Karısına yardım edip kaldırdı: "Benim paltomun üstüne yatar, kürkünü de üstüne örtersin."

Kadın, kocasının sesindeki yumuşaklığa gülümseyerek karşılık verdi.

Karısının basamakları inmesine yardım etti. "Küçük kız, kusura bakma. Sana kaba davrandım," dedi.

"Ziyanı yok. Yorgundun. Özellikle yapmadığını biliyorum.

"Hollywood'a gider gitmez sana en güzel yerde yemek ısmarlayacağım. Belki Romanoff'a gider bir de şampanya açarız. Nasıl hoşuna gider mi bu?"

Karısı azıcık alayla karşılık verdi, "Para konusunda sana güven olmaz," dedi. "Haydi bakalım, her şey unutuldu. Sen de çok yorgundun."

İçinden yazacağı mektubu düşünüyordu. "Sevgili Elen, Romanoff'ta şahane bir yemek yedik. Yanımızdaki masada kimlerin oturduğunu dünyada tahmin edemezsin... Aa, yağmur nerdeyse dinmiş," dedi.

"Öyle. Ben küçük kızımın biraz uyumasını istiyorum. İyileşsin, güçlü olsun."

"Yer rutubetli değildir inşallah. Acaba yılan falan var mıdır?"

"Hayır. Her tarafa baktık.

"Ya örümcek?"

"Hiç örümcek ağına rastlamadık."

"Peki ya o koca, kıllı örümcekler? Biliyorsun onların ağı olmaz."

"Tekrar araştırırız. Duvarlar dümdüz. Böceklerin saklanacağı gibi değil." Elinden tutarak mağaraya kadar götürdü. "Bak, gördün mü ne kadar güzel. Şimdi kafanı şöyle koy ki istediğin zaman dışarıyı da seyredebilesin."

Adam paltosunu yere yaydı, karısı da üstüne oturdu.

"Şimdi uzan. Ben de üstünü örteyim.

Kadın gayet yumuşakbaşlı görünüyordu.

"Küçük kızımın başı rahat mı?"

"Doğrusu korktuğum kadar değilmiş."

"İşte bu iyi. Haydi sen azıcık kestir. Rahat mısın?"

Rahatmış gibi sesler çıkardı.

"Bir şey istersen seslen. Ben buralardayım.

Pimples mağaranın girişine geldi. Ağzı doluydu, bir elinde pasta kutusunu tutuyordu.

"Biraz pasta yer miydiniz, hanımefendi?"

Mrs. Pritchard, başını kaldırdı, hafifçe titredi, sonra tekrar başını yere koydu. "Teşekkür ederim," dedi. "Beni düşünmeniz büyük nezaket ama ben pasta yemem... Elliott bana kraliçeymişim gibi davrandı, Elenciğim. Yirmi üç yıl evlilikten sonra bunu kaç kadın söyleyebilir? Ben zaten hep şanslıydım...

Mr. Pritchard kansına baktı. Gözleri kapalıydı, dudaklarında bir tebessüm vardı. Birden o sık sık hissettiği yalnızlık çöktü üstüne. Bunu ilk hissedişini bütün ayrıntılarıyla hatırladı. Kız kardeşi doğduğu zaman o beş yaşındaydı. Birden üstüne kapılar kapanmış, çocuk odasına girememiş, kardeşine dokunamamıştı. O zaman kendisinin, pis, yaramaz bir çocuk sayıldığı kanısına varmış, annesinin ilgisine layık olmadığı inancı içine yer etmişti. Annesi hep meşguldü zaten. Böylece buz gibi bir yalnızlığa gömülmüştü. O yalnızlığı hâlâ arasıra duyardı. Karısının dudaklarındaki belli belirsiz tebessümün anlamı açıktı. Kendi dünyasına kapanmıştı, kocasını oraya kabul etmiyordu.

Cebinden altın tırnak temizleyicisini çıkardı, açtı, tırnaklarını temizledi ve yürüdü gitti. Başka bir köşede kayanın altında Ernest'in oturduğunu gördü. Ernest birkaç gazetenin üstünde oturuyordu, onu görünce gazetelerden bir kısmını ona uzattı.

"Dünyadaki en yararlı şeyler," dedi. "Bunlarla okumanın dışında her şeyi yapabilirsiniz."

Mr. Pritchard güldü, gazeteyi alıp üstüne oturdu. Charlie Johnson'u taklit ederek, "Eğer

gazete yazıyorsa yalandır," dedi. "İşte böyle. İki gün önce Oakland Otelinde kral dairesindeydim. Şimdi de bir mağarada... Bu da gösteriyor ki, insan tasarladığını yapamıyor."

Otobüse baktı. Pencereden Pimples'ın iki kızla birlikte pasta yediğini gördü. İçinden onların yanına gitmek için büyük bir arzu duydu. Kendisi de bir parça pasta yerdi.

Ernest, "Her şey bir şeyin varlığını gösteriyor," dedi. "Bazen içimden gülmek gelir. Bizler sözümona teknik adamlarız. Herkesin bir otomobili, buzdolabı, radyosu vardır. İnsanlar kendilerini tekniğe yatkın hissederler, ama işte karbüratöre bir pislik girdi mi... İşte araba ustası gelene kadar kıpırdayamaz. Elektrikler söndü mü elektrikçinin gelip yeni sigorta takması gerekir. Asansör bozuldu mu... al sana panik."

Mr. Pritchard, "Bilmem, dedi. "Amerikalılar genellikle tekniğe yatkındır. Atalarımız kendi başlarına pekâlâ başarılı bir yaşam sürmüşler."

"Öyle. Bizim de başımız sıkışsa biz de yaşarız. Sen arabanın saati bozulsa tamir edebilir misin?"

"Bilmem ki, şey...

"Biraz daha ileri gidelim. Örneğin burada iki hafta kalmak zorunda olsan, açlıktan ölmemeyi başarabilir miydin? Yoksa soğuk algınlığına yakalanıp ölür müydün?"

Mr. Pritchard, "Şimdi insanlar birçok şeyde uzmanlaştılar," dedi.

"İnek kesebilir miydin?" diye Ernest ısrar etti. "Hayvanı parçalayıp pişirebilir miydin?"

Mr. Pritchard bu genç adamdan sıkılmaya başladığını fark etti. "Nedense bütün ülkede bir inançsızlık var," dedi. "Kanımca gençler Amerika'ya inançlarını yitirdiler. Atalarımızın inançları vardı."

Ernest, "Kanınlarını doyurmaları gerekiyor-

du, dedi. "İnanca vakitleri yoktu. İnsanlar artık o kadar çok çalışmıyorlar. Onun için şimdi inanç için vakitleri var."

Mr. Pritchard, "İyi ama kimsenin hiçbir şeye inancı yok artık," dedi. "Ne oldu bu insanlara?"

"Ben de merak ediyorum. Hatta anlamaya da çalıştım. Benim babam iki şeye inanırdı. Birincisi, dürüstlük nasıl olursa olsun ödüllendirilir. Eğer bir insan dürüstse mutlaka doğru yolu bulurdu, eğer insan çok çalışıp parasını biriktirirse, rahat eder, kendini güvencede hisseder. Ama birkaç şey ona dünyanın kaç bucak olduğunu gösterdi. Örneğin çok beğenilen kişilerin hiç de dürüst olmadıklarını anladı. Dünyada inandığı iki şeyin, dürüstlük ve tutumun, beş para etmediğine şaşarak öldü. Dehşetli bir şaşkınlıkla... Bu ikisinin yerine geçecek şeyleri de henüz kimse akıl etmedi."

Mr. Pritchard, bunu düşünmemeye çalışarak, "Vergiler yüzünden insanın tutumlu olması olanaksız," dedi. "Bir zamanlar insanların kendilerine malikaneler yapmaları mümkündü, ama şimdi değil. Vergiler her şeyi silip süpürüyor. Sadece hazineyi doldurmak için çalışıyorsun. Bak işte söylüyorum, insanın yaratıcı gücünü baltalıyor bu. Artık kimse çalışmak istemiyor."

Ernest, "Eğer inancın varsa, kimin için çalıştığın önemli değil," dedi. "Bu ister hükümet olsun, isterse de başkası..."

Mr. Pritchard sözünü kesti, "Savaştan dönen askerler," dedi, "benim endişelendiğim de onlar. Bir yere yerleşip çalışmak istemiyorlar. Hükümetin kendilerine bir ömür boyu bakmakla yükümlü olduğunu sanıyorlar. Buna olanak var mı?"

Ernest'in alnında boncuk boncuk terler birikti. Ağzının etrafında beyaz bir çizgi belirmiş, gözleri donuklaşmıştı. Yavaşça, "Ben de onlar-

dandım," dedi. "Yok, yok, üzülmeyin. Size anlatacak değilim. Bunu yapamam, zaten yapacak da değilim."

Mr. Pritchard, "Elbette askerlerimize çok saygı duyuyorum. Bence onların da söyleyecekleri olmalı," dedi.

Ernest'in parmakları rozet iliğine geçti. "Tabi ," dedi. "Tabii, biliyorum." Sanki bir çocukla konuşuyordu. "Gazetelerde en başarılı adamlarımız hakkında yazılar okudum. Başarılı olmalılar, çünkü en büyük işlerin başındalar. Yaptıkları ve söyledikleri hakkında çok şey okudum. Ama sizin serseri diyebileceğiniz birçok arkadaşımla aralarında pek bir fark yok. Size bir şey söyleyeyim mi, onların fikirleri dışişleri bakanınkilerden daha değerli. Aman canım! Ne önemi var?" Güldü. "Benim bir icadım var. Lastik bir davula süngerle vuruyorsunuz. Bu orkestrada çalmak isteyen sarhoşlara göre yapılmış bir icat. Ben biraz yürüyeceğim.

Mr. Pritchard, "Sinirlisiniz," dedi.

Ernest, "Doğru, sinirliyim," dedi. "Zaten herkes sinirli. Size bir şey daha söyleyeyim. Yeniden birileriyle dövüşmek zorunda kalırsak eğer, çok korkunç ama yine de söyleyeyim... Gene giderim. İşte korkunç olan bu." Ayağa kalktı, yürüyüp otobüsün geldiği yöne doğru gitti.

Başı eğik, elleri cebinde, çakıl taşlarına basarak yürüyordu. Dudakları kısılmıştı, bir türlü kendine sahip olamıyordu. "Sinirliyim," dedi. "Sinirliyim. Hepsi bu kadar."

Mr. Pritchard arkasından bakakaldı. Sonra gözlerini yere indirdi, cebinden altın tırnak temizleyicisini çıkarıp tırnaklarını temizledi. Mr. Pritchard sarsılmıştı, ama nedenini bilmiyordu. Mr. Pritchard her ne kadar hükümetin her şeye karışmasından karamsarlığa düşüyorsa da, içinde daima bir umut vardı. Coolidge ya da Hoover gibi birileri vardı ve günün birinde

gelip hükümeti bu ahmakların elinden kurtaracaktı. Ondan sonra da her şey güllük gülistanlık olacaktı. Grevler duracak, insanlar para kazanacak, herkes mutlu olacaktı. İş köşeyi dönmeye kalıyordu. Mr. Pritchard buna inanıyordu. Dünyanın çok değiştiğinden haberi yoktu. Birkaç hata yapılmıştı, ama ziyanı yok... Biri, örneğin Taft gelir düzeltirdi.

Şu genç adama canı sıkılmıştı. Akıllı birine benziyordu ama, nedense umutsuzdu. Her ne kadar bu konuyu konuşmadılarsa da Mr. Pritchard, Ernest Horton'un, aday gösterildiğinde Taft'a oy vermeyeceğini anlamıştı. Mr. Pritchard birçok meslektaşı gibi mucizelere inanırdı, yine de sarsılmıştı. Horton, Pritchard'a doğrudan doğruya değil, karbüratörü aracılığıyla hücum etmişti. Mr. Pritchard kafasında karbüratörünü görüntülemeye çalıştı. Acaba sökebilir miydi? Karbüratörün içinde bir şamandıra olduğunu hayal meyal hatırlıyordu. Gözünün önüne bir pirinç levhayla contalar geldi.

Kendi kendine, bundan daha önemli şeyleri düşünmesi gerektiğine karar verdi. Horton, "Işıklar sönse," demişti, sigortaların nerede olduğunu hatırlamaya çalıştı; bilmiyordu. Horton ona basbayağı hücum etmişti. Bu adamı, zaten kendisini sevmemişti. Ya onun dediği gibi burada kalsalar ne olacaktı?

Mr. Pritchard gözlerini kapattı, kendisini otobüsün koridorunda ayakta gördü. Öbür yolculara, "Üzülmeyin," dedi, "sizleri kurtaracağım. Ben daha önce ne büyük işler başardım. Haydi toparlanın, aklımızı kullanalım. Önce yiyecek ihtiyacımızı karşılamalıyız. Şu çiftliğin arkasında dolaşan inekler var." Oysa Horton, ona sen inek kesemezsin demişti. İşte ona göstermenin tam zamanıydı. Belki Horton otobüsün torpido gözünde tabanca olduğunu bilmiyordu, ama o biliyordu.

İşte Mr. Pritchard tabancayı alıyor, otobüs-

ten iniyordu. Çiti atlayıp tarlaya giriyordu. Elinde kocaman kara tabanca tutuyordu. Mr. Pritchard çok sinemaya gitmişti. Filmlerdeki gibi, farkında olmadan bir çözüm buluyordu. İneği kesip parçaladığını düşleyemedi, ama elinde nereden bulduysa kocaman kıpkırmızı bir et parçasını görebiliyordu. "İşte size yiyecek! Haydi şimdi bir ateş yakalım!" Bu kez de gözünün önünde kocaman bir ateşle bu ateşte çevrilen et parçası canlandı. Ve Camille, "Bu kimin hayvanıydı? Mutlaka bir sahibi olmalı!" diye soruyordu. Mr. Pritchard, "İhtiyaç kanun tanımaz," dedi. "Önce insanın canlı kalması kuralı gelir. Kimse sizlerin ölmesine razı olmamı bekleyemez, diye karşılık veriyordu.

Birden kendine geldi, gözlerini açtı. Kendi kendine, "Bu kızdan uzak dur," dedi. Acaba bu kızı nerede görmüştü? Onunla biraz konuşma fırsatı bulsa, mutlaka çıkarırdı. Yanılmadığını, kızın yüzünü görünce yüreğindeki çırpıntıdan anlamıştı. Kızı sadece görmekle kalmamış, aralarında bir şeyler geçmişti. Otobüse baktı. Pimples'la iki kız hâlâ içerdeydi.

Ayağa kalktı, pantolonunun arkasını eliyle silkeledi, yaydığı kâğıt, tozdan korunmasına yaramamış gibiydi. Yağmur şimdi serpiştiriyordu. Batıda parça parça mavi gök görünüyordu. Her şey yoluna girecekti. Otobüse doğru yürüdü, basamakları çıktı. Van Brunt otobüsün en arkasındaki uzun koltuğa boylu boyunca uzanmıştı. Uyuyor gibiydi. Pimples'la iki kız, usul usul konuşup adamı rahatsız etmemeye çalışıyorlardı.

Pimples, "Ben karımın dürüst olmasını isterim, dedi.

Camille, "Peki ya sen? Sen de karına dürüst olabilecek misin?" diye sordu.

Pimples, "Elbette, dedi, "İstediğim gibi biriyse elbette."

"Peki değilse?"

"O zaman onu uyarmasını bilirim. İki gönül bir olunca samanlık seyran olur, derim. Hani Cary Grant bir filmde böyle bir rolde oynamıştı."

Önlerinde boş bir pasta kabıyla, bir de içinde pastanın dörtte biri olan kap vardı. İki kız yan yana oturmuşlardı. Pimples da bir öndeki koltuğa yan oturmuş, bir elini de koltuğun arkasına dayamıştı.

Mr. Pritchard gelince başlarını kaldırıp ona baktılar. "Rahatsız etmezsem, yanınıza oturabilir miyim?" diye sordu.

Pimples, "Rica ederim, buyurun. Pasta yer misiniz? İşte şurada bir parça var." Pimples pastayı Mr. Pritchard'a uzattı, sonra da boş kapları kaldırdı, böylece Mr. Pritchard'a yer açmış oldu.

Camille, "Peki şimdi sevgilin var mı?" diye sordu.

"Eh, var gibi. Ama ne bileyim, işte tuhaf bir kız."

"Sana sadık mı?"

"Elbette.

"Nereden biliyorsun?"

"Yani ne diyeyim, insanlar anlaşılmaz... yok hayır eminim."

Mr. Pritchard, "Öyleyse yakında evlenirsin, diye şaka yaptı. "O zaman kendi işini de kurarsın herhalde."

"Yok canım, öyle hemen bir iş kuramam. Ben mektupla radar öğreniyorum. Radarda gelecek var. Bir yıl içinde haftada yetmiş beş dolara kadar kazanmak mümkün."

"Yok canım!"

Pimples, "Bu kursu alanlarla yazıştım. Onların yalancısıyım," dedi. "Bir tanesi, bir yıl sonra kısım amiri bile oldu."

Mr. Pritchard, "Neyin kısım amiri olmuş?" diye sordu.

"Canım kısım amiri işte. Mektubunda öyle diyordu. Mektup kâğıdının başlığı da öyleydi."

M. Pritchard'ın neşesi yerine gelmeye başlamıştı. İşte karşısında meraklı biri vardı. Demek ki herkes işin alayında değildi.

Camille. "Eh, ne zaman evlenmeye niyet ediyorsun?" diye sordu.

Pimples. "Hiç acelemiz yok. Bence bir erkek evlenmeden önce dünyayı gezip tanımalı. Biraz deneyim sahibi olmalı. Belki de bir gemiye binerim. Radar bilirsen telsizi de idare edersin. Niyetim bir süre bir gemide telsizci olarak çalışmak.

"Peki, kursu ne zaman bitireceksin?" diye Mr. Pritchard sordu.

"Dersler neredeyse başlar. Formları aldım. Kurs parasını da biriktiriyorum. Bir sınava girdim, yetenekli buldular beni. Onlardan üç dört mektup aldım.

Camille'in gözleri yorgundu. Mr. Pritchard, dikkatle kızın yüzüne baktı. Gözlükleri, nereye baktığını gizliyordu. Dikkatle bakılınca, kızın çok güzel bir yüzü olduğu anlaşılıyordu. Dudakları dolgundu, dosttu ama gözleri yorgundu. Mr Pritchard taa Chicago'dan buraya otobüsle gelmek kolay değil, elbette yorulur, diye düşündü. Dayanıklı biri gibi görünmüyordu. Tayyörünün içinden göğüslerinin dolgun olduğu anlaşılıyordu ama, tayyörü çok buruşmuştu. Bluzunun yakalarını ceketinin üstüne çıkarmıştı. Böylece ceketin kirlenmesini önlüyordu. Mr. Pritchard, onun tertipli bir kız olduğuna karar verdi. Küçük ayrıntılarla ilgilenmeye bayılırdı.

Bu kızı sanki, güzel bir koku gibi içine çekebiliyordu. Birden heyecanlandı ve kızı arzuladı. Böyle güzel, cazip bir kıza sık sık rastlanmaz, diye düşündü. Hiç niyeti yokken birden konuşmaya başladığının farkına vardı.

"Miss, Oaks," dedi. "Birden aklıma işle ilgi-

li bir fikir geldi, dinlemek ister miydiniz? Ben büyük bir şirketin başındayım ve düşündüm ki... yani şey... Acaba bu gençler bize biraz izin verirler mi, size önerimi anlatmak istiyorum. Haydi sizinle şuradaki kayalığa gidelim. Kayalara serecek gazetem de var, merak etmeyin." Söylediklerine kendi de şaştı.

Camille, kendi kendine "Aman Tanrım. İşte başladı," dedi.

Mr. Pritchard önce yere atladı, elini kibarca Camille'e uzatarak yere inmesine yardım etti. Hendeği atlarken de hafifçe dirseğinin ucundan tuttu. Ernest'le birlikte oturdukları yere götürüp yere gazeteleri yaydı. Sonra da eliyle yeri gösterdi.

Camille, "Bilmem ki, dedi. "Hep oturuyorum."

Mr. Pritchard, "Belki değişik bir yerde oturmak sizi dinlendirir." dedi. "Örneğin masa başında uzun saatler çalıştığım zaman, hemen her saat başı koltuğumu bir yükseltir, bir alçaltırım. Bu da beni zinde tutar." Gazetenin üstüne oturmasına yardım etti. Kız da eteklerini iyice çekti, sonra kollarını kucaklar gibi bacaklarına sardı.

Mr. Pritchard, onun yanına oturdu. Gözlüğünü çıkardı. "Düşünüyordum," dedi, "benim gibi birinin geleceğe dönük tasarılar yapması şarttır. Şimdi sözümona tatildeyim." Gülümsedi. "Tatil... acaba gerçek tatil nasıl olur?"

Camille gülümsedi. Yer de oldukça sertti. Bakalım ne kadar sürecek diye merak etti.

"Başarılı bir şirketin asıl hammaddesi, çalıştırdığı elemanlardır, dedi. "Ben gözümle çevremde her zaman nitelikli kişiler ararım. Çeliği, kauçuğu her zaman bulabilirsiniz. Ama akıl, yetenek, güzellik ve ihtiras her zaman ele geçmez... İşte bulunması en zor ürün budur."

Camille, "Bakın bayım," dedi, "çok yorgunum."

"Biliyorum, sevgili çocuğum, derhal konuya geliyorum. Sizi işe almak istiyorum. Bundan daha açık da söylenemez bu."

"Neci olarak?"

"Resepsiyon memuru olarak. Özel bir iştir. Oradan yükselerek eh... evet, benim özel sekreterim bile olabilirsiniz."

Camille yorgunluktan bitkindi. Mrs. Pritchard'ın bulunduğu mağara girişine doğru baktı. Hiçbir şey göremedi: "Ya karınız bu işe ne der?"

"Bunun onunla ne ilgisi var? İşlerimi o yürütmüyor."

"Bayım, dediğim gibi çok yorgunum. Bütün bu ayrıntılara girmeye gerek yok. Ben evlenmek istiyorum. İyi bir eş olurum, para sıkıntısı çekmeden yaşayabileceğim bir seçim yapacağım. Bir erkeğe oldukça iyi davranabilirim."

Mr. Pritchard, "Ne demek istediğinizi anlamıyorum," dedi.

Camille, "Bal gibi de anlıyorsunuz," dedi. "Benden hoşlanmayacaksınız, çünkü ben sizin oyunlarınızı oynayamam. Aylarca etrafımda dönenecek, sonra günün birinde bana sürpriz yapacaksınız, ama ben usandım. Siz, karım benim işime karışmaz diyorsunuz, bense karışır, diyorum. Size, işinize, sizinle ilgili her şeye... Allah bilir, sekreterlerinizi de o seçiyordur, ama haberiniz bile olmuyordur. Güçlü bir kadın o."

"Neden söz ettiğinizi anlamıyorum."

"Bal gibi de anlıyorsunuz. Kravatınızı kim aldı?"

"Yani... şey."

"Beni görür görmez anlayacaktır. Anlar o. Durun bir düşüneyim. Siz bir kıza açıkça derdinizi söyleyemezsiniz. Mutlaka bin dereden su getirirsiniz. Ama sadece iki yol vardır, bayım. Ya âşık olursunuz, ya da iş teklif edersiniz.

Eğer bana, 'Al işte, evin için şu kadar, elbiselerin için şu kadar' deseydiniz, belki bir şeyler düşünürdük. Kimsenin beni sömürmesine izin vermem. İki, üç ay kadar beni oyalayacaksınız, sonra birden sürpriz yapacaksınız. Benim böyle oyunlara karnım tok."

Mr. Pritchard'ın çenesi düştü. "Karım benim işlerime karışamaz" diyebildi. "Bunu nereden çıkardınız, hayret."

Camille, "Boş verin, canım, dedi. "Karnınız benden hoşlanmadı, tersi olduysa eğer, başıma büyük felaketler gelir, bunu yeğlerim."

Mr. Pritchard, "Tutumunuz beni şaşırttı, dedi. "Bunları hiç düşünmemiştim. Size sadece bir iş teklif etmek istemiştim. İsterseniz kabul edersiniz, istemezseniz etmezsiniz."

Camille, "Aman Tanrım, siz kendinizi buna inandırmışsanız, yanınıza alacağınız sekretere Allah sabır versin. Asla durduğu yeri bilmeyecek demektir, dedi.

Mr. Pritchard, kıza gülümsedi, "Yorgunsunuz, dedi. "Biraz dinlenince belki başka türlü düşünürsünüz."

Sesindeki heyecan gitmişti, Camille de bunu fark etti ve rahatladı. Bu konuyu bu kadar kolay halledeceğine inanmadığı için acaba bir hata mı yaptım, yoksa herif enayi mi ne, diye düşündü. Loraine olsa, adamı soyup soğana çevirirdi.

Mr. Pritchard kızın yüzünü şimdi bambaşka görüyordu. Bu yüzde kızgınlık, tepki vardı. Yakından bakınca makyajını, nasıl yapıldığını da açıkça görebiliyordu. Kızın önünde kendini çıplakmış gibi hissetti, böyle konuşması onu rahatsız etmişti. Kendi kendine ya olursa diye, ne hesaplar yapmıştı ama... İşte kız her şeyi anlamıştı, bu da problemdi. Daha açık seçik bir deyim bulamazdı Camille için, ama işten anlayan kadınlar vardı demek.

Şaşıyor, şaştıkça da kızıyordu. Bir günde

iki kez sinirlenmek, onun için olur şey değildi. Ensesi öfkeden kıpkırmızı olmuştu. Hemen kapaması gerekirdi. Kendisi için başkalarının önemi yoktu. Sert bir ifadeyle, "Size bir iş önerdim. Siz de istemiyorsunuz. Pekâlâ. Çamurlaşmanız gerekmez. Bir hanımefendi gibi davranabilirdiniz," dedi. Kızın sesi de dikleşti. "Bana bak ahbap," dedi. "İstersem ben de sertleşirim. Bu hanımefendilik lafı beni çileden çıkardı. Bak sana bir şey söyleyeyim. Sen beni tanıdığını sandın. Sen, Octagon, Dünya Kuşları ya da İki Bin Beşyüz Üç Bin Kulüplerine üye misin?"

Mr. Pritchard, gururla, "Ben Octagon'um, dedi.

"Şarap kadehinin içinde oturan kızı hatırlıyor musun? Ne biçim mahlûklar olduğunuzu yakından gördüm ben. Ne tat alırsınız bu işten anlamam, zaten anlamak da istemem. Ama hoş bir şey olmadığını da bilirim, ben bayım. Sen bir hanımefendilikten anlar mısın? Onu bilemem." Sesi tane tane ve isterik bir şekilde çıkıyordu. Yorgundu. Ayağa fırladı. "Ben şimdi yürüyüşe çıkıyorum ahbap. Sakın beni rahatsız etme, çünkü ben seni de, senin karın gibileri de iyi tanırım."

Çabucak uzaklaştı. Mr. Pritchard arkasından baktı. Gözleri faltaşı gibi açılmış, yüreğine bir ağırlık çökmüştü. Fiziksel bir yorgunlukla bitkin düşmüştü. Endamlı vücudunun yürürken salınışını, güzel bacaklarını izledi, onu çıplak düşündü, kocaman şarap kadehinin içinde oturuyor, kıpkırmızı şarap, göbeğinden butlarına, poposuna dökülüyordu. Mr. Pritchard'ın ağzı açıldı, ensesi kıpkırmızı oldu. Gözlerini kızdan ayırdı, ellerine baktı. Altın tırnak temizleyicisini cebinden çıkardı sonra tekrar yerine koydu. Başı dönüyordu. Sendeleyerek kalktı, kayanın altına, Mrs. Pritchard'ın yattığı mağaraya doğru yürüdü.

Kadın, kocası gelince gözlerini açıp gülümsedi. Mr. Pritchard çabucak kadının yanına uzandı. Mantosunu açıp içine kıvrıldı. Kadın, "Yorgunsun, sevgilim," dedi. "Elliott, ne yapıyorsun? Elliott!"

Mr. Pritchard, "Kes sesini, dedi. "Beni duyuyor musun? Kes sesini! Sen benim karım değil misin? Bir erkeğin karısına karşı hakları yok mu?"

"Elliott, sen delirmişsin! Ya biri görürse?" Dehşet içinde adamla boğuşmaya çalıştı. "Seni tanıyamıyorum, Elliott," dedi. "Elbisemi yırtıyorsun."

"O elbiseyi ben almadım mı? Bana hasta hayvan muamelesi yapılmasından bıktım usandım."

Bernice, korku ve öfkeyle ağlamaya başladı.

Adam onu bırakıp gittiğinde başını kürk mantosuna yaslamış için için ağlıyordu. Yavaş yavaş ağlaması durdu, gözlerini mağaranın kapısına dikti, gözleri dönmüştü. Elini kaldırdı ve tırnaklarını yanağına bastırdı, yüzünü çizdi ve sonra altdudağını ısırdı, tırnaklarıyla paraladı. Yaralardan kan sızdığını fark ediyordu. Mağaranın toprağını kazıdı ve toprağı kanayan yanağına sürdü. Kan çamurlu yüzünden ensesine, elbisesinin yakasına süzülüyordu.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mildred'le Juan ağıldan çıktıklarında. Mildred, "Bak, yağmur dinmiş. Dağların ardından görünen güneşe bak. Harika bir gün olacak," dedi.

Juan sırıttı.

Kız, "Biliyor musun, kendimi çok iyi hissediyorum, dedi. "Harika hissediyorum."

Juan, "Elbette," dedi.

"Sen de bana ayna tutacak kadar kendini iyi hissediyor musun? O karanlıkta kendimi göremedim." Çantasından kare şeklinde bir ayna çıkardı. "İşte. Biraz daha yukarı." Saçlarını aceleyle taradı ve yanaklarını pudraladı, ruj sürdü. Aynanın içine girecekmiş gibi, yakından bakıyordu. Gözleri ancak bu mesafede seçebiliyordu.

"Irzına geçilmiş bir kız için çok mu neşeli görünüyorum?"

Adam, "İyisin, hoşsun. Senden hoşlanıyorum, dedi.

"Sadece bu kadar mı? Fazlası yok mu?"

"Yalan söylememi ister misin?"

Güldü. "Eh, az bir şey fena olmaz. Yoo, hayır, istemem. Beni Meksika'ya götürmeyeceksin değil mi?"

"Hayır."

"O zaman bu iş burada bitiyor mu? Arkası gelmeyecek mi?"

"Nereden bileyim?"

Aynasıyla rujunu tekrar çantasına koydu. Rujunu, iki dudağını birbirine sürerek yaydı. "Arkamdan samanları süpürsene, dedi.

Adam sırtını temizlerken hafifçe döndü,

"Çünkü, dedi, "annemle babam böyle şeyleri bilmezler. Herhalde benim doğumum da belli şartlara uygun olmuştur. Annem beni soğan gibi toprağa dikmiş, kar yağmadan beni toprak, kum ve gübreyle örtmüştür." Neşeliydi. "Meksika'ya gidemiyoruz. Pekâlâ şimdi ne yapacağız?"

Juan, "Geriye döneceğiz, otobüsü kurtaracağız ve de San Juan'a gideceğiz," dedi ve çiftliğin giriş kapısına doğru yürümeye başladı.

"Biraz elini tutabilir miyim?"

Güdük parmağına baktı sonra yer değiştirip kıza öbür elini vermek istedi. Kız, "Yoo" dedi. "Ben onu seviyorum." Adamın elini tuttu, parmağıyla güdük parmağı okşadı.

Adam, "Yapma," dedi, "huylandırıyorsun.

Kız eli sımsıkı tuttu. "Gözlük takmak zorunda değilim," dedi.

Doğudaki sıradağlar, batan güneşin ışınlarıyla pırıl pırıldı. Juan'la Mildred doğuya dönüp otobüse giden yokuşu tırmanmaya başladılar.

"Bana bir şey söyler misin? Yaptığım orospuluğun bedeli olarak?"

Juan güldü: "Ne istiyorsun?"

"Niye buraya geldin? Peşinden geleceğimi mi düşündün?"

"Gerçeği mi öğrenmek istiyorsun, yoksa oyun mu oynamak istiyorsun?"

"Şey, her ikisini de. Yok, yok, galiba önce gerçeği öğrenmek istiyorum."

"Eh. öyleyse, kaçıyordum, dedi Juan. "Meksika'ya dönecek, izimi kaybettirecek, yolcuları da kendi hallerine bırakacaktım."

"Ee, peki niye yapmıyorsun?"

"Bilmem, bazı şeyler ters gitti. Guadalupe Bakiresi beni terk etti. Ben onu kandırdım derken... Ama kandırılmaktan hoşlanmaz. İçimden o arzuyu sildi, götürdü."

Mildred, ciddiyetle, "Böyle şeylere inan-

mazsın herhalde, dedi. "Ben de inanmam. Gerçeği söyle bakalım."

"Neyin gerçeğini?"

"Bu terk edilmiş yere gelmenin nedenini?"

Juan yürürken birden yüzünü bir tebessüm kapladı ve dudağındaki yara izi gülüşünü çarpıttı. Kıza baktı siyah gözlerinde büyük bir sıcaklık vardı. "Buraya gelirken sen de peşimden belki yürüyüşe çıkarsın diye bir ümit vardı. Belki de yakalar, sevişiriz, dedim."

Mildred Juan'ın koluna girdi. Yüzünü adamın ceketine sürdü. "Keşke beraberliğimiz biraz daha uzun sürseydi, ama biliyorum, süremez. Elveda, Juan."

"Elveda," dedi Juan da. Birlikte yavaş yavaş otobüse doğru yürüdüler.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Van Brunt otobüsün arkasındaki koltuklara boylu boyunca uzanmıştı.

Gözleri kapalıydı, ama uyumuyordu. Başını sağ koluna dayamıştı. Başının ağırlığı kanın sağ eline gitmesine engel oluyordu.

Camille ile Mr. Pritchard otobüsten inince, Pimples ile Norma bir süre sessiz durdular.

Van Brunt damarlarındaki uyuşukluktan yaşının artık iyice ilerlediğini anladı. Nasırlaşmış damarlarında kanın akışını, kalbinin atışındaki gıcırtılı ıslığı, sanki duyabiliyordu. Sağ eli uyuşmuştu, ama onu asıl endişelendiren sol eliydi. Kalın bir lastikten yapılmış gibi duyarsızdı. Elini ovaladı, kanın tekrar rahatlıkla dolaşması için masaj yaptı. Aslında bunun neden olduğunu iyi biliyordu, ama kabul etmek istemiyordu. Birkaç ay önce çok kısa süren bir baygınlık geçirmiş ve tansiyonunu ölçen doktor ona biraz dinlenmesini tavsiye etmişti. İki hafta önce de başka bir şey olmuştu. Başının arkasında şimşek gibi bir şey çakmış bir saniyelik mavi beyaz göz kamaştıran bir ışın görünmüştü ve o gün bugündür okuyamıyordu. Görmüyor değildi. Etrafını görebiliyordu, ama okumaya kalkınca harfler birbirinin içine giriyor, yılan gibi kıvrım kıvrım oluyorlardı. Böylece okumak mümkün olamıyordu.

İki kez kalp krizi geçirdiğini biliyordu, ama bunu karısından saklıyordu, karısı da ona bir şeyler belli etmemeye çalışıyordu. Doktor da olayı her ikisinden de saklıyordu. Ve beyninde çakacak bir üçüncü şimşeği bekliyordu. Beklediği bu üçüncü bütün vücudunu etkileyecek,

öldürmezse de bütün organlarını susturacaktı. Bunu bilmek onu öfkeli bir adam yapmıştı. Önüne gelen herkese öfkeleniyordu. Etrafındakilerin nefreti, boğazında bir düğüm oluşturuyordu.

Her türlü gözlüğü, gazeteyi büyüteçle okumayı denemişti. Aklının yarısı gerçeği kendisinden bile gizlemekteydi. Öfke artık huyu olmuştu; apansız, birden patlıyordu ama asıl dehşet veren olay ağlamasıydı. Hiç başa çıkamadığı bir şekilde ağlıyor, bir türlü de susamıyordu. Bir sabah erkenden uyandı ve kendi kendine, "Niye bekleyeyim?" diye sordu.

Babası aynı rahatsızlıktan ölmüştü. Ama ölmeden önce yatakta on bir ay hiç kıpırdamadan, boz, zavallı bir böcek gibi yatmıştı. Yaşlılık için biriktirdiği onca para da doktorlara akmıştı. Van Brunt aynı şeyin kendi başına da geleceğini ve bin bir güçlükle biriktirdiği bankadaki sekiz bin doların doktor faturalarına gideceğini, biliyordu. Karısı onu gömdükten sonra beş parasız kalacaktı.

O gün eczaneler açılır açılmaz, arkadaşı Boston Eczanesinin sahibi Milton Boston'u görmeye gitmişti.

"Milton," demişti, "sincaplar için zehir istiyorum. Bana bir siyanür versene."

Milton, "Aman," demişti, "o çok tehlikeli bir zehirdir. Siyanür satmayı hiç istemem. Striknin vereyim. O da aynı işi görür."

Van Brunt, "Hayır," demişti, "hükümetin önerdiği yeni bir karışım var. Mutlaka siyanür gerekiyor."

Milton, "Eh, pekâlâ, demişti. "Zehir defterini imzalaman gerekecek. Ama çok dikkatli ol, Van. Çok dikkatli ol ve ortalıkta bırakma."

Çok eski dosttular. Aynı tarikatın kademelerini birlikte tırmanmışlar, sonra Van Brunt üçüncü dereceden öteye gidemediği halde arkadaşlıkları devam etmişti.

"Ne kadar bir şey istiyorsun?"

"Şöyle beş, on gram yeter herhalde.

"Van bu çok."

"Kullanmadığımı geri getiririm.

Milton meraklanmıştı: "Sakın ellerinle dokunma, anladın mı?"

Van Brunt, "Nasıl kullanıldığını biliyorum, demişti. Sonra evinin bodrumundaki bürosuna gitmişti, sivri bir çakıyla elinin arkasını delmişti. Kan çıkmaya başladığı zaman, içinde zehir kristallerinin olduğu ampulü açmış, ama birden durmuştu. Yapamamış, kristalleri yaraya süreememişti.

Bir saat kadar sonra ampulü bankaya götürmüş, vasiyetnamesinin ve hayat sigortalarının bulunduğu kasasına koymuştu. Bir ara ampulü boynuna asmayı düşünmüştü. Büyük kriz geldiği zaman Avrupalıların yaptığı gibi hemen ağzına atardı. Ama artık yapamazdı. Hem zaten belki de üçüncü kriz gelmezdi.

İçinde hem düş kırıklığı, hem de öfke vardı. Etrafındaki ölmeyecek olan herkese öfke duyuyordu. Onu rahatsız eden başka bir şey daha vardı. Kalp krizinden sonra birtakım çekingenlikleri kaybolmuştu. Birdenbire şiddetli ihtiraslar duyar olmuştu. Genç kadınları, hatta küçük kızları görünce bile heyecanlanır olmuştu. Ne gözlerini, ne de düşüncelerini onlardan ayırabiliyordu. Bu sapık düşüncelerin arasında birden iki gözü iki çeşme ağlamaya başlıyordu. Yabancı bir şeyden ürken bir çocuk gibi ürkek olmuştu.

Kalp krizinin getirdiği bu kişilik değişikliği ve ondan kaynaklanan yeniliklerle başa çıkmak için çok yaşlıydı. Hiçbir zaman okumaya merakı olmamıştı. Ama şimdi okuma güçlüğü çektiği için okumaya karşı bir açlık duymaya başlamıştı. Gittikçe aksileşmiş, şiddetli bir kişiliğe bürünmüştü. Öyleki yıllardır tanıdığı insanlar onu gördükçe kaçar olmuşlardı.

Damarlarından zamanın akışını dinliyor ve ölmeyi çok istiyordu, ama korkuyordu da... Yarı aralık gözleriyle batan güneşin ışınlarının otobüse yansıdığını gördü. Dudakları kıpırdadı ve "Akşam, akşam, akşam," dedi. Güzel bir sözcüktü ve taa yüreğinin içinde yankılanışını duydu. Üstüne bir ağırlık çöktü, göğsünü şişirdi, boğazını şişirdi, beyninin içinde zonkladı. Gene ağlayacağını sandı. Sağ elini sıkmak istedi, ama el uyuşmuştu, sıkılmadı. Sonra vücudu gerildi, âdeta şişirilmiş lastik bir eldiven gibi oldu. Akşam güneşi otobüsü aydınlattı. Gözlerinin gerisinde müthiş bir şimşek çaktı. Gittikçe koyulaşan bir griliğe, karanlığa, karanlıklara doğru yuvarlanmaya başladı.

Güneş batıdaki tepelere dokunarak geçti gitti. Işığı sapsarıydı. Yağmura doymuş vadi bu son ışıklarla parladı. Yıkanmış, arınmış hava serindi. Tarlalarda boynunu büken ekinler dikildiler, gelinciklerin gevşemiş yaprakları döküldü. Sarı ırmak kaynıyordu, köpürdü dalgalandı. Otobüsün arka koltuğunda yatan Van Brunt hırıltılar çıkarıyordu. Alnı terlemişti. Ağzı açıktı, gözleri de öyle.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Pimples, Norma'nın yanına geldi. Kız da tertipli bir şekilde eteklerini toplayarak, pencereye iyice yaklaşıp Pimples'a yer açtı. Pimples, "Sence şu yaşlı adam kızdan ne istiyor?" diye kuşkuyla sordu.

Norma, "Bilemem, dedi, "ama sana bir şey söyleyeyim mi? O kendisini pekâlâ idare edebilir. Harika bir kız o."

Pimples, "O kadarını bilmem. Başka harika kızlar da var," dedi.

Norma; öfkeyle, "Kim gibi yani?" diye sordu.

Pimples, "Senin gibi örneğin, diye yanıt verdi. "Ooo," doğrusu bunu beklememişti. Başını önüne eğdi, kenetlenmiş parmaklarına bakarak kendine gelmeye çalıştı.

Pimples, "İşten niye çıktın sanki?" diye sordu.

"Mrs. Chicoy, bana iyi davranmadı da ondan.

"Biliyorum. O kimseye iyi davranmaz ki. Keşke işten çıkmasaydın. Beraber olurduk."

Norma karşılık vermedi. Pimples, "İstersen hemen, o üzümlü pastalardan birini getiririm," dedi.

"Yoo, hayır. Sağ ol. Bir şey yiyebileceğimi sanmıyorum."

"Hasta mısın?"

"Yoo."

"Tekrar Köşedeki işine dönersen, belki seninle hafta sonlarında San Ysidro'ya gider, dans falan ederdik."

"Niye bunlar daha önce aklına gelmedi?"

"Sen benden hoşlanmıyorsun, sanıyordum."

Norma biraz nazlandı. Hoş bir oyundu bu. "Senden şimdi hoşlandığımı da nereden çıkardın?" diye sordu.

"Sen değiştin. Bambaşka bir kız oldun. Bu yeni saç şeklini çok beğendim."

"Ha o mu? Lokantada çalışırken kendime bakınama neden yoktu. Kim görecekti beni?"

Pimples, centilmence, "Ben görürdüm," dedi. "Haydi geri dön. Nasılsa sana eski işini verirler. Ben garanti ederim."

Kız başını salladı. "Ben bir kez çıktım mı, çıkarım. Öyle sürünerek geriye dönmem. Hem zaten geleceğim söz konusu. Epeyce plan yaptık."

"Ne planı?"

Norma söyleyip söylememekte tereddüt etti. Şansını bozabilirdi, ama dayanamayacağını anladı. "Küçük bir kat tutacağız. İçinde güzel bir kanepesi, bir de radyosu olacak. Ocağımız, buzdolabımız da... Ben de okula gidip dişçi hemşiresi olmayı öğreneceğim." Gözleri pırıl pırıldı.

"Biz de kim oluyor?"

"Benle, Camille Oaks, yani biz. Dişçi hemşiresi olunca şık giyinebileceğim. arada sırada tiyatrolara gideceğiz. Hatta evde yemek davetleri bile vereceğiz."

"Sen delisin, dedi. "Asla bunları yapamayacaksın."

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Yapamazsın da ondan. Niçin bütün bunlara boş verip tekrar Köşeye gelmiyorsun? Ben radar kurslarını izliyorum. Beraber çıkardık, kim bilir... belki beraber olurduk. Şimdi ele bir genç kız alalım. Ne ister bu kız, evlenmek değil mi? Ben de bir delikanlıyım. Genç bir adamın bir karısının olması iyi bir şeydir. Ona itici güç verir."

Norma, Pimples'ın yüzüne soran gözlerle baktı. Yoksa kendisiyle alay mı ediyordu. Bakışındaki ifadeyi, Pimples yanlış yorumladı ve utanarak başka tarafa baktı.

Acıyla, "Biliyorum," dedi. "Yüzünde böyle şeyler olan bir adamla beraber olmak istemezsin. Elimden gelen her şeyi yaptım. Doktorlara, ilaçlara yüz dolardan fazla harcadım. Ama hiçbir yararı olmadı. Doktorlardan biri, uzun sürmez demişti. Bir iki yıla kalmaz düzelirmiş. Doğru olup olmadığını bilemiyorum." Sonra öfkeyle, "Haydi bakalım, git o mendebur evini bul. Belki de karşıma ne eğlenceli şeyler çıkar. Kimseden merhamet istemiyorum." Sesi son derecede üzgündü, başını öne eğmişti.

Norma ona hayretle baktı. Hiç kendisinden başkasının bu kadar acı çekeceğini düşünmemişti. Şimdiye kadar Norma'dan nasihat ya da yardım isteyen olmamıştı. İçinde bir sıcaklık oluştu. bir bakıma minnet duygusuydu bu.

"Sakın böyle düşünme," dedi. "Böyle düşünmen gerekmez. Bir kadın bir erkeği severse, senin gibi düşünmez. Doktor bilerek konuşmuş. Böyle derdi olan üç kişi tanıdım. Hepsinin de derdi zamanla halloldu."

Pimples başını kaldırmadı. Hâlâ çok üzgündü, ama bir küçük umut belirir gibi olmuştu. Avantajın kendi tarafına geçtiğini anladı ve kullanmaya karar verdi. Bu onun için yeni bir şey, yeni bir buluştu. Kızları hep gargaraya getirmiş ve övünmüştü. Kolaydı bu. Küçük şeytan çalışmaya başladı.

"Bazen öyle oluyor ki, insan dayanamıyor. Bir ara kendimi öldürmeyi de düşündüm." Kendini zorlayarak ağlamaklı sesler çıkardı. "Kimse beni sevmiyor," dedi. "Kimse benimle olmak istemiyor."

Norma, "Böyle şeyler söyleme, dedi. "Doğru değil. Ben seni her zaman sevdim."

"Hiç de sevmedin!"

"Pekâlâ da sevdim." İnandırmak için elini kolunun üzerine koydu. Derken Pimples'ın eli kızınkini kavradı, parmaklarını sıktı. Kız da hiç düşünmeden karşılık verdi. Oturduğu koltukta döndü, kollarını kızın boynuna doladı, yüzünü kızınkine yaklaştırdı.

Norma, "Dur," dedi. "Yapma!"

Kızı daha sıkı tuttu.

Norma, "Dur diyorum, dedi. "Dur. Şu ihtiyar adam arkada."

Pimples fısıldayarak, "Moruk horuldayıp duruyor. Dünyadan haberi yok. Haydi gel," dedi.

Dirseklerini oğlanın göğsüne dayayarak uzak tutmak istedi. Oğlanın elleri kızın eteğini çekiştirmeye başladı.

Norma, "Dur," diye fısıldadı. "Dur bakalım." Oyuna geldiğini anlamıştı. "Dur. Bırak çıkayım!"

Pimples çılgın gibi, "Yapma, dedi. "Ne olur gel. Gözleri donuklaşmış, kızın eteğiyle savaşıyordu.

"Lütfen dur. Ya Camille gelirse? Ya Camille gelip senin yaptıklarını görürse?"

Pimples'ın bakışları bir an duruldu. Kıza kötü kötü baktı. "Gelsin. Ne olacak? O sürtüğün görmesinden ne çıkar? Sana ne!"

Norma'nın çenesi sarktı, kasları gevşedi. İnanmayarak ona baktı. Sanki söylediklerini hiç duymamış gibiydi. Öfkesi buz gibi ve korkunçtu. Çalışmaktan sertleşmiş kasları gerildi. Elini kurtarıp Pimples'ın ağzına bir tokat çarptı. Ayağa fırladı, iki eliyle yumruklamaya başladı. Pimples o kadar şaşırmıştı ki, elleriyle yüzünü korumaya çalıştı.

Norma kedi gibi tıslıyordu, "Seni rezil!" dedi. "Seni pis rezil!" Tekmeliyor, itiyor kakıyordu. Sonunda oğlanı itip koşarak otobüsten indi. Ayakları, koltuğun ayak dayayacak yerine takılmıştı, Pimples kendini kurtarmaya çalıştı.

Norma'nın midesi bulanmış, bitkin düşmüştü. Dudakları titriyor, gözlerinden yaşlar boşanıyordu. "Pis rezil! Pis aşağılık rezil!" diye söyleniyordu.

Hendeği geçip kendini otların üstüne attı, başını kollarına dayadı. Pimples nihayet ayağa kalkıp pencereden dışarı baktı. Ne yapması gerektiğini bir türlü kestiremedi.

Camille ağır ağır yoldan gelirken Norma'yı yüzükoyun otların üstünde yatarken gördü. Hendeği atlayıp yanına geldi. "Ne oldu?" diye sordu. "Düştün mü? Bir şey mi oldu?"

Norma gözyaşlarıyla ıslak yüzünü kaldırdı, "Ben iyiyim," dedi.

Camille kısaca, "Ayağa kalk, dedi. "O ıslak otların üstünden kalk."

Eğildi, kızı tutup kaldırdı, kayalığa doğru götürdü. Katlanmış gazetelerin üstüne oturttu. "Şimdi söyle bakalım, neler oldu?"

Norma yüzünü koluna sildi ve böylece rujun geri kalanını da bozdu. "Konuşmak istemiyorum," dedi.

Camille, "Eh, bu da senin sorunun, dedi.

"O Pimples olacak adam. Bana sataştı."

"Sen başının çaresine bakamıyor musun? Hemen kendini yerlere mi atman gerekiyor?"

"Ondan değil.

"Pekâlâ da ondan. Aslında Camille'in umurunda değildi, onun kendi sorunları vardı.

Norma parmaklarıyla kıpkırmızı olmuş gözlerini ovdu. "Ona vurdum," dedi. "Çünkü sana sürtük dedi."

Camille başını çevirdi. Vadinin uzağında batan güneşin son ışınlarına baktı, sonra eliyle yanağını ovuşturdu. Gözleri donuklaşmıştı. Gözleri dalgın dalgın bakıyordu, zorla gülümsedi.

"Bana bak kızım, dedi. "Herkes ömrünün bir devrinde sürtüktür. Günün birinde sen de bunun farkına varacaksın. En kötü sürtükler ise buna başka bir ad verenlerdir."

"Ama sen sürtük değilsin, değil mi?"

Camille, "Boş ver," dedi. "Boş ver. Haydi gel elini yüzünü düzeltelim. Yıkanmak kadar iyi olmasa da gel rujunu tazeleyelim. Hiç yoktan iyidir."

Camille çantasını açtı, tarağını çıkardı.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Juan adımlarını o kadar sıklaştırdı ki, Mildred ona yetişmekte güçlük çekti.

"Koşmamız gerekiyor mu?"

"Otobüsü aydınlıkta çıkarmak daha kolay olur. Karanlıkta çabalayacağımıza..."

Mildred ona ayak uydurmak zorunda kaldı. "Otobüsü çıkarabilecek misin?"

"Evet."

"Peki o zaman niye bu işi yaptın? Pekâlâ çekip gidebilirdin.

Bir an için Juan adımlarını yavaşlattı. "Sana söyledim," dedi. "Sana iki kez söyledim.

"Haa. evet. Demek söylediklerin gerçekti?"

"Benim bütün söylediklerim gerçektir."

Güneş dağların ardında kaybolduktan hemen sonra otobüsün yanına gelebildiler. Ama bulutlar henüz güneşten kalma pembeliği toprağa, tepelere yansıtıyordu.

Juan yaklaşırken Pimples da küskün küskün otobüsün arkasından çıktı. Düşmanca bir yaltaklanmayla sordu: "Yardıma ne zaman geliyorlar?"

Juan kısaca, "Kimseyi bulamadım, dedi. "İş başa düştü. Otobüsü kendimiz çıkaracağız. İnsanlar nereye gitti?"

"Millet oraya buraya dağıldı.

"Pekâlâ, sen brandayı getir."

"Brandanın üstünde hanım yatıyor.

"Öyleyse sen de o hanımı kaldır. Bulabildiğin kadar iri taş, kalas ve de direk gibi şeylere gereksinimimiz var. Belki de şu çitleri sökmemiz gerekecek. Ama dikenli tel kalsın ki hayvanlar dışarı kaçmasın. Haa, Pimples...

Pimples'ın ağzı açıldı omuzları sarktı: "Ama demiştin ki..."

"Bütün erkekleri topla. Herkese ihtiyacımız var. Koltuğun altından büyük krikoyu çıkarayım."

Juan otobüse bindi. Otobüsün içi loştu. Van Brunt'un arka koltukta yattığını fark etti. "Biraz kalk da krikoyu alayım," dedi. Juan birden eğildi. İhtiyar adamın açık gözleri kaymıştı. Ağzından hırıltılar geliyordu, ağzının etrafında köpükler belirmişti. Adamı sırtüstü çevirince dili boğazını, nefes borusunu tıkadı. Juan adamın açık ağzından içeri elini daldırdı ve dili geri çekip bastırdı. Bir taraftan da "Pimples, Pimples!" diye bağırıyor, boş kalan eliyle de yüzüğünü cama vuruyordu. Pimples tekrar arabaya atladı.

"Bu adam hasta, dedi. "Çabuk yardım çağır. Kornaya bas."

Van Brunt'a bakmayı üstlenen Mr. Pritchard oldu. Bu işten nefret ediyordu, ama yapması gerektiğine de inanmıştı. Juan bir tahta parçası getirerek dile bastırıp damağa dayadı. Bu suretle ihtiyar adamın nefes alması mümkün oluyordu. Mr. Pritchard'ın adamın görünüşünden midesi bulanmış, zorlukla nefes alan ağzından yayılan ekşi koku iyice hasta etmişti. Ama yapması gerekliydi. Başka hiçbir şey düşünmek istemiyordu. Tüyler ürpertici olayları aklından geçiriyordu. Karısı otobüse bindi, ondan en uzak koltuğa, kapı yanında bir yere ilişiverdi. O loş ışıkta bile kadının yüzündeki tırmıklar ve yakasındaki kan lekeleri görülebiliyordu. Kocasıyla hiç konuşmadı.

Mr. Pritchard aklından, "Mutlaka deli olmalıyım, böyle bir şeyi nasıl yapabildim? Sevgilim, benim bir an için cinnet getirdiğimi düşünemez misin?" diye geçirdi. Ona istediği küçük orkide serasını yapacaktı, hem de onun dediği gibi küçük de olmayacaktı. Karısına paranın

elde edebileceği en şahane orkide serasını hediye edecekti. Ama uzun bir süre bu konuyu açamayacaktı. Meksika yolculuğuna gelince, yapacaklardı. Korkunç bir gezi olacaktı ama bir kere çıktıklarına göre tamamlamaları gerekiyordu. Karısının gözlerinden sitem, acı, suçlama ifadesinin geçmesi için, kim bilir ne kadar zaman geçecekti? Biliyordu, karısı günlerce onunla konuşmayacak, konuştuğu zaman kısa, nezaket icabı yanıtlar verecek, göz göze gelmemeye çalışacaktı. "Tanrım, diye düşündü. "Böyle şeylere nereden bulaşıyorum? Keşke şu ölen ihtiyar ben olsaydım. Artık bu adama top bile işlemeyecek."

Adamların otobüsün altında çalıştıklarını fark etti. Kürekle çamurun kürendiğini, yerine taşlar döşendiğini duydu. Karısı dimdik oturuyordu, yüzünde her şeye tahammül eden bir tebessüm vardı. Henüz karısının nasıl davranacağını kestiremiyordu, ama o bir şeyler bulurdu mutlaka.

Kadın üzgündü ve kendi kendine, "Kötülük düşünmemeliyim," dedi. Elliott'un bir kabalık krizi geçirmesi benim güzelliğimi, hoşgörümü kaybetmeme neden olamaz." Yüzünde bir zafer ifadesi vardı. "Öfkeyi yendim," diye düşündü. "Nefreti yendim. Onu artık affedebilirim. Evet ederim ama bu onun iyiliği için hemen olmamalı. Biraz beklemeliyim." Yüzünden gururu da incinmişliği de okunuyordu.

Dışarda Pimples güç ve sabır konularında harikalar yaratıyordu. İki renkli ayakkabıları çamurlanmıştı. Âdeta isteyerek çamurlamıştı ayakkabılarını. Çikolata renkli pantolonunun paçaları da çamur olmuştu. Bayramlık elbiselerini mahvetmişti. Kürekle, tekerleklerin altındaki çamurları dışarı atıyordu. Bunu yapabilmek için dizlerine kadar çamura gömülmüştü. O kurt gibi gözleri gösterdiği çabadan parlıyordu. Alnı terden sırılsıklam olmuştu. Göz ucuy-

la Juan'a bakıyordu. Juan, en çok ihtiyacı olduğu anda onu unutmuştu. Pimples küreğini olağanüstü gayretle çamurlara daldırıyordu.

Ernest eline bir balta alarak hendeği geçti. Biraz ot ve kök topladıktan sonra aradığını buldu. Tepeden kopan taşları çukurun yanına yerleştirdi.

Camille yanına geldi, "Bu topladığınız taşları taşımaya yardım edeyim, dedi.

Ernest, "Üstünüz kirlenir," dedi.

"Şimdikinden daha kirli olmam değil mi?" diye sordu.

Ernest baltayı toprağa dayadı, "Bana telefon numaranızı vermek istemez misiniz? Sizi yemeğe götürürdüm," dedi.

Camille, "Size gerçeği söyledim. Henüz bir evim yok. Tabii telefonum da."

Ernest, "Nasıl isterseniz," dedi.

"Yoo, gerçek bu. Siz nerede kalacaksınız?"

Hollywood Plaza'da.

"Eğer öbürsü gün saat yedi civarında lobide olursanız, oralardan geçebilirim,."

Ernest, "Tamam," dedi. "Sizi Musso Franck'ın yerine yemeğe götürürüm.

"Gelirim demedim. Oradan geçebilirim dedim. Nasıl olacağını henüz bilemiyorum. Eğer görünmezsem, vazgeçmeyin, herhangi bir karara varmak için çok yorgunum."

Ernest, "Tamam," dedi. "Yedi buçuğa kadar oralarda oyalanırım."

Camille, "Siz çok iyi bir adamsınız, dedi.

"Enayinin teki işte," dedi. "Siz büyükleri bana bırakın, küçükleri taşıyın.

İki eline birer taş alarak otobüse doğru yürüdü.

Juan eski çite giderek topraktan birkaç sopa çıkardı. Fazla olan sopaları almıştı ki çit bozulmasın. Sekiz tanesini kucakladı götürdü, sonra daha almak üzere geri döndü.

Akşam kızıllığı soldu, vadiye alacakaranlık

çöktü. Juan krikoyu sopalara dayayarak tekerleğin altına yerleştirdi, otobüsün bir tarafını havaya kaldırdı. Tekerlek kalktıkça, Pimples altına taş döşüyordu.

Juan biraz daha kaldırdı, böylece otobüsün bir yanı çamurdan çıkmış oldu. Juan krikoyu alıp öbür tarafa geçti, öbür tekerleği de kaldırdı. Camille ile Norma, Ernest'in çıkardığı taşları taşıyorlar, böylece çukurlar doluyordu.

Mildred geldi, "Ben ne yapabilirim?" diye sordu.

"Sen şu sopayı tut, ben de krikoyu yükselteyim, dedi Juan. Çöken karanlığa karşı delicesine çalışıyordu. Alnı terden parlıyordu. Pimples çamurun içine dizüstü çökmüş, tekerleklerin altına taşları yerleştiriyordu. Böylece otobüsün öbür tarafı da çamurdan kurtulmuştu.

Juan, "İyice yükseltelim, dedi. "Böylece yeniden uğraşmak zorunda kalmayız. Şu sırıkları da tekerleklerin altına yerleştirmek istiyorum.

İş bittiğinde ortalık hemen hemen kararmıştı. Juan, "Kalkacağım zaman herkesin otobüse omuz vermesini istiyorum. Bir metre kadar itebilirsek, kurtarırız," dedi.

Pimples, "Eski yol nasıl?" diye sordu.

"Bana iyi gibi gözüktü. Tanrım! Üstünü başını rezil etmişsin!"

Pimples'ın yüzü düş kırıklığını yansıttı. "Önemli değil, dedi. "Elbisenin ne önemi var?" Sesi, o kadar karamsardı ki, Juan yarı karanlıkta yüzüne bakakaldı.

Juan'ın yüzünde belli belirsiz bir gülümseme dolaştı. "Ben arabayı çalıştırırken sen arkada kumandayı ele al, olmaz mı, Kit? Ben giderken onlar da iyice yüklensinler. Sen bu işleri iyi bilirsin. Haydi bakalım, sen burada kumandayı ele al, Kit."

Pimples elinden küreği attı. "Haydi baka-

lun, toplanın!" diye bağırdı. "Haydi bakalım, yapışın ucundan! Ben sağ tarafa geçiyorum. Hanımlar siz de... Herkes itecek!" Pimples otobüsün arkasında ekibini gayet güzel idare ediyordu. İçerde oturan Mrs. Pritchard'a kötü kötü baktı, sonra, "Aman canım, bize engel olur sadece," dedi.

Juan otobüse bindi. Mr. Pritchard'a, "Siz de dışarı çıkıp itin," dedi. Motor hemen çalıştı. Juan motorun bir iki devir yapmasını bekledi. Küçük vitese geçirdi, sonra eliyle otobüsün kenarına iki kez vurdu ve Pimples da arkadan iki kez vurarak karşılık verdi. Motora biraz gaz verdi, sonra el frenini bıraktı. Tekerlekler toprağı kavradı, kaydı, inledi sonra tekrar kavradı ve "Sevgili" taşların üstünden sarhoş gibi yalpalayarak yola çıktı. Juan çamurdan çıktıktan sonra otobüsü yana çekti ve el frenine asıldı. Ayağa kalktı, kapıdan dışarı baktı.

"Aletleri şuraya yere bırakıverin," dedi. "Haydi gidelim." Farlarını açtı, çakıllı yol taa tepeye kadar aydınlandı.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Juan otobüsü ağır ağır tepeye çıkardı, oradan su birikintileriyle dolu çakıllı yoldan aşağı indi, terk edilmiş evi geçti. Dönerken farları, gözsüz gibi duran camları kırık evi, yıkık yeldeğirmenini, ağılı aydınlattı.

Gece simsiyahtı ama yeni bir esinti çıkmış, beraberinde çayırın ıslak kokusuyla yabanbaklasının baharatlı kokusunu getirmişti. Farlar yolu aydınlatıyordu. Bir baykuş ışık demetinin bir içine, bir dışına çıkarak uçtu. Daha ilerde bir tavşan yolu geçerken durdu, gözleri ışıkta kıpkırmızı göründü, sonra hoplayarak hendeğe atladı.

Juan devamlı ikinci viteste gidiyor, dikkatle su birikintilerinin kenarından geçiyordu. Otobüsün içi gösterge tablosundaki ışık dışında karanlıktı. Juan'ın gözleri bakireye takıldı. İçinden, "Senden sadece bir tek şey istiyorum," dedi. "Haydi ötekinden vazgeçtik," dedi. "ama lütfen döndüğümde evdeki ayık olsun."

Mrs. Pritchard artık dimdik oturmuyordu. Başı otobüsle birlikte sallanıyor, hayale dalıyordu. Üstündeki elbise; sahi ne giymeliydi? Şöyle hafif bir şey. Mutlaka beyaz olmalıydı. Elen'i serasında gezdiriyordu. "Niye birkaç tane eflatun orkide aldığımı biliyor musun?" diye sordu. "Herkesin eflatun orkide seven bir dostu, akrabası vardır. Senin de var, bilirsin, Elen. Bak, şuraya bak. Bunlar daha yeni yeni çıkıyor, nefis kahverengiler ve yeşiller... Elliott bunları taa Brezilya'dan getirtti. Amazon'un bin kilometre ötesinden."

Otobüsün içinde üst üste yığılmış aletler

kazma küreğe çarpıp tıkırdıyordu. Pimples, Juan'ın kulağına eğildi, "Mr. Chicoy, ben kullanayım. Siz çok yoruldunuz. İsterseniz ben kullanırım."

"Yoo, hayır Kit, sen de çok yoruldun.

"Ama ben yorgun değilim."

Juan, "İyidir," dedi.

Mildred, Juan'ın profilini aydınlanan yolda görüyordu. "Bakalım, günü ne kadar uzatabilirim," diye düşündü. "Elmaşekeri gibi... Bugünü, buna benzer bir gün daha buluncaya kadar muhafaza edeceğim."

Otobüsün sarsıntısının, gürültüsünün arasından Mr. Pritchard, Van Brunt'un soluğunu dinliyordu. Koltuğun arkalığından adamın yüzünü iyi göremiyordu. Ölüyor diye adamdan nefret ettiğini fark etti. Nefretini şaşkınlıkla çözmeye çalıştı. Adamın gırtlağını sıkıp işi bitirebilirim, diye düşündü. "Ne biçim bir adamım?" diye yavaşça bağırdı. "Bu korkunç şey nereden bana musallat oluyor? Acaba deli mi oluyorum? Galiba bu çok çalışmaktan. Belki de sinir krizi geçiriyorum."

Eğildi, hasta adamın soluk alıp almadığını kontrol etti. Adamın damağında çomağın bıraktığı yara izi vardı. Bir çıtırtı duydu. Ernest Horton yanına gelmişti, "İsterseniz nöbeti ben devralayım?" dedi. Mr. Pritchard, "Yoo," dedi. "Galiba her şey yolunda. Sizce nesi var bu adamın?"

"İnme indi. Size bugün bağırmak istemedim. Sinirlerim bozuk."

Mr. Pritchard, "Olur böyle şeyler," dedi. "İşler böyle kötü gitti mi, karım, bunlar günün birinde bize komik gelecek, der."

Ernest, "Güzel bir görüş," dedi. "Ben Hollywood Plaza'da kalacağım. İsterseniz bana bir telefon edin. Ya da size verdiğim evin telefonundan arayın. Bir gece."

"Sanırım hiç vaktim olmayacak, dedi Mr.

icthard. "Bir ara gelip bizim fabrikayı görmeizi isterdim. Belki birlikte kimi işler yapabiliiz."

Ernest, "Olabilir, dedi.

Norma pencere yanında oturuyordu; Camille de yanındaydı. Norma pencereye iyice abarıp dışarısını görmeye çalışıyordu. Batıdaki sıradağların üstündeki kara bulutun etrafında gökyüzü daha açık görünüyordu. Sonra bulut kayboldu, arkasından tertemiz, pırıl pırıl, çobanyıldızı göründü.

"Güzel yıldız, parlak yıldız, bu gece gördüğüm ilk yıldız, bu geceki dileğimi yerine getir."

Camille uykulu uykulu sordu: "Bir şey mi dedin?"

Norma bir an sesini çıkarmadı. Sonra hafifçe, "Bakalım işler nasıl gidecek?" dedi.

Camille, "Öyle, bakalım işler nasıl gidecek?" diye yineledi.

Çok uzakta, sola doğru küme küme ışıklar göründü, bir zincire dizilmiş gibi, karanlık gecede yalnızmış, kaybolmuş gibi, uzak, soğuk, göz kırpan küçük ışıklar...

Juan o yana baktı ve seslendi: "İşte karşımızda San Juan!"

NOBEL ÖDÜLÜ

steinbeck

BÜTÜN ESERLERİ / 16

Amerikalı ünlü yazar John Steinbeck 1902'de Kaliforniya'da doğdu. Stanford Üniversitesinde okuyabilmek için ırgatlık, duvarcılık, laborantlık, gazetecilik gibi işlerde çalıştı. Daha sonra üniversiteyi bırakarak kendisini edebiyata verdi. İlk romanı, korsan Henry Morgan'ın yaşamını anlatan Altın Kupa'dır (1929). Yoğun bir duygusallığın egemen olduğu bu kitabından sonra Kaliforniya kentlerinin çarpıcı, acımasız ve başdöndürücü yaşam serüvenlerini anlatan romanlarıyla büyük ün yaptı (1935 - Yukarı Mahalle). 1939'da Pulitzer, 1962'de Nobel edebiyat ödüllerini alan Steinbeck'in hemen bütün eserlerinde zorlamasız, yapmacıksız bir yücelik görülür. Yalın gerçeğin lirizmle, şiirselliğin ince bir güldürüyle içiçe bulunması, romanlarına etkisini yitirmeyen bir canlılık kazandırdı.

Başlıca eserleri: Yukarı Mahalle, Sardalye Sokağı, Tatlı Perşembe, Alev, Al Midilli, İnci, Fareler ve İnsanlar, Mutsuzluğumuzun Kışı, Cennet Çayırları, Ay Battı, Gazap Üzümleri, Bilinmeyen Bir Tanrıya, Bitmeyen Kavga, Altın Kupa, Kısa Süren Saltanat, Aşk Otobüsü, Cennetin Doğusu.

Birçok eseri filme alınan Steinbeck, 1968'de öldü.

Okurlarımıza Steinbeck / Bütün Eserleri dizimizin yeni kitabını sunuyoruz : AŞK OTOBÜSÜ...

Steinbeck'in son yapıtlarından olan AŞK OTOBÜSÜ, yine toplumsal bir konuyu ele alıyor; insan ilişkileri... Bir rastlantıyla bir araya gelen işi, geliri, eğitimi farklı insanların kısa birliktelikleri, birçok ilginç olayı birlikte yaşamaları anlatılıyor. Kimi tatil, kimi iş gezisi, kimi yeni bir yaşam kurmak için yola çıkan insanları, umulmadık olaylar beklemektedir. Yazar; bu insanların yaşama bakışlarını, isteklerini, beklentilerini, bir bakıma hepsinin ruhsal durumlarını da irdeleyen açık seçik bir tablo çizer. Bu tabloda elbette çevre ve doğa da bütün incelikleri, güzellikleriyle yer alır. Düş dünyaları, algılamaları farklı, kimi geleneklere bağlı, kimi "an"ı yaşayan insanlar birlikte ilginç bir serüven yaşarlar. Beğenerek okuyacağınızı umuyoruz.

ISBN 975 - 494 - 251 - X
91 . 06 . Y . 0105 . 0363

KDV dahil 20000 Lira